

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

1954

ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ
ΧΡΥΣΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ

Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Συγκοινωνιολόγος (MSc)
Επιστημονικός ερευνητής
Πανεπιστημίου VUB Βρυξελλών.

ΑΡΓΥΡΙΟΣ Κ. ΒΕΡΟΓΚΟΣ

Διπλ. Μηχανολόγος Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Διπλ. Ναυπηγός Μηχανολόγος
Μηχανικός Ε.Μ.Π.

ΘΩΜΑΣ Γ. ΚΑΚΑΔΙΑΡΗΣ

Έφορος Εκπαίδευσης Μοτοσυκλετιστικής
Ομοσπονδίας Ελλάδας (Μ.Ο.Τ.Ο.Ε.).

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΛΑΤΣΙΝΟΣ

Διπλ. Μηχανολόγος Μηχανικός
Πανεπιστημίου Νάπολης Ιταλίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Συγκοινωνιολόγος

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΣΑΞΙΩΝΗΣ

Πρόεδρος Πανελλήνιας Ομοσπονδίας
Εκπαιδευτών, Επαγγελματιών Οδηγών
Αυτοκινήτων (Π.Ο.Ε.Ε.Ο.Α.).

ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΤΣΟΥΦΗΣ

Πτυχιούχος Ηλεκτρολόγος Α.Σ.Υ.Α
Ειδικός Σύμβουλος Γενικού Γραμματέα ΥΜΕ.

Copyright © 1999

Απαγορεύεται η ολική ή μερική ανατύπωση του βιβλίου και των εικόνων με κάθε μέσο καθώς και η διασκευή, η προσαρμογή, η μετατροπή και η κυκλοφορία του. (Άρθρο 3 του ν. 2121/1993).

Α΄ ΕΚΔΟΣΗ 1999

ISBN 960-337-029-0

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ
1999

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής για την οδική ασφάλεια, που αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα της ποιότητας ζωής και του πολιτισμού μας, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών προωθεί μια συστηματική προσέγγιση στο θέμα, με δράσεις και μεθοδολογία που αφορούν:

- στη δομή
- στη λειτουργία
- στο θεσμικό πλαίσιο και κυρίως
- στο ανθρώπινο δυναμικό, δηλαδή τους υποψηφίους οδηγούς, ερασιτέχνες και επαγγελματίες.

Το ολοκληρωμένο αυτό πρόγραμμα βασίζεται σε μια σαφώς προσδιορισμένη συναίνεση όλων των πολιτών, αλλά και στην πεποίθηση ότι η προστασία της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας των πολιτών, αποτελεί «αποστολή» για το Υπουργείο.

Στόχος μας είναι η διαμόρφωση ενός οδηγού άρτια εκπαιδευμένου με μια συνεχώς βελτιούμενη και επιστημονικά ελεγχόμενη διαδικασία μάθησης.

Μ' αυτήν την οπτική το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών δημιουργεί και καθιερώνει το εκπαιδευτικό υλικό που αποτελείται από μια σειρά βιβλίων-εγχειριδίων. Για τη συγγραφή των βιβλίων αυτών συνεργάστηκε μεθοδικά το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό με γνώσεις, πληροφορίες, εμπειρίες, αρχές, μεθόδους, τεχνικές και σύγχρονες προσεγγίσεις που καλύπτουν το δίπτυχο «οδηγός-όχημα».

Το εκπαιδευτικό αυτό υλικό αποκτά σημαντική αξία, αν λάβει κανείς υπόψη ότι μέχρι σήμερα δεν υπήρχε αντίστοιχη ελληνική βιβλιογραφία για το συγκεκριμένο αυτό αντικείμενο, ενώ η γνώση και η αφομοίωση της ύλης ήταν και είναι ουσιαστικά και τυπικά απαραίτητη στους υποψηφίους οδηγούς, αφού εξετάζονται σ' αυτήν κατά τις τεχνικές δοκιμασίες για την απόκτηση των αδειών οδήγησης.

Αξίζουν συγχαρητήρια στους συγγραφείς για την εκπόνηση των βιβλίων, που με τόσο επαγγελματισμό έφεραν εις πέρας, αλλά και στο Ίδρυμα Ευγενίδου το οποίο με την εμπειρία του στην συγγραφή και έκδοση διδακτικών βιβλίων, συνέτεινε στην αριότητα των εκδόσεων.

Το βιβλίο που έχετε στα χέρια σας αναφέρεται στα επιβατηγά αυτοκίνητα και ανήκει στη σειρά των βιβλίων για την «Θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών». Στην ίδια σειρά ανήκουν και τα βιβλία:

1. Θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών μοτοσυκλετών.

2. Θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών φορτηγών.

3. Θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών λεωφορείων.

Εκτός των πιο πάνω εγχειριδίων της σειράς «Θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών» εκδίδονται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών και δύο άλλες σειρές εγχειριδίων, που απευθύνονται στους επαγγελματίες οδηγούς και αυτοκινητιστές. Αυτές αφορούν:

- Τους μεταφορείς επιβατών και εμπορευμάτων και
- τους μεταφορείς επικίνδυνων εμπορευμάτων.

Ειδικότερα για τους μεταφορείς επιβατών και εμπορευμάτων εκδίδονται τα βιβλία:

- Διοίκηση οδικών επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορικών επιχειρήσεων.
- Εθνικές και διεθνείς οδικές επιβατικές μεταφορές.
- Εθνικές και διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές,

ενώ για τους μεταφορείς των επικίνδυνων εμπορευμάτων εκδίδονται τα βιβλία:

- Οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων - βασική εκπαίδευση.
- Οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων - μεταφορές με βυτία.
- Οδική μεταφορά εκρηκτικών υλικών της κλάσεως 1.
- Οδική μεταφορά ραδιενεργών υλικών της κλάσεως 7.

Διαβάζοντας τα βιβλία αυτά προσεγγίζετε τη γνώση και τη θεωρία, που μαζί με την εμπειρία θα σας επιτρέψουν να αποκτήσετε τις βάσεις για άριστα τεχνική κατάρτιση αλλά και σωστή οδική συμπεριφορά, στοιχεία απαραίτητα για την προσαρμογή στη σύγχρονη πραγματικότητα οδήγησης και την αντιμετώπιση του προβλήματος των τροχαίων ατυχημάτων.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

Ο Ευγένιος Ευγενίδης, ο ιδρυτής και χορηγός του «Ιδρύματος Ευγενίδου», πολύ νωρίς προέβλεψε και σχημάτισε την πεποίθηση ότι η άρτια κατάρτιση των τεχνικών μας, σε συνδυασμό με την εθνική αγωγή, θα ήταν αναγκαίος και αποφασιστικός παράγων για την πρόοδο του Έθνους μας.

Την πεποίθησή του αυτή ο Ευγενίδης εκδήλωσε με τη γενναιόφρονα πράξη ευεργεσίας, να κληροδοτήσει σεβαστό ποσό για τη σύσταση Ιδρύματος, που θα είχε ως σκοπό να συμβάλλει στην τεχνική εκπαίδευση των νέων της Ελλάδας.

Έτσι, το Φεβρουάριο του 1956 συνεστήθη το «Ίδρυμα Ευγενίδου», του οποίου τη διοίκηση ανέλαβε η αδελφή του Μαρ. Σίμου, σύμφωνα με την επιθυμία του διαθέτη. Το έργο του Ιδρύματος συνεχίζεται από το 1981 ο κ. Νικόλαος Βερνίκος - Ευγενίδης.

Από το 1956 έως σήμερα η συμβολή του Ιδρύματος στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πραγματοποιείται με διάφορες δραστηριότητες. Όμως απ' αυτές η σημαντικότερη, που εκκρίθη από την αρχή ως πρώτη ανάγκη, είναι η έκδοση βιβλίων για τους μαθητές των Τεχνικών και Επαγγελματικών Σχολών και Λυκείων.

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, έχουν εκδοθεί έως τώρα εκατοντάδες τόμοι βιβλίων, που έχουν διανεμηθεί στους μαθητές σε πολλά εκατομμύρια αντίτυπα. Τα βιβλία αυτά κάλυπταν ή καλύπτουν ανάγκες των Κατωτέρων και Μέσων Τεχνικών Σχολών του Υπ. Παιδείας, των Σχολών του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), των Τεχνικών και Επαγγελματικών Λυκείων, των Τεχνικών Σχολών των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων, του Ενιαίου Λυκείου και των Δημοσίων Σχολών Εμπορικού Ναυτικού.

Μοναδική φροντίδα του Ιδρύματος σε αυτήν την εκδοτική του προσπάθεια ήταν και είναι η συγγραφή και έκδοση βιβλίων ποιότητας, από άποψη όχι μόνον επιστημονική, παιδαγωγική και γλωσσική, αλλά και ως προς την εμφάνιση, ώστε το βιβλίο να αγαπηθεί από τους μαθητές.

Ιδιαίτερη σημασία απέδωσε το Ίδρυμα από την αρχή στη γλωσσική διατύπωση των βιβλίων, γιατί πιστεύει ότι και τα τεχνικά βιβλία, όταν είναι γραμμένα σε γλώσσα σωστή και ομοιόμορφη, αλλά και κατάλληλη για τη στάθμη των χρηστών, μπορούν να συμβάλλουν στη γλωσσική τους κατάρτιση.

Έτσι, με απόφαση που ίσχυσε ήδη από το 1956, όλα τα βιβλία της Βιβλιοθήκης του Τεχνίτη, δηλαδή τα βιβλία για τις τότε Κατώτερες Τεχνικές Σχολές, όπως

αργότερα και για τις Σχολές του ΟΑΕΔ, ήταν γραμμένα σε γλώσσα δημοτική, με βάση τη γραμματική του Τριανταφυλλίδη, ενώ όλα τα άλλα βιβλία ήταν γραμμένα στην απλή καθαρεύουσα. Σήμερα ακολουθείται η γραμματική που διδάσκεται στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η γλωσσική επεξεργασία των βιβλίων ανατίθεται σε φιλόλογους συνεργάτες του Ιδρύματος και έτσι εξασφαλίζεται η ενιαία σύνταξη και ορολογία κάθε κατηγορίας βιβλίων του.

Η ποιότητα του χαρτιού, το είδος των τυπογραφικών στοιχείων, τα σωστά σχήματα, η καλαισθητή σελιδοποίηση, το εξώφυλλο και το μέγεθος του βιβλίου, περιλαμβάνονται και αυτά στις φροντίδες του Ιδρύματος και συμμετέχουν στη σωστή «λειτουργικότητα» των βιβλίων.

Το Ίδρυμα με ιδιαίτερη χαρά απεδέχθη την πρόταση του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΥΜΕ) να αναλάβει την επιμέλεια και έκδοση 16 εγχειριδίων, των οποίων το περιεχόμενο απευθύνεται στους υποψήφιους οδηγούς και μεταφορείς και έχει συντεθεί από συγγραφείς, στους οποίους ανετέθη η συγγραφή από το ΥΜΕ. Έτσι με απόφαση του Υπουργού της 9.3.1998 ανετέθη στο Ίδρυμα Ευγενίδου το ως άνω έργο, ενώ στην επιτροπή εκδόσεων του Ιδρύματος προσετέθησαν 3 μέλη από το ΥΜΕ.

Το Ίδρυμα μετέχει στη δαπάνη των εκδόσεων αυτών προσφέροντας δωρεάν τον γλωσσικό και λοιπό έλεγχο των κειμένων, την στοιχειοθεσία, τις διορθώσεις και γενικώς όλη την προετοιμασία, που απαιτείται, μέχρι την εκτύπωση των βιβλίων και πιστεύει ότι και η νέα του αυτή προσπάθεια, με την ουσιαστική συνεργασία των εκπροσώπων του ΥΜΕ, θα στεφθεί με την ίδια, όπως μέχρι τώρα επιτυχία.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

Μιχαήλ Αγγελόπουλος, ομ. καθηγητής ΕΜΠ, Πρόεδρος.

Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, ομ. καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, Αντιπρόεδρος.

Ιωάννης Τεγόπουλος, ομ. καθηγητής ΕΜΠ.

Δημήτριος Καλυβιώτης, Γενικός Διευθυντής Μεταφορών ΥΜΕ.

Ιωάννης Τσούφης, Ειδικός Σύμβουλος Γενικού Γραμματέα ΥΜΕ.

Μαίρη Κοτρωνιά, Ειδικός Σύμβουλος του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Σύμβουλος εκδόσεων του Ιδρύματος **Κων. Α. Μανάφης**, καθηγ. Φιλ. Σχολής Παν/μίου Αθηνών.

Γραμματέας της Επιτροπής **Γεώργιος Ανδρεάκος**.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A. Η οδική ασφάλεια στην Ελλάδα.

Από το πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής για την Οδική Ασφάλεια (1996), προκύπτουν τα εξής συγκλονιστικά στοιχεία, που επαναλαμβάνονται *κάθε έτος* τα τελευταία χρόνια με μικρές αυξομειώσεις:

- Σύνολο τροχαίων ατυχημάτων με σωματικές βλάβες (νεκροί, τραυματίες) 25.000 περίπου.
- Σύνολο νεκρών από τροχαία ατυχήματα 2.200 περίπου.
- Σύνολο τραυματιών από τροχαία ατυχήματα 32.000 περίπου.
- Βαριά τραυματισμένοι, 4.000 περίπου εκ των οποίων πολλοί μένουν ανάπηροι.
- Ετήσιο υλικό κόστος τροχαίων ατυχημάτων 115 δις. δρχ. τουλάχιστον.

Στατιστικώς το σύνολο των νεκρών από τροχαία ατυχήματα αναλύεται ως εξής:

- Το 51% είναι οδηγοί.
- Το 25% είναι επιβάτες.
- Το 24% είναι πεζοί.

Οι κυριότερες αιτίες θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων είναι:

- Η έλλειψη σεβασμού προς βασικές διατάξεις του Κ.Ο.Κ. (παραβίαση προτεραιότητας, ερυθρού σηματοδότη, αντικανονικό προσέρασμα κλπ.).
- Η μη χρήση ζώνης ασφαλείας. Η χρήση της ζώνης ασφαλείας θα μείωνε κατά 1/6 τους νεκρούς, ενώ πολύ μικρότερες θα ήταν οι συνέπειες και στους τραυματίες.
- Η μη χρήση κράνους από τους δικυκλιστές.
- Η έλλειψη σεβασμού και η μη παραχώρηση προτεραιότητας στους πεζούς.
- Το αλκοόλ. Να σημειωθεί ότι το 40% περίπου των οδηγών, που ευθύνονται για τα θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα, έχουν ποσοστό αλκοόλ στο αίμα περισσότερο από 0,5 γραμμάρια ανά λίτρο αίματος, δηλαδή πάνω από το ανώτερο επιτρεπόμενο όριο που προβλέπεται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.).
- Η υπερβολική ταχύτητα.

Γενικό συμπέρασμα: Κύρια αιτία των τροχαίων ατυχημάτων είναι η συμπεριφορά του οδηγού.

Ακόμη και στις περιπτώσεις προκλήσεως ατυχήματος που οφείλεται σε μηχανική ακαταλληλότητα του οχήματος, υπεύθυνος είναι ο οδηγός αφού με ευθύνη και αμέλειά του ήταν σε άσχημη κατάσταση τα φρένα,

η ανάρτηση, τα ελαστικά κλπ.

Αλλά και στις περιπτώσεις προβληματικού οδοστρώματος ή ελλειπών σημάνσεως, ο οδηγός είναι εκείνος που οφείλει να προσαρμόζει την ταχύτητά του και να προβαίνει στους κατάλληλους χειρισμούς για να αποφύγει το ατύχημα, με το να ελέγχει κάθε στιγμή και έγκαιρα τον περιβάλλοντα χώρο (οδοστρώμα, σήμανση, σηματοδότηση, άλλους χρήστες οδού, εφαρμογή διατάξεων Κ.Ο.Κ.).

B. Η εκπαίδευση.

Τα τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα παρουσιάζουν, γενικά, αυξητική τάση επί σειρά ετών. Επειδή τα όρια της αστυνομείσεως ή της βελτιώσεως του οδοστρώματος και της τεχνικής καταστάσεως των αυτοκινήτων είναι περιορισμένα (είναι αδύνατον να υπάρχει τροχονόμος σε κάθε σταυροδρόμι κλπ.), το τροχαίο ατύχημα **πρέπει να καταπολεμηθεί με εκπαίδευση, επιμόρφωση και πληροφόρηση.**

Για την κυκλοφοριακή αγωγή, την καλύτερη κατάρτιση και εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών αλλά και των υπαρχόντων οδηγών το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών υλοποιεί ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει κυρίως:

1) Εφαρμογή νομοθεσίας εναρμονισμένης με τις αντίστοιχες Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (διαδικασίες και κριτήρια για τη θεωρητική και πρακτική εξέταση των υποψηφίων οδηγών).

2) Καθιέρωση ελάχιστου αριθμού μαθημάτων θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσως των υποψηφίων οδηγών, πριν να συμμετάσχουν στις αντίστοιχες εξετάσεις.

3) Λειτουργία δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Καταρτίσεως (Ι.Ε.Κ.) ετήσιας φοιτήσεως, για τους υποψήφιους Εκπαιδευτές, καθιερώνοντας και δεύτερο στάδιο εξετάσεως για την απόκτηση της άδειας Εκπαιδευτή.

4) Λειτουργία Κέντρων και Σχολών Θεωρητικής Εκπαίδευσως Υποψηφίων Οδηγών, όπου θα γίνεται η διδασκαλία των βιβλίων-εγχειριδίων θεωρητικής εκπαίδευσως υποψηφίων οδηγών.

5) Διαρκή επιμόρφωση εκπαιδευτών και εξεταστών υποψηφίων οδηγών.

6) Τη συγγραφή του παρόντος βιβλίου «**Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Αυτοκινήτων**» από Ομάδα Εργασίας, η οποία στη σύνθεσή της περιλαμβάνει Συγκοινωνιολόγους, Διπλωματούχους Μηχανικούς, Πτυχιούχους Μηχανικούς και εκπροσώπους των Εκπαιδευτών υποψηφίων οδηγών και των Μοτοσυκλετιστών. Στόχος του βιβλίου είναι η παροχή γενικών γνώσεων σε κάθε υποψήφιο οδηγό, αλλά και σε κάθε πολίτη που έχει άδεια οδηγήσεως και επιθυμεί να επιβεβαιώσει και να βελτιώσει τις γνώσεις του για την ασφαλή οδήγηση. Το βιβλίο αυτό συμπληρώνεται από τρία ακόμη εγχειρίδια που απευθύνονται στους υποψήφιους για απόκτηση άδειας οδηγήσεως μοτοσυκλέτας, φορτηγού και λεωφορείου αντίστοιχα, δηλαδή:

α) Το Εγχειρίδιο Θεωρητικής Εκπαίδευσως Υποψηφίων Οδηγών Μοτοσυκλετών.

β) Το Εγχειρίδιο Θεωρητικής Εκπαίδευσως Υποψηφίων Οδηγών

Φορηγών.

γ) Το Εγχειρίδιο Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών Λεωφορείων.

Γ. Πριν αρχίσετε την εκπαίδευση οδηγήσεως.

Σκόπιμο είναι, πριν αποφασίσετε να αρχίσετε την εκπαίδευση για να συμμετάσχετε σε εξετάσεις αποκτήσεως άδειας οδηγήσεως, να γνωρίζετε ορισμένα πράγματα, που είναι απαραίτητα να κάνετε, για να είστε νόμιμοι και να έχετε την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση, όπως:

1) Η ελάχιστη ηλικία που πρέπει να έχετε για να καταθέσετε τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά συμμετοχής στις εξετάσεις (θεωρητικές και πρακτικές) για την απόκτηση άδειας οδηγήσεως, ανάλογα με την επί μέρους κατηγορία ή υποκατηγορία είναι:

- Συμπληρωμένο το 16ο έτος ηλικίας, για την απόκτηση άδειας οδηγήσεως μοτοποδηλάτου μέχρι 50 cc.
- Συμπληρωμένο το 18ο έτος της ηλικίας για απόκτηση άδειας οδηγήσεως επιβατηγού αυτοκινήτου και φορηγού μέχρι 3,5 τόνους (κατηγορία Β) ή μοτοσυκλέτας κυβισμού μέχρι 125 cc (υποκατηγορία Α1).
- Συμπληρωμένο το 21ο έτος της ηλικίας (και άλλες τυπικές προϋποθέσεις) για απόκτηση επαγγελματικής άδειας οδηγήσεως ή μοτοσυκλέτας ανεξαρτήτως κυβισμού (κατηγορία Α). Ειδικά για τη μοτοσυκλέτα η απόκτηση άδειας κατηγορίας Α γίνεται και μετά τη συμπλήρωση του 20ου έτους της ηλικίας, αρκεί να κατέχει ο υποψήφιος, επί διετία, άδεια της υποκατηγορίας Α1.

2) Μέχρι την ημερομηνία που θα αποκτήσετε την άδεια οδηγήσεως, δεν επιτρέπεται να οδηγείτε. Σε αντίθετη περίπτωση ο Κ.Ο.Κ. προβλέπει αυστηρότατο χρηματικό πρόστιμο και στέρηση του δικαιώματος να αποκτήσετε άδεια οδηγήσεως τουλάχιστον για 3 χρόνια. Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάτε το γεγονός ότι οδηγώντας χωρίς νόμιμη άδεια οδηγήσεως, σε περίπτωση ατυχήματος, θα υποστείτε πολλές κυρώσεις, των οποίων η βαρύτητα θα εξαρτηθεί από την έκταση του ατυχήματος.

3) Η εξέταση για την απόκτηση άδειας οδηγήσεως χωρίζεται σε δύο μέρη:

- ***Γραπτή θεωρητική εξέταση.*** Για την επιτυχία σας σε αυτήν πρέπει να απαντήσετε σωστά σε ειδικό ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις του παρόντος εγχειριδίου. Στην περίπτωση άδειας οδηγήσεως μοτοσυκλέτας πρέπει να απαντήσετε σωστά και σε δεύτερο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις του αντίστοιχου εγχειριδίου για τις μοτοσυκλέτες.
- ***Πρακτική εξέταση.*** Για να συμμετάσχετε στην πρακτική εξέταση, πρέπει να έχετε επιτύχει στη θεωρητική. Κατά την πρακτική εξέταση οδηγείτε το αυτοκίνητο ή τη μοτοσυκλέτα σύμφωνα με τις ειδικές ρυθμίσεις σχετικής Υπουργικής Αποφάσεως. Η εξέτασή σας διαρκεί τουλάχιστον 25 λεπτά της ώρας και με αυτήν ελέγχεται η ικανότητα οδηγήσεως, η επιτυχής πραγματοποίηση ειδικών δοκιμασιών, η γνώση του Κ.Ο.Κ., ο σεβασμός προς τους άλλους χρήστες του οδικού δικτύου, η αναγνώριση του περιβάλλοντος

χώρου και γενικά η δυνατότητά σας για ικανοποιητικό χειρισμό του οχήματος σε πραγματικές συνθήκες κυκλοφορίας και η ασφαλής οδήγηση.

4) Θα ήταν προτιμότερο, πριν ξεκινήσετε τα μαθήματα πρακτικής εκπαίδευσης (οδηγήσεως) να έχετε εκπαιδευθεί στη θεωρία και να κατέχετε επαρκώς τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ. και τις ειδικές γνώσεις εφαρμογής και ασφαλούς οδήγησεως που το βιβλίο αυτό σας παρέχει. Στην εκμάθηση και εμπέδωση της ύλης του βιβλίου, συμβάλλει η επανάληψη στο διάβασμά του, η αξιοποίηση των σχημάτων, φωτογραφιών και επεξηγήσεων, καθώς και η μελέτη του Ερωτηματολογίου.

5) Τα θεωρητικά μαθήματα μπορείτε να τα παρακολουθήσετε σε Κέντρο Θεωρητικής Εκπαίδευσης ή σε Σχολή Οδηγών που έχει αντίστοιχη άδεια και τα πρακτικά μαθήματα με αδειούχο Εκπαιδευτή Υποψηφίων Οδηγών. Από τον εκπαιδευτή να ζητάτε την επίδειξη της άδειας Εκπαιδευτή που έχει αποκτήσει, τυχόν πιστοποιητικά επιμορφωτικών σεμιναρίων, τα οποία έχει παρακολουθήσει και να διαπιστώσετε την επάρκεια των εποπτικών μέσων που διαθέτει για τη θεωρητική σας κατάρτιση.

6) Όσο καλά και αν μελετήσετε αυτό το βιβλίο είναι σημαντικό, για την οδική ασφάλεια, η μελέτη και η εμπέδωση του Κ.Ο.Κ.

Ο Κ.Ο.Κ. είναι ο ΟΔΗΓΟΣ για όλους τους χρήστες και το πολυτιμότερο βοήθημα για την ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**Γνωριμία με το αυτοκίνητο,
σήμανση, σηματοδότηση**

Κεφάλαιο 1: Γνωριμία με το αυτοκίνητο

Κεφάλαιο 2: Η σήμανση και η σηματοδότηση

Γνωριμία με το αυτοκίνητο

Το κεφάλαιο αυτό δεν αποσκοπεί στο να σας καταστήσει μηχανικούς και επισκευαστές αυτοκινήτων, αλλά να σας ενημερώσει σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μπορείτε να χειρίζεσθε το αυτοκίνητο κατάλληλα όταν οδηγείτε, να μπορείτε να επικοινωνείτε σωστά με το συνεργείο σας και να μπορείτε να προβαίνετε στις αναγκαίες ενέργειες ελέγχου των βασικών οργάνων του αυτοκινήτου σας, κατά το διάστημα που το κυκλοφορείτε.

1.1 Ποδομοχλοί (πεντάλ) επιταχύνσεως (γκάζι), πεδήσεως (φρένο), συμπλέξεως (ντεμπραγιάζ).

Είναι οι τρεις ποδομοχλοί που βρίσκονται κάτω από το τιμόνι και μπροστά από το κάθισμα του οδηγού, σε θέση ώστε ο χειρισμός τους να γίνεται με τα πόδια (σχ. 1.1).

Η θέση που βρίσκονται οι τρεις αυτοί βασικοί ποδομοχλοί, είναι:

- Ο ποδομοχλός επιταχύνσεως (γκάζι) στα δεξιά.
- Ο ποδομοχλός πεδήσεως (ποδόφρενο) στη μέση.
- Ο ποδομοχλός συμπλέξεως (ντεμπραγιάζ) στα αριστερά.

Στα αυτοκίνητα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων και στα αυτοκίνητα με αυτόματο συμπλέκτη οι ποδομοχλοί είναι μόνο δύο (λείπει ο συμπλέκτης).

α) Ο ποδομοχλός επιταχύνσεως (γκάζι).

Με την ονομασία «γκάζι» θα ονομάζεται στο βιβλίο αυτό ο ποδομοχλός επιταχύνσεως, αφού αυτή είναι και η συνηθισμένη ονομασία του.

Τον ποδομοχλό αυτόν τον **χειρίζεσθε με το δεξί σας πόδι** και ρυθμίζετε την ταχύτητα του αυτοκινήτου. Όσο πιο πολύ πιέζετε το γκάζι, τόσο πιο γρήγορα λειτουργεί ο κινητήρας και – σε θέση συμπλέξεως – τόσο πιο γρήγορα τρέχει το αυτοκίνητο.

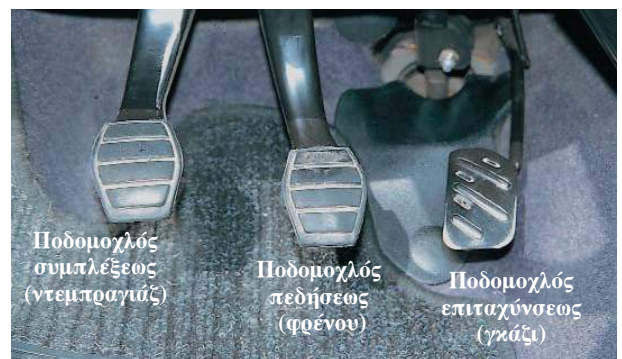
Όταν αφήνετε το γκάζι, ο κινητήρας λειτουργεί

πιο αργά και – σε θέση συμπλέξεως – το αυτοκίνητο μειώνει την ταχύτητά του. Ο ποδομοχλός αυτός είναι πολύ ευαίσθητος και μία απαλή πίεση ή ελάττωση της πίεσεως φέρνει τα επιθυμητά αποτελέσματα της αυξήσεως ή μειώσεως της ταχύτητας αντίστοιχα.

Πρέπει να αποκτήσετε την ικανότητα να χρησιμοποιείτε αυτόν τον ποδομοχλό ομαλά **και είναι προτιμότερο να συνηθίσετε να τον χειρίζεσθε ακουμπώντας το τακούνι σας στο δάπεδο και χρησιμοποιώντας το πάνω μέρος του πέλματός σας για να τον πιέζετε.**

β) Ο ποδομοχλός πεδήσεως (ποδόφρενο).

Το ποδόφρενο είναι ο ποδομοχλός, που βρίσκεται στο μέσον. Τον χειρίζεσθε **μόνο με το δεξί σας πόδι**, για να επιβραδύνετε την κίνηση του αυτοκινήτου σας. Αυτόνοητο είναι ότι, όταν με το δεξί σας πόδι πιέζετε το ποδόφρενο, δεν πατάτε ταυτόχρονα και το γκάζι. Δεν πρέπει να πατάτε απότομα το ποδόφρενο, αλλά προοδευτικά μέχρι να σταματήσει το αυτοκίνητο, εκτός βέβαια από περίπτωση έκτακτης ανάγκης, προκειμένου να αποφύγετε τροχαίο ατύχημα.

Σχ. 1.1
Ποδομοχλοί.

Όταν πιέζετε το ποδόφρενο, τότε τα φώτα πεδήσεως (δύο ή τρία κόκκινα φώτα) πρέπει οπωσδήποτε να ανάβουν στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου, για να πληροφορούνται οι άλλοι χρήστες του δρόμου για την επιβράδυνσή σας (φρενάρισμα).

Επειδή η ασφάλειά σας εξαρτάται από την κατάσταση των φρένων του οχήματός σας, πρέπει να τα ελέγχετε συχνά και να ανανεώνετε τακτικά το σχετικό υγρό. Για να διαπιστώνετε τις βλάβες στα φρένα του αυτοκινήτου σας υπάρχει ειδικός φωτεινός δείκτης στον πίνακα οργάνων του, που ανάβει (φωτίζεται) σε περίπτωση βλάβης (βλ. παρ. 1.4). Να θυμάστε ότι, εάν το ποδόφρενο υποχωρεί πάρα πολύ εύκολα, όταν τον πιέζετε, ή όταν το αυτοκίνητο παρεκκλίνει προς τα δεξιά ή τα αριστερά όταν φρενάρετε, τότε είναι πολύ πιθανό τα φρένα σας να είναι φθαρμένα.

γ) *Ο ποδομοχλός συμπλέξεως (ντεμπραγιάς).*

Ο συμπλέκτης είναι ο ποδομοχλός που βρίσκεται αριστερά. **Τον χειρίζεστε μόνο με το αριστερό σας πόδι.** Χρησιμοποιείται στο ξεκίνημα του αυτοκινήτου, για την αλλαγή ταχύτητας και για να σταματά το αυτοκίνητο όταν πατάτε το φρένο, χωρίς να σβήσει ο κινητήρας.

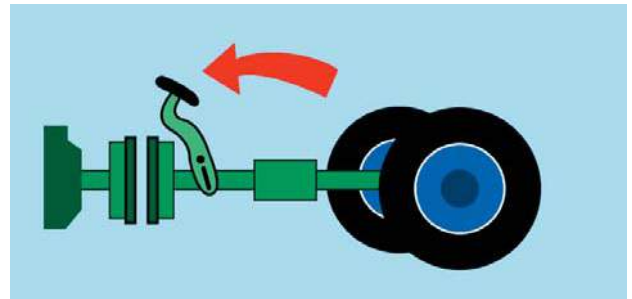
Όταν ασκούμε πίεση στον ποδομοχλό του συμπλέκτη (πάτημα προς τα κάτω), ο συμπλέκτης αποσυνδέει τον κινητήρα από το κιβώτιο ταχυτήτων [θέση αποσυμπλέξεως (σχ. 1.2)].

Όταν δεν ασκούμε πίεση στον ποδομοχλό του συμπλέκτη, τότε ο συμπλέκτης ενώνει τον κινητήρα με το κιβώτιο ταχυτήτων [θέση συμπλέξεως (σχ. 1.3)].

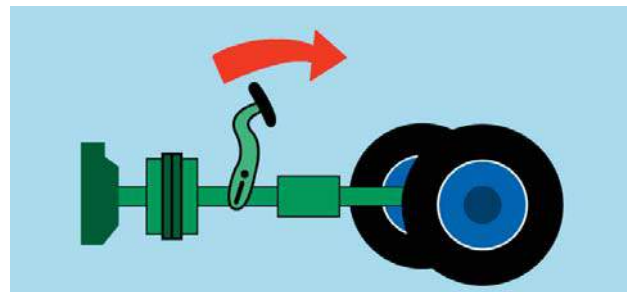
Για να «βάλετε» ή να «βγάλετε» μία ταχύτητα στο αυτοκίνητό σας, πρέπει να γίνουν συντονισμένες κινήσεις χρήσεως του συμπλέκτη, του μοχλού ταχυτήτων και του γκαζιού· αυτά θα τα διδαχθείτε στην πρακτική εκπαίδευση.

Δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι επειδή ο συμπλέκτης επαναφέρεται από ένα ισχυρό ελατήριο επαναφοράς, όταν πρέπει να ελευθερώσετε τον συμπλέκτη, να το κάνετε αργά και ομαλά. Όταν δε το αυτοκίνητο κινείται, αφήνετε πλήρως τον συμπλέκτη, μέχρι να χρειασθεί αλλαγή ταχύτητας.

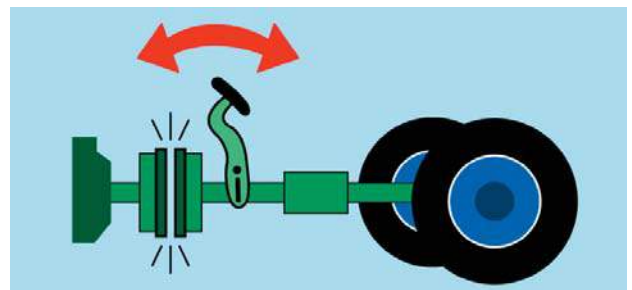
Όπως και στον ποδομοχλό επιταχύνσεως, έτσι και σε αυτόν του συμπλέκτη, **για να επιτυγχάνετε τον ομαλό χειρισμό, είναι καλύτερο να ακουμπάτε**

Σχ. 1.2
Θέση αποσυμπλέξεως.

Σχ. 1.3
Θέση συμπλέξεως.

Σχ. 1.4
Θέση «πατιναρίσματος».

το τακούνι σας στο δάπεδο και να χρησιμοποιείτε το επάνω μέρος του πέλματός σας. Συνηθίστε, πάντως, κατά τη διαδρομή σας, και μεταξύ αλλαγών ταχυτήτων (όταν αυτές δεν είναι συχνές) αντί να έχετε το πόδι σας συνεχώς επάνω από τον ποδομοχλό, να το ακουμπάτε στο δάπεδο αριστερά του.

Κατά την πρακτική σας εκπαίδευση θα διδαχθείτε επίσης και την περίπτωση «πατιναρίσματος» (πατώντας ελαφρά το γκαζί και αυξομειώνοντας την πίεση στο συμπλέκτη σε θέσεις συμπλέξεως-αποσυμπλέξεως), που θα μπορείτε να χρησιμοποιείτε για ελιγμούς με μικρή ταχύτητα, όπως για παράδειγμα κατά τη στάθμευση (σχ. 1.4).

1.2 Άλλοι μηχανισμοί του αυτοκινήτου.

α) Το μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων.

Το **μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων** (σχ. 1.5) συνδέει τον κινητήρα με τους τροχούς και περιλαμβάνει κυρίως:

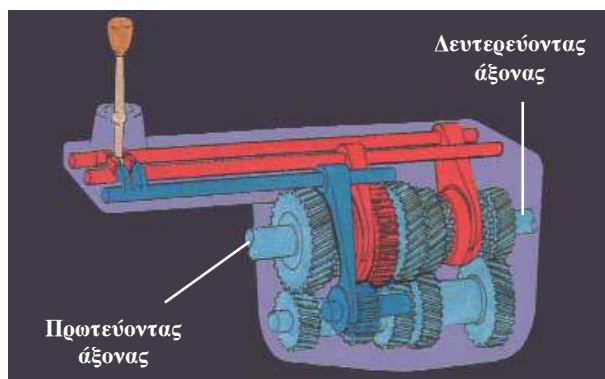
- Έναν πρωτεύοντα άξονα, που συνδέεται με τον κινητήρα μέσω του συμπλέκτη.
- Ένα δευτερεύοντα άξονα, που συνδέεται με τους κινητήριους τροχούς.
- Έναν ενδιάμεσο άξονα πάντοτε σε σύνδεση με τον πρωτεύοντα.

Ο **μοχλός ταχυτήτων** (σχ. 1.6) επιτρέπει την αλλαγή των ταχυτήτων και χρησιμοποιείται πάντοτε μαζί με το συμπλέκτη. Κάθε αυτοκίνητο έχει σχεδιαστεί να δέχεται έναν αριθμό ταχυτήτων, συνήθως 5 ή 4 για την προς τα εμπρός κίνηση και μία για την όπισθεν. Η 1η και η 2η ταχύτητα σας βοηθούν να αναπτύξετε χαμηλή ταχύτητα με μεγάλη ροπή (ώθηση), για παράδειγμα τις χρησιμοποιείτε όταν ανεβαίνετε μιαν ανηφόρα: οι 3η, 4η και 5η αναπτύσσουν υψηλή ταχύτητα με μειωμένη ροπή (ώθηση). Όταν ξεκινά το αυτοκίνητο, πρέπει να βάζετε την 1η ταχύτητα και όταν τεθεί σε κίνηση ανεβάζετε προοδευτικά τις ταχύτητες 2η, 3η κλπ., ανάλογα με τις συνθήκες κυκλοφορίας και την ταχύτητα που επιτρέπεται να αναπτύσσει το αυτοκίνητό σας. Όταν δεν υπάρχει επιλεγμένη ταχύτητα στο κιβώτιο, ο μοχλός βρίσκεται στο νεκρό σημείο (νεκρά) οπότε δεν μεταφέρεται ισχύς από τον κινητήρα στους τροχούς.

Η επιβράδυνση γίνεται με παρόμοιες κινήσεις.

Πρέπει πάντοτε να συνδυάζετε την ταχύτητα του κιβωτίου ταχυτήτων με την ταχύτητα του αυτοκινήτου, έτσι ώστε, αν θελήσετε να επιταχύνετε ξανά, ο κινητήρας να έχει την κατάλληλη ισχύ για να το κάνει.

Τα αυτοκίνητα συνήθως είναι εξοπλισμένα με **στροφόμετρο**, ένα όργανο στον πίνακα οργάνων (ταμπλό) που δείχνει τις στροφές του κινητήρα (σχ. 1.7). Αν το συμβουλευέσθε έστω και με μια ματιά, σας βοηθά να αποφασίσετε για την σχέση που θα επιλέξετε στο κιβώτιο ταχυτήτων. Επειδή όμως υπάρχει κίνδυνος η παρατεταμένη παρατήρηση του στροφόμετρου να αποσπάσει την προσοχή σας από το δρόμο, θα πρέπει να συνηθίσετε να εντοπίζετε

Σχ. 1.5
Μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων.

Σχ. 1.6
Μοχλός ταχυτήτων.

Σχ. 1.7
Στροφόμετρο.

πότε πρέπει να αλλάξετε ταχύτητα. Αυτό γίνεται και με την απόκτηση εμπειρίας για να αντιλαμβάνεσθε, αν οι στροφές του κινητήρα είναι οι κατάλληλες για την ταχύτητα με την οποία κινείται το αυτοκίνητό σας κάθε στιγμή, χρησιμοποιώντας την ακοή σας. Όταν μιλάμε για χρήση της ακοής εννοούμε πως **αν η**

λειτουργία του κινητήρα είναι σε πολύ υψηλές στροφές και θορυβώδης, τότε πρέπει να βάλετε την αμέσως μεγαλύτερη ταχύτητα, ενώ, αντίθετα, αν είναι σε πολύ χαμηλές στροφές ή ο κινητήρας «σκορτσάρει» τότε πρέπει να κατεβάσετε ταχύτητα.

Όσοι έχουν προβλήματα ακοής, πρέπει να μάθουν από το βιβλίο του αυτοκινήτου τους τις περιοχές των ταχυτήτων για κάθε ταχύτητα του κιβωτίου· για παράδειγμα από 20 km/h ως 50 km/h πρέπει να έχουν 2η ταχύτητα. Επίσης πρέπει να τοποθετήσουν στο αυτοκίνητό τους ένα στροφόμετρο (αν δεν υπάρχει).

Επισημάνσεις.

1) Η σωστά προσαρμοσμένη ταχύτητα του κιβωτίου, σε σχέση με την ταχύτητα κινήσεως του αυτοκινήτου, προφυλάσσει τον κινητήρα από φθορές και μειώνει την κατανάλωση βενζίνης και τις εκπομπές καυσαερίων.

2) Επειδή όταν οδηγείτε πρέπει να κοιτάτε πάντα μπροστά στο δρόμο και γενικά στον περιβάλλοντα χώρο, όπου κινείσθε, πρέπει να εξασκηθείτε να χειρίζεσθε το μοχλό ταχυτήτων στις διάφορες θέσεις χωρίς να τον κοιτάτε καθώς επίσης και να αντιλαμβάνεσθε με το χέρι σας ποια ταχύτητα υπάρχει κάθε φορά στο κιβώτιο. Όταν ο μοχλός είναι στο νεκρό σημείο (δηλ. χωρίς καμιά ταχύτητα) μπορείτε να το αντιληφθείτε, διότι μπορείτε με μικρή πίεση να μετακινήσετε τον μοχλό αριστερά - δεξιά (σχ. 1.8).

3) Όταν θέλετε να ξεκινήσετε το αυτοκίνητο, πιέζετε ως το τέλος τον ποδομοχλό του συμπλέκτη ελευθερώνοντας εντελώς τον ποδομοχλό του

γκαζιού (αν χρειάζεται πατάτε τον ποδομοχλό του φρένου με το δεξί πόδι), βάζετε την πρώτη ταχύτητα, πατάτε ελαφρά τον ποδομοχλό του γκαζιού, αφήνετε προοδευτικά τον συμπλέκτη και επιταχύνετε ομαλά το αυτοκίνητο.

4) Πριν οδηγήσετε ένα όχημα για πρώτη φορά, ελέγξτε τον αριθμό ταχυτήτων και τη διάταξη του κιβωτίου, με τη βοήθεια του σχήματος που υπάρχει επάνω στο μοχλό ταχυτήτων.

5) Στα αυτοκίνητα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων οι αλλαγές σχέσεως στο κιβώτιο γίνονται χωρίς τη χρήση συμπλέκτη.

6) Να αποφεύγετε να οδηγείτε με στροφές του κινητήρα τόσο υψηλές, ώστε ο δείκτης να βρίσκεται στην κόκκινη ζώνη του στροφομέτρου.

β) Το χειρόφρενο.

Το χειρόφρενο χρησιμοποιείται για να ασφαλίζει το όχημα έναντι κυλίσεως· χρησιμοποιείται πάντοτε πριν εγκαταλείψετε το αυτοκίνητο, όταν αυτό έχει σταματήσει. Συνήθως βρίσκεται στο δεξί μέρος του καθίσματος του οδηγού. Κατά κανόνα επενεργεί μόνο στους πίσω τροχούς του αυτοκινήτου.

Για να ανεβάσετε (δέσετε) το χειρόφρενο, τραβήξτε το μοχλό αποφασιστικά προς τα επάνω χωρίς να πατήσετε το κουμπί που βρίσκετε στην κορυφή της χειρολαβής του (σχ. 1.9). Μπορείτε βέβαια να δέσετε το χειρόφρενο και με πατημένο το κουμπί. Στην περίπτωση αυτή, όταν έχετε ανεβάσει το μοχλό στο επιθυμητό σημείο, πρέπει να ελευθερώσετε το κουμπί πριν αφήσετε το μοχλό. Για να το λύσετε πρέπει να τραβήξετε ελαφρά προς τα επάνω το χειρόφρενο και

Σχ. 1.8

Τρόπος χειρισμού μοχλού ταχυτήτων.

Σχ. 1.9

Δέσιμο χειροφρένου.

πιέζοντας το κουμπί προς τα μέσα να κατεβάσετε τον μοχλό τελείως (σχ. 1.10).

γ) Το τιμόνι.

Το τιμόνι δεν χρειάζεται συστάσεις. Συστάσεις χρειάζονται για τον τρόπο που θα το κρατάτε. Κρατήστε το λοιπόν και οδηγήστε, όπως παρουσιάζεται στο σχήμα 1.11, δηλαδή με τα χέρια σας τοποθετημένα επάνω στο τιμόνι έτσι, ώστε οι παλάμες σας να σχηματίζουν, όπως οι δείκτες σε ένα κυκλικό ρολόι, κάποια ώρα μεταξύ των «9.15 και 10.10». Η θέση αυτή σας παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια και σταθερότητα χειρισμού του τιμονιού.

Ο πλέον εύχρηστος και ασφαλής τρόπος, για να κρατάτε το τιμόνι, είναι οι παλάμες να ακουμπούν σε αυτό, τα δάκτυλα να βρίσκονται γύρω του και οι αντίχειρες στην επάνω μεριά χωρίς να το σφίγγουν.

Προσοχή.

- Προσαρμόστε το κάθισμά σας έτσι, ώστε να έχετε τη σωστή απόσταση από το τιμόνι (όχι πολύ τεντωμένα χέρια – πόδια ελαφρώς λυγισμένα) (σχ. 1.12).
- Πολλά οχήματα είναι εξοπλισμένα με ένα ρυθμιστή τιμονιού, ο οποίος επιτρέπει προσαρμογή της θέσεώς του ανάλογα με το μήκος των χεριών σας και το ύψος σας.

δ) Η κόρνα.

Όποια κι αν είναι η θέση της μπορείτε να τη χρησιμοποιείτε εύκολα, χωρίς να αφήσετε το τιμόνι. Επάνω στο αντίστοιχο χειριστήριο η κόρνα συμβολίζεται με το σύμβολο:

Ένδειξη κόρνας.

ε) Οδηγώντας σε στροφές.

Ανάλογα με τη μορφή της στροφής στρίβουμε πολύ ή λίγο το τιμόνι. Σε μια κλειστή στροφή η αλληλοεπικάλυψη του ενός χεριού με το άλλο θα σας δώσει τη δυνατότητα να στρίψετε πολλές φορές το τιμόνι. Ο εκπαιδευτής σας θα σας μάθει αυτήν την κίνηση την ώρα της οδηγήσεως.

Σχ. 1.10
Λύσιμο χειροφρένου.

Σχ. 1.11
Ορθό κράτημα τιμονιού.

Σχ. 1.12
Σωστή θέση οδηγήσεως.

Σε μια μικρή καμπύλη (π.χ στα δεξιά) και για στροφή του τιμονιού κατά το 1/4 χωρίς αλληλοεπικάλυψη των χεριών ενεργείτε ως εξής:

- Η δεξιά σας παλάμη αφήνει τη θέση «9.15» και πιάνει το πάνω μέρος του τιμονιού [σχ. 1.13(α)].
- Η αριστερή σας παλάμη χαλαρώνει ώστε να στρίψει το τιμόνι [σχ. 1.13(β)].
- Η δεξιά σας παλάμη τραβάει το τιμόνι προς τη θέση «9.15» για να στρίψει [σχ. 1.13(γ)].

1.3 Ο πίνακας οργάνων του αυτοκινήτου σας.

Στον πίνακα οργάνων (ταμπλό) κάθε αυτοκινήτου είναι τοποθετημένα ορισμένα όργανα ενδείξεων (δείκτες) ή μετρήσεων (μετρητές) που σας επιτρέπουν να ελέγχετε τη λειτουργία του αυτοκινήτου σας ή αξιοποιούνται για χρήσιμες πληροφορίες (προγραμματισμένη συντήρηση, ποσότητα καυσίμου στη δεξαμενή καυσίμων κλπ.).

Στο σχήμα 1.14 παρουσιάζεται ένας πίνακας οργάνων με τα κυριότερα όργανα, με τα οποία είναι εξοπλισμένο το αυτοκίνητό σας. Αυτά είναι:

- Το **ταχύμετρο**, που σας επιτρέπει να ελέγχετε την ταχύτητα του αυτοκινήτου σας.
- Το **στροφόμετρο**, που σας δείχνει τις στροφές του κινητήρα.
- Ο **χιλιομετρητής**, που σας δίνει τη δυνατότητα να τηρείτε την προγραμματισμένη συντήρηση του οχήματός σας, σύμφωνα με τα χιλιόμετρα που έχετε διανύσει.
- Ένας **δεύτερος χιλιομετρητής**, (που έχετε τη δυνατότητα να μηδενίζετε) σας επιτρέπει να υπολογίζετε την κατανάλωση καυσίμων ανά χιλιόμετρο, συγκεκριμένη διαδρομή, αλλαγή λαδιών κλπ.
- **Δείκτης θερμοκρασίας** του κινητήρα.
- **Δείκτης ποσότητας καυσίμου** στη δεξαμενή καυσίμου.

Προσοχή.

Φροντίστε να μάθετε τα όργανα του πίνακα του αυτοκινήτου σας (από το βιβλίο κατασκευαστή κλπ.) και αξιοποιήστε το σκοπό για τον οποίο αυτά υπάρχουν.

1.4 Όργανα φωτεινών ενδείξεων.

Ο πίνακας οργάνων του αυτοκινήτου είναι εφοδιασμένος με φωτεινές ενδείξεις, που παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για τη χρήση του

(α)

(β)

(γ)

Σχ. 1.13

Διαδοχικές κινήσεις για πραγματοποίηση μικρής στροφής προς τα δεξιά.

Σχ. 1.14

Πίνακας οργάνων του αυτοκινήτου.

αυτοκινήτου, την πρόληψη σημαντικών βλαβών κλπ. Επιβάλλεται λοιπόν η πλήρης ενημέρωσή σας για κάθε φωτεινή ένδειξη του πίνακα.

Έτσι αν ανάβει κάποια από τις παρακάτω φωτεινές ενδείξεις (συνήθως κόκκινη) θα σημαίνει:

Δεμένο χειρόφρενο ή πρόβλημα φρένων (φθορά επιφανειών τριβής, χαμηλή στάθμη υγρών).

Χαμηλή πίεση λαδιού.

Υπερβολικά υψηλή θερμοκρασία στο υγρό ψύξεως του κινητήρα, λόγω υπερθερμάνσεως του κινητήρα.

Δεν φορτίζεται ο συσσωρευτής (μπαταρία).

Υπάρχουν και άλλες φωτεινές ενδείξεις, οι οποίες σας παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για χειρισμούς και ενέργειες, που πρέπει να κάνετε κατά την οδήγηση. Οι ενδείξεις αυτές έχουν διάφορα χρώματα (φροντίστε να τις μάθετε από το βιβλίο του κατασκευαστή του αυτοκινήτου σας καθώς και τι σημαίνουν οι παραστάσεις που εικονίζουν). Οι πληροφορίες που παρέχονται από τις φωτεινές ενδείξεις παρουσιάζονται ενδεικτικά παρακάτω και είναι:

Υπερβολικά χαμηλή στάθμη καυσίμων.

Προθέρμανση πετρελαιοκινητήρα.

Δείκτης για ξεπάγωμα πίσω τζαμιού (υαλοπίνακα).

Δείκτης φώτων έκτακτης ανάγκης (αλάρι).

Δείκτης λειτουργίας δεικτών κατεθύνσεως (φλας).

Δείκτης φώτων θέσεως.

Δείκτης φώτων διασταυρώσεως (μεσαία).

Δείκτης φώτων πορείας (μεγάλα).

Δείκτης εμπρός φώτων ομίχλης.

Προσοχή.

Διαβάστε και μελετήστε με ιδιαίτερη προσοχή τις πληροφορίες για τον πίνακα οργάνων του αυτοκινήτου σας και προσπαθήστε να τις αξιοποιείτε κάθε φορά.

- Αν δεν γνωρίζετε ή δεν θυμάστε το μήνυμα των φωτεινών ενδείξεων, ξαναδιαβάστε το βιβλίο του κατασκευαστή και σχηματίστε έναν εύχρηστο πίνακα. Φυλάξτε τον μαζί με την άδεια κυκλοφορίας στο αυτοκίνητό σας (για να τον χρησιμοποιείτε όποτε σας χρειάζεται).
- Όταν έχετε αναμμένα τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία φώτα) ανάβει πράσινη φωτεινή ένδειξη στον πίνακα οργάνων, ενώ αν έχετε αναμμένα τα φώτα πορείας (μεγάλα) ανάβει κυανή φωτεινή ένδειξη.
- Αν θέλετε να προειδοποιήσετε τους άλλους χρήστες της οδού με τα φώτα πορείας, χρησιμοποιήστε εναλλάξ και με γρήγορη κίνηση το ανάλογο χειριστήριο φώτων του αυτοκινήτου σας (σχ. 1.15).

Σχ. 1.15
Χειριστήριο φώτων.

Δείκτες αλλαγής κατευθύνσεως (φλας).

- Η θέση προς την οποία θέτετε τους δείκτες αλλαγής κατευθύνσεως (φλας) του αυτοκινήτου σας ταυτίζεται με αυτήν προς την οποία στρίβετε το τιμόνι σας.
- Πριν στρίψετε, πατήστε τον αντίστοιχο δείκτη. Ο δείκτης επανέρχεται αυτόματα (σβήνει) μόλις ευθυγραμμίσετε το τιμόνι. Εάν αυτό δεν συμβεί (π.χ. σε μικρή στροφή) τον επαναφέρετε στην κανονική του θέση με το χέρι σας. Ομοίως, αν σβήσει πιο γρήγορα απ' όσο πρέπει (π.χ. πριν ολοκληρώσετε τη στροφή) ξαναβάλτε τον σε λειτουργία.
- Οι δείκτες αλλαγής κατευθύνσεως (φλας) παρουσιάζουν πρόβλημα αν η φωτεινή ένδειξη στον πίνακα:
  - Αναβοσβήνει πολύ γρήγορα ή πολύ αργά.
  - Δεν ανάβει.
  - Ανάβει συνεχώς.

1.5 Φωτισμός.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ., τα αυτοκίνητα οχήματα πρέπει να φέρουν στο εμπρός και πίσω μέρος σειρά φώτων, που είναι αναγκαία για την ασφαλή κυκλοφορία τους (άρθρα 63 έως 80 του Κ.Ο.Κ.). Έλλειψη αυτών ή ελαττωματική λειτουργία, προκαλούν σοβαρούς κινδύνους στην κυκλοφορία και επισύρουν για τον οδηγό και κάτοχο του οχήματος σημαντικά ποσά προστίμων και άλλων διοικητικών κυρώσεων.

α) Μπροστινά φώτα (ελάχιστες απαιτήσεις) (σχ. 1.16).

Ζυγός αριθμός φώτων πορείας (μεγάλα -

Σχ. 1.16
Μπροστινά φώτα οχήματος.

προβολείς): είναι λευκού ή ειδικού κίτρινου χρώματος, με ένταση φωτός ικανή να φωτίζει την οδό κατά τη νύκτα, με αίθριο καιρό, σε απόσταση 100 m τουλάχιστον μπροστά από το όχημα.

Δύο φώτα διασταυρώσεως (μεσαία): είναι λευκού ή ειδικού κίτρινου χρώματος, με ένταση φωτός ικανή να φωτίζει την οδό κατά τη νύκτα, με αίθριο καιρό, σε απόσταση 40 m τουλάχιστον μπροστά από το όχημα, χωρίς να θαμπώνουν τους κινούμενους στο αντίθετο ρεύμα οδηγούς οχημάτων.

Δύο φώτα θέσεως (μικρά φώτα): είναι λευκού ή ειδικού κίτρινου χρώματος, με ένταση φωτός ικανή ώστε κατά τη νύκτα, με αίθριο καιρό, να είναι ορατά από απόσταση 300 m τουλάχιστον.

Ζυγός αριθμός δεικτών αλλαγής κατευθύνσεως (φλας): είναι κίτρινου χρώματος, που αναβοσβήνουν με συχνότητα 60 έως 120 παλμών ανά λεπτό. Όταν αναβοσβήνουν πρέπει να είναι ορατά ημέρα και νύκτα από τους χρήστες της οδού.

Δύο φώτα ομίχλης (προαιρετικά φώτα): είναι αντιθαμβωτικά λευκού ή ειδικού κίτρινου χρώματος πολύ διαπεραστικού, ρυθμισμένα να φωτίζουν το πολύ μέχρι το ύψος της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων διασταυρώσεως. Τα φώτα ομίχλης πρέπει να είναι αναμμένα ταυτόχρονα με τα φώτα θέσεως.

β) Πίσω φώτα (ελάχιστες απαιτήσεις) (σχ. 1.17).

Ζυγός αριθμός φώτων θέσεως (μικρά φώτα): είναι κόκκινου χρώματος, που δεν προκαλούν θάμπωμα και σε αίθριο καιρό είναι ορατά τη νύκτα από απόσταση 300 m τουλάχιστον.

Δύο τουλάχιστον φώτα τροχοπεδήσεως (φρένων-σταματήματος): είναι κόκκινου χρώματος και ανάβουν όταν πιέζεται ο ποδομοχλός πεδήσεως

Σχ. 1.17
Πίσω φώτα οχήματος.

(φρένο), με φωτιστική ένταση σημαντικά μεγαλύτερη εκείνης των πίσω φώτων θέσεως.

Ζυγός αριθμός δεικτών κατευθύνσεως (φλας): έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τα αντίστοιχα των μπροστινών.

Φως πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας: είναι λευκού χρώματος, με ένταση ικανή για τον επαρκή φωτισμό της πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας, ώστε τα στοιχεία της πινακίδας να είναι ευδιάκριτα κατά τη νύκτα από απόσταση 20 m τουλάχιστον (το όχημα σε στάση). Το φως αυτό δεν πρέπει να είναι απ' ευθείας ορατό από τους οδηγούς άλλων οχημάτων που ακολουθούν.

Ένα ή δύο φώτα οπισθοπορείας (προαιρετικά): είναι αντιθαμβωτικά, λευκού ή ειδικού κίτρινου χρώματος, τα οποία ανάβουν αυτόματα με τη χρησιμοποίηση της ταχύτητας οπισθοπορείας του οχήματος (όπισθεν).

Δύο τουλάχιστον αντανακλαστήρες: είναι ερυθρού (κόκκινου) χρώματος οποιουδήποτε σχήματος εκτός του τριγωνικού, ορατοί κατά τη νύκτα, με αίθριο καιρό, από απόσταση 150 m, όταν το όχημα φωτίζεται από τα φώτα πορείας αυτοκινήτου που ακολουθεί.

Φώτα ομίχλης (προαιρετικά): ένα ή δύο φώτα ερυθρού διαπεραστικού χρώματος.

Προσοχή.

Λευκά ή κίτρινα φώτα τη νύκτα προσδιορίζουν οχήματα κινούμενα στο αντίθετο ρεύμα, ενώ κόκκινα φώτα προσδιορίζουν οχήματα κινούμενα στην ίδια με σας κατεύθυνση.

1.6 Θέση οδηγήσεως.

α) Προφυλάξεις κατά την είσοδο στο αυτοκίνητο.

Πριν εισέλθετε στο όχημά σας κάνετε έναν έλεγχο γύρω από αυτό. Έτσι αποφεύγετε κινδύνους από προβλήματα του οχήματός σας (π.χ. σκασμένο ελαστικό) ή προερχόμενα από άλλους χρήστες (π.χ. παιδιά πίσω από το όχημά σας, που θα κινδυνεύσουν από πιθανή οπισθοπορεία).

Αν πρέπει να μπειτε στο αυτοκίνητό σας από την πλευρά της κυκλοφορίας, να κινηθείτε γύρω από το όχημα με πρόσωπο προς την κυκλοφορία του ρεύματός σας. Ειδικά τη στιγμή που θα επιχειρήσετε να ανοίξετε την πόρτα του αυτοκινήτου σας, για να εισέλθετε, να σιγουρευθείτε ότι δεν κινδυνεύετε από

Σχ. 1.18

Έλεγχος οδοστρώματος πριν από την είσοδο στο αυτοκίνητο.

τα διερχόμενα οχήματα (σχ. 1.18).

Μόλις μπειτε στο αυτοκίνητό σας κλείστε αμέσως την πόρτα. Οι επιβάτες και κυρίως τα παιδιά, οι υπερήλικες και τα άτομα με δυσκολία στην κίνηση, πρέπει να εισέρχονται στο αυτοκίνητο από τις πόρτες που βρίσκονται προς την πλευρά του πεζοδρομίου.

Αντίστοιχες και ανάλογες προφυλάξεις, πρέπει να λαμβάνονται και για την έξοδο από το αυτοκίνητο (οδηγού ή επιβατών).

Γενικά πρέπει να προσέχετε μήπως, ανοίγοντας την πόρτα, ενοχλείτε τα διερχόμενα οχήματα ή γίνετε υπαίτιοι τροχαίου ατυχήματος. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνετε στους ποδηλάτες ή άλλους δικυκλιστές.

Μην ξεχνάτε τέλος να κρατάτε καλά την πόρτα του αυτοκινήτου, όταν την ανοίγετε και ειδικά όταν φυσάει δυνατός αέρας.

β) Η ρύθμιση και η θέση του καθίσματος.

Η ρύθμιση και η σωστή θέση του καθίσματος συμβάλλουν στην ξεκούραστη και ασφαλέστερη οδήγηση. Φροντίστε να βρείτε και να ρυθμίσετε τη σωστή θέση του καθίσματός σας, θέση που εξαρτάται από τα ιδιαίτερα σωματικά χαρακτηριστικά κάθε οδηγού. Κάποιες βασικές και ενδεικτικές συμβουλές, για τη σωστή θέση του καθίσματος του οδηγού, είναι και οι παρακάτω:

- Προσαρμόστε το κάθισμα σε τέτοια θέση, ώστε το αριστερό σας πόδι να μένει ελαφρά λυγισμένο τη στιγμή που πατάτε το συμπλέκτη μέχρι το τέλος της διαδρομής του (αποσυμπλέκετε).
- Ρυθμίστε την κλίση της πλάτης του

καθίσματος, ώστε η πλάτη σας να είναι όσο πιο κοντά στην κατακόρυφη στάση.

- Για να καθορίσετε την κατάλληλη απόσταση μεταξύ της πλάτης του καθίσματος και του τιμονιού, τοποθετήστε τις παλάμες στο επάνω μέρος του τιμονιού. Αν οι καρποί σας ακουμπούν το τιμόνι, χωρίς να απομακρύνεται η πλάτη σας από την πλάτη του καθίσματος, έχετε πάρει σωστή θέση (σχ. 1.19).
- Σε ορισμένους τύπους οχημάτων ρυθμίζεται και το τιμόνι και το ύψος του καθίσματος. Αξιοποιήστε τα για καλύτερο αποτέλεσμα. Οι αρχάριοι οδηγοί θα ήταν προτιμότερο να κάθονται αρκετά ψηλά.

γ) Η ρύθμιση των μαξιλαριών κεφαλής.

Η ύπαρξη μαξιλαριών κεφαλής και η σωστή τους θέση, όχι μόνο στο κάθισμα του οδηγού, αλλά και στα καθίσματα των επιβατών, εξασφαλίζει ξεκούραστη διαδρομή και καλύτερη προστασία του αυχένα σε περίπτωση συγκρούσεως.

Σε μικρά αλλά κυρίως σε μακρινά ταξίδια θα κουρασθείτε λιγότερο αν ακουμπάτε το κεφάλι στην προέκταση της πλάτης του καθίσματός σας. Γι' αυτό ρυθμίστε το μαξιλάρι κεφαλής, έτσι ώστε το πίσω μέρος του κρανίου να στηρίζεται στο μαξιλάρι. Σε αυτήν τη θέση θα εξασφαλισθεί η μεγαλύτερη δυνατή προστασία σε κάποια σύγκρουση (για οδηγό και επιβάτες).

Επισημάνση.

Εάν χρειάζεται, ζητήστε τη βοήθεια των επιβατών του αυτοκινήτου σας τόσο για τη ρύθμιση του καθίσματος όσο και του μαξιλαριού.

δ) Η ρύθμιση του εσωτερικού καθρέπτη.

Μόλις πάρετε τη σωστή θέση στο κάθισμά σας, πρέπει να ρυθμίσετε τον εσωτερικό καθρέπτη (σχ. 1.20), ώστε να παρατηρείτε (μέσω αυτού) όλο το πίσω τζάμι. Με τη σωστή ρύθμιση του εσωτερικού καθρέπτη πρέπει να έχετε ορατότητα σε μακρινή απόσταση στο μέρος του οδοστρώματος που είναι αμέσως δεξιά σας και πίσω.

Στη βελτίωση των συνθηκών αυτής της αναγκαίας ορατότητας, θα σας βοηθήσει και ένας δεξιός εξωτερικός καθρέπτης. Όσα οχήματα έλκουν ρυμουλκούμενα (π.χ. τροχόσπιτο) ή μεταφέρουν φορτία, που περιορίζουν την ορατότητα μέσω του εσωτερικού καθρέπτη,

πρέπει οπωσδήποτε να είναι εξοπλισμένα και με δεξιό εξωτερικό καθρέπτη.

ε) Η ρύθμιση του αριστερού εξωτερικού καθρέπτη.

Η επόμενη κίνηση, κάθε σωστού οδηγού, μετά τη ρύθμιση του εσωτερικού καθρέπτη, είναι η σωστή ρύθμιση του αριστερού εξωτερικού καθρέπτη, για να έχετε ορατότητα σε μεγάλη απόσταση στο μέρος του οδοστρώματος αμέσως αριστερά σας. Για να το επιτύχετε αυτό, θα πρέπει να διακρίνετε στην κάτω δεξιά γωνία του καθρέπτη, την αριστερή πλευρά του αυτοκινήτου σας (σχ. 1.21).

Προσοχή.

Πρέπει να λαμβάνετε κάθε φορά υπόψη σας ότι η απόσταση ανάμεσα στο όχημά σας και στο όχημα που σας ακολουθεί, διαφέρει ανάλογα με το είδος της επιφάνειας των καθρεπτών σας, δηλαδή αν είναι επίπεδοι ή κυρτοί. Αν ο καθρέπτης είναι επίπεδος, το είδωλο του αυτοκινήτου που ακολουθεί φαίνεται στην πραγματική απόσταση, ενώ αν είναι κυρτός, το είδωλο φαίνεται να βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση. Αυτό είναι ένα βασικό στοιχείο, που πρέπει να λαμβάνετε υπόψη σας, ειδικά όταν οδηγείτε αυτοκίνητο κάποιου τρίτου.

Μάθετε να ρυθμίζετε και να χρησιμοποιείτε σωστά τους καθρέπτες του οχήματός σας, ώστε να οδηγείτε χωρίς να χρειάζεται να κινείτε το κεφάλι σας σε κλίση τέτοια, που να χάνετε την οπτική επαφή με το οδόστρωμα μπροστά σας.

στ) Οι «νεκρές» οπτικές γωνίες.

Τις «νεκρές» οπτικές γωνίες, δηλαδή τις περιοχές (ζώνες) στις οποίες είναι αδύνατο να δείτε με τους καθρέπτες σας άλλα οχήματα σε κοντινή απόσταση από το δικό σας, μπορείτε να τις αντιμετωπίζετε ρίχνοντας μία λοξή προσεκτική ματιά επάνω από τον ώμο σας. Νεκρές γωνίες υπάρχουν σε κάθε πλευρά του οχήματος. Οι νεκρές γωνίες αποτελούν πηγή κινδύνου κάθε φορά που αλλάζετε λωρίδα, προσπερνάτε άλλο όχημα ή επιχειρείτε κάποιον ελιγμό (σχ. 1.22).

γωνία» κινούνται μικρά οχήματα και κυρίως δίκυκλα.

ζ) Χρησιμοποίηση των καθρεπτών.

Όταν οδηγείτε, πρέπει να γνωρίζετε κάθε

Σχ. 1.19

Σωστή απόσταση μεταξύ καθίσματος και τιμονιού.

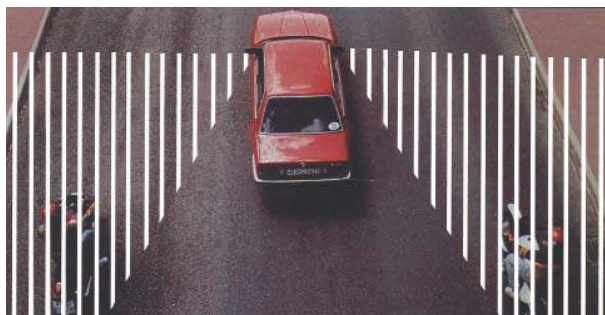
Σχ. 1.21

Ρύθμιση αριστερού εξωτερικού καθρέπτη.

Σχ. 1.20

Ρύθμιση εσωτερικού καθρέπτη.

Σχ. 1.22

Περιοχή «νεκρής» οπτικής γωνίας.

(α)

(β)

Σχ. 1.23

Έλεγχος κινήσεως οχημάτων, (α) μέσω του αριστερού καθρέπτη και (β) στην περιοχή της «νεκρής» οπτικής γωνίας, με στροφή κεφαλής.

στιγμή όσο περισσότερα μπορείτε, για το τι συμβαίνει στο δρόμο πίσω και μπροστά σας. Αυτό είναι αναγκαίο, επειδή η κατάσταση μπορεί να αλλάξει πολύ γρήγορα. Την αλλαγή αυτή μπορείτε να την αντιληφθείτε μόνο με τη συχνή χρήση των καθρεπτών και τον έλεγχο των «νεκρών γωνιών». Η σωστή οδήγηση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό, από την ακριβή γνώση του περιβάλλοντος χώρου, γνώση που εξασφαλίζεται με τη σωστή χρήση των καθρεπτών.

Η σωστή χρήση των καθρεπτών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για να γίνετε καλός οδηγός. Σας κρατά σε επαφή και ετοιμότητα με τη γύρω σας πραγματικότητα, ενώ παράλληλα καθιστά την οδήγηση ασφαλή επειδή έχετε τον έλεγχο της καταστάσεως.

Προσοχή.

- Πρέπει πάντοτε να χρησιμοποιείτε τους καθρέπτες, πριν κάνετε ο,τιδήποτε που μπορεί να επηρεάσει τους άλλους χρήστες του δρόμου.
- Η σωστή χρήση των καθρεπτών είναι κλειδί για να γίνετε ένας σωστός οδηγός.

η) Ορατότητα και ασφαλής οδήγηση.

Στην αξιόπιστη παρατήρηση του περιβάλλοντος χώρου συμβάλλουν θετικά και ορισμένες άλλες προϋποθέσεις, όπως:

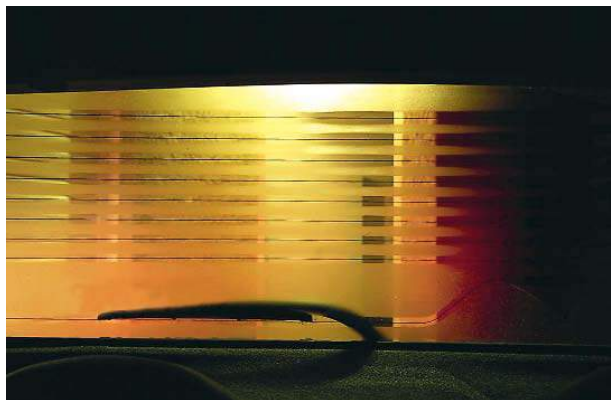
Η καθαριότητα του οχήματος: ο τακτικός έλεγχος λειτουργίας των υαλοκαθαριστήρων και η επαρκής ποσότητα υγρού για τους υαλοκαθαριστήρες, σας βοηθούν να εξασφαλίζετε την επάρκεια της ορατότητας εμπρός και πίσω. Τα λαστιχάκια των υαλοκαθαριστήρων, όταν χρησιμοποιηθούν πολλές φορές, χρειάζονται αντικατάσταση. Χρήσιμο είναι να γίνεται η αντικατάσταση κάθε χρόνο στις αρχές του χειμώνα. Να θυμάστε ακόμα ότι πρέπει να καθαρίζετε τακτικά τον ανεμοθώρακα (παρμπρίζ) και τα παράθυρα.

Το ξεθάμπωμα του ανεμοθώρακα και του πίσω παραθύρου: όταν ο ανεμοθώρακας είναι θαμπός, δυσχεραίνεται σημαντικά η ορατότητα. Γι' αυτό χρησιμοποιήστε έγκαιρα τον αέρα και το μηχανισμό ξεθαμπώματος.

Όμως εξίσου σημαντικό είναι και το

ξεθάμπωμα του πίσω παραθύρου (σχ. 1.24). Επιτυγχάνεται με τη χρήση του ειδικού ηλεκτρικού κυκλώματος, το οποίο όμως καταναλώνει πολύ ενέργεια (θερμαινόμενο τζάμι). Γι' αυτό όταν αποκαθίσταται η ορατότητα στο πίσω παράθυρο, πρέπει να διακόπτετε τη χρήση του ηλεκτρικού κυκλώματος και να την επαναλαμβάνετε όταν ξαναθαμπώνει.

Οι αποσκευές: ο χώρος των αποσκευών (πορτ-

Σχ. 1.24

Μηχανισμός ξεθαμπώματος του πίσω παραθύρου.

μπαγκάζ) είναι η καλύτερη και η προβλεπόμενη θέση για να τοποθετείτε τις κάθε είδους αποσκευές σας. Αν χρησιμοποιείτε κάποια σχάρα, να ελέγχετε την καλή στερέωσή της. Να αποφεύγετε την τοποθέτηση αντικειμένων στην επιφάνεια επάνω από τα πίσω καθίσματα, διότι:

- Εμποδίζουν την ορατότητα.
- Υπάρχει κίνδυνος να εκσφενδονισθούν στους επιβάτες του οχήματός σας σε κάποιο ξαφνικό φρενάρισμα ή πρόσκρουση.

Οι επιβάτες: σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να μεταφέρετε περισσότερα άτομα από όσες θέσεις αναγράφονται στην άδεια κυκλοφορίας. Εκτός αυτού φροντίστε να κάθονται οι επιβάτες έτσι, ώστε να μην παρεμποδίζουν την ορατότητά σας.

1.7 Ζώνες ασφαλείας.

Ο ρόλος της ζώνης ασφαλείας: οι στατιστικές αποδεικνύουν ότι, στην Ελλάδα, τουλάχιστον το 1/6 των νεκρών από τροχαία ατυχήματα (δηλ. πάνω από 300 νεκροί κάθε χρόνο) θα αποφεύγονταν, αν χρησιμοποιούσαν ζώνη ασφαλείας. Ο οδηγός που φοράει ζώνη έχει περισσότερες πιθανότητες να

διατηρήσει τις αισθήσεις του σε μία σύγκρουση και να απομακρυνθεί από το όχημά του σε περίπτωση ανάγκης (πυρκαγιά, πτώση σε νερό κλπ.). Βέβαια δεν πρέπει να α-γνοείτε ότι χιλιάδες τραυματισμοί και εκατοντάδες αναπηρίες οδηγών και επιβατών θα είχαν αποφευχθεί αν αυτοί φορούσαν ζώνη ασφαλείας (σχ. 1.25).

Σε περίπτωση βίαιου φρεναρίσματος ή συγκρούσεως σε κάποιο εμπόδιο, οι επιβάτες που δεν φορούν ζώνες ασφαλείας, θα εκτοξευθούν επάνω στο τιμόνι, στον ανεμοθώρακα ή στο αμάξιωμα. Χρήσιμο είναι να γνωρίζετε ότι σε περίπτωση ατυχημάτων με ταχύτητες επάνω από 30 km/h, αν δεν χρησιμοποιείτε ζώνη ασφαλείας, κατά κανόνα το αποτέλεσμα είναι σοβαροί ή θανασιμοί τραυματισμοί.

Οι ρυθμίσεις του Κ.Ο.Κ.: η χρήση της ζώνης ασφαλείας είναι υποχρεωτική τόσο για τον οδηγό, όσο και για κάθε επιβάτη, μπροστά ή πίσω, του οποίου η θέση έχει ζώνη ασφαλείας. Όλα τα επιβατηγά αυτοκίνητα και τα μικρά φορτηγά μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι 3.500 kg, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας στα μπροστινά καθίσματα. Επί πλέον, τα επιβατηγά αυτοκίνητα που τέθηκαν σε κυκλοφορία στη χώρα μας μετά την 1-1-1993 ή θα τεθούν στο μέλλον, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας και στα πίσω καθίσματα. Επιβάλλεται επίσης να γνωρίζετε, ότι, για λόγους ασφαλείας των επιβατών που μεταφέρετε, οφείλετε να τοποθετήσετε ζώνες ασφαλείας και στα πίσω καθίσματα, σε όσα οχήματα δεν έχουν.

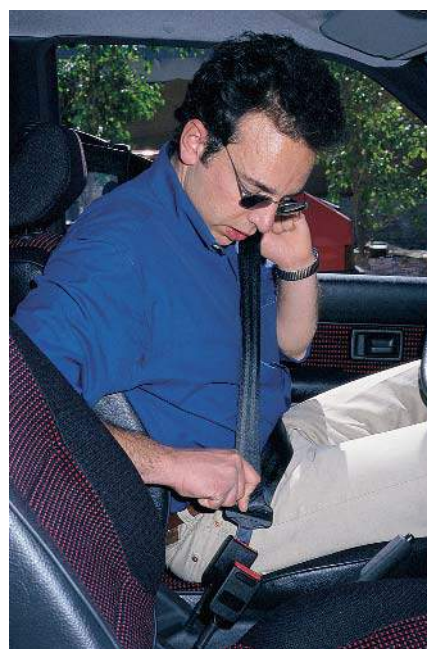
Η χρήση της ζώνης: τραβήξτε τη ζώνη πάνω από το σώμα σας, προσέχοντας να μην έχει μπερδευτεί. Τοποθετήστε τη μεταλλική πλάκα ασφαλείας μέσα στη σχισμή του μηχανισμού που βρίσκεται δίπλα σας (σχ. 1.26). Καθώς αυτή εισέρχεται και ασφαλίσει πρέπει να ακούγεται καθαρά ένας μεταλλικός ήχος («κλικ») ένδειξη ότι έχει ασφαλίσει (σχ. 1.27). Βεβαιωθείτε πάντως ότι η ζώνη έχει απολύτως ασφαλίσει. Για να τη λύσετε πατήστε το κόκκινο κουμπί του μηχανισμού, οπότε η ζώνη θα απελευθερωθεί αυτόματα. Να βεβαιώνεστε ότι τόσο η δική σας όσο και οι ζώνες ασφαλείας όλων των επιβατών του οχήματός σας είναι σωστά δεμένες.

Οι απαλλαγές από τη χρήση ζώνης ασφαλείας:

Σχ. 1.25

Χρήση ζωνών ασφαλείας και μέσων συγκρατήσεως παιδιών.

Σχ. 1.26

Τοποθέτηση ζώνης ασφαλείας.

Σχ. 1.27

Ασφάλιση ζώνης (κλικ).

σύμφωνα και με τον Κ.Ο.Κ. απαλλαγή από τη χρήση ζώνης ασφαλείας προβλέπεται αποκλειστικά μόνο στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Στους οδηγούς ταξί και αγοραίων όταν τα οδηγούν εντός της περιμετρικής τους ζώνης.
- Στα άτομα με παθήσεις, για τα οποία δεν ενδείκνυται η χρήση της ζώνης, όταν αυτό αποδεικνύεται από πιστοποιητικό κρατικού νοσοκομείου.
- Στις έγκυες γυναίκες μόνο όταν είναι εφοδιασμένες με σχετικό ιατρικό πιστοποιητικό.
- Στα άτομα που το ανάστημά τους δεν υπερβαίνει το 1,50 m.
- Στους οδηγούς οχημάτων που κάνουν συνεχείς στάσεις (όπως ταχυδρομικοί διανομείς κλπ.).
- Στους οδηγούς λεωφορείων και φορητών άνω των 3.500 kg.
- Στους οδηγούς και τους επιβάτες των εμπροσθίων καθισμάτων οχημάτων αμέσου δράσεως (αστυνομίας, ασθενοφόρα).

Προστασία παιδιών κάτω των 12 ετών: ειδική μέριμνα λαμβάνει ο Κ.Ο.Κ. για την προστασία των παιδιών ηλικίας κάτω των δώδεκα (12) ετών, όταν μεταφέρονται με αυτοκίνητο. Συγκεκριμένα, προβλέπονται μέσα συγκρατήσεως και προστασίας εγκεκριμένων προδιαγραφών (παιδικά καθίσματα ή ζώνες), μεταφορά στα πίσω καθίσματα, απαγόρευση τοποθέτησεως καθισμάτων παιδιών με φορά προς τα πίσω σε θέσεις που υπάρχουν αερόσακοι κλπ. (σχ. 1.28).

1.8 Έλεγχοι πριν θέσετε σε λειτουργία τον κινητήρα και ξεκινήσετε το αυτοκίνητο.

Μέχρι τώρα αποκτήσατε μία γενική εποπτική εικόνα του αυτοκινήτου και επισημάνθηκαν βασικές αρχές προετοιμασίας πριν την οδήγηση του αυτοκινήτου σας.

Σχ. 1.28

Χρήση ζώνης ασφαλείας και μέσο συγκρατήσεως παιδιού.

Οι ενέργειες που ήδη περιγράψαμε και επιγραμματικά σας επαναλαμβάνουμε στη συνέχεια θα πρέπει να σας γίνουν χρήσιμη συνήθεια ελέγχων και ενεργειών πριν να βάλετε μπροστά (εκκίνηση κινητήρα) το αυτοκίνητο που θα οδηγήσετε.

Είσοδος στο αυτοκίνητο: εισέλθετε με προσοχή και με ασφάλεια.

Πόρτες: βεβαιωθείτε ότι η πόρτα σας είναι καλά κλειστή, αλλά και όλες οι άλλες πόρτες.

Κάθισμα: ρυθμίστε το κάθισμα και το μαξιλαράκι του κεφαλιού στη σωστή θέση για να οδηγήσετε με άνεση και χωρίς δυσκολίες προσβάσεως στο χειρισμό των εξαρτημάτων του αυτοκινήτου (τιμόνι, πεντάλ κλπ.).

Καθρέπτες: ρυθμίστε σωστά τους εσωτερικούς και εξωτερικούς καθρέπτες.

Ζώνη ασφαλείας: μην ξεκινάτε χωρίς να φορέσετε τη ζώνη ασφαλείας. Μερμνήστε να φορέσουν τη ζώνη και οι συνεπιβάτες σας.

Μετά: βάλτε εμπρός τον κινητήρα και καλή και ασφαλή οδήγηση.

Η σήμανση και η σηματοδότηση

2.1 Γενικές αρχές.

Η **σήμανση** είναι ο απλούστερος και ασφαλέστερος τρόπος για να κατανοεί κάθε στιγμή ένας οδηγός πώς θα πρέπει να κινηθεί στην οδό, ποια κατεύθυνση θα πρέπει να ακολουθήσει και ποια προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίσει.

Ακόμη και στις περιπτώσεις που η ύπαρξη κάποιας σημάσεως δεν είναι άμεσα κατανοητή, ο οδηγός οφείλει να την ακολουθήσει, διότι αυτή έχει τοποθετηθεί στη συγκεκριμένη θέση για κάποιο συγκεκριμένο λόγο, συνήθως ασφαλείας, που μπορεί να μην είναι άμεσα αντιληπτός.

Η σήμανση χωρίζεται σε δύο κύριες ομάδες:

- Στην **κατακόρυφη σήμανση** (δηλ. τις πινακίδες σημάσεως).
- Στην **οριζόντια σήμανση** (δηλ. τις διαγραμμίσεις και τις λοιπές αναγραφές επί του οδοστρώματος).

2.2 Κατακόρυφη σήμανση – Πινακίδες.

Η κατακόρυφη σήμανση περιλαμβάνει τρεις

κατηγορίες πινακίδων:

- Τις **πινακίδες αναγγελίας κινδύνου**, οι οποίες έχουν σχεδόν όλες τριγωνική μορφή με κόκκινο πλαίσιο και εσωτερικό υπόβαθρο κίτρινο (ή, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, λευκό).
- Τις **ρυθμιστικές πινακίδες**, που είναι, συνήθως, κυκλικού σχήματος είτε με κόκκινο πλαίσιο και λευκό υπόβαθρο ή ολόκληρες χρώματος κυανού (μπλε).
- Τις **πληροφοριακές πινακίδες**, οι οποίες είτε ενημερώνουν τον οδηγό για οτιδήποτε πρόκειται να συναντήσει στη συνέχεια της πορείας του (πρατήριο καυσίμων, σήραγγα, νοσοκομείο, αστυνομικό σταθμό κλπ.) ή του υποδεικνύουν την πορεία που θα πρέπει να ακολουθήσει σε κάποια διασταύρωση.

Τέλος υπάρχουν και ορισμένες **πρόσθετες πινακίδες**, οι οποίες συνοδεύουν, πολλές φορές, κάποιες από τις τρεις προηγούμενες κατηγορίες με σκοπό να εξειδικεύσουν ή να αποσαφηνίσουν περισσότερο τα μηνύματά τους.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΩ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΩ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Κ)

Είναι ιδιαίτερα κρίσιμες για την οδική ασφάλεια δεδομένου ότι έχουν σκοπό την έγκαιρη προειδοποίηση των οδηγών για κάποιον κίνδυνο, που θα συναντήσουν στη συνέχεια της πορείας τους (π.χ. επικίνδυνη καμπύλη, σχολείο, σιδηροδρομική διάβαση κλπ.).

Η συμμόρφωση του οδηγού προς τα μηνύματα των πινακίδων αυτών κάνοντας τους κατάλληλους χειρισμούς (π.χ. μείωση ταχύτητας) αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για ασφαλή πορεία.

Οι προβλεπόμενες από τον Κ.Ο.Κ. πινακίδες αναγγελίας κινδύνου είναι οι ακόλουθες:

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

(K-1α)

Επικίνδυνη αριστερή στροφή.

(K-1δ)

Επικίνδυνη δεξιά στροφή.

(K-2α)

Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές — η πρώτη αριστερά.

(K-2δ)

Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές — η πρώτη δεξιά.

(K-3)

Επικίνδυνη κατωφέρεια, (με κλίση όπως η αναγραφόμενη στην Πινακίδα).

(K-4)

Επικίνδυνη ανωφέρεια, (με κλίση όπως η αναγραφόμενη στην Πινακίδα).

(K-5)

Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος και στις δύο πλευρές.

(K-6α)

Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στην αριστερή πλευρά.

(K-6δ)

Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στη δεξιά πλευρά.

(K-7)

Κινητή γέφυρα.

(K-8)

Η οδός οδηγεί σε αποβάθρα ή όχθη ποταμού.

(K-9)

Επικίνδυνο ανώμαλο οδόστρωμα, σε κακή κατάσταση, με λάκκους κλπ.

(K-10)

Επικίνδυνα υπερυψωμένο οδόστρωμα ή απότομη κυρτή αλλαγή της κατά μήκος κλίσης της οδού.

(K-11)

Επικίνδυνο κάθετο ρεϊθρο (αυλάκι) ή απότομη κοίλη αλλαγή της κατά μήκος κλίσης της οδού.

(K-12)

Ολισθηρό οδόστρωμα.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (συνέχεια)

(K-13)
Επικίνδυνη εκτίναξη χαλίκων
(ασύνδετο αμμοχάλικο).

(K-14)
Κίνδυνος από πτώση βράχων και από
την παρουσία τους στο οδόστρωμα.

(K-15)
Κίνδυνος λόγω διάβασης πεζών.

(K-16)
Κίνδυνος λόγω συχνής κίνησης
παιδιών (σχολεία, γήπεδα κλπ.).

(K-17)
Κίνδυνος λόγω συχνής εισόδου ή
διάβασης ποδηλατιστών.

(K-18)
Κίνδυνος από διέλευση οικουίτων
ζώων.

(K-19)
Κίνδυνος από διέλευση αγρίων ζώων.

(K-20)
Κίνδυνος λόγω εκτελουμένων
εργασιών στην οδό.

(K-21)
Προσοχή, κόμβος ή θέση όπου η κυ-
κλοφορία ρυθμίζεται με τριχρωμη
φωτεινή σηματοδότηση.

(K-22)
Κίνδυνος λόγω χαμηλής πτήσης προσ-
γειουμένων ή απογειουμένων
αεροσκαφών.

(K-23)
Κίνδυνος λόγω συχνού ισχυρού ανέμου
(όπως δείχνει η κατεύθυνση του
ανεμουρίου).

(K-24)
Προαναγγελία διπλής κυκλοφορίας.

(K-25)
Προσοχή άλλοι κίνδυνοι (μη δηλούμενοι
στις πινακίδες K-1 έως K-24).

(K-26)
Προσοχή διασταύρωση όπου ισχύει η
από δεξιά προτεραιότητα.

(K-27)
Διασταύρωση με οδό, οι επί της οποίας
κινούμενοι οφείλουν να παρα-
χωρήσουν προτεραιότητα.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (συνέχεια)

(K-28a)

Διακλάδωση με κάθετη οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

(K-28δ)

Διακλάδωση με κάθετη οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

(K-29a)

Διακλάδωση με λοξή οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

(K-29δ)

Διακλάδωση με λοξή οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

(K-30)

Προσέγγιση σε κυκλική υποχρεωτική πορεία.

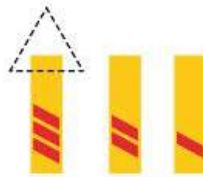
(K-31)

Κίνδυνος λόγω ωσόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης με κινητά φράγματα.

(K-32)

Κίνδυνος λόγω ωσόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα.

(K-33) (K-34) (K-35)

Πρόσθετες επαναληπτικές Πινακίδες στις προσβάσεις ισοπέδων σιδηροδρομικών διαβάσεων ή κινητών γεφυρών, οι οποίες δηλώνουν προσέγγιση σ' αυτές.

(K-36)

Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ωσόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, μονής σιδηροδρομικής γραμμής.

(K-37)

Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ωσόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, διπλής ή πολλαπλής σιδηροδρομικής γραμμής.

(K-38a)

Επικίνδυνο έρρισμα αριστερά.

(K-38δ)

Επικίνδυνο έρρισμα δεξιά.

(K-39)

Συχνή κυκλοφοριακή συμφόρηση.

(K-40)

Σήραγγα.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (P)

Οι ρυθμιστικές πινακίδες επιβάλλουν στον οδηγό την τήρηση ορισμένων κανόνων κυκλοφορίας (π.χ. απαγόρευση στροφής, υποχρεωτική πορεία, όριο ταχύτητας κλπ.). Η παραβίαση των μηνυμάτων τους αποτελεί σοβαρή τροχαία παράβαση και επισύρει ποινές. Κυρίως, όμως, εκθέτει τον παραβάτη οδηγό αλλά και τους υπόλοιπους, που κινούνται στο ίδιο οδικό δίκτυο, σε σοβαρότατους κινδύνους.

Οι προβλεπόμενες από τον Κ.Ο. Κ. ρυθμιστικές πινακίδες είναι οι ακόλουθες:

(P-1)

Υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας.

(P-2)

Υποχρεωτική διακοπή πορείας.

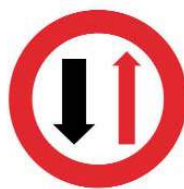
(P-3)

Οδός προτεραιότητας.

(P-4)

Τέλος οδού προτεραιότητας.

(P-5)

Προτεραιότητα της αντιθέτως ερχόμενης κυκλοφορίας λόγω στενότητας οδοστρώματος.

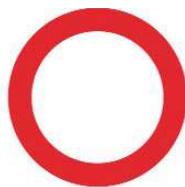
(P-6)

Προτεραιότητα ως προς την επερχόμενη κυκλοφορία (λόγω στενότητας οδοστρώματος).

(P-7)

Απαγορεύεται η είσοδος σε όλα τα οχήματα.

(P-8)

Κλειστή οδός για όλα τα οχήματα και προς τις δύο κατευθύνσεις.

(P-9)

Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα εκτός των διτροχών μοτοσυκλετών.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(P-10)

Απαγορεύεται η είσοδος στις μοτοσυκλέτες.

(P-11)

Απαγορεύεται η είσοδος στα ποδήλατα.

(P-12)

Απαγορεύεται η είσοδος στα μοτοποδήλατα.

(P-13)

Απαγορεύεται η είσοδος σε φορητά αυτοκίνητα.

(P-14)

Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητο όχημα, το οποίο σύρει ρυμουλκούμενο πλην ημιρυμουλκωμένου ή ρυμουλκωμένου ενός άξονα.

(P-15)

Απαγορεύεται η είσοδος σε πεζούς.

(P-16)

Απαγορεύεται η είσοδος σε ζωήλατα οχήματα.

(P-17)

Απαγορεύεται η είσοδος σε χειράμαξες.

(P-18)

Απαγορεύεται η είσοδος σε αγροτικά μηχανήματα.

(P-19)

Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα.

(P-20)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ορισμένων κατηγοριών (π.χ. σε μηχανοκίνητα και ζωήλατα οχήματα).

(P-21)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού πλάτους που υπερβαίνει τα... (π.χ. 2) μέτρα.

(P-22)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού ύψους που υπερβαίνει τα... (π.χ. 3,5) μέτρα.

(P-23)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού βάρους που υπερβαίνει τους... (π.χ. 5) τόνους.

(P-24)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα βάρους ανά άξονα που υπερβαίνει τους... (π.χ. 2) τόνους.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(P-25)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ή συνδυασμούς οχημάτων μήκους, που υπερβαίνει τα... (π.χ. 10) μέτρα.

(P-26)

Απαγορεύεται η οδήγηση οχήματος σε απόσταση μικρότερη των... (π.χ. 70) μέτρων από το προηγούμενο.

(P-27)

Απαγορεύεται η αριστερή στροφή.

(P-28)

Απαγορεύεται η δεξιά στροφή.

(P-29)

Απαγορεύεται η ανατροφή (στροφή κατά 180°).

(P-30)

Απαγορεύεται το προσπέρασμα μηχανοκίνητων οχημάτων, πλην των διτροχών μοτοσυκλετών χωρίς κάλυπτρο.

(P-31)

Απαγορεύεται στους οδηγούς φορτηγών αποκινήτων μεγίστου επιτρεπομένου βάρους, που υπερβαίνει τους 3,5 τόνους, να προσπερνούν άλλα οχήματα.

(P-32)

Η μέγιστη ταχύτητα περιορίζεται στον αναγραφόμενο αριθμό των .... (π.χ. 50) χλμ/ώρα.

(P-33)

Απαγορεύεται η χρήση ηχητικών οργάνων προειδοποίησης (εκτός για αποφυγή δυστυχήματος).

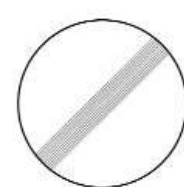
(P-34)

Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του Τελωνείου.

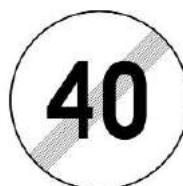
(P-35)

Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ σταθμού Διοδίων.

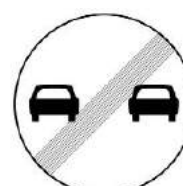
(P-36)

Τέλος όλων των τοπικών απαγορεύσεων, που έχουν επιβληθεί με απαγορευτικές πινακίδες στα κινούμενα οχήματα.

(P-37)

Τέλος ορίου ταχύτητας, που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα (π.χ. 40) χλμ/ώρα.

(P-38)

Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος, που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

(P-39)

Απαγορεύεται η στάθμευση.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(P-40)

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση.

(P-41)

Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας κατά τους μόνους μήνες.

(P-42)

Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας κατά τους ζυγούς μήνες.

(P-43)

Περιοχή απαγόρευσης στάθμευσης (στάθμευση περιορισμένης χρονικής διάρκειας).

(P-44)

Έξοδος από περιοχή απαγορευμένης στάθμευσης.

(P-45)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικών ή ευφλέκτων υλών.

(P-46)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα, που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα ύλης, που μπορούν να προκαλέσουν μόλυνση υδάτων.

(P-47)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα αριστερά.

(P-48)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα δεξιά.

(P-49)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα εμπρός.

(P-50)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά ή δεξιά.

(P-50α)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά.

(P-50δ)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή δεξιά.

(P-51α)

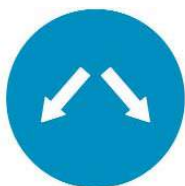
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή αριστερά.

(P-51δ)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή δεξιά.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(P-52)

Υποχρεωτική διέλευση είτε από τη δεξιά είτε από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.

(P-52α)

Υποχρεωτική διέλευση μόνο από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.

(P-52δ)

Υποχρεωτική διέλευση μόνο από τη δεξιά πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.

(P-53)

Κυκλική υποχρεωτική διαδρομή.

(P-54)

Οδός υποχρεωτικής διέλευσης ποδηλάτων (απαγορευομένης της διέλευσης άλλων οχημάτων).

(P-55)

Οδός υποχρεωτικής διέλευσης πεζών, (απαγορεύεται η διέλευση άλλων εκτός από πεζούς, οχήματα άμεσης ανάγκης και οχήματα για την είσοδο-έξοδο σε παρόδιες ιδιοκτησίες).

(P-56)

Οδός υποχρεωτικής διέλευσης εφίππων (απαγορευομένης της διέλευσης άλλων, εκτός εφίππων, που χρησιμοποιούν την οδό).

(P-57)

Υποχρεωτική ελαχίστη ταχύτητα που αναγράφεται με λευκούς αριθμούς σε (π.χ. 30) χλμ/ώρα.

(P-58)

Τέλος υποχρεωτικής ελαχίστης ταχύτητας, που έχει επιβληθεί με την πινακίδα P-57.

(P-59)

Υποχρεωτικές αντιολισθητικές αλυσίδες χιόνων, σε δύο τουλάχιστον από τους κινητήριους τροχούς του αυτοκινήτου.

(P-60)

Ανώτατη ταχύτητα περιοχής.

(P-61)

Έξοδος από περιοχή με ανώτατο όριο ταχύτητας.

(P-62)

Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος από φορτηγά αυτοκίνητα, που έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

(P-63)

Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα να έχει βάρος μεγαλύτερο από (π.χ. 3) τόνους.

(P-64)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα, που μεταφέρουν επικίνδυνα υλικά.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(P-65)

Η κάθε κατηγορία χρηστών, που απεικονίζει το σύμβολο, πρέπει να χρησιμοποιεί την πλευρά του αντίστοιχου διαδρόμου, που είναι ειδικά επιλεγμένη γι' αυτήν την κατηγορία.

(P-66)

Οι διάφορες κατηγορίες χρηστών, που απεικονίζουν τα αντίστοιχα σύμβολα, επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα τον ειδικό διάδρομο.

(P-67)

Αποκλειστική διέλευση Λεωφορείων ή Τρόλλεϋ.

(P-68)

Τέλος αποκλειστικής διέλευσης Λεωφορείων ή Τρόλλεϋ.

(P-69)

Χώρος ελεγχόμενης στάθμευσης.

(P-70)

Χωρός στάθμευσης ορισμένης κατηγορίας οχημάτων, π.χ. ταξί.

(P-71)

Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, ύστερα από ειδική άδεια.

(P-72)

Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, ύστερα από ειδική άδεια και με αριθμό κυκλοφορίας...

(P-73α)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα αριστερά.

(P-73δ)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα δεξιά.

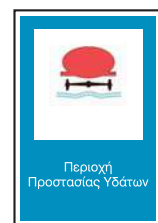
(P-74α)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα αριστερά.

(P-74δ)

Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα δεξιά.

(P-75)

Επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή σε οχήματα, που μεταφέρουν επικίνδυνες ύλες που μπορούν να προκαλέσουν μόλυνση των υδάτων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (Π)

Το μήνυμα που μεταφέρουν δεν είναι υποχρεωτικό και η μη συμμόρφωση προς αυτό ούτε επικίνδυνο είναι αλλά ούτε επισύρει ποινές. Είναι, όμως, εξαιρετικά υποβοηθητικές για τους οδηγούς, ειδικά όταν κινούνται σε οδικό δίκτυο που δεν γνωρίζουν καλά, για να καθορίζουν εύκολα την πορεία που θα ακολουθήσουν.

Διαιρούνται σε δύο κατηγορίες:

- Στους **οδοδείκτες**, που καθοδηγούν τους οδηγούς προς τις επιθυμητές από αυτούς κατευθύνσεις στις διασταυρώσεις των οδών ή προειδοποιούν πριν από αυτές, επιβεβαιώνουν την ορθότητα της πορείας την οποία ακολουθούν και, τέλος, τους πληροφορούν για τις αποστάσεις προς κάποιο προορισμό (πόλη, τοποθεσία κλπ.) και
- στις **λοιπές πληροφοριακές πινακίδες**, οι οποίες πληροφορούν τους οδηγούς για την ύπαρξη κάποιας συγκεκριμένης εγκαταστάσεως ή υπηρεσίας στη συνέχεια της πορείας τους (π.χ. πρατήριο βενζίνης, νοσοκομείο κλπ.).

Το χρώμα των γραμμιάτων των οδοδεικτών είναι κίτρινο, όταν αυτά είναι στα ελληνικά και λευκό όταν είναι ξενόγλωσσα (λατινικά). Το χρώμα του υποβάθρου των πινακίδων αυτών υποδηλώνει και το είδος της κατευθύνσεως προς την οποία καθοδηγούν. Τα χρώματα των υποβάθρων είναι:

- Πράσινα, για κατευθύνσεις που εξυπηρετούνται από αυτοκινητόδρομο.
- Κυανά (μπλε) για κατευθύνσεις που εξυπηρετούνται από άλλες οδούς του υπεραστικού δικτύου εκτός αυτοκινητόδρομου.
- Φαιά (καφέ) για κατευθύνσεις ταξιδιωτικού ενδιαφέροντος (π.χ. παραλίες, αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία, τουριστικές εγκαταστάσεις κλπ.).
- Λευκά (οπότε και τα γράμματα είναι μαύρα τόσο στις ελληνικές όσο και στις λατινικές αναγραφές) για κατευθύνσεις τοπικής σημασίας μέσα σε κατοικημένες περιοχές ή για εγκαταστάσεις εξυπηρέτησεως των περιοχών αυτών (π.χ. κέντρο πόλεως, λιμάνι, σιδηροδρομικός σταθμός κλπ.).

Στις πληροφοριακές πινακίδες που ακολουθούν, το χρώμα των υποβάθρων που εμφανίζεται μόνο με πράσινο ή μπλε χρώμα, μπορεί να είναι καφέ ή λευκό.

Οι προβλεπόμενες από τον Κ.Ο.Κ. πληροφοριακές πινακίδες είναι οι ακόλουθες:

(Π-1)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ των διασταυρώσεων, με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

(Π-2)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ των διακλαδώσεων, με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

(Π-3)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων για συνήθεις οδούς με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(Π-3α)

Προειδοποιητική κατεύθυνσης με αναγραφή κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων σε οδούς τοπικού οδικού δικτύου.

(Π-3β)

Προειδοποιητική κατεύθυνσης με αναγραφή κατευθύνσεων για περιοχές μεγάλου τουριστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

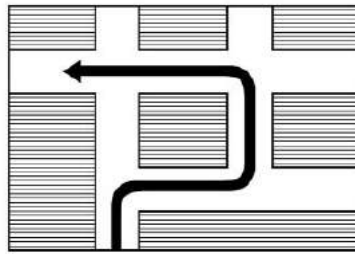
(Π-4)

Προειδοποιητική για αδιέξοδο.

(Π-5)

Προειδοποιητική για αδιέξοδο.

(Π-6)

Προειδοποιητική υποχρεωτικής διαδρομής για στροφή αριστερά στην επόμενη διασταύρωση, όπου αυτή απαγορεύεται.

(Π-7)

Προειδοποιητική πινακίδα προεπιλογής λωρίδας σε διασταύρωση σε οδούς με πολλές λωρίδες κυκλοφορίας.

(Π-8α)

Κατεύθυνσης μιας τοπωνυμίας, με μορφή βέλους.

(Π-8β)

Κατεύθυνσης μιας τοπωνυμίας, με μορφή βέλους.

(Π-8γ)

Κατεύθυνσης για περισσότερες της μιας τοπωνυμίες με μορφή βέλους.

(Π-8δ)

Κατεύθυνσης μιας τοπωνυμίας μεγάλου τουριστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος με μορφή βέλους.

(Π-9)

Κατεύθυνσης μιας τοπωνυμίας (μορφής ορθογωνίου).

(Π-10)

Κατεύθυνσης προς αεροδρόμιο.

(Π-11)

Κατεύθυνσης προς κατασκήνωση.

(Π-12)

Κατεύθυνσης προς Ξενώνα Νεότητας.

(Π-13)

Αρίθμηση εθνικών οδών.

ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(Π-14)

Αρίθμηση διεθνών αρτηριών.

(Π-15)

Χιλιόμετρηση οδών.

(Π-16)

Χιλιόμετρηση οδών.

(Π-17)

Αρχή κατοικημένης περιοχής.

(Π-18)

Τέλος κατοικημένης περιοχής.

(Π-19)

Τοπωνυμία.

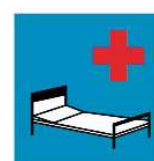
(Π-20)

Επιβεβαιωτική πινακίδα.

(Π-21)

Διάβαση πεζών.

(Π-22)

Νοσοκομείο (για αποφυγή ή μείωση οποιουδήποτε μη αναγκαστικού θορύβου).

(Π-23)

Μονόδρομος.

(Π-24)

Μονόδρομος.

(Π-25)

Οδός αδιέξοδη.

(Π-26)

Οδός ταχείας κυκλοφορίας.

(Π-26α)

Τέλος οδού ταχείας κυκλοφορίας.

(Π-27)

Αυτοκινητόδρομος.

(Π-27α)

Τέλος αυτοκινητοδρόμου.

(Π-28)

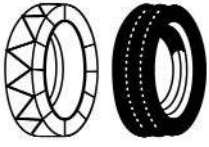
Στάση Λεωφορείου ή Τρολλεϊ.

(Π-29)

Ορεινή οδός ανοικτή ή κλειστή ανάλογα με τις ενδείξεις μέσα στα πλαίσια 1, 2, 3, της πινακίδας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(Π-30)

Συνιστώνται αλυσίδες ή ελαστικά χιόνων (για το πλαίσιο της Π-29).

(Π-31)

Χώρος επιτρεπομένης στάθμευσης.

(Π-31α)

Περιοχή επιτρεπομένης στάθμευσης.

(Π-31β)

Έξοδος από περιοχή επιτρεπομένης στάθμευσης.

(Π-31γ)

Κατεύθυνση προς χώρο επιτρεπομένης στάθμευσης.

(Π-32)

Σταθμός Πρώτων Βοηθειών.

(Π-33)

Συνεργείο επισκευής βλαβών.

(Π-34)

Τηλέφωνο.

(Π-35)

Πρατήριο καυσίμων.

(Π-36)

Ξενοδοχείο ή MOTEL.

(Π-37)

Εστιατόριο.

(Π-38)

Αναψυκτήριο ή Καφενείο.

(Π-39)

Θέση για παραμονή εκδροομένων.

(Π-40)

Σημείο έναρξης περιπάτου.

(Π-41)

Θέση για κατασκηνώσεις.

ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(Π-42)
Θέση για τροχόσπιτα.

(Π-43)
Θέση για κατασκηνώσεις και τροχόσπιτα.

(Π-44)
Ξενώνας Νεότητας.

(Π-45)
Τουριστικές Πληροφορίες.

(Π-46)
Περιοχή κολύμβησης.

(Π-47)
Εγκαταστάσεις υγιεινής.

(Π-48)
Ραδιοφωνική συχνότητα πληροφοριών οδικής κυκλοφορίας.

(Π-49)
Σήραγγα.

(Π-50)
Αεροδρόμιο.

(Π-51)
Ελικοδρόμιο.

(Π-52)
Εναέρια μεταφορά.

(Π-53)
Λιμάνι.

(Π-54)
Τουριστικό λιμάνι.

(Π-55)
Λιμενικός σταθμός ιπταμένων σκαφών.

(Π-56)
Λιμενικός σταθμός εμπορικών οχηματαγωγών πλοίων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(Π-57)
Αστυνομία.

(Π-58)
Αρχή περιοχής κατοικίας.

(Π-59)
Τέλος περιοχής κατοικίας.

(Π-60)
Άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

(Π-61)
Άνω (υπέργεια) διάβαση πεζών.

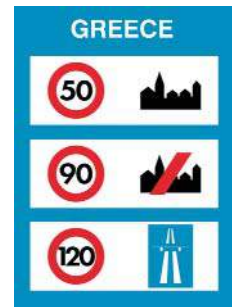
(Π-62)
Κάτω (υπόγεια) διάβαση πεζών.

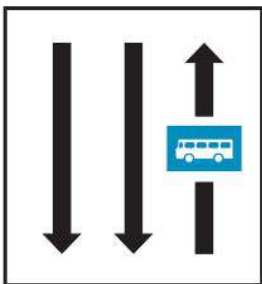
(Π-63)
Ανισόπεδη διάβαση πεζών χωρίς σκαλοπάτια.

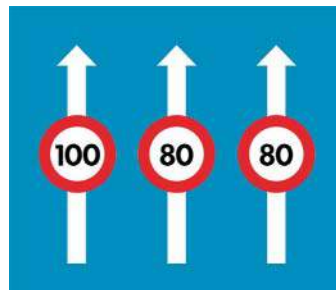
(Π-64)
Συνιστώμενη ταχύτητα.

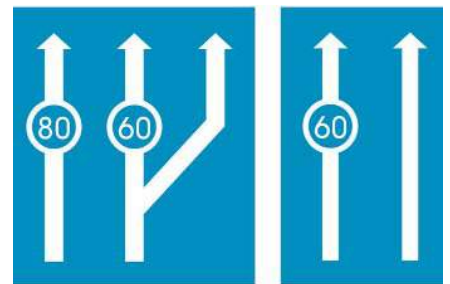
(Π-65)
Γενικά όρια ταχύτητας.

(Π-66)
Λωρίδα αποκλειστικής κυκλοφορίας Λεωφορείων ή Τρόλλεϋ.

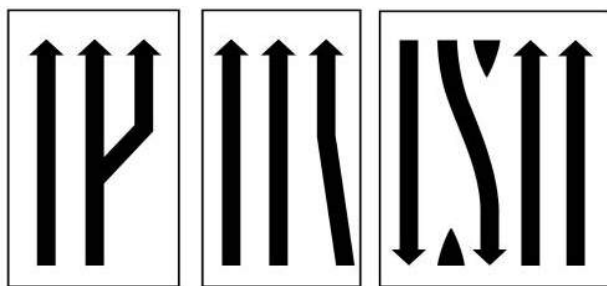

(Π-67)
Ανώτατα όρια ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.

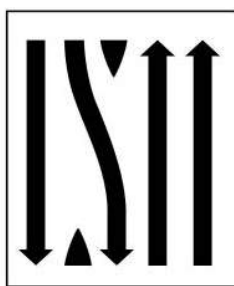
(Π-68)
Ελάχιστα όρια ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

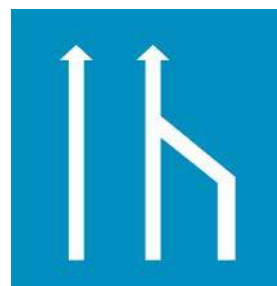

(Π-69)

Αριθμός και κατευθύνσεις κυκλοφοριακών λωρίδων.

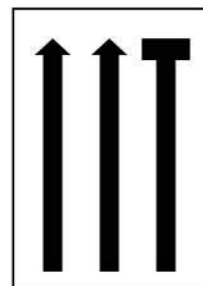

(Π-69α)

(Π-70)

Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων.

(Π-70α)

(Π-71)

Εγκαταστάσεις υγιεινής για άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

(Π-72)

Κατεύθυνση οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο χώρο (π.χ. Μετρό για χρησιμοποίηση του μεταφορικού αυτού μέσου).

(Π-73)

Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο στεγασμένο χώρο.

(Π-74)

Κατεύθυνσης-επισήμανσης επικινδύνων καμπυλών.

(Π-75)

Διαδοχικά βέλη κατεύθυνσης τοποθετούμενα σε επικίνδυνες καμπύλες κυρίων αρτηριών.

(Π-76)

Εμπόδιο κινητό λόγω έργων επί της οδού.

(P-52δ)

(Π-77)

Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά νησίδας ή εμποδίου. (Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη P-52δ).

(P-52α)

(Π-78)

Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα αριστερά νησίδας ή εμποδίου. (Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη P-52α).

(P-52)

(Π-79)

Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά ή αριστερά νησίδας ή εμποδίου. (Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη P-52).

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΜΕ ΠΡΑΣΙΝΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥΣ**

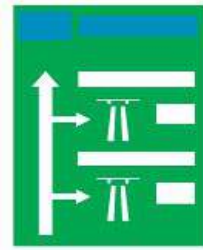
(Π-80)

Αναγγελία προσέγγισης σε ανισόπεδο κόμβο.

(Π-81)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου.

(Π-82)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων εισόδου σε αυτοκινητόδρομο από δευτερεύουσα οδό μέσω ανισόπεδου κόμβου.

(Π-83)

Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου.

(Π-84)

Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου με αφαίρεση λωρίδας του αυτοκινητοδρόμου.

(Π-85)

Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων στην αρχή εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο (αρχή λωρίδας επιβράδυνσης κόμβου).

(Π-86)

Κατεύθυνση εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο.

(Π-87)

Επιβεβαιωτική της εισόδου στο συγκεκριμένο αυτοκινητόδρομο μετά τον ανισόπεδο κόμβο.

(Π-88)

Προειδοποιητική κατεύθυνσης εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.

(Π-89)

Κατεύθυνση εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.

(Π-90α)

(Π-90β)

(Π-90γ)

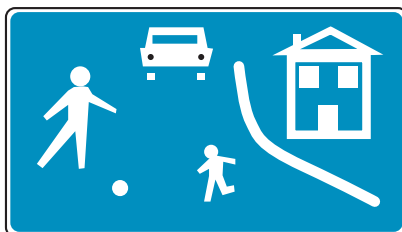
Προειδοποιητικές εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο σε αποστάσεις 100, 200, 300 μ. αντίστοιχα προ της αρχής της λωρίδας επιβράδυνσης του κόμβου (όπου η πινακίδα Π-85).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

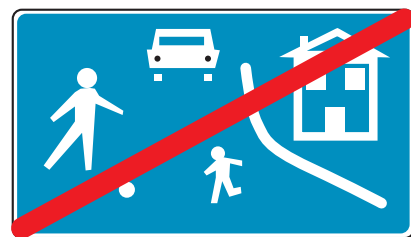
(Π-91)

Προειδοποιητική υποχρεωτικής παρακαμπτήριας διαδρομής των οδικών οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων φορτίων.

(Π-92)

Αρχή περιοχής κατοικίας χαρακτηρισμένης ως περιοχής ηπίας κυκλοφορίας.

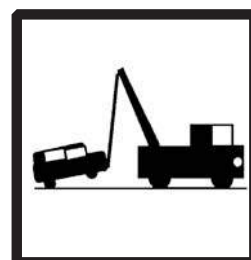
(Π-92α)

Τέλος περιοχής κατοικίας χαρακτηρισμένης ως περιοχής ηπίας κυκλοφορίας.

(Π-93)

Ρύθμιση κυκλοφορίας από σχολικό τροχονόμο.

(Π-94)

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση. Τα οχήματα των παραβατών μετακινούνται.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (Πθ)

Οι πρόσθετες πινακίδες συνοδεύουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, κάποιες από τις πινακίδες των τριών κυρίων κατηγοριών. Ως σκοπό έχουν:

- Να καταστήσουν σαφέστερο το εικονιζόμενο μήνυμα [π.χ. τοποθετώντας την πρόσθετη πινακίδα ανακάμπτοντος ελιγμού (φουρκέτας) στην πινακίδα της επικίνδυνης καμπύλης, εξειδικεύεται το μήνυμα και γίνεται σαφέστερο το μέγεθος του κινδύνου (παράδειγμα 1)] ή
- να εξειδικεύσουν το εικονιζόμενο μήνυμα [π.χ. παρέχεται το μήνυμα ότι οι συνεχείς στροφές είναι σε μήκος 1.000 m με την τοποθέτηση της πρόσθετης πινακίδας Πθ-2 στην πινακίδα συνεχομένων στροφών (παράδειγμα 2)].

Παράδειγμα 1

Παράδειγμα 2

Οι πρόσθετες πινακίδες δεν χρησιμοποιούνται μόνες τους, αλλά μόνο σε συνδυασμό με κάποιες πινακίδες των τριών βασικών κατηγοριών (Κ, Ρ, Π). Οι προβλεπόμενες από τον Κ.Ο.Κ. πρόσθετες πινακίδες είναι:

(Πθ-1)

Απόσταση από τη θέση της πινακίδας μέχρι την αρχή της επικίνδυνης θέσης ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος μ' αυτήν κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 200 μ.).

(Πθ-2)

Μήκος του επικινδύνου τμήματος ή της περιοχής, στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με την πινακίδα περιορισμός (π.χ. 1 χλμ).

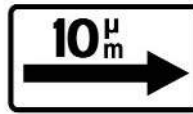
(Πθ-3α)

Αρχή ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί... (π.χ. 10) μ. από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.

(Πθ-3β)

Υπόμνηση ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί... (π.χ. 5) μ. και από τις δύο πλευρές της θέσης της πινακίδας.

(Πθ-3γ)

Τέλος ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί... (π.χ. 10) μ. από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.

(Πθ-4α)

Αρχή ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ (συνέχεια)

(Πρ-4β)

Επανάληψη ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

(Πρ-4γ)

Τέλος ισχύος πινακίδας P-39 ή P-40, που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

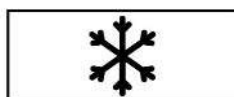
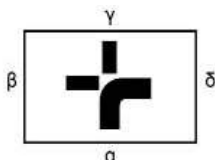
(Πρ-4δ)

Επιτρέπεται μόνο για οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια.

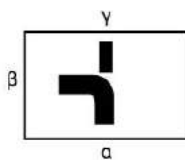
(Πρ-4ε)

Εξαιρούνται μόνο οχήματα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ύστερα από ειδική άδεια.

(Πρ-5)
Πάγος.(Πρ-6)
Βροχή.

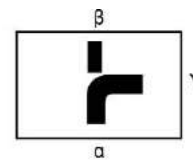
(Πρ-7)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διασταύρωση (π.χ. α-δ).

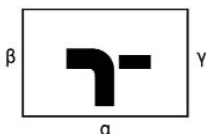
(Πρ-8)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).

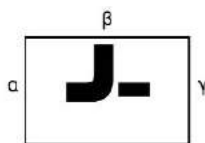
(Πρ-9)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-γ).

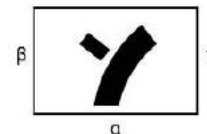
(Πρ-10)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).

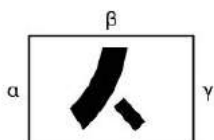
(Πρ-11)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).

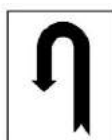
(Πρ-12)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-γ).

(Πρ-13)

Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).

(Πρ-14α)

(Πρ-14δ)

Επικίνδυνη κλειστή στροφή αριστερά (14α) δεξιά (14δ).

(Πρ-15α)

(Πρ-15δ)

Ανακάμπτων ελιγμός αριστερά (15α) δεξιά (15δ).

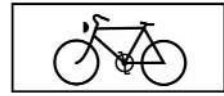
(Πρ-16) Επιτρέπεται μόνο για τη συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο:
(Σύμβολα οχημάτων)

(Πρ-16α)
Ζωήλατο όχημα.

(Πρ-16β)
Χειρόμαξα.

(Πρ-16γ)
Ποδήλατο.

(Πρ-16δ)
Μοτοποδήλατο.

(Πρ-16ε)
Μοτοσυκλέτα.

(Πρ-16στ)
Επιβατικό όχημα.

(Πρ-16ζ)
Επιβατικό με ρυμουλκούμενο όχημα
ενός άξονα (τρέιλερ).

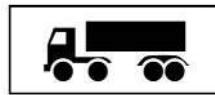
(Πρ-16η)
Αγροτικό μηχάνημα.

(Πρ-16θ)
Λεωφορείο ή τρόλλεϋ.

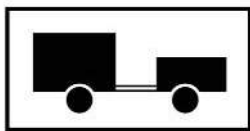
(Πρ-16ι)
Φορηγό αυτοκίνητο.

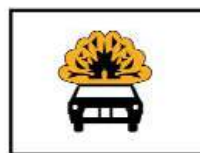
(Πρ-16ια)
Φορηγό αρθρωτό (κονταίηνερ).

(Πρ-16ιβ)
Φορηγό με ρυμουλκούμενο όχημα
(νταλίκα) πλην ρυμουλκούμενου ενός
άξονα.

(Πρ-16ιγ)
Φορηγό με ρυμουλκούμενο όχημα
ενός άξονα (τρέιλερ).

(Πρ-16ιδ)
Όχημα που φέρει πάνω από
ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή
εύφλεκτες ύλες.

(Πρ-17)
(α έως ιδ)
Εξαιρείται (από την ισχύουσα ρύθμιση)
μόνο η συγκεκριμένη κατηγορία
οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο
(αρίθμηση αντίστοιχη με την Πρ-16).

(Πρ-18α)
Επιτρέπεται μόνο για τα ταξί.

(Πρ-18β)
Εξαιρούνται μόνο τα ταξί.

2.3 Οριζόντια σήμανση.

Η οριζόντια σήμανση τοποθετείται συμπληρωματικά και με απόλυτη συμβατότητα με την κατακόρυφη σήμανση (πινακίδες) και είναι ιδιαίτερα χρήσιμη ειδικά στις δύσκολες συνθήκες οδήγησης (νύκτα, ομίχλη κλπ.).

Χωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- **Τις διαγραμμίσεις.**
- **Τις λοιπές οριζόντιες σημάνσεις.**

Οι διαγραμμίσεις είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη μορφή οριζόντιας σημάνσεως και ο ρόλος τους είναι, συνήθως, ρυθμιστικός (επιτρέπουν ή απαγορεύουν το προσπέρασμα, οριοθετούν τις λωρίδες κυκλοφορίας, καθορίζουν τις διαβάσεις πεζών κλπ.). Αντιθέτως οι λοιπές αναγραφές επάνω στο οδόστρωμα, εκτός από τα τόξα επιλογής πορείας, που είναι τοποθετημένες στις λωρίδες στις περιοχές κόμβων, χρησιμοποιούνται πολύ λίγο στη χώρα μας. Περιορίζονται, κυρίως, σε ορισμένες ενδείξεις STOP, που συνοδεύουν την αντίστοιχη πινακίδα σε ιδιαίτερες επικίνδυνες διασταυρώσεις. Πρόσφατα, όμως, και περιορισμένα χρησιμοποιούνται πινακίδες (από ειδική μεμβράνη) κολλημένες στο οδόστρωμα, που προειδοποιούν για την ύπαρξη κινδύνου λόγω σχολείου (διάβαση παιδιών). Επειδή, όμως, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες οι αναγραφές μνημάτων στο οδόστρωμα είναι πολύ συνηθισμένες και χρησιμοποιούνται όλο και πιο πολύ, οι οδηγοί πρέπει να εξοικειωθούν και με αυτήν τη μορφή σημάνσεως.

Σχ. 2.1

Οριογραμμή αυτοκινητόδρομου.

2.3.1 Οι διαγραμμίσεις.

Οι διαγραμμίσεις μπορούν να ανήκουν σε έναν από τους ακόλουθους τύπους:

α) Διαγραμμίσεις οριοθετήσεως του χώρου κίνησης των οχημάτων.

Στην κατηγορία αυτή υπάρχουν τριών μορφών γραμμές:

– Οριογραμμές.

Οι οριογραμμές είναι *συνεχείς μονές γραμμές*, που καθορίζουν τα άκρα του χώρου στον οποίο επιτρέπεται (κυρίως σε υπεραστικές οδούς) να κινούνται κανονικά τα οχήματα.

Στους αυτοκινητόδρομους η δεξιά οριογραμμή ξεχωρίζει μια στενή λωρίδα, η οποία καλείται *Λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης* (ΛΕΑ), όπου απαγορεύεται κανονικά η κίνηση, αλλά επιτρέπεται η στάθμευση έκτακτης ανάγκης, λόγω βλάβης, ατυχήματος κλπ. (σχ. 2.1). Το όχημα που σταθμεύει πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλη επισήμανση (τρίγωνο και φώτα έκτακτης ανάγκης). Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται σε αυτήν η κίνηση πολύ βραδυπορούντων οχημάτων (π.χ. λόγω βλάβης) και – σε περιπτώσεις κυκλοφοριακών συμφορήσεων – η κίνηση οχημάτων αμέσου επεμβάσεως (νοσοκομειακών, αστυνομικών κλπ.). Στις λοιπές, εκτός αυτοκινητοδρόμων οδούς, η οριογραμμή ορίζει το άκρο του οδοστρώματος μέχρι του οποίου είναι ασφαλής η κίνηση του οχήματος. Το πέρας της

Σχ. 2.2

Οριογραμμή λοιπών οδών εκτός αυτοκινητοδρόμων.

οριογραμμής τμήμα ονομάζεται *έρεισμα* (σχ. 2.2).

Δεδομένου ότι η οριογραμμή είναι συνεχής γραμμή, η κίνηση στο έρεισμα των οδών απαγορεύεται. Εν τούτοις, προς διευκόλυνση της κυκλοφορίας, κυρίως ως προς τα προσπεράσματα, επιτρέπεται η κίνηση των οχημάτων και πέραν της οριογραμμής, στο έρεισμα, εφόσον ο οδηγός ελέγχει σε ικανοποιητικό μήκος ότι το πλάτος του ερεισματος είναι επαρκές για την ασφαλή κίνησή του, προκειμένου να διευκολύνεται το ασφαλές προσπέρασμα των ταχύτερα κινουμένων οχημάτων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η προς τα δεξιά κίνηση στο έρεισμα να μην είναι υποχρεωτική, αλλά δείχνει την καλή κυκλοφοριακή αγωγή αυτού που διευκολύνει με τον τρόπο αυτόν την ασφαλή κίνηση των άλλων οδηγών.

Σχ. 2.3

Διακεκομμένη διαχωριστική γραμμή αντιθέτων κατευθύνσεων.

– *Γραμμές διαχωρισμού αντιθέτων κατευθύνσεων.*

Είναι συνεχείς ή διακεκομμένες γραμμές που χρησιμεύουν στο να διαχωρίζουν τις αντίθετες κατευθύνσεις της κυκλοφορίας μεταξύ τους. Ανάλογα με τη μορφή τους επιτρέπουν ή απαγορεύουν το προσπέρασμα. Πιο συγκεκριμένα:

1) Όπου υπάρχει *διακεκομμένη γραμμή* (σχ. 2.3) επιτρέπεται το προσπέρασμα (υπό τον όρο, βέβαια, ότι δεν έρχεται άλλο όχημα από την αντίθετη κατεύθυνση) από όσους κινούνται και στις δύο κατευθύνσεις της οδού.

2) Αντιθέτως, στις περιπτώσεις *διπλής ή μονής συνεχόμενης γραμμής* (σχ. 2.4) (σε σπάνιες περιπτώσεις πολύ στενών δρόμων είναι δυνατόν να είναι μονή συνεχόμενη), δεν επιτρέπεται το

Σχ. 2.5

Μικτή διαχωριστική γραμμή αντιθέτων κατευθύνσεων (συνεχής από τη μια διακεκομμένη από την άλλη).

Σχ. 2.4

Διπλή συνεχόμενη διαχωριστική γραμμή αντιθέτων κατευθύνσεων.

Σχ. 2.6

Γραμμές οριοθέτησης λωρίδων κυκλοφορίας (διακεκομμένες).

προσπέρασμα. Το προσπέρασμα προπορευόμενου οχήματος είναι δυνατόν να γίνει, όταν το πλάτος της οδού είναι επαρκές (2 ή περισσότερες λωρίδες ανά κατεύθυνση), οπότε το προσπέρασμα γίνεται χωρίς να υπερβεί το όχημα τη διπλή γραμμή ή να πατήσει σε αυτήν.

Επί πλέον η διπλή (ή μονή) συνεχής γραμμή απαγορεύει την με οποιονδήποτε τρόπο υπέρβασή της για κίνηση στο αντίθετο ρεύμα. Όπου υπάρχει, δηλαδή, απαγορεύεται απολύτως και η αριστερή στροφή (π.χ. για κίνηση προς πρατήρια βενζίνης στο αντίθετο ρεύμα της οδού).

3) Τέλος, υπάρχει η **μικτή γραμμή διαχωρισμού των ρευμάτων** (συνεχής από τη μια πλευρά, διακεκομμένη από την άλλη) (σχ. 2.5). Στην περίπτωση αυτή απαγορεύεται το προσπέρασμα, των αυτοκινήτων που κινούνται στο ρεύμα κυκλοφορίας με τη συνεχή γραμμή, ενώ επιτρέπεται σε αυτά που κινούνται στο ρεύμα με τη διακεκομμένη.

– **Γραμμές οριοθετήσεως των λωρίδων κυκλοφορίας.**

Στις περιπτώσεις οδών με περισσότερες από

μία λωρίδες ανά κατεύθυνση, οι λωρίδες αυτές οριοθετούνται μεταξύ τους με ειδική διακεκομμένη γραμμή διαχωρισμού (σχ. 2.6). Στο οδόστρωμα αυτό επιτρέπεται η μετάβαση ενός οχήματος από τη μία στην άλλη λωρίδα, υπό τον όρο, βέβαια, ότι ο οδηγός θα κάνει την κίνηση αυτή σύμφωνα με τους κανόνες του Κ.Ο.Κ. για την αλλαγή λωρίδας κυκλοφορίας (έλεγχος της λοιπής κυκλοφορίας από τους καθρέπτες του οχήματος και έγκαιρη προειδοποίηση με τα φλας).

Τα οχήματα πρέπει να κινούνται αυστηρά μέσα στις λωρίδες που καθορίζουν οι γραμμές αυτές. Απαγορεύεται η κίνηση των οχημάτων επάνω στις γραμμές που χωρίζουν τις λωρίδες («ιππασί» στη γραμμή).

Σε σπάνιες περιπτώσεις (κυρίως σήραγγες, γέφυρες και περιοχές έργων) είναι πιθανόν οι γραμμές οριοθετήσεως των λωρίδων κυκλοφορίας να είναι συνεχείς. Στις περιπτώσεις αυτές απαγορεύεται η αλλαγή λωρίδας.

– **Οι λωρίδες επιταχύνσεως και επιβραδύνσεως (σχ. 2.7).**

Η λωρίδα επιταχύνσεως διαχωρίζεται από το

Σχ. 2.7

Αυτοκινητόδρομος με λωρίδες επιταχύνσεως και επιβραδύνσεως.

κυρίως οδόστρωμα από μία διακεκομμένη γραμμή διπλάσιου πλάτους και με πιο πυκνή διάταξη διαστημάτων από τις διαγραμμίσεις διαχωρισμού των λωρίδων της οδού.

Η λωρίδα επιταχύνσεως σας επιτρέπει να επιταχύνετε αρκετά, ώστε να εισέλθετε στην κυκλοφορία, στις κανονικές λωρίδες κινήσεως, με τέτοια ταχύτητα, που να μην ενοχλήσετε τα άλλα οχήματα που θα σας ακολουθούν στη λωρίδα στην οποία θα μπειτε [σχ. 2.8(α)].

Οφείλτε να παραχωρείτε την προτεραιότητα στους κινούμενους στον αυτοκινητόδρομο ή στην οδό ταχείας κυκλοφορίας, στην οποία εισέρχεσθε.

Απαγορεύεται αυστηρά η στάση και η στάθμευση στις λωρίδες επιταχύνσεως.

Η λωρίδα επιβραδύνσεως διαχωρίζεται από το

κυρίως οδόστρωμα με μια διακεκομμένη γραμμή, διπλάσιου πλάτους και με πιο πυκνή διάταξη διαστημάτων από τις διαγραμμίσεις διαχωρισμού των λωρίδων της οδού [σχ. 2.8(β)]. Σας επιτρέπει να βγείτε από την κύρια κατεύθυνση κάποιου αυτοκινητόδρομου ή μιας οδού με μεγάλη κυκλοφορία χωρίς να παρενοχλήσετε την ομαλή κίνηση εκείνων που συνεχίζουν την πορεία τους στις οδούς αυτές.

Απαγορεύεται αυστηρά η στάση και η στάθμευση στις λωρίδες επιβραδύνσεως.

β) Λοιπές ρυθμιστικές διαγραμμίσεις.

Οι λοιπές ρυθμιστικές διαγραμμίσεις είναι:

(α)

(β)

Σχ. 2.8

(α) Είσοδος σε αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας μέσω λωρίδας επιταχύνσεως. (β) Έξοδος από αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας μέσω λωρίδας επιβραδύνσεως.

Σχ. 2.9

Διαγράμμιση απαγορεύσεως κινήσεως οχημάτων.

Σχ. 2.10

Διαγράμμιση διαβάσεως πεζών (οι πεζοί που κινούνται σε αυτές έχουν προτεραιότητα έναντι των οχημάτων).

- Διαγραμμίσεις απαγορεύσεως εισόδου οχημάτων.

Είναι λευκές παράλληλες γραμμές σχεδιασμένες διαγώνια στο οδόστρωμα που περικλείονται από συνεχή γραμμή-πλαίσιο (σχ. 2.9). Υπο-δηλώνουν πλήρη απαγόρευση της κινήσεως των οχημάτων σε αυτό το τμήμα του οδοστρώματος.

- Οι διαβάσεις πεζών.

Υπάρχουν, κυρίως, σε αστικές περιοχές, αποτελούνται από πλατιές λωρίδες λευκού χρώματος παράλληλες προς τον άξονα της οδού και **οριοθετούν το χώρο, στον οποίο οι πεζοί κινούνται με προτεραιότητα έναντι των οχημάτων (σχ. 2.10).**

Απαγορεύεται αυστηρά η στάση και η στάθμευση κάθε τύπου οχήματος επάνω σε διαβάσεις πεζών, και σε απόσταση 5 m από αυτές, ενώ η παραχώρηση προτεραιότητας προς τους πεζούς σε αυτές είναι υποχρεωτική. Η παραβίασή τους συνιστά σοβαρή παράβαση του Κ.Ο.Κ. που τιμωρείται, εκτός των άλλων, και με βαθμούς ποινής μέσω του Συστήματος Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών (point-system).

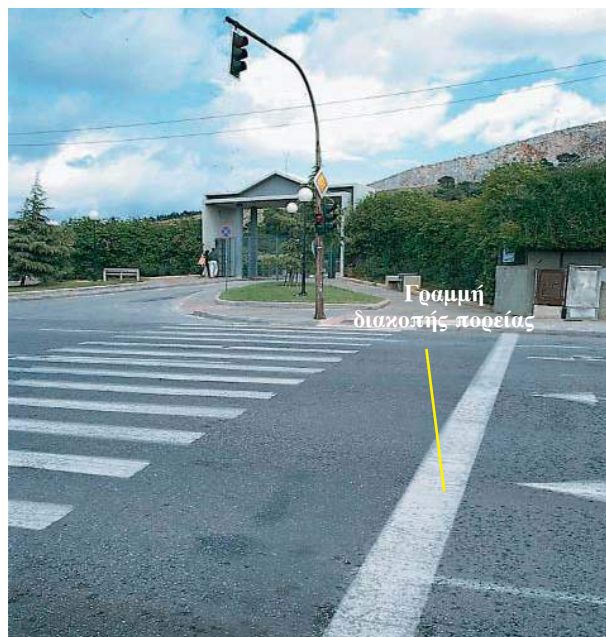
- Η γραμμή διακοπής πορείας.

Είναι συνεχής γραμμή, που συνοδεύει, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις πινακίδες υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP). Επίσης η γραμμή αυτή συναντάται πριν από φωτεινό σηματοδότη ή σιδηροδρομική διάβαση. Υποδηλώνει τη θέση στην οποία πρέπει ο οδηγός να ακινητοποιήσει το όχημά του για να ελέγξει, αν μπορεί να διασχίσει τη συμβάλλουσα οδό προτεραιότητας (σχ. 2.11).

- Οι γραμμές απαγορεύσεως της σταθμεύσεως.

Είναι κίτρινες γραμμές, ευθείες (διακεκομμένες) ή τεθλασμένες (ζιγκ-ζαγκ), σχεδιασμένες στο οδόστρωμα δίπλα από το κράσπεδο των πεζοδρομίων ή επάνω στο κράσπεδο και απαγορεύουν τη στάθμευση στην πλευρά του δρόμου, όπου βρίσκονται (σχ. 2.12 και 2.13).

Οι συνεχείς κίτρινες γραμμές απαγορεύουν επί πλέον και τη στάση.

Σχ. 2.11

Γραμμή διακοπής πορείας σε διάβαση πεζών.

Σχ. 2.12

Ευθεία κίτρινη γραμμή απαγορεύσεως στάσεως και σταθμεύσεως.

Σχ. 2.13

Τεθλασμένη κίτρινη γραμμή απαγορεύσεως σταθμεύσεως.

2.4 Λοιπές οριζόντιες σημάσεις – Αναγραφές επάνω στο οδόστρωμα.

α) Τα τόξα κυκλοφορίας.

Είναι η μορφή που χρησιμοποιείται περισσότερο στην Ελλάδα. Χρησιμοποιούνται σε οδούς με περισσότερες από μια λωρίδες ανά κατεύθυνση και καθορίζουν σε ποια ή ποιες λωρίδες πρέπει υποχρεωτικά να κινείται ο οδηγός, για να ακολουθήσει την κατεύθυνση που επιθυμεί στην επόμενη διασταύρωση (σχ. 2.14).

β) Η αναγραφή STOP.

Ορισμένες φορές η πινακίδα STOP

Σχ. 2.14
Διαγράμμιση τόξων κυκλοφορίας.

συνοδεύεται από αντίστοιχη αναγραφή του STOP με λευκά γράμματα και στο οδόστρωμα (σχ. 2.15).

γ) Πινακίδες κυκλοφορίας επαναλαμβανόμενες στο οδόστρωμα.

Σε ορισμένες περιπτώσεις (κυρίως σε διαβάσεις μαθητών μπροστά σε σχολεία) οι πινακίδες, που προειδοποιούν τους οδηγούς, επαναλαμβάνονται, με σκοπό τον τονισμό του μηνύματος, και επάνω στο οδόστρωμα (σχ. 2.16).

δ) Λοιπές μορφές σημάσεως.

– Διαγραμμίσεις, οι οποίες αποτελούνται από

Σχ. 2.16
Πινακίδα κυκλοφορίας επαναλαμβανόμενη στο οδόστρωμα.

Σχ. 2.15
Οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP).

Σχ. 2.17
Συνεχής γραμμή προσδιορισμού λωρίδας κυκλοφορίας λεωφορείων.

μία διακεκομμένη γραμμή επάνω στο οδόστρωμα με μήκη τμημάτων και τα μεταξύ τους διαστήματα πολύ μικρότερα από τις κοινές διακεκομμένες διαγραμμίσεις, σημαίνουν προειδοποίηση ότι προσεγγίζετε σε διπλή ή συνεχή γραμμή ή σε άλλο τμήμα οδού, το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερο κίνδυνο. Η γραμμή αυτή μπορεί να συμπληρωθεί ή να αντικατασταθεί με βέλη εκτροπής.

- Διαγράμμιση αποτελούμενη από τετράγωνα ή παραλληλόγραμμα σχήματα καθορίζει τις διαβάσεις των ποδηλατιστών.
- Διακεκομμένη κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή στο άκρο του οδοστρώματος σημαίνει ότι σε όλο το μήκος της γραμμής αυτής και στην πλευρά αυτή του οδοστρώματος απαγορεύεται η στάθμευση ή υπόκειται σε περιορισμούς, όπως υποδεικνύεται με άλλα μέσα (βλ. για παράδειγμα τις σχετικές πινακίδες σημάδεψης).

- Συνεχής ή διακεκομμένη γραμμή προσδιορίζει λωρίδα κυκλοφορίας ειδικής χρήσεως. Συνοδεύεται από πινακίδες σημάδεψης ή αναγραφή λέξεων στο οδόστρωμα, που καθορίζουν τις κατηγορίες των οχημάτων στις οποίες επιτρέπεται η χρήση της λωρίδας αυτής (π.χ. λεωφορεία, ταξί) (σχ. 2.17).
- Πλέγμα κιτρινών γραμμών, οι οποίες σχηματίζουν παραλληλόγραμμα, σε ισόπεδους οδικούς κόμβους. Σημαίνουν περιοχή μέσα στην οποία δεν επιτρέπεται να εισέλθει όχημα, ακόμη και αν ο φωτεινός σηματοδότης δείχνει πράσινο φως, όταν υπάρχει μεγάλη πυκνότητα κυκλοφορίας, λόγω της οποίας μπορεί να αναγκασθεί το όχημα να παραμείνει μέσα στη διασταύρωση αποκλείοντας έτσι την κίνηση των οχημάτων που κινούνται στις άλλες κατευθύνσεις του κόμβου (σχ. 2.18).
- Περιγράμματα ρόμβων κατά διαστήματα

Σχ. 2.18

Διαγράμμιση με εγκάρσιο σταυρωτό δίκτυο κίτρινου χρώματος.

στο μέσον λωρίδας κυκλοφορίας σημαίνουν ότι η λωρίδα αυτή έχει καθορισθεί ως «αμέσου ανάγκης» (δηλ. για την, κατά προτεραιότητα, κίνηση σε αυτήν οχημάτων αμέσου ανάγκης, όπως, π.χ. νοσοκομειακά, πυροσβεστικά, αστυνομικά).

- Διακεκομμένη γραμμή επί του πλάτους μιας ή περισσότερων λωρίδων κυκλοφορίας, καθορίζει τη θέση πριν από την οποία οι οδηγοί οφείλουν να παραχωρούν προτεραιότητα, όπως σε πινακίδα υποχρεωτικής παραχώρησης προτεραιότητας (P-1).

Σχ. 2.19

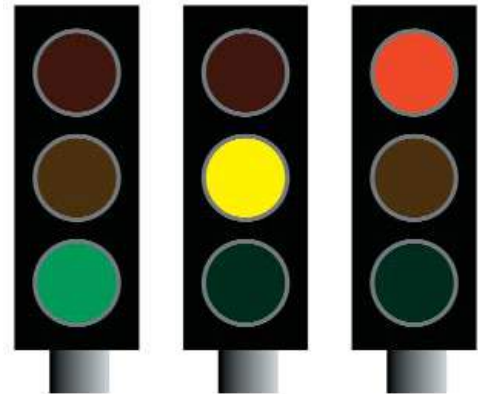
Κίτρινες προσωρινές διαγραμμίσεις.

ε) Προσωρινή σήμανση.

Σε περιοχές όπου εκτελούνται έργα, η κυκλοφορία καθοδηγείται με προσωρινές διαγραμμίσεις στο οδόστρωμα. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρχουν τέτοιες προσωρινές διαγραμμίσεις, αυτές υπερισχύουν των μόνιμων διαγραμμίσεων.

Με εγκύκλιο της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων του αυτοκινητόδρομου Πάτρας -Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων (ΕΥΔΕ - ΠΑΘΕ), οι προσωρινές διαγραμμίσεις, τουλάχιστον στον άξονα αυτόν, έχουν κίτρινο χρώμα και, βεβαίως, υπερισχύουν, όπου υπάρχουν, των λευκών διαγραμμίσεων της μόνιμης σήμανσης (σχ. 2.19).

Στην Ευρώπη η κίτρινη διαγράμμιση υπερισχύει, κατά κανόνα, των λοιπών διαγραμμίσεων.

Σχ. 2.20

Τρίχρωμοι φωτεινοί σηματοδότες.

2.5 Η φωτεινή σηματοδότηση.

α) Οι τρίχρωμοι φωτεινοί σηματοδότες.

Οι τρίχρωμοι φωτεινοί σηματοδότες χρησιμοποιούνται για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας με το πράσινο, κίτρινο και κόκκινο φως (σχ. 2.20).

- Πράσινο φως.

Όταν στην κατεύθυνση, κατά την οποία κινείσθε, συναντήσετε πράσινο φως στο φανάρι, έχετε το δικαίωμα να συνεχίσετε την πορεία σας. Την ίδια στιγμή τα οχήματα του δρόμου που διασταυρώνεται με το δικό σας, έχουν ακινητοποιηθεί από κόκκινο φως (σχ. 2.21).

Παρ' όλα αυτά δεν πρέπει ποτέ να προχωρήσετε, αν υπάρχει ο κίνδυνος να κλείσετε τη διασταύρωση,

Σχ. 2.21

Σηματοδότης με πράσινο φως.

όταν ο σηματοδότης αλλάξει χρώμα.

– **Κίτρινο φως.**

Προαναγγέλλει το κόκκινο φως. Έχει διάρκεια λίγων δευτερολέπτων. Όταν στην κατεύθυνση κατά την οποία κινείσθε συναντήσετε κίτρινο φως στο φανάρι, τότε πρέπει να σταματήσετε, εκτός αν βρίσκεστε πολύ κοντά στο σηματοδότη, οπότε ένα ξαφνικό σταμάτημά σας θα ήταν επικίνδυνο (σχ. 2.22).

– **Κόκκινο φως.**

Όταν στην κατεύθυνση κατά την οποία κινείσθε συναντήσετε κόκκινο φως, πρέπει να σταματήσετε!

Το μπροστινό μέρος του οχήματός σας δεν πρέπει να παραβιάζει τη διάβαση των πεζών. **Όταν είστε σταματημένος σε διασταύρωση με φωτεινό σηματοδότη και ανάψει το πράσινο φως, ελέγξτε, πριν ξεκινήσετε, αν τα οχήματα που κινούνται στη διασταυρούμενη οδό σταμάτησαν και αν κινούνται πεζοί στη διάβαση πεζών που θα διασχίσετε (σχ. 2.23).**

– **Προειδοποιητικά φώτα επιλογής λωρίδας.**

Αυτά υπάρχουν, κυρίως, στους σταθμούς διοδίων. Επίσης συναντώνται σε περιοχές, όπου ένας αυτοκινητόδρομος διασπάται σε δύο ή περισσότερους ή σε σήραγγες όπου ορισμένες λωρίδες ακυρώνονται ή συνενώνονται.

Η λωρίδα στην οποία σας επιτρέπεται να κυκλοφορείτε ρυθμίζεται συχνά από σηματοδότες, που είναι τοποθετημένοι αρκετά ψηλά ώστε να είναι ορατοί από μεγάλη απόσταση (σχ. 2.24).

Όταν συναντήσετε κόκκινο σήμα σε σχήμα (X) δεν επιτρέπεται να κινηθείτε στη λωρίδα επάνω από την οποία έχει τοποθετηθεί.

Όταν συναντήσετε πράσινο φως σε σχήμα κατακόρυφου βέλους τότε μπορείτε να κινηθείτε στη λωρίδα επάνω από την οποία βρίσκεται.

β) Τα φώτα που αναβοσβήνουν.

– **Κίτρινο φως που αναβοσβήνει:**

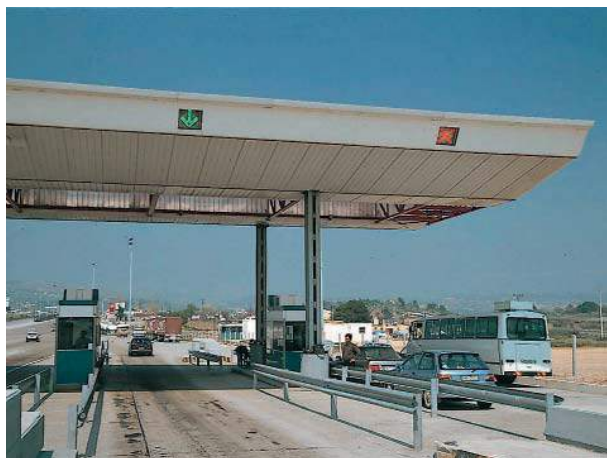
- Σε διασταύρωση, ο οδηγός υποχρεώνεται να ανακόπτει ταχύτητα, να προχωρεί με ιδιαίτερη προσοχή και να παραχωρεί προ-

Σχ. 2.22
Σηματοδότης με κίτρινο φως.

Σχ. 2.23
Σηματοδότης με κόκκινο φως.

Σχ. 2.24
Προειδοποιητικά φώτα επιλογής λωρίδας με μορφή βέλους.

τεραιότητα στους πεζούς και τα οχήματα.

- Σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας, προειδοποιεί τους οδηγούς ότι ο φωτεινός σηματοδότης, που υπάρχει στη συνέχεια της πορείας τους, θα δείχνει κόκκινο όταν πλησιάσουν σε αυτόν (σχ. 2.25). Οι οδηγοί πρέπει να εντείνουν την προσοχή τους και να μειώσουν την ταχύτητά τους.

– **Κόκκινο φως που αναβοσβήνει.**

Μπορεί να συναντήσετε κόκκινους σηματοδότες που αναβοσβήνουν στις εξής περιπτώσεις.

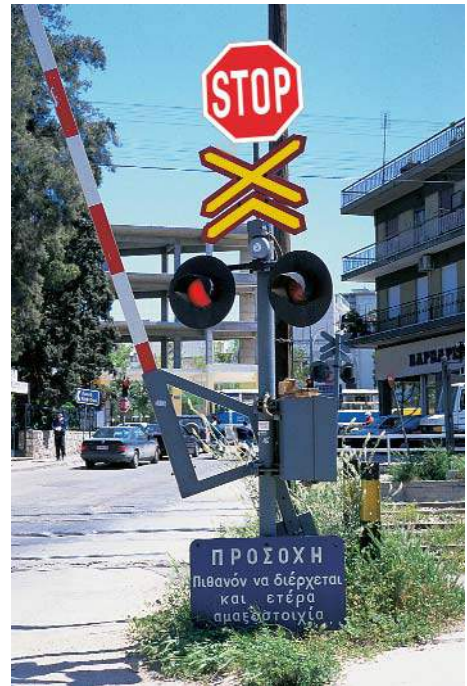

Σχ. 2.25

Κόκκινο προειδοποιητικό σήμα σε οδό ταχείας κυκλοφορίας. Ο φωτεινός σηματοδότης που θα συναντήσουν οι οδηγοί στην πορεία τους θα είναι κόκκινος.

- Σε ορισμένες ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις (σχ. 2.26).
- Στις διαβάσεις ζώνης εναέριου κινδύνου, κοντά σε αεροδρόμια.
- Στις εισόδους κινητών γεφυρών ή σε αποβάθρες οχηματαγωγών πλοίων.
- Όταν πυροσβεστικά οχήματα εισέρχονται στην οδό από πυροσβεστικό σταθμό.

Σημαίνει απόλυτη ακινησία του οχήματός σας. Επιτρέπεται να ξεκινήσετε ξανά, μόνο όταν σβήσει αυτός ο σηματοδότης.

Σχ. 2.26

Κόκκινο σήμα κινδύνου σε σιδηροδρομική διάβαση.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οδήγηση και κυκλοφορία

Κεφάλαιο 3: Οι διασταυρώσεις

Κεφάλαιο 4: Η ταχύτητα

Κεφάλαιο 5: Η θέση στο οδόστρωμα

Κεφάλαιο 6: Οι αποστάσεις ασφαλείας, πεδήσεως και ακινητοποιήσεως

Κεφάλαιο 7: Η κυκλοφορία εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών σε κανονικές κυκλοφοριακές συνθήκες

E-92

Οι διασταυρώσεις

3.1 Διασταυρώσεις.

α) Γενικά.

Διασταύρωση είναι η περιοχή όπου συναντώνται δύο ή περισσότεροι δρόμοι.

Οι διασταυρώσεις μπορεί να έχουν ποικίλα σχήματα:

- Στο σχήμα 3.1 παρατηρείτε μια **απλή** διασταύρωση, όπου συναντώνται δύο δρόμοι.
- Στο σχήμα 3.2 παρατηρείτε μια **σύνθετη** διασταύρωση, όπου συναντώνται τρεις ή περισσότεροι δρόμοι.
- Στο σχήμα 3.3 παρατηρείτε έναν **κυκλικό κόμβο**, δηλαδή μια σύνθετη μορφή διασταυρώσεως με ειδική διαμόρφωση, όπου συναντώνται τρεις ή περισσότεροι δρόμοι. Ο κυ-κλικός κόμβος λειτουργεί και ως μειωτής ταχύτητας των οχημάτων.

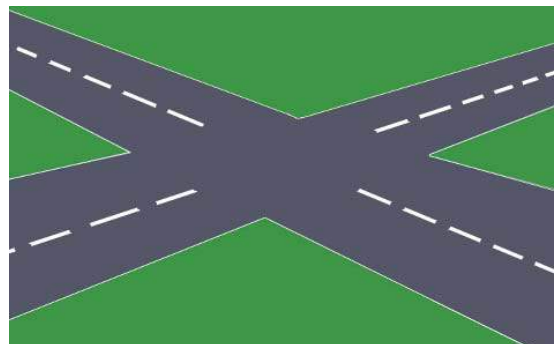
Πλησιάζοντας σε μια διασταύρωση πρέπει να ελέγξετε διαδοχικά:

- **Πίσω (ώστε να μην ξαφνιάσετε τον οδηγό, που σας ακολουθεί, με ένα πολύ απότομο φρενάρισμα).**
- **Αριστερά (τα οχήματα που έρχονται από τα αριστερά είναι τα πρώτα, με τα οποία κινδυνεύετε να συγκρουσθείτε).**
- **Δεξιά (τα οχήματα που έρχονται από δεξιά έχουν κατά κανόνα προτεραιότητα).**

Φθάνοντας στη διασταύρωση πρέπει συνεχώς να αναρωτιέστε:

- **Έχω το δικαίωμα να στρίψω;**
- **Ποιος έχει προτεραιότητα;**
- **Ποια είναι η ορατότητα;**

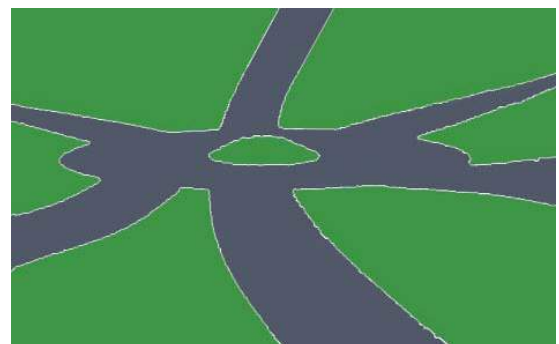
Συνεπώς, πρέπει να προσαρμόσετε την ταχύτητά σας και, ενδεχομένως, να φρενάρετε για να ελαττώσετε ταχύτητα ή ακόμη, εφόσον είναι αναγκαίο, να ακινητοποιήσετε το όχημά σας.

Σχ. 3.1
Απλή διασταύρωση.

Σχ. 3.2
Σύνθετη διασταύρωση (κόμβος).

Σχ. 3.3
Κυκλικός κόμβος.

Σε περίπτωση που αντιληφθείτε κίνδυνο ατυχήματος **και μόνον τότε** μπορείτε να προειδοποιήσετε με φωτεινές προειδοποιήσεις ή με τη βοήθεια της κόρνας.

Σε κάθε διασταύρωση υπάρχει μια **επικίνδυνη ζώνη** ανεξάρτητα από την πορεία που θα ακολουθήσετε. **Το μήκος της επικίνδυνης ζώνης**, δηλαδή του χώρου του οδοστρώματος, μέσα στον οποίο είναι δυνατόν να προκληθεί σύγκρουση με όχημα κινούμενο στο δρόμο που διασταυρώνεται με τον δικό σας, ποικίλλει ανάλογα με:

- Την ταχύτητα των οχημάτων που κυκλοφορούν στη λωρίδα προτεραιότητας και την απόστασή τους.
- Τις δυνατότητες επιταχύνσεως και τον τύπο του οχήματός σας (επιβατηγό, βαρύ φορτηγό, μοτοσυκλέτα).
- Την κατάσταση της οδού και του οχήματος.

Αν κινείσθε σε ευθεία τότε η επικίνδυνη ζώνη (σχ. 3.4) είναι το μέρος του οδοστρώματος που εικονίζεται με κόκκινο χρώμα. Η επικίνδυνη ζώνη τελειώνει όταν το πίσω μέρος του οχήματός σας εξέλθει από τον κάθετο δρόμο. Εάν στρίβετε, η επικίνδυνη ζώνη στην οποία θα κινηθείτε μέσα στη διασταύρωση είναι σαφώς μεγαλύτερη [σχ. 3.5(α, β)]. Η επικίνδυνη ζώνη τελειώνει όταν το όχημά σας αποκτήσει ταχύτητα ανάλογη με αυτήν των οχημάτων που κυκλοφορούν στη λωρίδα, στην οποία θα εισέλθετε.

β) Είσοδος σε διασταύρωση με πυκνή κυκλοφορία.

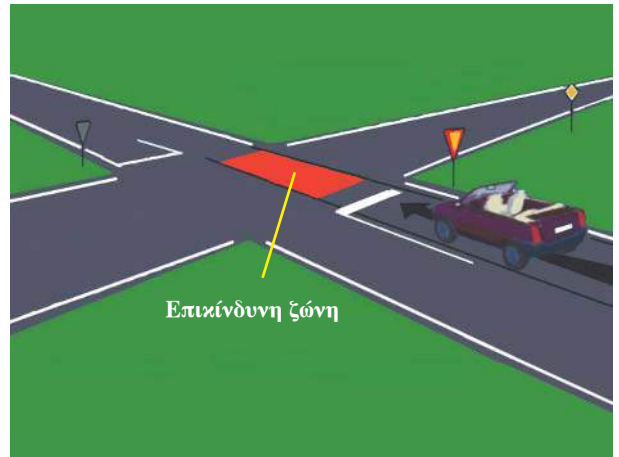
Σε διασταύρωση με πυκνή κυκλοφορία δεν πρέπει ποτέ να ξεκινάτε, αν υπάρχει κίνδυνος να ακινητοποιηθείτε μέσα σε αυτήν ή να παρεμποδίσετε την κυκλοφορία.

Υπάρχει περίπτωση σε μερικές διασταυρώσεις να συναντήσετε διαγράμμιση με εγκάρσιο σταυρωτό δίκτυ κίτρινου χρώματος (σχ. 2.18 σελ. 49). Απαγορεύεται να σταματήσετε σε αυτήν τη διαγραμμισμένη περιοχή.

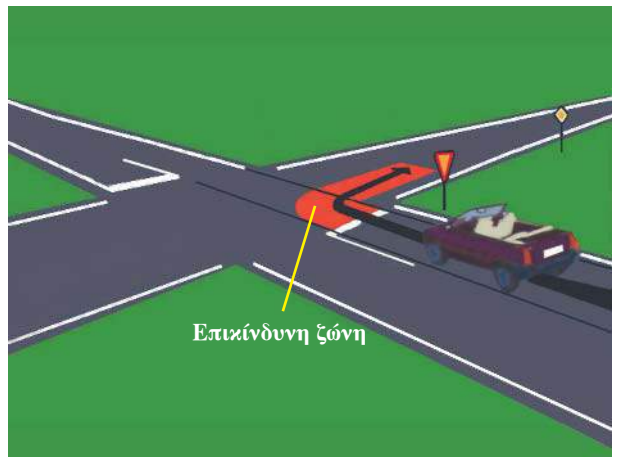
– Κανόνες διελεύσεως από διασταυρώσεις ανάλογα με τη σηματοδότηση ή τη σήμανσή τους.

Κινούμενοι στο οδικό δίκτυο θα βρεθείτε σε:

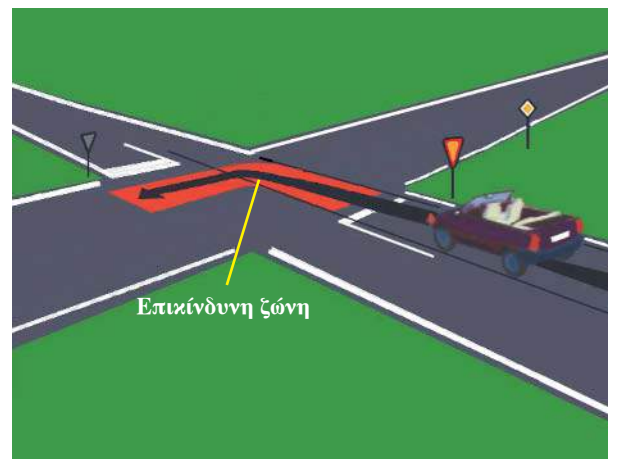
- Διασταυρώσεις χωρίς σήμανση.
- Διασταυρώσεις με σήμανση.
- Διασταυρώσεις με φωτεινή σηματοδότηση.

Σχ. 3.4
Επικίνδυνη ζώνη σε ευθεία πορεία.

(α)

(β)

Σχ. 3.5
Επικίνδυνη ζώνη σε στροφή.

- Διασταυρώσεις με ρύθμιση κυκλοφορίας από τροχονόμο.

Για την κυκλοφορία των οχημάτων σε κάθε μια από αυτές τις διασταυρώσεις, ισχύουν ιδιαίτεροι κανόνες, όπως αυτοί αναλύονται παρακάτω.

γ) Διασταυρώσεις χωρίς σήμανση.

Σε αυτές τις περιπτώσεις οφείλετε να παραχωρήσετε την προτεραιότητα στα οχήματα που έρχονται από δεξιά σας (σχ. 3.6).

Ο έλεγχος σε τέτοια διασταύρωση ακολουθεί τη σειρά:

- Πίσω.
- Δεξιά (προσεγγίζοντας την έναρξη της διασταυρώσεως).
- Αριστερά (στο νοητό σημείο διακοπής πορείας).
- Δεξιά [πριν διασχίσετε τη (νοητή ή όχι) διαχωριστική γραμμή των ρευμάτων κυκλοφορίας].

Πρέπει να θυμάστε ότι από τη στιγμή που κάποια οδός, όσο μικρή και αν είναι, είναι ελεύθερη για τη δημόσια κυκλοφορία εφαρμόζονται οι ισχύοντες κανόνες προτεραιότητας.

Στην **ειδική περίπτωση** που εξέρχεσθε από κάποιο χωματόδρομο, πρατήριο καυσίμων ή ιδιωτική οδό πρέπει να παραχωρήσετε την προτεραιότητα στους οδηγούς της κύριας οδού.

Η προτεραιότητα είναι κανόνας, ποτέ δικαίωμα!

Προσοχή:

Να λαμβάνετε υπόψη τα ενδεχόμενα λάθη οδηγήσεως των άλλων.

Εάν δεν έχετε προτεραιότητα, τότε πρέπει να σεβασθείτε την προτεραιότητα των άλλων μειώνοντας για παράδειγμα την ταχύτητα ή διακόπτοντας την πορεία του οχήματός σας στη διασταύρωση χωρίς σήμανση.

Παράδειγμα 1. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων στο σχήμα 3.7 είναι: 1-3-2.

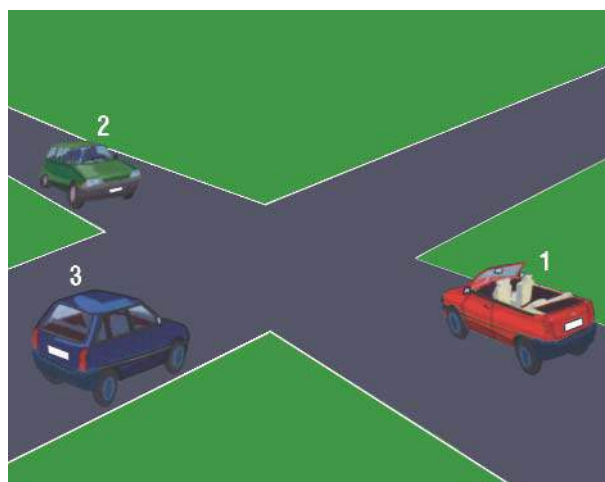
δ) Διασταυρώσεις με σήμανση.

- Διασταύρωση με σήμανση προτεραιότητας από δεξιά.

Το σήμα του οχήματος 3.8 τοποθετείται σε

Σχ. 3.6
Διασταύρωση χωρίς σήμανση.

Σχ. 3.7
Οχήματα σε διασταύρωση χωρίς σήμανση.

Σχ. 3.8
Προσέγγιση σε διασταύρωση στην οποία η σήμανση (πινακίδα) υποδεικνύει ότι ισχύει ο κανόνας της εκ δεξιών προτεραιότητας.

διασταυρώσεις που είναι ισοδύναμες ως προς την προτεραιότητα δρόμων και δηλώνει ότι οφείλετε να παραχωρήσετε την προτεραιότητα στα οχήματα που έρχονται από δεξιά. Οι οδηγοί που κυκλοφορούν στις άλλες οδούς συναντούν το ίδιο σήμα.

Παράδειγμα 2. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.9 είναι: 2-1-3.

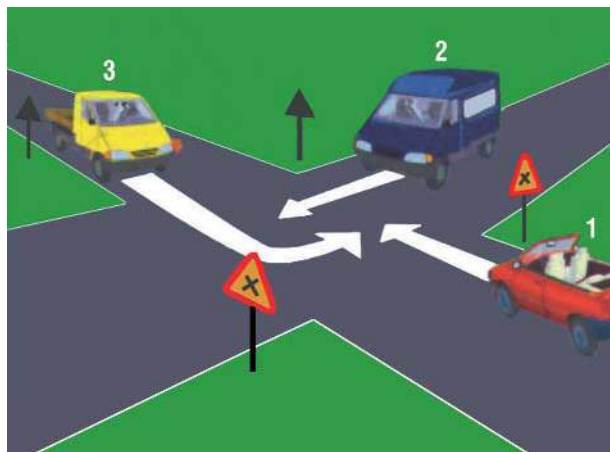
Παράδειγμα 3. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.10 είναι:

- Το όχημα 3 προχωρεί.
- Το όχημα 2 περνά πίσω από το όχημα 3.
- Το όχημα 1 περνά.
- Το όχημα 3 περνά πίσω από το όχημα 1.

Σχ. 3.9

Οχήματα σε διασταύρωση ισοδύναμων δρόμων.

Σχ. 3.10

Οχήματα σε διασταύρωση ισοδύναμων δρόμων.

– Διασταύρωση με σήμανση προτεραιότητας.

Όταν συναντάτε το σήμα του σχήματος 3.11 γνωρίζετε ότι **προσωρινά και μόνο για την επόμενη διασταύρωση** έχετε προτεραιότητα έναντι των οχημάτων που κινούνται στον κάθετο δρόμο.

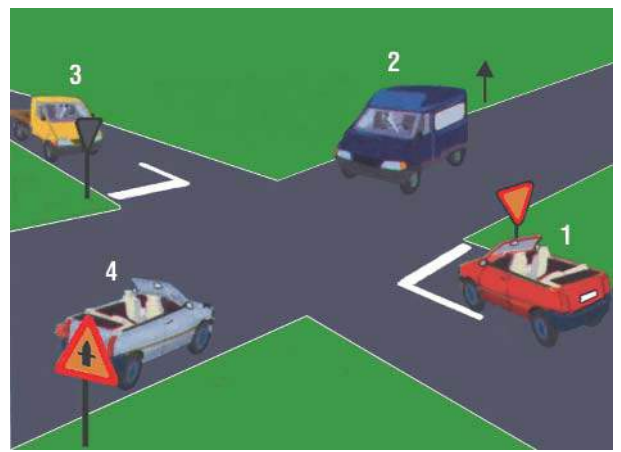
Παράδειγμα 4. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.12 είναι:

- Το όχημα 2 και το όχημα 4 διέρχονται διότι κινούνται σε ευθεία σε δρόμο προτεραιότητας.
- Το όχημα 1 και το όχημα 3 διέρχονται, αφού διέλθουν τα οχήματα 2 και 4 και όταν η τεμνόμενη οδός θα είναι ελεύθερη, διότι κινούνται σε οδό με πινακίδα παραχωρήσεως προτεραιότητας.

Σχ. 3.11

Σήμανση προτεραιότητας έναντι οχημάτων που κινούνται κάθετα στην επόμενη διασταύρωση.

Σχ. 3.12

Οχήματα σε διασταύρωση με σήμανση προτεραιότητας.

Παράδειγμα 5. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.13 είναι:

- Περνά το όχημα 2.
- Το όχημα 3 στρίβει καθώς περνά πίσω από το όχημα 2.
- Το όχημα 1 περνά, όταν είναι ελεύθερος ο δρόμος.

- Διασταύρωση με σήμανση παραχωρήσεως προτεραιότητας.

Εάν συναντήσετε το σήμα του σχήματος 3.14 οφείλετε να παραχωρήσετε την προτεραιότητα στα οχήματα που έρχονται τόσο από αριστερά όσο και από δεξιά.

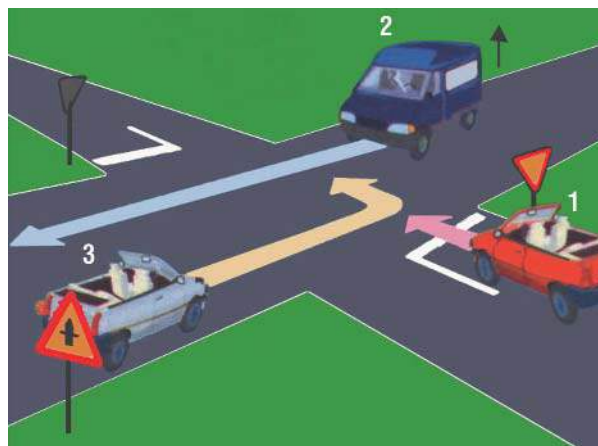
Εάν η οδός είναι ελεύθερη και δεν παρουσιάζει κανένα κίνδυνο, τότε μπορείτε να διασχίσετε τη διασταύρωση με μειωμένη ταχύτητα (χωρίς να ακινητοποιήσετε το όχημα πριν από αυτήν).

- Διασταύρωση με σήμανση διακοπής πορείας (STOP).

Όταν υπάρχει το σήμα του σχήματος 3.15 είναι υποχρεωτική η μεγάλης ή μικρής διάρκειας ακινητοποίηση του οχήματος, ώστε να ελέγξετε αν έρχεται κάποιο όχημα από την οδό με την οποία διασταυρώνεστε (συμβάλλουσα οδός). Πρέπει να παραχωρήσετε την προτεραιότητα τόσο στα αριστερά όσο και στα δεξιά. Το εμπρός μέρος του οχήματός σας δεν πρέπει να υπερβαίνει την άσπρη γραμμή ακινητοποίησης, εφόσον αυτή υπάρχει ή, αν δεν υπάρχει άσπρη γραμμή ακινητοποίησης, την είσοδο του κόμβου (νοητή προέκταση του πεζοδρομίου του διασταυρούμενου δρόμου).

Ακόμα κι αν δεν έρχεται κανένα όχημα στην οδό που συμβάλλεται με αυτήν στην οποία κινείσθε, είσθε υποχρεωμένοι να σεβασθείτε τον κανόνα της ακινητοποίησης μικρής διάρκειας του οχήματός σας.

Η πινακίδα STOP τοποθετείται και σε άλλα σημεία πλην κόμβων και σημαίνει υποχρεωτική διακοπή πορείας του οχήματος στη θέση της πινακίδας και εκκίνηση όταν βεβαιωθεί ο οδηγός του, ότι μπορεί να το πράξει χωρίς κίνδυνο.

Σχ. 3.13

Οχήματα σε διασταύρωση με σήμανση προτεραιότητας.

Σχ. 3.14

Σήμανση παραχωρήσεως προτεραιότητας.

Σχ. 3.15

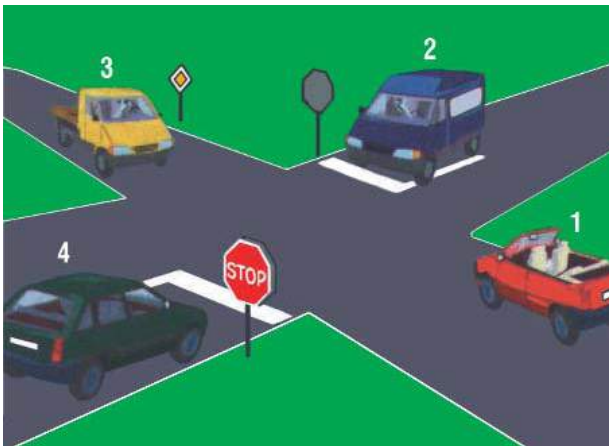
Πινακίδα διακοπής πορείας (STOP).

Παράδειγμα 6. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.16 είναι:

- Το όχημα 1 και το όχημα 3 περνούν πρώτα, κινούμενα σε ευθεία πορεία.
- Τα οχήματα 2 και 4 ακινητοποιούνται και ξεκινούν μόλις ελευθερωθεί ο εγκάρσιος δρόμος.

Παράδειγμα 7. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.17 είναι:

- Περνά το όχημα 2.
- Το όχημα 1 στρίβει περνώντας πίσω από το όχημα 2.
- Το όχημα 3 σταματά στο STOP και ξεκινάει

Σχ. 3.16

Οχήματα σε διασταύρωση με σήμανση υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP).

μόλις ελευθερωθεί ο δρόμος.

– **Σήμανση της οδού προτεραιότητας.**

Γενικά, το σήμα (P-3) του σχήματος 3.18 υποδηλώνει ότι κινείσθε σε οδό προτεραιότητας, δηλαδή όσοι κινούνται σε αυτήν έχουν προτεραιότητα έναντι των εισερχομένων σε αυτήν οχημάτων από άλλες οδούς.

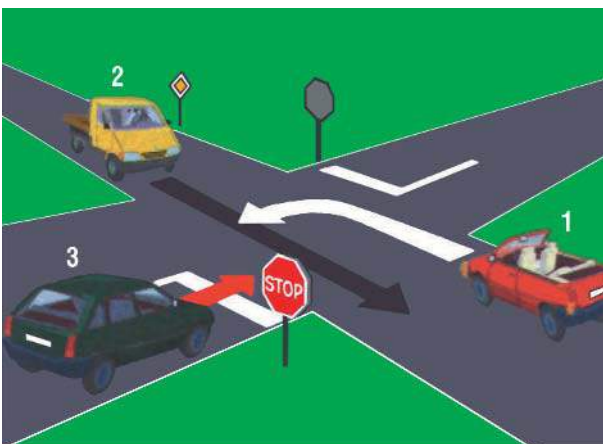
Παράδειγμα 8. Η σειρά προτεραιότητας των οχημάτων του σχήματος 3.19 είναι:

- Τα οχήματα 1 και 3 περνούν επειδή κυκλοφορούν σε δρόμο προτεραιότητας.
- Τα οχήματα 2 και 4 περνούν, μόλις ελευθε-

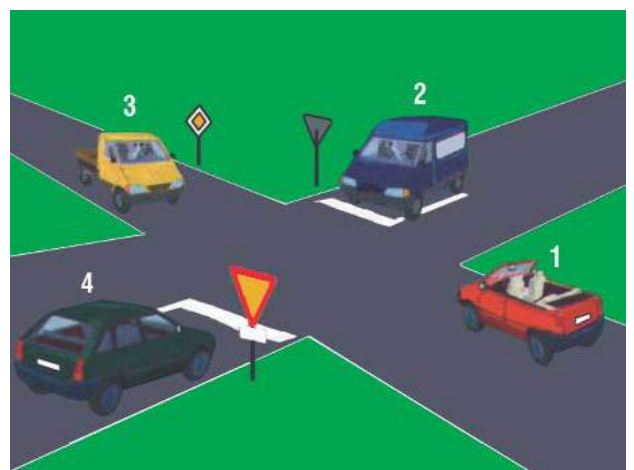
Σχ. 3.18

Σήμανση οδού προτεραιότητας.

Σχ. 3.17

Οχήματα σε διασταύρωση με σήμανση υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP).

Σχ. 3.19

Οχήματα σε διασταύρωση με σήμανση προτεραιότητας.

ρωθεί ο δρόμος προτεραιότητας.

Παράδειγμα 9. Η σειρά προτεραιότητας οχημάτων του σχήματος 3.20 είναι:

- Περνά το όχημα 3.
- Περνά το όχημα 1 και στρίβει περνώντας πίσω από το όχημα 3.
- Το όχημα 2 σταματά στο STOP και ξεκινά μόλις ελευθερωθεί ο δρόμος.

– **Τέλος οδού προτεραιότητας.**

Η πινακίδα (P-4) του σχήματος 3.21 δηλώνει ότι η προτεραιότητα από την επόμενη διασταύρωση που θα συναντήσετε δεν ισχύει πια για την οδό στην οποία κινείσθε. Οφείλετε λοιπόν από την επόμενη διασταύρωση να σεβασθείτε τον κανόνα της εκ δεξιών προτεραιότητας ή της προτεραιότητας, που τυχόν έχει καθορισθεί από σήμανση σε αυτές τις διασταυρώσεις.

– **Σύνθετη διασταύρωση.**

Σε ορισμένες διασταυρώσεις, όταν δεν φαίνεται καθαρά η τροχιά της οδού προτεραιότητας, οι πινακίδες διασταυρώσεως μπορούν να συμπληρωθούν από ένα ειδικό σήμα.

Στο σχήμα 3.22, η παχιά γραμμή της πρόσθετης πινακίδας (Πρ-7) υποδηλώνει την οδό προτεραιότητας. Εάν έρχεσθε από οδό χωρίς προτεραιότητα (που παρουσιάζεται στο σήμα με μια λεπτή γραμμή) οφείλετε να παραχωρήσετε την προτεραιότητα στους οδηγούς της οδού που έχει την προεραότητα.

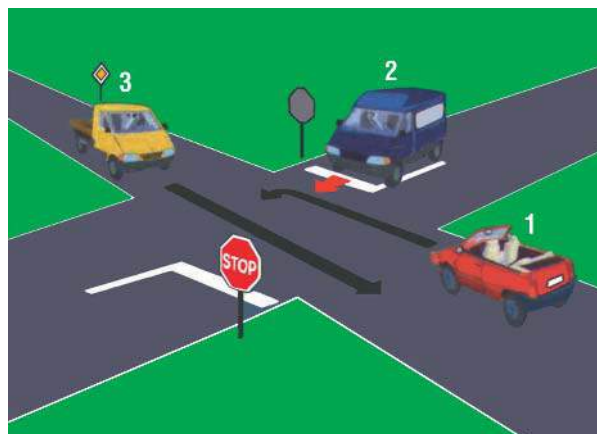
– **Η κυκλοφορία σε διασταύρωση μορφής κυκλικού κόμβου.**

Ο κυκλικός κόμβος αποτελείται από ένα κεντρικό επίπεδο (ανάχωμα) που είναι αδιάβατο για τα αυτοκίνητα και περικυκλωμένο από οδό κινήσεως μονής κατευθύνσεως.

Στον κυκλικό κόμβο ισχύει η εκ δεξιών προτεραιότητα, εκτός αν υπάρχει ειδική σήμανση που ρυθμίζει τις προτεραιότητες διαφορετικά.

Κατά γενικό κανόνα η κυκλοφορία σε αυτόν γίνεται ως εξής (σχ. 3.23):

- Παραμένετε στη δεξιά λωρίδα εάν σκοπεύετε να κινηθείτε απέναντι ή δεξιά (πορεία 1).
- Εάν σκοπεύετε να κατευθυνθείτε αριστερά

Σχ. 3.20

Οχήματα σε διασταύρωση με σήμανση προτεραιότητας.

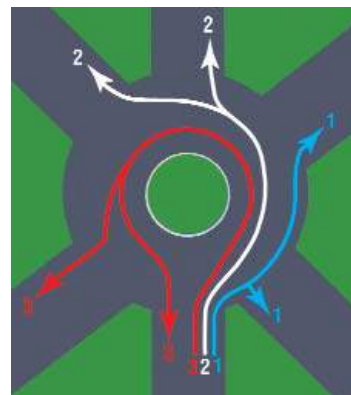
Σχ. 3.21

Τέλος οδού προτεραιότητας.

Σχ. 3.22

Σήμανση σύνθετης διασταυρώσεως.

Σχ. 3.23

Κυκλοφορία σε κυκλικό κόμβο.

ή να διανύσετε το μισό κυκλικό κόμβο, τότε επιλέγετε τη μεσαία λωρίδα ή την αριστερή (πορεία 2 και 3).

- Εάν δεν γνωρίζετε την έξοδό σας, παραμείνετε στη δεξιά λωρίδα.

ε) Διασταυρώσεις με φωτεινούς σηματοδότες.

Όταν οι σηματοδότες λειτουργούν κανονικά, το χρώμα τους καθορίζει την πορεία που θα ακολουθήσετε και οι ενδείξεις τους υπερισχύουν οποιωνδήποτε πινακίδων προτεραιότητας που είναι τοποθετημένες πάνω στο σηματοδότη. Οι πινακίδες αυτές ρυθμίζουν την προτεραιότητα μόνον όταν οι σηματοδότες είναι σβηστοί (βλάβη κλπ.).

Το πιο διαδεδομένο σχήμα των σηματοδοτών είναι το κυκλικό (σχ. 2.20 σελ. 50). Παρ' όλα αυτά μπορείτε να συναντήσετε σηματοδότες σε σχήμα βέλους.

– Οι φωτεινοί σηματοδότες σε σχήμα βέλους.

Εκτός από την πληροφορία που παρέχεται από το χρώμα τους (κόκκινο, κίτρινο, πράσινο), αυτοί οι φωτεινοί σηματοδότες υποδεικνύουν και την πορεία προς την οποία επιτρέπεται ή απαγορεύεται να κινηθείτε ανάλογα με τη φωτεινή ένδειξη του βέλους του σηματοδότη (σχ. 3.24).

– Το κίτρινο βέλος που αναβοσβήνει.

Σας επιτρέπει να στρίψετε δεξιά ή αριστερά έστω και αν υπάρχει κόκκινο φανάρι για την ευθεία κίνηση.

Στην περίπτωση αυτή, όμως, οφείλετε να παραχωρείτε την προτεραιότητα στους πεζούς, που διασχίζουν την οδό, και στους οδηγούς, που κινούνται σε οποιαδήποτε τεμνόμενη λωρίδα κυκλοφορίας με αυτήν που εσείς ακολουθείτε (σχ. 3.25).

– Όταν οι σηματοδότες δεν λειτουργούν.

- Όταν οι σηματοδότες δεν λειτουργούν (είναι όλοι σβηστοί) και δεν υπάρχει σήμανση με πινακίδες, ισχύει ο κανόνας της εκ δεξιών προτεραιότητας.
- Όταν οι σηματοδότες δεν λειτουργούν (είναι όλοι σβηστοί) και υπάρχει σήμανση με

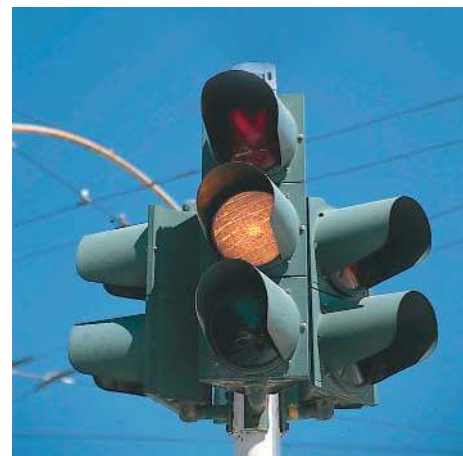
Σχ. 3.24

Φωτεινή ένδειξη σηματοδότη με μορφή βέλους.

Σχ. 3.25

Σηματοδότης με κίτρινο βέλος που αναβοσβήνει.

Σχ. 3.26

Κίτρινο κυκλικό φως που αναβοσβήνει σε διασταύρωση. Ο οδηγός που το συναντά παραχωρεί προτεραιότητα.

πινακίδες, η προτεραιότητα καθορίζεται από τις πινακίδες.

- Όταν οι σηματοδότες δεν λειτουργούν και αναβοσβήνει κίτρινο φως, τότε όσοι έρχονται από την πλευρά που αναβοσβήνει το κίτρινο φως, οφείλουν να παραχωρήσουν την προτεραιότητα στους πεζούς και στους κινούμενους προς τις υπόλοιπες κατευθύνσεις των οδών.

Στην περίπτωση του σχήματος 3.26 το κίτρινο φως αναβοσβήνει. Οφείλετε συνεπώς να παραχωρήσετε την προτεραιότητα.

Στα σχήματα 3.27 και 3.28 ο σηματοδότης είναι σβηστός. Οφείλετε συνεπώς να λάβετε υπόψη σας την πινακίδα πάνω στο σηματοδότη, που καθορίζει την προτεραιότητα.

στ) Οι υποδείξεις και τα σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι.

– *Ο ρόλος των τροχονόμων.*

Οι τροχονόμοι εγγυώνται την ασφάλεια στο δρόμο με διάφορους τρόπους, όπως:

- Βελτιώνουν τη ροή της κυκλοφορίας.
- Εξακριβώνουν αν οι οδηγοί κατέχουν τις αναγκαίες άδειες όπως: άδεια οδηγήσεως, άδεια κυκλοφορίας, πιστοποιητικό ασφαλίσεως του αυτοκινήτου, βεβαίωση καταβολής τελών κυκλοφορίας, ύπαρξη κάρτας ελέγχου καυσαερίων, κάρτας Κ.Τ.Ε.Ο. κλπ.
- Βεβαιώνουν τις παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας.
- Σε περίπτωση ατυχήματος μεριμνούν για την παροχή βοήθειας.

– *Ο κανόνας.*

Σε όλες τις περιπτώσεις τα σήματα του τροχονόμου υπερισχύουν όλων των άλλων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων (φωτεινή σηματοδότηση, πινακίδες σημάσεως, διαγραμμίσεις, κανόνες προτεραιότητας και κυκλοφορίας).

– *Σήματα τροχονόμου.*

- Ο τροχονόμος σηκώνει το χέρι (σχ. 3.29). Σημαίνει «προσοχή, διακοπή πορείας» για όλους που χρησιμοποιούν την οδό από όλες

Σχ. 3.27

Διασταύρωση, όπου δεν λειτουργεί ο σηματοδότης. Ο οδηγός που τον συναντά παραχωρεί προτεραιότητα.

Σχ. 3.28

Διασταύρωση όπου δεν λειτουργεί ο σηματοδότης. Ο οδηγός που τον συναντά έχει προτεραιότητα.

Σχ. 3.29

Προσοχή. Διακοπή πορείας για όλους τους οδηγούς που κινούνται την οδό.

τις κατευθύνσεις.

- Ο τροχονόμος έχει τεντωμένο τον ή τους βραχιόνες του (σχ. 3.30) ή αφού δώσει το σήμα στέκεται με κατεβασμένους τους βραχιόνες. Σημαίνει διακοπή πορείας για αυτούς που κινούνται κατά μέτωπο και από πίσω από τον τροχονόμο (σχ. 3.31).
- Ο τροχονόμος κινεί τα χέρια του προς ορισμένη κατεύθυνση (σχ. 3.32). Σημαίνει κίνηση των οχημάτων προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση.
- Ο τροχονόμος είναι τοποθετημένος στον κόμβο, έτσι ώστε να τον βλέπετε από τα πλάγια (προφίλ) (σχ. 3.33). Σημαίνει ότι έχετε

δικαίωμα να περάσετε χωρίς να σταματήσετε.

- Ο τροχονόμος χρησιμοποιεί και κινεί ερυθρό φως (σχ. 3.34). Σημαίνει «διακοπή πορείας» γι' αυτούς που χρησιμοποιούν την οδό προς τους οποίους απευθύνεται το φως.
- Ο τροχονόμος μοτοσυκλετιστής που προσπερνά προπορευόμενο όχημα και τείνει το δεξί χέρι προς τα πλάγια (σχ. 3.35). Σημαίνει υποχρέωση το οδηγού του οχήματος να σταματήσει στη δεξιά άκρη του οδοστρώματος.

3.2 Ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις.

Ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις είναι οι

Σχ. 3.30

Διακοπή πορείας σε όσους κινούνται κατά μέτωπο προς ή πίσω από τον τροχονόμο.

Σχ. 3.32

Κίνηση των οχημάτων προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση.

Σχ. 3.31

Διακοπή πορείας σε όσους κινούνται κατά μέτωπο προς ή πίσω από τον τροχονόμο.

Σχ. 3.33

Κίνηση των οχημάτων προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση.

διασταυρώσεις μιας οδού και μιας ή περισσότερων σιδηροδρομικών γραμμών στο ίδιο επίπεδο.

Στις διασταυρώσεις αυτές τα τρένα έχουν πάντοτε προτεραιότητα σε σχέση με τα οδικά οχήματα.

Οι διασταυρώσεις αυτές μπορεί να είναι φυλασσόμενες ή αφύλακτες.

Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς οφείλουν να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή, όταν πλησιάζουν ή διασχίζουν σιδηροδρομικές διαβάσεις.

Προσεγγίζοντας τη διάβαση πρέπει να σταματάτε για έλεγχο.

Πριν ξεκινήσετε για να διασχίσετε τη διασταύρωση, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι δεν έρχεται κανένα τρένο και ότι δεν θα υποχρεωθείτε να ακινητοποιηθείτε πάνω σε αυτήν για οποιονδήποτε λόγο.

α) Ισόπεδες διαβάσεις χωρίς κινητά φράγματα (αφύλακτες).

Επισημαίνονται από πινακίδα αναγγελίας κινδύνου (K-32), που τοποθετείται αρκετά πριν από την προσέγγιση στην ισόπεδη διάβαση. Η πινακίδα αυτή συνοδεύεται συνήθως από τις πινακίδες K-33, K-34 και K-35. Αυτές αποτελούν σειρά προσθέτων επαναληπτικών πινακίδων που τοποθετούνται στις προσβάσεις ισοπέδων σιδηροδρομικών διαβάσεων και κινητών γεφυρών.

Η πρώτη από αυτές (K-33) είναι κίτρινη με χαραγμένες στην επιφάνειά της τρεις κόκκινες πλάγιες γραμμές και τοποθετείται 300 m πριν από την ισόπεδη διάβαση.

Μετά την K-33 ακολουθούν οι υπόλοιπες δύο (K-34 και K-35), από τις οποίες:

- Η πρώτη τοποθετείται στα 200 m από την σιδηροδρομική γραμμή, είναι κίτρινη και στην επιφάνειά της έχουν σχεδιασθεί δύο κόκκινες πλάγιες γραμμές.
- Η δεύτερη τοποθετείται στα 100 m από την σιδηροδρομική γραμμή, είναι κίτρινη και στην επιφάνειά της έχει σχεδιασθεί μια κόκκινη πλάγια γραμμή (σχ. 3.36).

Προσοχή: στην Ελλάδα οι ισόπεδες διαβάσεις χωρίς κινητά φράγματα είναι η συνηθέστερη μορφή σιδηροδρομικών διαβάσεων και με υψηλούς δείκτες ατυχημάτων.

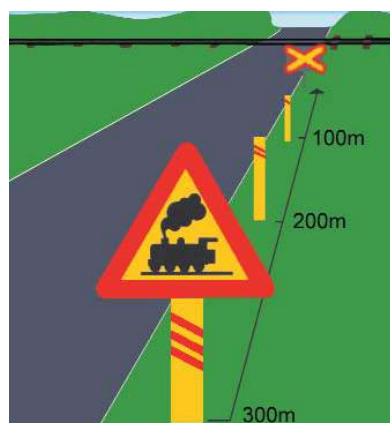
Σχ. 3.34

Διακοπή πορείας στους οδηγούς που απευθύνεται το φως.

Σχ. 3.35

Υποχρέωση στάσεως του οχήματος δεξιά του οδοστρώματος.

Σχ. 3.36

Αναγγελία ισόπεδης σιδηροδρομικής διαβάσεως χωρίς κινητά φράγματα σε απόσταση 300 m.

β) Ισόπεδες διαβάσεις με χειροκίνητα φράγματα (φυλασσόμενες).

Επισημαίνονται όπως και οι αφύλακτες διαβάσεις από μια πινακίδα κινδύνου (Κ-31) τοποθετημένη αρκετά πριν από την ισόπεδη διάβαση και τις πινακίδες Κ-33, Κ-34 και Κ-35 (σχ. 3.37).

Οφείλτε να επιβραδύνετε, ώστε να καταφέρετε να σταματήσετε εάν οι δοκοί (μπάρες) έχουν χαμηλώσει.

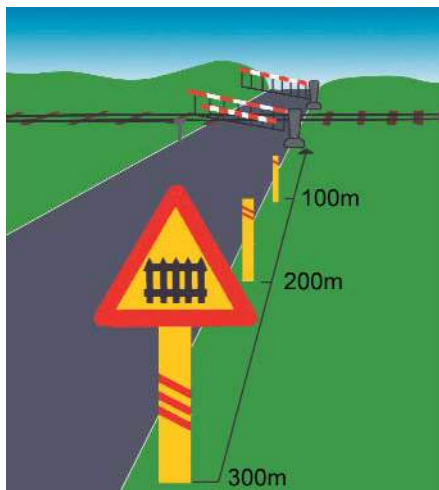
γ) Ισόπεδες διαβάσεις με ημιαυτόματα φράγματα (φυλασσόμενες).

Οι διαβάσεις αυτές επισημαίνονται από την πινακίδα αναγγελίας κινδύνου Κ-31 σε αρκετή απόσταση πριν από την ισόπεδη διάβαση.

Οφείλτε να μειώσετε την ταχύτητά σας και να εντείνετε την προσοχή σας.

Περίπου 20 δευτερόλεπτα πριν τη διέλευση του τρένου:

- Αρχίζει να αναβουβήνει το κόκκινο φανάρι.
- Ακούγεται ένα κουνούνισμα.
- Οι δοκοί αρχίζουν να χαμηλώνουν.

Σχ. 3.37

Αναγγελία ισόπεδης σιδηροδρομικής διαβάσεως με κινητά φράγματα σε απόσταση 300 m.

Για να ξεκινήσετε πρέπει να περιμένετε μέχρι να σβήσει το κόκκινο φανάρι, που αναβουβήνει, και να έχουν υψωθεί εντελώς οι δοκοί. Δεν επιτρέπεται να διαβείτε κάποια ισόπεδη διάβαση αν δεν είστε βέβαιοι ότι θα μπορείτε να την ελευθερώσετε γρήγορα (κατάπτωση του οχήματός σας, καύσιμα, κυκλοφοριακή συμφόρηση μετά τον κόμβο κλπ.).

Εάν τα φράγματα της ισόπεδης διαβάσεως δεν λειτουργούν καθόλου (ή δεν λειτουργούν καλά), οφείλτε να ειδοποιήσετε αμέσως τις πλησιέστερες υπεύθυνες σιδηροδρομικές αρχές.

δ) Η σήμανση στο σημείο της ισόπεδης διαβάσεως.

Οι δύο πινακίδες Κ-36 και Κ-37 είναι τοποθετημένες κοντά και πριν από τη θέση των αφύλακτων ισοπéδων διαβάσεων χωρίς κινητά ή χωρίς ημιαυτόματα φράγματα μαζί με την πινακίδα Ρ-2 (STOP) (σχ. 3.38). Στις περιπτώσεις αυτές απαγορεύεται το προσπέρασμα εκτός αν η κυκλοφορία ρυθμίζεται από φωτεινούς σηματοδότες.

Σχ. 3.38

Πινακίδες στις προσβάσεις ισοπéδων σιδηροδρομικών διαβάσεων.

Η ταχύτητα

4.1 Τα όρια ταχύτητας.

Για να διατηρείτε πάντα τον απόλυτο έλεγχο του οχήματός σας οφείλετε να σέβεσθε τα όρια ταχύτητας, αλλά και να προσαρμόζετε την ταχύτητά σας στις συνθήκες που συναντάτε (καιρικές συνθήκες, κατάσταση του δρόμου κλπ.).

Σύμφωνα με το Πόρισμα της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη μελέτη του προβλήματος των Τροχαίων Ατυχημάτων, στην Ελλάδα το 73% των ατυχημάτων συμβαίνουν σε κατοικημένες περιοχές. Στην Ευρώπη, αλλά και

στη χώρα μας, σημαντικός αριθμός νεκρών από τροχαία ατυχήματα καταγράφονται στις μεγάλες οδικές (υπεραστικές και αστικές) αρτηρίες, εκ των οποίων τα δύο τρίτα είναι θανατηφόρα, κυρίως λόγω των υψηλών ταχυτήτων.

Όλοι οι οδηγοί οφείλουν να σέβονται τα ανώτερα όρια ταχύτητας του Κ.Ο.Κ., που ισχύουν για την κάθε κατηγορία οχήματος εντός ή εκτός κατοικημένων περιοχών. Τα ανώτερα όρια ταχύτητας κατά τον Κ.Ο.Κ. παρουσιάζονται στον πίνακα 4.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

Ανώτατες επιτρεπόμενες ταχύτητες σε κανονικές κυκλοφοριακές συνθήκες.

Κατηγορία οχημάτων.	Αυτοκινητόδρομοι.	Οδοί ταχείας κυκλοφορίας.	Άλλο οδικό δίκτυο.
Επιβατηγά.	120 km/h	110 km/h	90 km/h
Επιβατηγά με ελαφρό ρυμουλκούμενο.	90 km/h	90 km/h	80 km/h
Επιβατηγά με ρυμουλκούμενο.	80 km/h	80 km/h	80 km/h
Λεωφορεία.	90 km/h	90 km/h	80 km/h
Λεωφορεία με ελαφρό ρυμουλκούμενο.	80 km/h	80 km/h	80 km/h
Αρθρωτά λεωφορεία.	70 km/h	70 km/h	70 km/h
Διώροφα λεωφορεία.	80 km/h	80 km/h	80 km/h
Λεωφορεία μεταφοράς μαθητών.	60 km/h	60 km/h	60 km/h
Φορητά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους μέχρι 3.500 kg.	90 km/h	90 km/h	80 km/h
Φορητά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους μέχρι 3.500 kg με ελαφρό ρυμουλκούμενο.	80 km/h	80 km/h	80 km/h
Φορητά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους μέχρι 3.500 kg με ρυμουλκούμενο.	70 km/h	70 km/h	70 km/h
Φορητά μικτού βάρους μεγαλύτερου των 3.500 kg.	80 km/h	80 km/h	80 km/h

(συνεχίζεται)

(συνέχεια πίνακα 4.1)

Κατηγορία οχημάτων.	Αυτοκινητόδρομοι.	Οδοί ταχείας κυκλοφορίας.	Άλλο οδικό δίκτυο.
Φορητά μικτού βάρους μεγαλύτερου των 3.500 kg με ελαφρό ρυμουλκούμενο ή ρυμουλκούμενο.	70 km/h	70 km/h	70 km/h
Συνδυασμός φορητών.	70 km/h	70 km/h	70 km/h
Μοτοσυκλές πάνω από 125 cc.	120 km/h	110 km/h	90 km/h
Μοτοσυκλές μέχρι 125 cc.	70 km/h	70 km/h	70 km/h
Μοτοσυκλές με καλάθι.	60 km/h	60 km/h	60 km/h
Μοτοποδήλατα, αγροτικά μηχανήματα, μηχανήματα έργων.	—	40 km/h	40 km/h
Φορητά αυτοκίνητα που μεταφέρουν πρόσωπα.	—	50 km/h	40 km/h

Σημείωση: όλοι οι οδηγοί οφείλουν να σέβονται τα όρια ταχύτητας που επιβάλλονται ειδικά για τον τύπο του οχήματός τους ή για όλους τους τύπους οχημάτων, με ειδικές αποφάσεις, εντός ή εκτός κατοικημένων περιοχών.

4.2 Η συμπεριφορά.

Όταν οδηγείτε, είναι σημαντικό να βλέπετε και να χρησιμοποιείτε τη φαντασία σας, για να προβλέπετε τι μπορεί να συμβεί στη συνέχεια της πορείας σας.

Είναι εμφανές ότι μέρος αυτής της ικανότητας «να βλέπετε», η οποία ορισμένες φορές περιγράφεται ως επαγρύπνηση και ετοιμότητα, έρχεται με την εμπειρία, κάτι που εξηγεί εν μέρει γιατί οι άπειροι οδηγοί προκαλούν περισσότερα ατυχήματα.

Ενδιαφέρον είναι ότι από σχετική έρευνα επιβεβαιώνεται το εξής: οι νέοι οδηγοί εντοπίζουν λιγότερα προβλήματα και αντιλαμβάνονται τα προβλήματα αργότερα από τους πεπειραμένους. Έτσι η πιθανότητα ατυχήματος είναι προφανώς μεγαλύτερη. Οι περισσότεροι νέοι οδηγοί είναι άτομα νεαρής ηλικίας και μερικοί από αυτούς τείνουν να οδηγούν απερίσκεπτα. Οδηγούν πολύ γρήγορα και φρενάρουν πολύ αργά και απότομα. Αυτή η επιθετική και ρισκοκίνδυνη συμπεριφορά προκαλείται τόσο από κάποιες μη αναπτυγμένες ικανότητες αντιλήψεως όσο και λόγω λανθασμένων, εμφύτων στο χαρακτήρα τους απόψεων.

α) Η προσαρμογή της ταχύτητας ανάλογα με τον τόπο και τις περιστάσεις.

Η ταχύτητά σας δεν πρέπει ποτέ να είναι

υπερβολική. **Πρέπει πάντοτε να μπορείτε να σταματήσετε – εάν είναι αναγκαίο – σε όσο ελεύθερο μήκος δρόμου διακρίνετε εμπρός σας.**

Όταν οδηγείτε με πάρα πολύ χαμηλή ταχύτητα είναι επίσης επικίνδυνο. Αυτό συμβαίνει, γιατί προκαλείτε επιβράδυνση της κυκλοφορίας και βάζετε σε κίνδυνο τα οχήματα που σας ακολουθούν και θέλουν να σας προπεράσουν.

β) Περιορισμός ταχύτητας υποδεικνυόμενος από τη σήμανση.

– Πινακίδες με όρια ταχύτητας.

Τα όρια ταχύτητας υπολογίζονται για κυκλοφορία με καλό καιρό και σε στεγνό δρόμο.

Συχνά μπορεί να αντιλαμβάνεσθε αμέσως τον κίνδυνο που κρύβει η περιοχή που διασχίζετε. Παρ' όλα αυτά, **πρέπει να σέβεσθε πάντα τα όρια ταχύτητας. Μια πινακίδα δεν τοποθετείται ποτέ κατά τύχη ή κατά λάθος!**

Αν οι κυκλοφοριακές συνθήκες είναι δυσμενείς, θα είναι προτιμότερο να μειώσετε την ταχύτητά σας και κάτω από τα όρια που υποδεικνύονται από τις πινακίδες (σχ. 4.1).

– Είσοδος σε κατοικημένη περιοχή.

Η πινακίδα αναγγελίας εισόδου σε κατοικημένη περιοχή επαρκεί ως προειδοποίηση για να μειώσετε την ταχύτητα στα 50 km/h (σχ. 4.2). Το

όριο ταχύτητας μπορεί επίσης να είναι μεγαλύτερο (π.χ. 70 ή 80 km/h) σε ορισμένες οδούς ταχείας κυκλοφορίας στο εσωτερικό της κατοικημένης περιοχής (π.χ. η Λεωφ. Συγγρού). Στην περίπτωση αυτή το όριο καθορίζεται με ειδική σήμανση (πινακίδα).

– Πινακίδες αναγγελίας κινδύνου.

Σας πληροφορούν για πιθανούς κινδύνους που θα συναντήσετε πολύ σύντομα στη διαδρομή σας, που για να τους αποφύγετε πρέπει να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί (σχ. 4.3).

– Άλλοι κίνδυνοι.

Οφείλτε συστηματικά να επιβραδύνετε όταν προσεγγίζετε σε:

- Τρίχρωμους σηματοδοτές, γιατί μπορεί να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή χρώμα.

- Ένα κίτρινο φανάρι, που αναβουβήνει, γιατί προειδοποιεί πάντα για κάποια περιοχή ιδιαίτερα επικίνδυνη.
- Διάβαση για τους πεζούς, ώστε να σταματήσετε χωρίς δυσκολία, εάν ένας ή περισσότεροι πεζοί διασχίζουν το δρόμο.
- Μια ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση.
- Κάποια κατοικημένη περιοχή και κυρίως όταν την διασχίζετε. Ένα σύνολο κατοικιών κρύβει ειδικούς κινδύνους.

γ) Περιορισμός της ταχύτητας από την κατά μήκος τροχιά της οδού.

– Πέρασμα από ύψωμα.

Καθώς πλησιάζετε στην κορυφή κάποιου ανηφορικού δρόμου η ορατότητά σας είναι μειωμένη (σχ. 4.4). Σε τέτοιο δρόμο μπορεί να συναντήσετε διάφορα είδη κινδύνων, όπως για παράδειγμα:

Σχ. 4.1

Πινακίδα με όριο ταχύτητας 90 km/h.

Σχ. 4.3

Κίνδυνος λόγω διαβάσεως πεζών.

Σχ. 4.2

Είσοδος σε κατοικημένη περιοχή.

Σχ. 4.4

Κίνηση σε ανωφέρεια.

- Κάποιο όχημα που κινείται πολύ αργά ή σταματά μπροστά σας, στη λωρίδα σας,
- Κάποιο όχημα που κινείται στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας και χρησιμοποιεί προσωρινά τη λωρίδα σας (π.χ. αν τελείωσε την προσπέρασή του πολύ καθυστερημένα).

Προσοχή: για την ασφάλειά σας και την ασφάλεια των υπολοίπων οδηγών και των πεζών να μην προσπερνάτε ποτέ σε ύψωμα και να παραμένετε συνεχώς στα δεξιά!

– *Απότομη κατωφέρεια (κατήφορος).*

Να οδηγείτε με μέτρια ταχύτητα. Έτσι, θα αποφύγετε το συνεχές φρενάρισμα, που προκαλεί υπερθέρμανση των φρένων και την επικίνδυνη μείωση της απόδοσής τους (σχ. 4.5).

Σχ. 4.5
Κίνηση σε κατωφέρεια.

– *Ανώμαλος δρόμος με παραμορφώσεις, χαλίκια στην επιφάνειά του κλπ.*

Στις περιπτώσεις αυτές η πρόσφυση των ελαστικών σας στο οδόστρωμα είναι μειωμένη και ο έλεγχος του οχήματός σας πιο δύσκολος.

– *Άλλοι κίνδυνοι.*

Πρέπει να επιβραδύνετε συστηματικά όταν πλησιάζετε:

- Σε κάποια στροφή, ώστε να προσαρμόξετε τόσο στις συνθήκες περιορισμένης ορατότητας, που χαρακτηρίζει τις στροφές, όσο και στη φυγόκεντρο δύναμη που ασκείται στο αυτοκίνητό σας στις καμπύλες του δρόμου (σχ. 4.6).
- Σε θέσεις που έχουν πέσει πέτρες ή βράχοι

Σχ. 4.6
Επικίνδυνη στροφή οδού.

στο δρόμο. Οποσδήποτε θα πρέπει να παρεκκλίνετε για να τις αποφύγετε, να μειώσετε ταχύτητα και να κινηθείτε προσεκτικά, ώστε να είστε προετοιμασμένοι ακόμη και για νέες καταπτώσεις βράχων. Πρέπει επίσης να είστε προετοιμασμένοι για ελιγμούς αντίστοιχους με τους δικούς σας, οχημάτων που κινούνται στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας.

δ) *Περιορισμός της ταχύτητας λόγω των άλλων χρηστών του δρόμου.*

– *Δημόσιες συγκοινωνίες.*

Κάθε φορά που συναντάτε κάποιο όχημα δημοσίων συγκοινωνιών σε στάση, οφείλετε να επιβραδύνετε, γιατί οι επιβάτες που ανεβαίνουν ή κατεβαίνουν – κυρίως τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι – ίσως να προχωρήσουν χωρίς προφύλαξη στο δρόμο.

– *Σχολικά λεωφορεία.*

Κάθε φορά που συναντάτε σταματημένο σχολικό λεωφορείο με αναμμένα τα φάτα έκτακτης ανάγκης (αλάρι), απαγορεύεται να το προσπεράσετε αν το οδόστρωμα έχει έως και δύο λωρίδες κυκλοφορίας. Σε κάθε περίπτωση προσπεράστε το με μειωμένη ταχύτητα και πολύ μεγάλη προσοχή (σχ. 4.7).

– *Πεζοί, ποδήλατα.*

Οι πεζοί συχνά κατεβαίνουν από το πεζοδρόμιο ιδιαιτέρως αν αποτελούν κάποια

ομάδα. Πρέπει συνεπώς να είσθε έτοιμοι για κάθε τέτοιο ενδεχόμενο όταν στις πλευρές του δρόμου σας κινούνται πεζοί.

Προσοχή επίσης στους ποδηλάτες, που μπορεί απροσδόκητα να κάνουν έναν ξαφνικό ελιγμό στο δρόμο χωρίς να υπολογίσουν ότι βρίσκεσθε σε μικρή απόσταση (σχ. 4.8).

Για ορισμένες κατηγορίες χρηστών, όπως τα ηλικιωμένα άτομα, τα παιδιά και τα άτομα με ειδικές ανάγκες απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή.

– Άλλοι κίνδυνοι.

Πρέπει να επιβραδύνετε συστηματικά:

- Κοντά σε κάποια διασταύρωση (ακόμη και αν έχετε προτεραιότητα), κυρίως όταν η ορατότητα είναι ανεπαρκής ή ο άλλος οδηγός φαίνεται ότι δεν θα σας παραχωρήσει την προτεραιότητα.
- Όταν βλέπετε ή ακούτε την ειδική προειδοποίηση κάποιου οχήματος αμέσου επεμβάσεως.
- Όταν συναντάτε ή προσπερνάτε κάποιο συρμό οχημάτων σε στάση.
- Όταν συναντάτε κοπάδια, μεμονωμένα ζώα και ιππείς.
- Κοντά σε περιοχές όπου εκτελούνται έργα ή σε κάποιο σημείο όπου σημειώθηκε ατύχημα.

ε) Περιορισμός της ταχύτητας λόγω δυσμενών συνθηκών.

Οφείλετε να επιβραδύνετε, όταν έχετε μειωμένη ορατότητα (π.χ. βράδυ, χιόνι, ομίχλη κλπ.) και όταν είναι μειωμένη η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας (π.χ. υγρασία, παγωμένος δρόμος κλπ.) (σχ. 4.9).

στ) Απότομη επιβράδυνση, κυκλοφοριακή συμφόρηση.

Εάν η κυκλοφορία δεν είναι άνετη (μποτιλιάρισμα, ατύχημα κλπ.) πρέπει να ανάψετε τα φώτα έκτακτης ανάγκης (αλάριμ) όσο διάστημα είσθε το τελευταίο όχημα της σειράς σας. Έτσι, θα προκαλέσετε αμέσως την προσοχή και θα προειδοποιήσετε τους οδηγούς που ανυποψίαστοι σας πλησιάζουν από πίσω.

Σχ. 4.7

Κατά την επιβίβαση ή αποβίβαση μαθητών απαγορεύεται το προσπέρασμα σχολικού λεωφορείου.

Σχ. 4.8

Προσοχή στο προσπέρασμα των ποδηλατιστών.

Σχ. 4.9

Κίνηση με μειωμένη ταχύτητα λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών.

Μόλις βρεθεί πίσω σας ένα άλλο όχημα ή μόλις αποκατασταθεί η ροή της κυκλοφορίας, θυμηθείτε να σβήσετε τα φώτα έκτακτης ανάγκης.

ζ) *Οι πέντε συνήθειες.*

Οι οδηγοί θα πρέπει να μαθαίνουν, από τα πρώτα βήματα της εκπαίδευσής τους, να εφαρμόζουν πέντε απλές συνήθειες, οι οποίες, όταν χρησιμοποιούνται μαζί, τους επιτρέπουν να αποκτήσουν τη διορατικότητα ενός έμπειρου οδηγού. Οι πέντε αυτές συνήθειες βοηθούν τον οδηγό να αναγνωρίζει τους κινδύνους και να αντιδρά σε αυτούς. Πρέπει να τονισθεί ότι οι συνήθειες αυτές έχουν πολύ μικρή σχέση με τα

χέρια, τα πόδια και το φυσικό έλεγχο, που ασκεί ο οδηγός στο αυτοκίνητο, όσο αναγκαία και αν είναι αυτά, ενώ έχουν μεγάλη σχέση με την έγκαιρη και σωστή ανάλυση των γεγονότων (στο μυαλό του) που του παρουσιάζονται στο δρόμο.

Οι συνήθειες αυτές, που αποσκοπούν στο να μπορείτε ως οδηγοί να «διαβάζετε» το δρόμο, να επιδεικνύετε επαγρύπνηση και να επιλέγετε τις σωστές ενέργειες, είναι εύκολα κατανοητές και είναι οι εξής:

- 1. Να κοιτάτε μακριά.**
- 2. Να κινείτε («παίζετε») τα μάτια σας.**
- 3. Να εντοπίζετε τα προβλήματα.**
- 4. Να κρατάτε αποστάσεις.**
- 5. Να είστε αντιληπτοί από τους άλλους.**

Η θέση στο οδόστρωμα

5.1 Η θέση στο οδόστρωμα σε κανονική πορεία.

α) Το οδόστρωμα.

Είναι το τμήμα του δρόμου, που προορίζεται για την κυκλοφορία των οχημάτων (σχ. 5.1).

Τα όρια του οδοστρώματος καθορίζονται συνήθως από συνεχείς γραμμές λευκού χρώματος (οριογραμμίες).

Σε κανονική πορεία θα πρέπει να οδηγείτε όσο το δυνατόν πιο κοντά στο δεξιό όριο του οδοστρώματος (σχ. 5.2). Σε περίπτωση δύο ή περισσότερων λωρίδων ανά κατεύθυνση θα πρέπει να οδηγείτε στο μέσον της λωρίδας σας.

β) Τα ερείσματα.

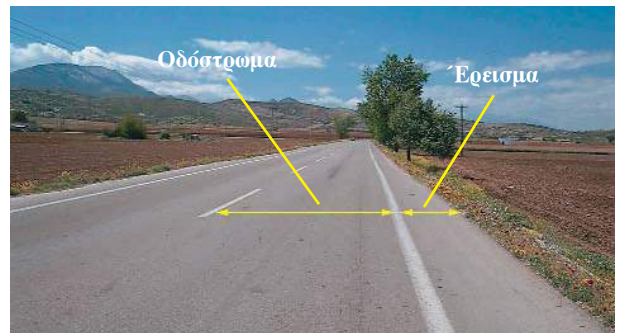
Βρίσκονται εκατέρωθεν του οδοστρώματος και συνορεύουν με αυτό (σχ. 5.1). Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ. το *ερείσμα* είναι η *πέραν του οδοστρώματος ακραία λωρίδα της οδού*.

Δεν μπορείτε να οδηγείτε πάνω στα ερείσματα αλλά μπορείτε ενδεχομένως, να κινηθείτε σε αυτά (βλ. κεφ. 2 - Διαγραμμίσεις σελ. 43), να σταματήσετε ή να σταθμεύσετε σε αυτά εκτός αν πρόκειται για ειδικό δρόμο (π.χ. για ποδηλάτες, πεζοδρόμιο κλπ.).

γ) Το οδόστρωμα με περισσότερες από δύο λωρίδες ανά κατεύθυνση.

Όταν το οδόστρωμα αποτελείται από δύο τουλάχιστον λωρίδες ανά κατεύθυνση εντός κατοικημένης περιοχής ή από τρεις τουλάχιστον λωρίδες ανά κατεύθυνση εκτός κατοικημένης περιοχής, τότε η κυκλοφορία μπορεί να διεξάγεται σε στοίχους (σχ. 5.3).

Δεν μπορείτε να αλλάξετε στοίχο παρά μόνο

Σχ. 5.1
Οδόστρωμα και έρεισμα μιας κατεύθυνσεως.

Σχ. 5.2
Κίνηση σε κανονική κυκλοφορία.

Σχ. 5.3
Κίνηση σε στοίχους.

αν επιθυμείτε να αλλάξετε κατεύθυνση ή να προπεράσετε. Πριν όμως πραγματοποιήσετε αυτόν τον ελιγμό βεβαιωθείτε ότι δεν θα διατρεξέτε ή δεν θα προκαλέσετε κανέναν κίνδυνο στους άλλους χρήστες. Προειδοποιήστε τους για το σκοπό σας με τη χρήση των δεικτών αλλαγής κατευθύνσεως (φλας).

Όταν το οδόστρωμα αποτελείται από δύο ή περισσότερες λωρίδες ανά κατεύθυνση, οι οδηγοί φορτηγών, λεωφορείων και βραδυπορούντων γενικά οχημάτων υποχρεούνται να τα οδηγούν στη δεξιά λωρίδα. Οι οδηγοί μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και μη μηχανοκινήτων οχημάτων πρέπει να κινούνται μέσα και κατά μήκος οιοδήποτε βατού ερείσματος της οδού προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας – εφόσον αυτό δεν προκαλεί δυσχέρεια στους χρήστες του – ή κοντά στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος.

Σε αυτοκινητόδρομους ή οδούς ταχείας κυκλοφορίας με τρεις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση τα φορτηγά μικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων, τα λεωφορεία ή οι συνδυασμοί οχημάτων (συρμοί) μήκους άνω των 7 m (σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και οι συνδυασμοί αντίστοιχου μήκους με τροχόσπιτα) απαγορεύεται να καταλαμβάνουν άλλη λωρίδα εκτός των δύο πλησιεστέρων προς το δεξιό άκρο του οδοστρώματος. **Αυτό σημαίνει ότι, τα οχήματα αυτά δεν επιτρέπεται ούτε για προσπέρασμα να καταλαμβάνουν την τρίτη λωρίδα της κατευθύνσεώς τους.**

δ) Ειδικές λωρίδες κυκλοφορίας.

Αποσκοπούν στην αρμονική συμβίωση των χρηστών της οδού και προορίζονται για αποκλειστική χρήση ορισμένων τύπων οχημάτων (π.χ. λεωφορεία, βραδέα οχήματα, ποδήλατα) (σχ. 5.4).

5.2 Η θέση στο οδόστρωμα κατά την αλλαγή κατευθύνσεως.

Ακολουθία σειράς ενεργειών:

- Αναγνωρίζετε τη διασταύρωση.
- Ελέγχετε με τους καθρέπτες.
- Ανάβετε το δείκτη κατευθύνσεως (φλας).
- Τοποθετήστε σωστά στο οδόστρωμα.
- Παρατηρείτε τη διασταύρωση καθώς

Σχ. 5.4

Ειδικές λωρίδες αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων (λεωφορειολωρίδα).

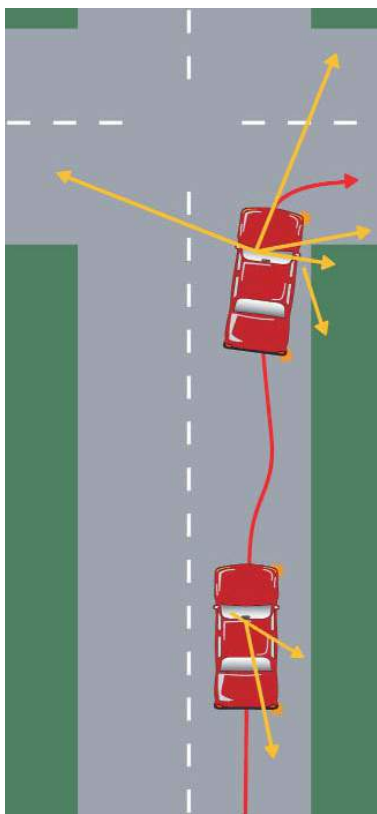
πλησιάζετε.

- Προσαρμόζετε την ταχύτητά σας.
- Προσέχετε την προτεραιότητα.
- Κοιτάζετε γύρω σας.
- Επιταχύνετε.

α) Για να αλλάξετε κατεύθυνση.

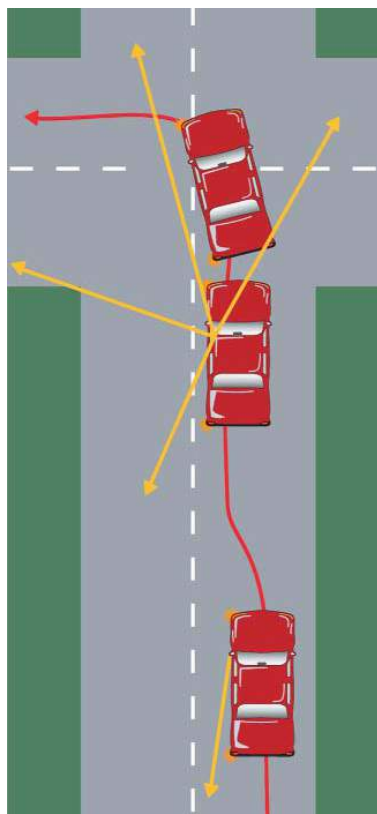
- Βεβαιωθείτε μήπως ο ελιγμός απαγορεύεται από τη σήμανση.
- Παρατηρήστε το δρόμο, εμπρός και πίσω. Ακόμα και αν έχετε προτεραιότητα να κοιτάτε πάντα δύο φορές, γιατί είναι πιθανόν σε κάθε στιγμή να γίνουν λάθη οδηγώσεως κάποιου άλλου οδηγού.
- Προειδοποιήστε νωρίς με το φλας για την πρόθεσή σας να αλλάξετε κατεύθυνση.
- Πάρτε σωστή θέση στο οδόστρωμα, ανάλογα με την κατεύθυνσή σας.

Για να στρίψετε δεξιά, πηγαίνετε στη δεξιά πλευρά επιβραδύνοντας σταδιακά (σχ. 5.5). Για να στρίψετε αριστερά, όταν κινείσθε σε δρόμο διπλής κυκλοφορίας, πηγαίνετε πρώτα στην αριστερή πλευρά της κατευθύνσεώς σας, χωρίς να υπερβείτε τη διαχωριστική γραμμή των κατευθύνσεων κυκλοφορίας ή τον κεντρικό (νοητό) άξονα αν δεν υπάρχει διαγράμμιση, επιταχύνοντας ελαφρά, ώστε να διευκολύνετε την αλλαγή της θέσεώς σας (σχ. 5.6). Έτσι δεν παρεμποδίζετε ούτε τα οχήματα που σας ακολουθούν, ούτε όσους έρχονται από την αντίθετη κατεύθυνση. Κινηθείτε γύρω από

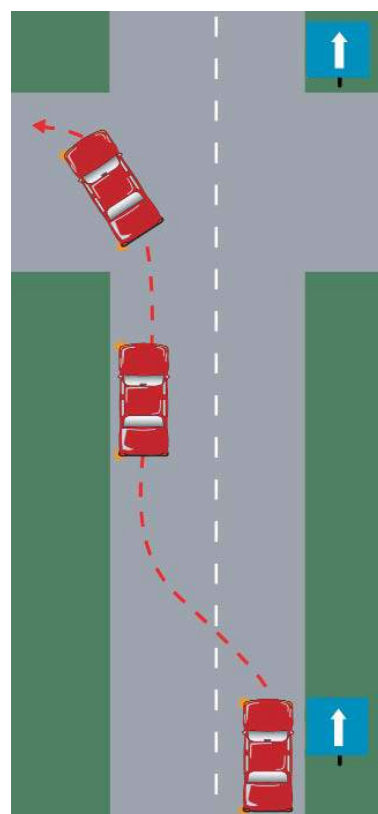
Σχ. 5.5

Αλλαγή κατευθύνσεως προς τα δεξιά.

Σχ. 5.6

Αλλαγή κατευθύνσεως προς τα αριστερά από/προς δρόμο διπλής κατευθύνσεως.

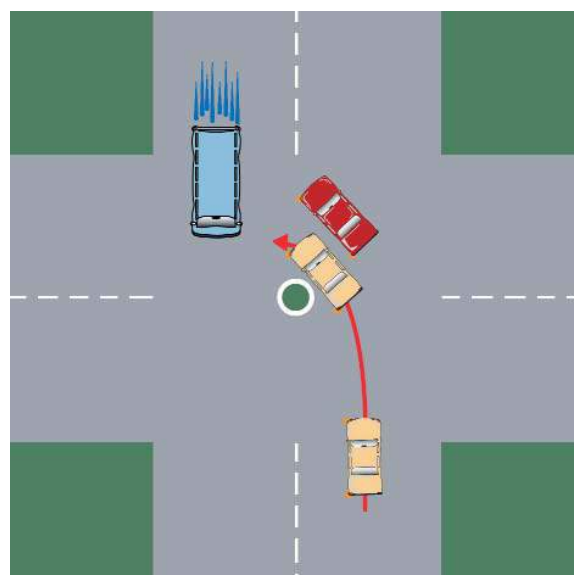

Σχ. 5.7

Αλλαγή κατευθύνσεως προς αριστερά από μονόδρομο.

το κέντρο της διασταυρώσεως, παραχωρώντας την προτεραιότητα στα οχήματα που έρχονται από την αντίθετη κατεύθυνση. Στους μονόδρομους όλο το πλάτος του οδοστρώματος έχει προβλεφθεί για κυκλοφορία προς την ίδια κατεύθυνση. Επομένως, για να στρίψετε αριστερά, πρέπει να τοποθετηθείτε εντελώς αριστερά (σχ. 5.7). Έτσι δεν παρεμποδίζετε τα οχήματα, που κατευθύνονται κατ' ευθείαν εμπρός.

Σε ειδικές περιπτώσεις, εάν πρόκειται να στρίψετε αριστερά σε μια πολύ πλατιά διασταύρωση με μεγάλη κυκλοφορία, προχωρήστε όσο πιο μακριά μπορείτε προς τα εμπρός (στο σχ. 5.8 το κόκκινο αυτοκίνητο) ώστε να αφήσετε χώρο στα οχήματα που σας ακολουθούν (στο σχ. 5.8 το κίτρινο αυτοκίνητο). Παίρνοντας αυτή τη θέση στο οδόστρωμα, βοηθάτε στην

Σχ. 5.8

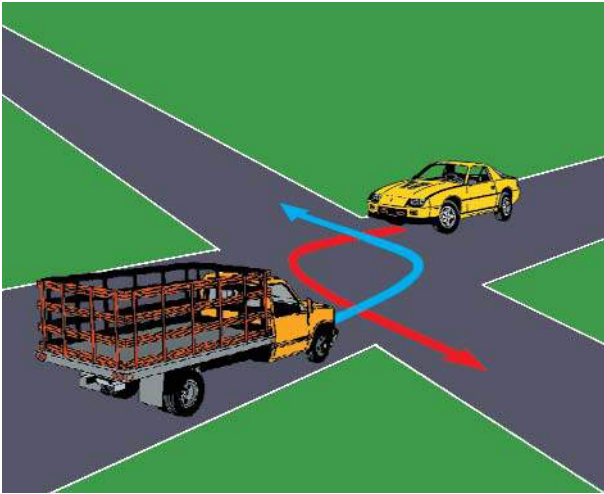
Θέση για αριστερή στροφή σε πλατιά διασταύρωση.

ομαλότερη ροή της κυκλοφορίας.

- Στην περίπτωση μιας στενής διασταυρώσεως όπου αντίθετα κινούμενα οχήματα θα στρίψουν και τα δύο αριστερά (σχ. 5.9) και η ταυτόχρονη διέλευση είναι δυσχερής ή αδύνατη, προτεραιότητα έχουν τα βαρέα οχήματα έναντι των ελαφρών και τα λεωφορεία έναντι των φορτηγών. Σε περιπτώσεις οχημάτων της αυτής κατηγορίας η σειρά διελεύσεως καθορίζεται κατόπιν συνεννοήσεως των οδηγών.

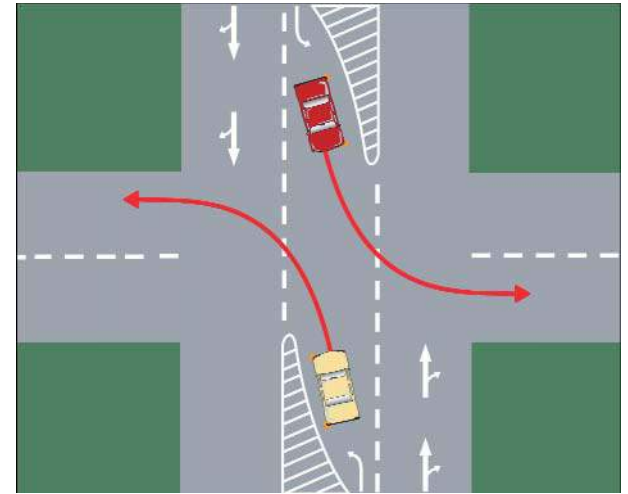
β) Η διασταύρωση σε διάζωμα διπλής αναμονής.

Οι οδηγοί που θέλουν να αλλάξουν κατεύθυνση

Σχ. 5.9

Στροφή προς αριστερά σε στενή διασταύρωση.

Σχ. 5.10

Διασταύρωση σε διάζωμα διπλής αναμονής.

ακολουθούν μια λωρίδα αναμονής με διάζωμα (σε εσοχή). Όταν κάποιο όχημα που έρχεται από την αντίθετη κατεύθυνση χρησιμοποιεί και αυτό μια λωρίδα με διάζωμα αναμονής, που τοποθετείται στην προέκταση της δικής σας, στρίβετε περνώντας μπροστά του (δηλ. έχοντάς το στα δεξιά σας) (σχ. 5.10).

Όταν πραγματοποιούμε την παραπάνω στροφή απαιτείται προσοχή στα οχήματα, που έρχονται από την αντίθετη κατεύθυνση. Είναι δυνατόν να μην είναι ορατά επειδή κάποιο όχημα ή οχήματα πραγματοποιούν τον αντίστοιχο με το δικό σας ελιγμό από την αντίθετη κατεύθυνση και σας περιορίζουν την ορατότητα του δρόμου, όπου θέλετε να εισέλθετε, ειδικά αν είναι ογκώδη.

Οι αποστάσεις ασφαλείας, πεδήσεως και ακινητοποιήσεως

6.1 Κρίσεις και λήψη αποφάσεων.

Πριν μπορέσετε με ασφάλεια να αποφασίσετε πώς θα πρέπει να ενεργήσετε, σε κάθε περίπτωση πρέπει να είστε ικανοί να εκτιμήσετε την κατάσταση με ακρίβεια. Στην οδήγηση ένα από τα σημαντικότερα πράγματα, που πρέπει να μάθει ο οδηγός, είναι πώς να εκτιμήσει ένα ασφαλές διάστημα μεταξύ των οχημάτων, όταν θέλει να εισέλθει σε ένα δρόμο με κίνηση.

Φαντασθείτε την παρακάτω περίπτωση: οδηγείτε στη μεσαία λωρίδα ενός αυτοκινητόδρομου τριών λωρίδων πλησιάζοντας ένα αυτοκίνητο που κινείται στη δεξιά λωρίδα για να το προσπεράσετε. Μπροστά από το αυτοκίνητο της δεξιάς λωρίδας είναι ένα φορτηγό, στο οποίο πλησιάζει το αυτοκίνητο, που θα προσπεράσετε (σχ. 6.1).

Σχ. 6.1

Προσπέρασμα οχημάτων που κινούνται σε στοίχους.

Πρέπει να φαντασθείτε και να αναλύσετε στο μυαλό σας τι θα συμβεί αν το αυτοκίνητο κινηθεί στο πλάι (αριστερά), ώστε αυτό να προσπεράσει το φορτηγό. Τι θα συμβεί αν είσθε στο πλευρό του αυτοκινήτου, όταν ο οδηγός κινηθεί προς το πλάι; Τι θα συμβεί αν ταυτόχρονα σας προσπερνά ένα

αυτοκίνητο από την εξωτερική λωρίδα; Είναι πιθανός ένας αριθμός δυσαρέστων ενδεχομένων και πρέπει να βρείτε τρόπους να τα αντιμετωπίσετε. Για τους λόγους αυτούς:

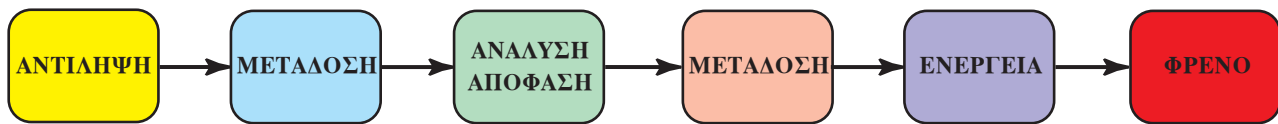
- Ελέγξτε αν η εξωτερική λωρίδα είναι ελεύθερη για να κινηθείτε προς αυτήν.
- Εκτιμήστε αν μπορείτε να φθάσετε και να περάσετε το μπροστινό αυτοκίνητο, αρκετά πριν αυτό φθάσει το φορτηγό.
- Υπολογίστε πόσο πρέπει να επιβραδύνετε, ώστε να μείνετε πίσω από το αυτοκίνητο για αρκετό χρόνο, για να δείτε αν ο οδηγός θα παραμείνει πίσω από το φορτηγό.
- Μπορείτε να αλλάξετε λωρίδα ή μπορείτε να αναβοσβήσετε τα φώτα σας για αρκετό διάστημα ώστε να προειδοποιήσετε για την παρουσία σας.

Ο τρόπος αυτός ενέργειας θα πρέπει να κυριαρχεί στο μυαλό σας, ακόμη και αν δεν πραγματοποιήσετε καμιά ενέργεια. Προσπαθήστε να κρατήσετε τις επιλογές σας εφικτές για όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο. Αν όμως αναβάλετε τη λήψη απόφασης για πολύ τότε μπορεί να ανακαλύψετε ότι υπάρχει και ένα άλλο αυτοκίνητο στην εξωτερική λωρίδα και ότι ο οδηγός στη δεξιά λωρίδα δεν έχει αντιληφθεί την παρουσία σας. Στην περίπτωση αυτή θα βρεθείτε είτε αναμειγμένος σε ένα ατύχημα ή θα αναγκασθείτε να φρενάρετε απότομα.

Άρα τελικά πρέπει να ενεργήσετε κάπως. Στην πραγματικότητα υπάρχουν μόνο τρία πράγματα που μπορείτε να κάνετε:

- Να αυξήσετε την ταχύτητά σας (επιτάχυνση).
- Να επιβραδύνετε (φρενάρισμα).
- Να αλλάξετε κατεύθυνση (χειρισμός τιμονιού).

Ο χρόνος που χρειάζεται για να πάρετε την

Σχ. 6.2

Ανάλυση φάσεων χρόνου αντιδράσεως.

απόφασή σας επηρεάζει την ταχύτητα με την οποία θα πρέπει να ταξιδεύετε. Με άλλα λόγια, μπορεί κάλλιστα να χρειασθεί να επιβραδύνετε, ώστε να δώσετε χρόνο στον εαυτό σας να αποφασίσει για μια κατάλληλη σειρά ενεργειών και να αντιδράσει.

Οι έμπειροι οδηγοί τείνουν να αντιδρούν στον κίνδυνο πιο γρήγορα από ό,τι ένας άπειρος οδηγός. Τούτο δεν σημαίνει ότι οι έμπειροι οδηγοί έχουν απαραίτητα και πιο γρήγορες αντιδράσεις. Η προηγούμενη εμπειρία τους, όμως τους βοηθάει να εντοπίσουν τον κίνδυνο νωρίτερα και να αρχίσουν να αντιδρούν γρηγορότερα. Αν γνωρίζετε και έχετε μάθει τα πάντα γύρω από τους χρόνους αντιδράσεως και πόσο πολύ χρειάζεται ένα αυτοκίνητο για να σταματήσει θεωρητικά, έχετε ήδη κερδίσει πολύτιμη και κρίσιμη εμπειρία, πριν ακόμα σκεφθείτε να δώσετε την εξέταση για την άδεια οδηγήσεώς σας.

Γενικά δεν μπορείτε να αντιδράσετε σε ένα πρόβλημα εάν δεν το εντοπίσετε. Έτσι, ισχύει ως γενικός κανόνας ότι, **όσο περισσότερα πράγματα υπάρχουν για να σκεφθείτε τόσο πιο αργά θα πρέπει να πηγαίνετε**. Αυτό σας δίνει χρόνο για να φρενάρετε, κάτι που δεν μπορεί να γίνει στιγμιαία.

6.2 Ο χρόνος αντιδράσεως.

Από τη στιγμή που υποπίπτει στην αντίληψή σας κάποιο σήμα ή κάτι που συμβαίνει, μέχρι να ανταποκριθείτε, μεσολαβεί πάντα ένα χρονικό διάστημα, που ονομάζεται **χρόνος αντιδράσεως**.

Μπροστά σε κάποιο απρόσμενο εμπόδιο, που θα σας υποχρεώσει να φρενάρετε, οι διαφορετικές φάσεις της αντιδράσεώς σας μπορούν να αναλυθούν ως εξής:

- Ο οφθαλμός σας ευαισθητοποιείται από κάποιο συμβάν που απαιτεί εγρήγορη.
- Μέσω του οπτικού νεύρου η πληροφορία μεταδίδεται στον εγκέφαλο.
- Ο εγκέφαλος αναλύει την πληροφορία και δίνει τη διαταγή να φρενάρετε.
- Αυτή η εντολή μεταδίδεται μέσω των κινητηρίων νεύρων στους μύες του δεξιού ποδιού.

- Αυτοί οι μύες μετακινούν το δεξί πόδι προς τον ποδομοχλό του φρένου. Στη συνέχεια το πόδι αρχίζει να πιέζει τον ποδομοχλό.
- Αυτή η πίεση έχει αντίκτυπο στους τροχούς, στους οποίους επενεργεί το φρένο.

Φυσικά η κάθε μία από αυτές τις φάσεις (σχ. 6.2) διαρκεί ελάχιστα. **Η συνολική διάρκεια του χρόνου αντιδράσεως υπολογίζεται περίπου από 0,6 έως 1 δευτερόλεπτο.**

6.3 Παράγοντες που επηρεάζουν το χρόνο αντιδράσεως.

Η φυσική σας κατάσταση (κούραση, κατανάλωση αλκοόλ, άγχος, φάρμακα κλπ.), οι εξωτερικές συνθήκες (ομίχλη, βροχή κλπ.), η ηλικία και η εμπειρία οδηγήσεως επηρεάζουν, όταν οδηγείτε, το χρόνο αντιδράσεώς σας. Αν κάποιοι από τους πιο πάνω παράγοντες αυξάνουν το χρόνο αντιδράσεώς σας, τότε αυξάνουν και την απαιτούμενη απόσταση, που πρέπει να διανύσετε, πριν ακινητοποιηθεί το όχημα που οδηγείτε. Σε αυτήν την περίπτωση οφείτε να είστε πολύ προσεκτικοί.

Ελέγχετε την ταχύτητά σας και, για να μειώσετε το χρόνο αντιδράσεώς σας, παραμένετε σε επιφυλακή, ώστε να φρενάρετε αν παραστεί ανάγκη.

Κάποιες συμπεριφορές και συνήθειες αυξάνουν τον κίνδυνο ατυχήματος.

Σας συνιστούμε, όταν έχετε το τιμόνι στα χέρια σας να αποφεύγετε:

- Να διαβάσετε ένα γεωγραφικό χάρτη ή ένα σχεδιάγραμμα.
- Να ανάβετε τσιγάρο.
- Να έχετε ζωνρή συζήτηση με τους συνεπιβάτες σας.
- Να ψάχνετε κάποια συχνότητα στο ραδιόφωνό σας ή να ακούτε με ακουστικά στα αυτιά.
- Να ψάχνετε στο ερμάριο (ντουλαπάκι) του αυτοκινήτου.
- Να τρώτε.
- Να μιλάτε στο κινητό σας.

- Να αγναντεύετε το τοπίο.
- Να αντιδράτε σπασμωδικά σε έκτακτες περιπτώσεις όπως για παράδειγμα μέλισσα στο αυτοκίνητο, καύτρα τσιγάρου κλπ.

Αν αποφεύγετε τις πιο πάνω συνήθειες και συμπεριφορές ή άλλες που σας εμποδίζουν να συγκεντρώνετε το μέγιστο της προσοχής σας στην οδήγηση, τότε η οδήγησή σας θα είναι πιο ήρεμη και ασφαλή.

6.4 Η ταχύτητα σε μέτρα ανά δευτερόλεπτο.

Πρέπει να αποκτήσετε την ικανότητα να υπολογίζετε γρήγορα και κατά προσέγγιση την ταχύτητά σας σε μέτρα ανά δευτερόλεπτο (m/s). Να θυμάστε πως αν πρέπει να σταματήσετε, το όχημά σας θα διανύσει κάποια απόσταση μέχρι το πόδι σας να πατήσει στον ποδομοχλό του φρένου.

Σε ένα δευτερόλεπτο, το όχημά σας διανύει ακριβώς:

- 13,88 m με 50 km/h ($50.000 \text{ m} \div 3.600 \text{ s}$).
- 25 m με 90 km/h.
- 36,11 m με 130 km/h.

Για να υπολογίσετε κατά προσέγγιση την απόσταση που διανύσατε σε ένα δευτερόλεπτο μπορείτε να πολλαπλασιάσετε επί τρία το ψηφίο των δεκάδων της ταχύτητάς σας. Δηλαδή:

Με 50 km/h διανύετε περίπου $3 \times 5 = 15 \text{ m/s}$.

Με 90 km/h διανύετε περίπου $3 \times 9 = 27 \text{ m/s}$.

6.5 Η σημασία της αποστάσεως ασφαλείας.

Η απόσταση ασφαλείας αντιστοιχεί στην ελάχιστη απόσταση, που οφείλετε να διατηρείτε ανάμεσα στο

όχημά σας και εκείνο που προηγείται.

Πράγματι, εάν ένα όχημα μπροστά σας φρενάρει ξαφνικά, σας χρειάζεται ένα δευτερόλεπτο περίπου για να φρενάρετε και εσείς με τη σειρά σας. Έτσι θα καθυστερήσετε κατά ένα δευτερόλεπτο σχετικά με το άλλο όχημα.

Οι συνθήκες οδήγησης δεν είναι πάντα ευνοϊκές (φθορά του οχήματος, καιρός, κούραση κλπ.). Οφείλετε λοιπόν να προβλέπετε περιθώριο ενός ακόμη δευτερολέπτου για την ασφαλεία σας.

Έτσι η απόσταση ασφαλείας πρέπει να αντιστοιχεί με την απόσταση που διανύετε σε δύο δευτερόλεπτα.

$$\begin{aligned} & 1 \text{ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΟ ΑΝΤΙΑΡΑΣΕΩΣ} + \\ & 1 \text{ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ} = \\ & = 2 \text{ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ} \end{aligned}$$

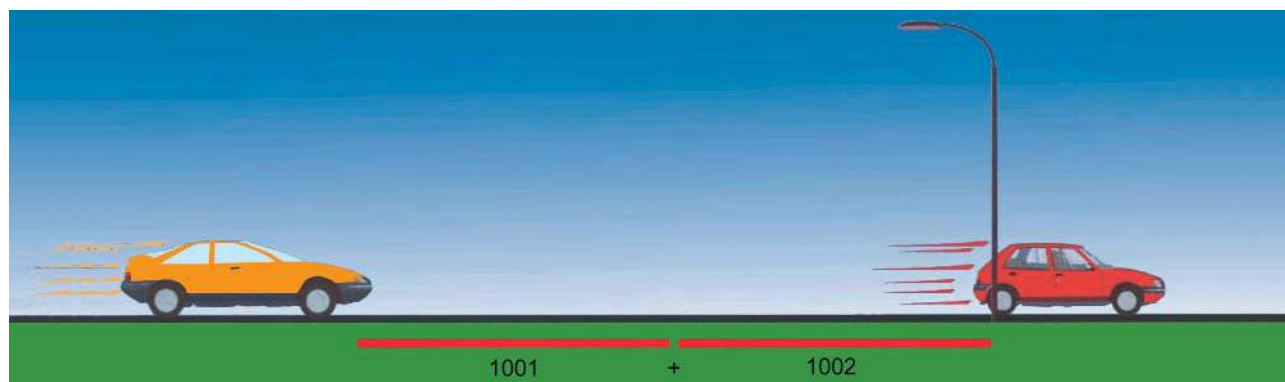
6.6 Υπολογισμός της αποστάσεως ασφαλείας.

Για να βοηθηθείτε ώστε να προσδιορίσετε αυτή την απόσταση υπάρχει ένας πρακτικός κανόνας, «των δύο δευτερολέπτων».

Μόλις το όχημα, που είναι μπροστά σας, περάσει από ένα σταθερό σημείο αναφοράς (στο σχ. 6.3 ο στύλος) προφέρετε ήρεμα τη φράση «χίλια-ένα, χίλια-δύο».

Όταν θα περάσετε με τη σειρά σας μπροστά από αυτό το σημείο αναφοράς, θα πρέπει τότε να έχετε ήδη προφέρει τη φράση «χίλια-ένα, χίλια-δύο» (χρειάζεται περίπου δύο δευτερόλεπτα).

Με τον τρόπο αυτό τηρείτε την κανονική απόσταση ασφαλείας.

Σχ. 6.3

Υπολογισμός της αποστάσεως ασφαλείας με τον κανόνα «των δύο δευτερολέπτων».

Βέβαια υπάρχουν και άλλοι πρακτικοί κανόνες υπολογισμού της αποστάσεως ασφαλείας των δύο δευτερολέπτων.

6.7 Η απόσταση πεδήσεως (φρεναρίσματος).

Είναι η απόσταση που διανύει το όχημά σας από τη στιγμή που πατάτε με το πόδι σας τον ποδομοχλό (πεντάλ) του φρένου, μέχρι την απόλυτη ακινητοποίησή του.

Όταν φρενάρετε το αυτοκίνητό σας, επιδιώκετε να μειώσετε την κινητική ενέργεια που αυτό έχει ήδη συσσωρεύσει. Τα φρένα με την τριβή μειώνουν την κινητική ενέργεια μέχρι την απόλυτη ακινησία.

Να έχετε υπόψη σας ότι:

Όταν η ταχύτητά σας πολλαπλασιάζεται με το δύο, η απόσταση φρεναρίσματος πολλαπλασιάζεται με το τέσσερα!

Επίσης, όταν η πρόσφυση μειώνεται, η απόσταση φρεναρίσματος αυξάνεται. Έτσι, σε ένα βρεγμένο δρόμο η απόσταση φρεναρίσματος είναι διπλάσια από την απόσταση σε ένα στεγνό δρόμο.

Τέλος, όταν το αυτοκίνητό σας είναι φορτωμένο, τότε η απόσταση φρεναρίσματος επιμηδύνεται.

6.8 Η απόσταση στάσεως (ακινητοποίησης).

Είναι η συνολική απόσταση που διανύει το όχημά σας από την έναρξη του χρόνου αντιδράσεως μέχρι την πλήρη ακινητοποίησή του (σχ. 6.4).

Μπορείτε να υπολογίσετε κατά προσέγγιση την απόσταση ακινητοποίησης πολλαπλα-

σιάζοντας το **ψηφίο των δεκάδων της ταχύτητας με τον εαυτό του**.

Παραδείγματα.

– Με 50 km/h, η απόσταση στάσεως είναι περίπου: $5 \times 5 = 25$ m.

– Με 90 km/h, η απόσταση στάσεως είναι περίπου: $9 \times 9 = 81$ m.

– Με 120 km/h, η απόσταση στάσεως είναι περίπου: $12 \times 12 = 144$ m.

Οι αποστάσεις του πίνακα 6.1 είναι αποστάσεις αντιδράσεως και οι ελάχιστες συνολικές αποστάσεις ακινητοποίησης σε δρόμο με καλό οδόστρωμα και καλές καιρικές συνθήκες.

Αν το οδόστρωμα είναι υγρό ο χρόνος που θα απαιτηθεί για να σταματήσετε διπλασιάζεται.

Αν το οδόστρωμα είναι παγωμένο μπορεί να χρειασθείτε μέχρι και 10 φορές περισσότερο χρόνο για να σταματήσετε.

Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ.:

– Ο οδηγός επιβάλλεται να ρυθμίζει την ταχύτητα του οχήματός του κατά τρόπον ώστε να είναι σε θέση να διακόψει την πορεία του μπροστά από οποιοδήποτε εμπόδιο που μπορεί να προβλεφθεί και το οποίο βρίσκεται στο ορατό εμπρός από αυτόν τμήμα της οδού.

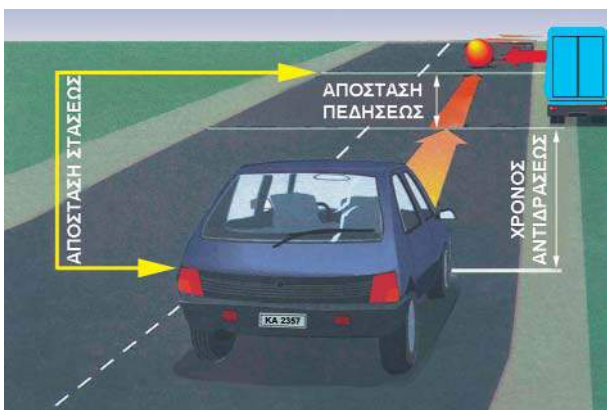
– Ο οδηγός οχήματος, το οποίο κινείται πίσω από άλλο, υποχρεούται να τηρεί αρκετή απόσταση για την αποφυγή συγκρούσεως αν, το προ αυτού κινούμενο όχημα, μειώσει ξαφνικά την ταχύτητά του ή διακόψει την πορεία του.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1

Υπολογισμός αποστάσεων αντιδράσεως και ακινητοποίησης ανάλογα με την ταχύτητα του αυτοκινήτου.

Ταχύτητα	Απόσταση αντιδράσεως	Συνολική απόσταση ακινητοποίησης
40 km/h	12 m	16 m
50 km/h	15 m	25 m
60 km/h	18 m	36 m
80 km/h	24 m	64 m
100 km/h	30 m	100 m
120 km/h	36 m	144 m

Σημείωση: οι υπολογισμοί έγιναν με βάση τους πρακτικούς κανόνες των παραγράφων 6.4 και 6.8.

Σχ. 6.4

Απόσταση ακινητοποίησης =
= (απόσταση αντιδράσεως + απόσταση πεδήσεως).

Κυκλοφορία εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών σε κανονικές κυκλοφοριακές συνθήκες

7.1 Στάση και στάθμευση. Γενικοί κανόνες.

α) Ορισμοί.

Στάση είναι η προσωρινή ακινητοποίηση ενός οχήματος στο δρόμο.

Όταν η στάση επιτρέπεται, τότε μπορείτε:

- Να επιβιβάσετε ή να αποβιβάσετε τους επιβάτες.
- Να φορτώσετε ή να ξεφορτώσετε το αυτοκίνητό σας.

Κατά τη διάρκεια της στάσεως ο οδηγός οφείλει να παραμείνει στο τιμόνι ή κοντά στο όχημα, ώστε να το μετακινήσει αμέσως αν εμποδίζει.

Στάθμευση είναι η ακινητοποίηση ενός οχήματος στο δρόμο ή εκατέρωθεν αυτού.

Ακόμη και αν η ακινητοποίηση του οχήματος διαρκεί κάποια λεπτά, θεωρείται ως στάθμευση από τη στιγμή που σταματάτε για λόγους διαφορετικούς από την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή τη φόρτωση ή εκφόρτωση του οχήματος.

Σχ. 7.1

Στάθμευση εκτός κατοικημένης περιοχής.

β) Στάθμευση εκτός κατοικημένης περιοχής.

Ως γενικό κανόνα θα πρέπει να γνωρίζετε ότι οφείλετε να σταθμεύετε το όχημά σας στη δεξιά πλευρά κατά τη διεύθυνση της πορείας, χωρίς να καταλαμβάνετε το οδόστρωμα (σχ. 7.1). Πρέπει να προσέχετε, επίσης, να μην κρύβετε κάποια πινακίδα σημάσεως και να μην εμποδίζετε την είσοδο σε κάποια ιδιοκτησία (σχ. 7.2).

Μπορείτε να σταθμεύσετε στο αριστερό μέρος μόνο εάν η δεξιά πλευρά είναι αδιάβατη ή πολύ απότομη.

Τον ελιγμό αυτό **δεν πρέπει** να τον επιχειρήσετε, αν πρέπει να υπερβείτε μια συνεχή μονή ή διπλή γραμμή οριζόντιας σημάσεως.

γ) Στάθμευση εκτός κατοικημένης περιοχής το βράδυ.

Εάν το όχημά σας είναι σταθμευμένο εντελώς εκτός ορίων οδοστρώματος, τότε δεν χρειάζεται να το επισημάνετε.

Αντίθετα, αν είναι σταματημένο ή σταθμευμένο

Σχ. 7.2

Αντικανονική στάθμευση κοντά σε πινακίδα σημάσεως.

στο οδόστρωμα – ή σε μέρος αυτού – πρέπει να το επισημάνετε ανάβοντας τα φώτα θέσεως (σχ. 7.3).

δ) Στάθμευση σε κατοικημένη περιοχή.

Ως γενικό κανόνα πρέπει να γνωρίζετε ότι σταθμεύετε το όχημά σας στα άκρα του οδοστρώματος κατά μήκος του πεζοδρομίου και αν το ελεύθερο μέρος της οδού που απομένει είναι επαρκές για την κυκλοφορία των οχημάτων.

Στους δρόμους διπλής κατευθύνσεως οφείλετε να σταθμεύετε και να σταματάτε στα δεξιά της κατευθύνσεως κυκλοφορίας σας (σχ. 7.4). Η στάθμευση στα αριστερά απαγορεύεται γιατί θα ήταν δύσκολο και επικίνδυνο να ξαναφύγετε.

Στους δρόμους μονής κατευθύνσεως έχετε το δικαίωμα να σταθμεύετε και στα αριστερά.

ε) Στάθμευση σε κατοικημένη περιοχή το βράδυ.

Κάθε φορά που ο δημοτικός φωτισμός παραμένει αναμμένος κατά τη διάρκεια της νύκτας, δεν χρειάζεται να επισημάνετε τη στάθμευση του οχήματός σας στο οδόστρωμα (σχ. 7.5). Το ίδιο ισχύει αν σταθμεύσετε σε κάποιο ειδικό χώρο σταθμεύσεως.

Εάν ο φωτισμός είναι ανεπαρκής, τότε πρέπει να αφήσετε αναμμένα τα φώτα σταθμεύσεως (που αντιστοιχούν με το άναμμα του δεξιού ή αριστερού φανού θέσεως), εάν το όχημά σας είναι εξοπλισμένο με αυτά. Διαφορετικά πρέπει να αφήσετε αναμμένα τα φώτα θέσεως (μικρά).

στ) Διάφοροι τύποι σταθμεύσεως.

- Σε **στοίχους**: το όχημά σας είναι σταθμευμένο παράλληλα με το πεζοδρόμιο [σχ. 7.6(α, β)].
- Σε **παράταξη** (παράπλευρη διάταξη): το όχημά σας είναι σταθμευμένο κάθετα σε σχέση με το πεζοδρόμιο. Στην περίπτωση αυτή καλόν είναι, όταν είναι δυνατόν, να σταθμεύσετε το όχημά σας με όπισθεν. Έτσι, όταν θα φύγετε η ορατότητά σας θα είναι καλύτερη [σχ. 7.7(α, β)].
- Υπό **γωνία**: το όχημά σας είναι σταθμευμένο λοξά και μόνο ένας τροχός ακουμπάει στο πεζοδρόμιο. Ανάλογα με τη θέση της γωνίας σταθμεύετε με πορεία προς τα εμπρός ή προς τα πίσω [σχ. 7.8(α, β)].

Σχ. 7.3

Στάθμευση εκτός κατοικημένης περιοχής το βράδυ.

Σχ. 7.4

Στάθμευση σε κατοικημένη περιοχή.

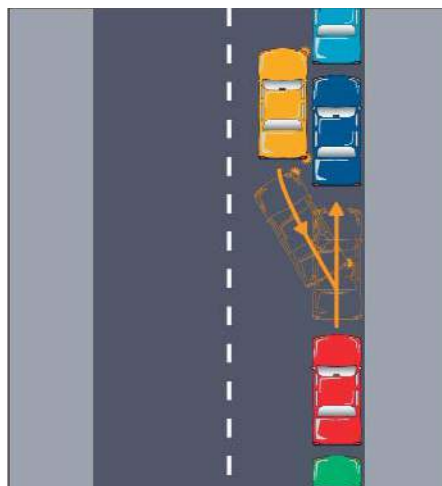

Σχ. 7.5

Στάθμευση σε φωτισμένη κατοικημένη περιοχή το βράδυ.

(α)

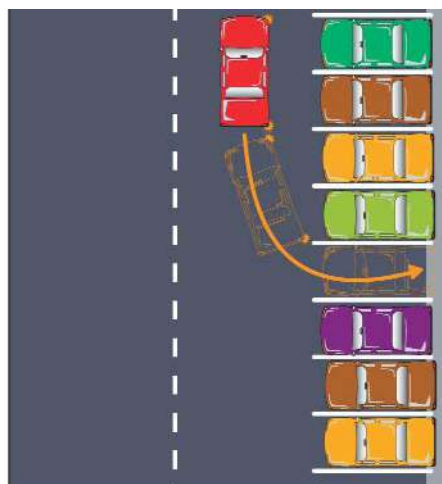

(β)

Σχ. 7.6
Στάθμευση σε στοίχους.

(α)

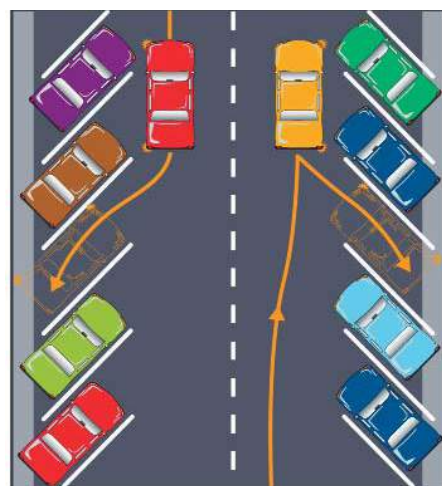

(β)

Σχ. 7.7
Στάθμευση σε παράταξη.

(α)

(β)

Σχ. 7.8
Στάθμευση υπό γωνία.

7.2 Απαγορεύσεις στάσεως και σταθμεύσεως.

α) Απαγορεύσεις στάσεως και σταθμεύσεως.

Η στάση ή στάθμευση οχήματος απαγορεύεται:

α) Σε απόσταση μικρότερη από 5 μέτρα από τις διαβάσεις πεζών ή πάνω σε αυτές ως και στις διαβάσεις ποδηλατιστών.

β) Σε απόσταση μικρότερη από 12 μέτρα από στάσεις αστικών, υπεραστικών, ηλεκτροκίνητων λεωφορείων και τροχιοδρομικών οχημάτων.

γ) Σε εισόδους και εξόδους κόμβων και σε απόσταση μικρότερη από 10 μέτρα από τη νοητή προέκταση της πλησιέστερης οριογραμμής του κάθετου οδοστρώματος.

δ) Σε σιδηροδρομικές ή τροχιοδρομικές γραμμές ή πολύ πλησίον αυτών, ώστε να παρεμποδίζεται η κίνηση των σιδηροδρομικών ή τροχιοδρομικών οχημάτων.

ε) Σε πεζοδρόμια, πλατείες, ειδικά ερείσματα που προορίζονται για πεζούς ως και ποδηλατοδρόμους, εκτός αν επιτρέπεται σ' αυτούς η στάθμευση με ειδική σήμανση.

στ) Πάνω και κάτω από τις γέφυρες, εκτός αν υπάρχουν χώροι για στάθμευση ειδικά προορισμένοι.

ζ) Πλησίον και πάνω σε κυρτές αλλαγές των κατά μήκος κλίσεων των οδών (ράχων) και σε στροφές ανεπαρκούς ορατότητας για προσπέρασμα.

η) Σε οδοστρώματα που είναι χωρισμένα σε δύο λωρίδες κυκλοφορίας και αν το εναπομένον πλάτος της λωρίδας μεταξύ οχήματος και απαγορευτικής γραμμής υπέρβασης είναι μικρότερο από τρία (3) μέτρα.

θ) Σε απόσταση μικρότερη από είκοσι (20) μέτρα από φωτεινούς σηματοδότες και δώδεκα (12) μέτρα από πινακίδες υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP), ως και σε θέση, στην οποία το όχημα κρύβει από τους χρήστες της οδού τη θέα των πινακίδων σήμανσης και σηματοδοτών.

ι) Σε απόσταση πέντε (5) μέτρων από την τομή οικοδομικών γραμμών ή των νοητών προεκτάσεων αυτών.

ια) Πάνω στις νησίδες ασφαλείας ως και στις διαχωριστικές νησίδες.

ιβ) Στους αυτοκινητόδρομους και τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας, εκτός των χώρων στάθμευσης, που καθορίζονται με σήμανση.

ιγ) Σε λωρίδες επιτάχυνσης και επιβράδυνσης.

ιδ) Σε σήραγγες που υποδεικνύονται από ειδικές πινακίδες, εκτός από τους χώρους που υποδεικνύονται ειδικά γι' αυτόν το σκοπό.

ιε) Επί σημασμένης βοηθητικής οδού, η οποία προορίζεται για οχήματα που μετακινούνται βραδέως.

ιστ) Σε θέση όπου βρίσκεται κεκλιμένο επίπεδο (ράμπα) διάβασης ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

ιζ) Σε ειδικούς χώρους στάθμευσης οχημάτων ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

ιζ) Σε χώρους στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

β) Απαγορεύσεις σταθμεύσεως.

Η στάθμευση οχήματος στο οδοστρώμα απαγορεύεται και:

α) Σε απόσταση μικρότερη από δεκαπέντε (15) μέτρα προ και μετά τις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις.

β) Μπροστά από την είσοδο και έξοδο οχημάτων παροδίου ιδιοκτησίας ως και απέναντι από αυτήν όταν η οδός είναι στενή και παρεμποδίζεται η είσοδος - έξοδος οχημάτων εξ αυτής.

γ) Σε θέση από την οποία παρεμποδίζεται όχημα που σταθμεύει κανονικά να εξέλθει από το χώρο που έχει σταθμεύσει.

δ) Εάν το ελεύθερο μέρος της οδού που απομένει είναι ανεπαρκές για την κυκλοφορία των οχημάτων.

ε) Παράπλευρα άλλου οχήματος, σε στάση ή στάθμευση, εκτός αν άλλως ορίζεται με ειδική σήμανση. Κατ' εξαίρεση, τα δίκυκλα ποδήλατα, μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες χωρίς κάνιστρο, μπορούν να σταθμεύσουν το ένα παράπλευρα με το άλλο σε διπλή σειρά.

στ) Σε απόσταση μικρότερη από πέντε (5) μέτρα προ και μετά από πυροσβεστικά σημεία.

ζ) Προ της εισόδου και εξόδου της προοριζόμενης για τη διακίνηση ασθενών προς και από νοσοκομεία, κλινικές και σταθμούς πρώτων βοηθειών γενικά.

η) Εάν εμποδίζει τη χρήση χώρων στάθμευσης που σημαίνεται κατάλληλα.

θ) Σε ειδικούς χώρους στάθμευσης επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (TAXI).

ι) Σε ειδικούς χώρους στάθμευσης οχημάτων ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

ια) Στις εισόδους και εξόδους των πεζοδρόμων ως και πάνω σ' αυτούς.

ιβ) Επί του κεντρικού οδοστρώματος οδών τριών οδοστρωμάτων καθώς και εκτός κατοικημένων περιοχών, επί των οδοστρωμάτων οδών σημασμένων ως οδών προτεραιότητας με κατάλληλες πινακίδες.

γ) Ενοχλητική στάση και στάθμευση.

Οφείλετε να προσέχετε να μην δημιουργείτε ποτέ εμπόδιο ή κίνδυνο στους άλλους χρήστες της οδού σταματώντας ή σταθμεύοντας.

Δεν έχετε το δικαίωμα, ακόμα και όταν δεν υπάρχει απαγορευτική πινακίδα, να ακινητοποιήσετε το όχημά σας στις παρακάτω θέσεις:

- Σε πεζοδρόμια, πλατείες, διαβάσεις για πεζούς (μέχρι και 5 m από αυτές), ειδικές ζώνες και περιοχές για πεζούς και δίκυκλα, λωρίδες λεωφορείων (σχ. 7.9 και 7.10).
- Σε περιοχές αποκλειστικά για ορισμένες κατηγορίες οχημάτων όπως: στάσεις λεω-

Σχ. 7.9

Αντικανονική στάθμευση σε διάβαση πεζών.

Σχ. 7.10

Αντικανονική στάθμευση επί πεζοδρομίου σε στενό δρόμο.

Σχ. 7.11

Αντικανονική στάθμευση σε στάση λεωφορείου.

φορείων, ταξί, υπηρεσίες αστυνομίας, πυροσβεστικής, ασθενοφόρων κλπ. (σχ. 7.11).

- Στα άκρα του οδοστρώματος, στην περίπτωση που οι λοιποί χρήστες του δρόμου θα ήταν αναγκασμένοι, για να αποφύγουν το όχημά σας, να αλληλεπικαλύψουν μια συνεχόμενη γραμμή ή περιοχές διαγραμμισμένες όπου απαγορεύεται η κυκλοφορία.
- Σε τοποθεσίες όπου το όχημά σας δεν θα επέτρεπε την αποχώρηση και την προσπέλαση κάποιου άλλου σταματημένου ή σταθμευμένου οχήματος (σχ. 7.12).
- Κοντά σε πινακίδες σημάσεως ή φωτεινούς σηματοδότες, όταν το όχημά σας περιορίζει τη δυνατότητα να είναι αυτά ορατά (σχ. 7.2).

Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αποδεκτή η στάση αλλά απαγορεύεται η στάθμευση, όπως μπροστά από εισόδους χώρων σταθμεύσεως (γκαράζ, πιλοτή) (σχ. 7.13).

Σχ. 7.12

Αντικανονική στάθμευση που δεν επιτρέπει την αποχώρηση ή την προσπέλαση άλλου οχήματος.

Σχ. 7.13

Αντικανονική στάθμευση σε είσοδο ιδιωτικού χώρου σταθμεύσεως.

Σε κάθε περίπτωση η αυθαίρετη στάση ή στάθμευση σε μέρη απαγορευμένα από τον Κ.Ο.Κ. (άρθρο 34), τιμωρείται με πρόστιμα και άλλες διοικητικές ποινές.

δ) *Επικίνδυνη στάση και στάθμευση.*

Η αντικανονική στάση και στάθμευση είναι επικίνδυνη σε:

- Γέφυρες, υπόγειες διαβάσεις, σήραγγες, (τούνελ) (σχ. 7.14).
- Διασταυρώσεις οδών (σχ. 7.15).
- Στροφές (σχ. 7.16).
- Κορυφές ανηφορικών οδών (σχ. 7.17).
- Ισόπεδες διαβάσεις (σχ. 7.18).

Για τις περιπτώσεις αυτές ο Κ.Ο.Κ. προβλέπει αυστηρά πρόστιμα και διοικητικές ποινές διότι οι

παραβάτες αγνοούν την ασφάλεια των υπολοίπων χρηστών του δρόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κ.Ο.Κ., η επικίνδυνη στάση και στάθμευση επισύρει χρηματικά πρόστιμα και μετακίνηση του οχήματός σας με γερανό.

Ως παραβάτης θεωρείται ο οδηγός που καταλαμβάνεται επ' αυτοφώρω και, σε περίπτωση απουσίας του οδηγού, ο κάτοχος του οχήματος.

7.3 Η σήμανση για τη στάση και τη στάθμευση.

α) *Πινακίδες και σήματα.*

Απαγορεύεται η στάθμευση (αλλά επιτρέπεται η στάση) στην πλευρά του δρόμου που έχει τοποθετηθεί η πινακίδα P-39 (σχ. 7.19 και 7.20).

Η πινακίδα αυτή σας υποδεικνύει πως

Σχ. 7.14

Αντικανονική στάθμευση σε υπόγεια διάβαση.

Σχ. 7.16

Αντικανονική στάθμευση σε στροφή.

Σχ. 7.15

Αντικανονική στάθμευση σε διασταύρωση οδών.

Σχ. 7.17

Αντικανονική στάθμευση σε κορυφή ανηφορικής οδού.

Σχ. 7.18

Αντικανονική στάθμευση κοντά σε ισόπεδη διάβαση.

απαγορεύεται να σταθμεύετε:

- Στο οδόστρωμα και το έρεισμα.
- Από τη θέση της πινακίδας και μετά.
- Μέχρι την επόμενη διασταύρωση ή μέχρι την αναίρεση της απαγορεύσεως με σχετική πινακίδα.

Η απαγόρευση της σταθμεύσεως μπορεί να καθορίζεται επίσης με μία **διακεκομμένη** κίτρινη

γραμμή σχεδιασμένη στα όρια του πεζοδρομίου ή τεθλασμένη (ζιγκ-ζαγκ) στο άκρο του οδοστρώματος.

Η πινακίδα P-40 σας υποδεικνύει πως **απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση** στην πλευρά του δρόμου όπου έχει τοποθετηθεί η πινακίδα (σχ. 7.21 και σχ. 7.22).

Η πινακίδα P-40 σας υποδεικνύει πως απαγορεύεται να σταματάτε ή να σταθμεύετε το όχημά σας:

- Στο οδόστρωμα και το έρεισμα.
- Από τη θέση της πινακίδας και μετά.
- Μέχρι την επόμενη διασταύρωση, ή μέχρι την αναίρεση της απαγορεύσεως με σχετική πινακίδα.

Η απαγόρευση της στάσεως και της σταθμεύσεως μπορεί να καθορίζεται επίσης με μια **συνεχόμενη** κίτρινη γραμμή σχεδιασμένη στα όρια του πεζοδρομίου.

β) Οριοθέτηση απαγορεύσεων στάσεων και σταθμεύσεων.

Ο συνδυασμός των πινακίδων P-39 ή P-40 και της πρόσθετης πινακίδας Πρ-4α σημαίνει την

Σχ. 7.19

Απαγορεύεται η στάθμευση.

Σχ. 7.21

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση.

Σχ. 7.20

Απαγόρευση σταθμεύσεως.

Σχ. 7.22

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση.

έναρξη της απαγορεύσεως της κύριας πινακίδας (σχ. 7.23).

Ο συνδυασμός πινακίδας P-39 ή P-40 και της πρόσθετης Πρ-4γ σημαίνει τη λήξη της αντίστοιχης απαγορεύσεως (σχ. 7.24)

Ο συνδυασμός πινακίδας P-39 ή P-40 και της Πρ-4β σημαίνει απαγόρευση σταθμεύσεως πριν και μετά την πινακίδα (σχ. 7.25) και είναι υπόμνηση προηγούμενης πινακίδας απαγορεύσεως (P-39 ή P-40) που ήδη έχετε συναντήσει.

Ο συνδυασμός P-39 ή P-40 και Πρ-3α ή Πρ-3γ ή Πρ-3β σημαίνει αντίστοιχα όρια ενάρξεως ή λήξεως ή τα εκατέρωθεν της πινακίδας όρια ισχύος της απαγορεύσεως που επιβάλλεται με την κύρια πινακίδα (P-38 ή P-40) (σχ. 7.26).

γ) *Εναλλασσόμενη στάθμευση.*

Είναι η επιλογή πλευράς σταθμεύσεως με βάση τους μήνες. Πρέπει να γνωρίζετε εάν ο μήνας που διανύετε είναι μονός ή ζυγός προκειμένου να επιλέξετε σε ποια πλευρά του δρόμου επιτρέπεται από τις πινακίδες P-41 και P-42 να σταθμεύσετε (σχ. 7.27, 7.28 και 7.29).

δ) *Ελεγχόμενη στάθμευση.*

Περιοχές ελεγχόμενης σταθμεύσεως είναι εκείνες στις οποίες ισχύουν ορισμένες ειδικές ρυθμίσεις ως προς τη στάθμευση (π.χ. αποκλειστική στάθμευση κατοίκων, στάθμευση περιορισμένης διάρκειας). Οι πιο συνηθισμένες από αυτές τις ρυθμίσεις είναι:

- Στάθμευση περιορισμένης διάρκειας με πληρωμή. Επισημαίνεται από την πινακίδα P-69. Η φράση «ΜΕ ΚΑΡΤΑ» υποδηλώνει την καταβολή αντιτίμου για τη στάθμευση (σχ. 7.30).
- Στάθμευση σε παρκόμετρο. Εισάγετε στο μηχανήμα που βρίσκεται μπροστά από τη θέση σταθμεύσεώς σας το ζητούμενο ποσό χρημάτων (κέρματα). Η μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια σταθμεύσεως είναι συνήθως δύο ώρες.

7.4 Η συνάντηση με αντίθετα κινούμενα οχήματα, το προσπέρασμα και οι στροφές.

α) *Η συνάντηση με αντίθετα κινούμενα οχήματα.*

- *Στενό οδόστρωμα.*

Όταν συναντάσθε με άλλα οχήματα σε στενό

Σχ. 7.23

Αφετηρία απαγορεύσεως της σταθμεύσεως: απαγορεύεται η στάθμευση από το σημείο όπου έχει τοποθετηθεί αυτή η πινακίδα.

Σχ. 7.24

Λήξη απαγορεύσεως στάσεως και σταθμεύσεως, στη θέση που είναι τοποθετημένη η πινακίδα.

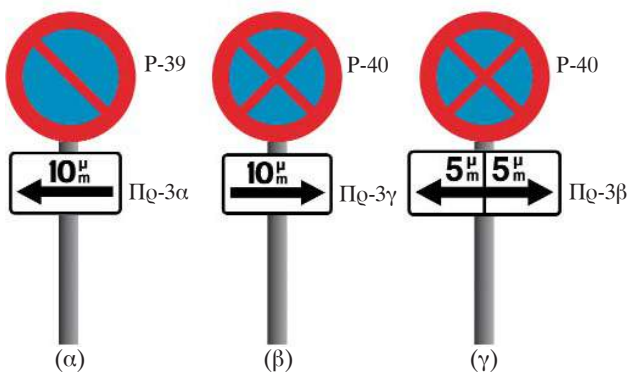

Σχ. 7.25

Απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση πριν και μετά την πινακίδα: αυτή η πινακίδα υπενθυμίζει την απαγόρευση της στάσεως και σταθμεύσεως.

οδόστρωμα, οφείλτε να πηγαίνετε εντελώς δεξιά, για να αφήσετε αρκετό χώρο για τα αντιθέτως ερχόμενα οχήματα. Έτσι δεν υπάρχει κίνδυνος συγκρούσεως.

Όταν το οδόστρωμα είναι πολύ στενό ή

Σχ. 7.26

Όρια: (α) ενάρξεως, (β) λήξεως, (γ) εκατέρωθεν μήκος ισχύος της απαγορεύσεως.

Σχ. 7.27

Απαγορεύεται η στάθμευση στην πλευρά του δρόμου όπου έχει τοποθετηθεί αυτή η πινακίδα τους μονούς μήνες του έτους (π.χ. Ιανουάριο, Μάρτιο κοκ.).

Σχ. 7.28

Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας κατά τους μονούς μήνες (επιτρέπεται τους

στενεύει επειδή τοπικά είναι σε άσχημη κατάσταση στο ρεύμα κυκλοφορίας σας (σχ. 7.31) ή αν οδηγείτε το λιγότερο ογκώδες από τα συναντώμενα οχήματα, πρέπει να μειώσετε ταχύτητα ή και να σταματήσετε, ιδιαίτερος εάν με τον τρόπο αυτόν θα διευκολύνετε τη διέλευση των πιο βαρέων αυτοκινήτων.

Εξαιρέση: τα λεωφορεία έχουν προτεραιότητα έναντι των φορτηγών.

Μερικές φορές η προτεραιότητα καθορίζεται από τη σήμανση:

- Το όχημα που έρχεται αντίθετα έχει την

Σχ. 7.29

Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας κατά τους ζυγούς μήνες (επιτρέπεται τους μονούς).

Σχ. 7.30

Χώρος ελεγχόμενης σταθμεύσεως.

Σχ. 7.31

Συνάντηση σε στενό δρόμο.

προτεραιότητα. Η πινακίδα P-5 που φαίνεται στο σχήμα 7.32 τονίζει ότι πρέπει να παραχωρήσετε την προτεραιότητα.

- Σύμφωνα με την πινακίδα P-6 που φαίνεται στο σχήμα 7.33 έχετε την προτεραιότητα. Το όχημα που έρχεται αντίθετα πρέπει να σας παραχωρήσει την προτεραιότητα.

Σε κάθε περίπτωση αφήνετε να περάσουν τα οχήματα άμεσης ανάγκης που έχουν προτεραιότητα (ασθενοφόρα κλπ.).

– Εμπόδιο στο οδόστρωμα.

Όταν κάποιο εμπόδιο (ή κάποιος χρήστης), που βρίσκεται στη λωρίδα σας, παρεμποδίζει τη διέλευσή σας, πρέπει να επιβραδύνετε ή να σταματήσετε, ώστε να παραχωρήσετε την προτεραιότητα στους χρήστες που έρχονται αντίθετα (σχ. 7.34).

– Οδόστρωμα με κλίση.

Ως γενικός κανόνας ισχύει ότι το όχημα που κατεβαίνει πρέπει να παραχωρήσει την προτεραιότητα στο όχημα που ανεβαίνει.

Στο σχήμα 7.35 τα κόκκινα οχήματα πρέπει να παραχωρήσουν την προτεραιότητα στα αντίστοιχα κίτρινα οχήματα.

Παρόλα αυτά, αν είναι απαραίτητη η οπισθοδρόμηση, τότε η υποχρέωση αυτή επιβάλλεται:

- Στο όχημα που κατεβαίνει, αν πρόκειται για δύο οχήματα της ίδιας κατηγορίας [σχ. 7.35(α, β)].
- Στο πιο ελαφρύ όχημα σε σχέση με το βαρύτερο όχημα.
- Στο φορτηγό σε σχέση με το λεωφορείο [σχ. 7.35(γ)].
- Σε ένα ενιαίο όχημα μονάχα σε σχέση με όχημα που ρυμουλκεί άλλο [τροχόσπιτο, κλπ. [σχ. 7.35(δ)].

Όταν το όχημα που ανεβαίνει διαθέτει κοντά του χώρο όπου είναι εύκολο να σταθμεύσει τότε είναι εκείνο που πρέπει να διευκολύνει τη διέλευση.

β) Το προσπέρασμα.

– Γενικοί κανόνες.

Ο γενικός κανόνας επιβάλλει να προσπερνάτε από αριστερά.

Σχ. 7.32

Παραχώρηση προτεραιότητας στο αντίθετο ρεύμα.

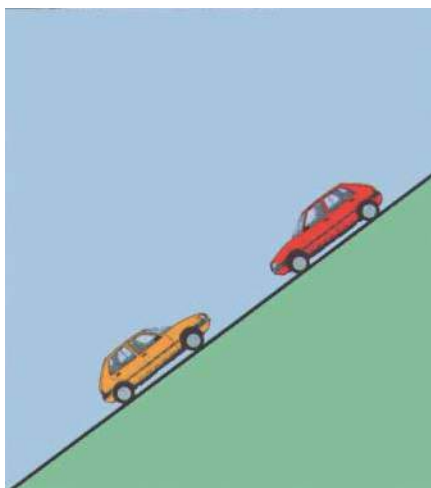
Σχ. 7.33

Προτεραιότητα έναντι του αντίθετου ρεύματος.

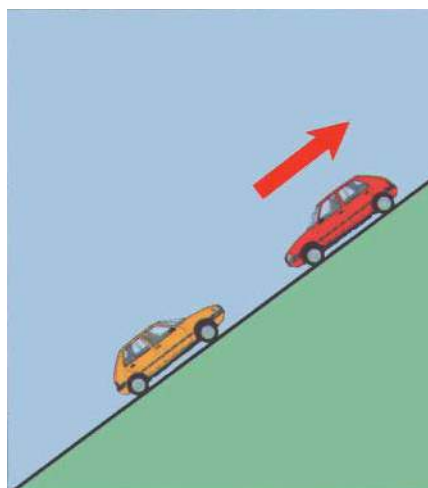

Σχ. 7.34

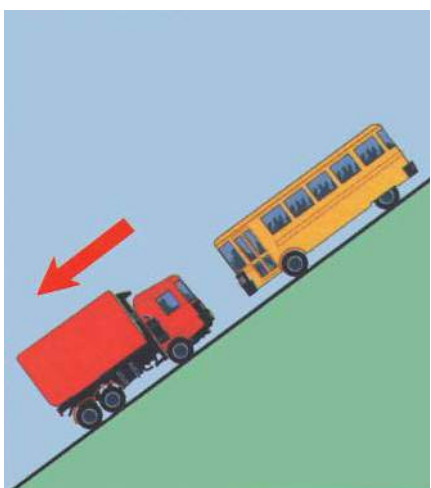
Εμπόδιο στο δρόμο.

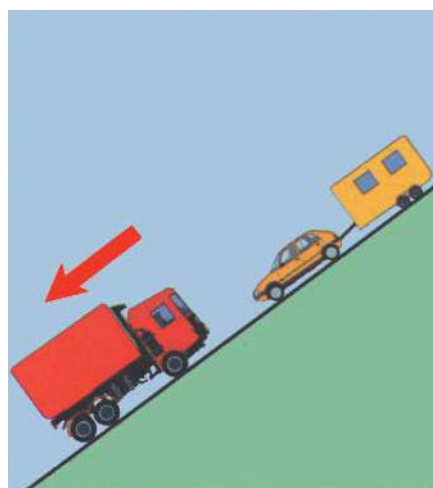
(α)

(β)

(γ)

(δ)

Σχ. 7.35

Υποχρέωση οπισθοδρομίσσεως αντίθετα κινουμένων οχημάτων σε οδόστρωμα με κλίση.

Για να προσπεράσετε πρέπει να:

- Βεβαιωθείτε ότι ο δρόμος μπροστά σας είναι ελεύθερος και η λωρίδα στην οποία θα εισέλθετε είναι ελεύθερη για αρκετό μήκος πίσω.
- Ανάψετε το φλας και έπειτα να εγκαταλείψετε τη δεξιά λωρίδα.
- Προσπεράσετε από τα αριστερά.
- Επανέλθετε σταδιακά μπροστά από το όχημα που προσπεράσατε.
- Εάν χρειάζεται, σβήστε το αριστερό φλας (αν δεν έχει σβήσει αυτόματα).

Κατ' εξαίρεση μπορείτε να προσπεράσετε από τα δεξιά μόνο στην περίπτωση που ο οδηγός που προηγείται επισημαίνει την πρόθεσή του να στρίψει αριστερά (σχ. 7.36). Στην περίπτωση αυτή,

Σχ. 7.36

Προσπέρασμα από δεξιά αυτοκινήτου που θα στρίψει αριστερά.

αν διαθέτετε αρκετό χώρο, τον προσπερνάτε από τα δεξιά.

- Δρόμος διπλής κυκλοφορίας με μία λωρίδα ανά κατεύθυνση.

Οι δρόμοι αυτοί διαθέτουν από μία λωρίδα σε κάθε κατεύθυνση. Σε αυτήν την κατηγορία δρόμου, όταν πραγματοποιείτε προσπέρασμα θα υποχρεωθείτε να χρησιμοποιήσετε μέρος ή το σύνολο του ρεύματος που διατίθεται στα αντιθέτως κινούμενα οχήματα (σχ. 7.37).

Σε αυτήν την περίπτωση το προσπέρασμα πραγματοποιείται αν επιτρέπεται από την οριζόντια σήμανση (διακεκομμένη διαχωριστική γραμμή), αν υπάρχει επαρκής ορατότητα και εφόσον το αντίθετο ρεύμα είναι ελεύθερο για όσο μήκος θα χρειασθείτε για το προσπέρασμα.

Πρέπει να διατηρείτε αναμμένο το αριστερό σας φλας για όσο χρόνο προσπερνάτε.

- Η επιλογή κατάλληλης σχέσεως στο κιβώτιο ταχυτήτων.

Κατά τη διάρκεια του ελιγμού για το προσπέρασμα θα πρέπει να εγκαταλείψετε για όσο δυνατό λιγότερο χρόνο τη δεξιά λωρίδα.

Πρέπει λοιπόν να κινείστε σαφώς πιο γρήγορα από το όχημα που προηγείται. Προσπαθήστε να έχετε μεγαλύτερη ταχύτητα από αυτόν που θα προσπεράσετε, τουλάχιστον κατά 20 km/h.

Αν είναι απαραίτητο θα επιλέξετε μικρότερη σχέση στο κιβώτιο (π.χ. από 4η ταχύτητα θα μεταβείτε στην 3η), ώστε να αποκτήσετε, το

ταχύτερο, επαρκή επιτάχυνση.

Μη διατάσετε να χρησιμοποιήσετε προσωρινά το σύνολο της ισχύος του κινητήρα.

Να θυμάστε πως ακόμη και κατά το προσπέρασμα, απαγορεύεται να υπερβείτε το ανώτατο όριο ταχύτητας του δρόμου στον οποίο κινείσθε.

- Η τήρηση της αποστάσεως ασφαλείας.

Εάν η απόσταση μεταξύ των προπορευομένων οχημάτων δεν είναι αρκετή μην προσπερνάτε.

Ακόμα και αν τα οχήματα μπροστά σας διατηρούν επαρκή απόσταση ασφαλείας, δεν πρέπει να παρεμβληθείτε ποτέ μεταξύ τους. Ο οδηγός του οχήματος που θα προσπεράσετε θα δυσανασχετήσει εφόσον τον αναγκάσετε να επιβραδύνει για να αποκτήσει εκ νέου την απαιτούμενη απόσταση ασφαλείας (σχ. 7.38).

- Η εξασφάλιση της ορατότητας.

Θα έχετε καλύτερη ορατότητα αν δεν πλησιάσετε πολύ το όχημα που προηγείται, ιδίως αν πρόκειται για ογκώδες όχημα.

Στην ανάγκη μεταφερθείτε ελαφρά προς τον άξονα του οδοστρώματος.

Βεβαιωθείτε ότι κανένα εμπόδιο (πεζός, ποδηλάτης, μοτοσυκλετιστής κλπ.) δεν θα υποχρεώσει το όχημα που θα προσπεράσετε να κινηθεί προς τα αριστερά και να σας εμποδίσει να πραγματοποιήσετε ένα ασφαλές προσπέρασμα (σχ. 7.39).

Όταν υπάρχουν δύο κατευθύνσεις κυκλοφορίας, με μια λωρίδα ανά κατεύθυνση, δεν πρέπει να

Σχ. 7.37

Προσπέρασμα σε δρόμο διπλής κατευθύνσεως.

Σχ. 7.38

Σεβασμός στην απόσταση ασφαλείας μεταξύ των προπορευομένων οχημάτων.

ακολουθείτε ποτέ κάποιο όχημα που προπερνά ήδη μπροστά από σας. Υπάρχει κίνδυνος να σας κρύβει κάποιο επερχόμενο όχημα, μπορεί να παραιτηθεί ξαφνικά από την προσπάθεια προσπεράσματος ή να στρίψει αριστερά (σχ. 7.40).

Αν έχετε περιορισμένη ορατότητα (στροφή, κορυφή ανηφορικής οδού, ομίχλη, βροχή ή χιόνι), είναι προτιμότερο να μην προσπεράσετε!

Πριν εγκαταλείψετε τη δεξιά λωρίδα για να προσπεράσετε, βεβαιωθείτε με τη βοήθεια του εσωτερικού και των εξωτερικών καθρεπτών πως κανένας άλλος οδηγός δεν ετοιμάζεται να σας προσπεράσει (σχ. 7.41).

Προσοχή στην παγίδα της νεκρής γωνίας (κεφ. 1 σελ. 16). Μια ματιά πάνω από τον αριστερό σας ώμο θα σας επιτρέψει να την αποφύγετε.

- Το προσπέρασμα με απόλυτη ασφάλεια.

Όταν έχετε αποφασίσει να προσπεράσετε, ελέγξτε το δρόμο προς και πίσω σας και χρησιμοποιήστε το αριστερό σας φλας, ώστε να γίνει γνωστός ο σκοπός σας.

Βεβαιωθείτε πως ο χρήστης που προηγείται κατάλαβε την επιθυμία σας. Παρατηρήστε αν σας είδε στον καθρέπτη του και αν κινήθηκε το όχημά του προς τα δεξιά.

Εκτός κατοικημένων περιοχών, αν είναι απαραίτητο, χρησιμοποιήστε τα φάτα ή την κόρνα σας για να τον προειδοποιήσετε συμπληρωματικά για το σκοπό σας.

- Τα κύρια στάδια του προσπεράσματος.

1) Επιτάχυνση.

Αφού ελέγξετε προσεκτικά και προειδοποιήσετε, για να ξεκινήσετε το προσπέρασμα πρέπει να επιταχύνετε αρκετά. Για να το επιτύχετε ίσως χρειασθεί να κατεβάσετε μια σχέση στο κιβώτιο ταχυτήτων λίγο πριν εγκαταλείψετε τη δεξιά λωρίδα όπου βρίσκεσθε [σχ. 7.42(α)].

2) Έξοδος.

Βγείτε ήρεμα στην αριστερή λωρίδα κρατώντας την ελάχιστη απόσταση ασφαλείας των δέκα μέτρων από το όχημα που προηγείται. Έτσι αποφεύγετε κάθε πιθανό κίνδυνο να προσκρούσετε στο προπορευόμενο όχημα, αν

Σχ. 7.39

Επαρκής ορατότητα πριν ξεκινήσετε το προσπέρασμα.

Σχ. 7.40

Μην προσπερνάτε πριν ολοκληρωθεί το προσπέρασμα που γίνεται μπροστά σας.

Σχ. 7.41

Έλεγχος πριν την έναρξη του προσπεράσματος.

αυτό επιβραδύνει ή αλλάξει θέση ξαφνικά [σχ. 7.42(β)].

3) Προσπέρασμα.

Πρέπει γενικά να διατηρείτε *επαρκή πλευρική* απόσταση όταν προσπερνάτε.

Όταν προσπερνάτε:

- Κάποιον πεζό, ζώο ή ιππέα.
- Κάποιο ζωήλατο όχημα.
- Κάποια δίκυκλη ή τρίκυκλη μοτοσυκλέτα αυτή η απόσταση πρέπει να είναι τουλάχιστον ενός μέτρου.

Διατηρήστε την επιτάχυνσή σας μέχρι να εγκαταλείψετε το ταχύτερο δυνατόν τη λωρίδα προσπεράσματος [σχ. 7.42(γ)].

4) Επαναφορά.

Επαναφέρετε το όχημά σας στη δεξιά λωρίδα όταν βεβαιωθείτε ότι βλέπετε στον εσωτερικό σας καθρέπτη το όχημα που μόλις προσπεράσατε [σχ.

7.42(δ)]. Προσοχή στην παγίδα της νεκρής γωνίας στα δεξιά.

Χρησιμοποιήστε το δεξί φλας για να επισημάνετε την πρόθεσή σας.

– *Όταν σας προσπερνούν.*

Όταν κάποιος άλλος οδηγός προτίθεται να σας προσπεράσει, διευκολύνετε τον ελιγμό του ακόμη και αν αυτός είναι λανθασμένος.

Για το σκοπό αυτό πρέπει:

- Να πάτε όσο το δυνατόν δεξιότερα.
- Να αποφύγετε να επιταχύνετε δυσκολεύοντας το προσπέρασμά του.

Εάν επιταχύνετε το όχημά σας, ενώ σας προσπερνούν, παραβαίνετε τον Κ.Ο.Κ. και τιμωρείσθε διότι δημιουργείτε συνθήκες προκλήσεως σοβαρού τροχαίου ατυχήματος.

Δεν χρειάζεται να επιβραδύνετε το όχημά σας. Κάντε το μόνο αν το όχημα που σας προσπερνά βρίσκεται ήδη στο ύψος σας και δημιουργείται

(α) Επιτάχυνση.

(β) Έξοδος.

(γ) Προσπέρασμα.

(δ) Επαναφορά.

Σχ. 7.42

Τα κύρια στάδια του προσπεράσματος.

κίνδυνος ατυχήματος. Βοηθάτε με τον τρόπο αυτό να επανέλθει γρηγορότερα στα δεξιά.

Το βράδυ, εκτός κατοικημένης περιοχής, όταν έχετε αναμμένα τα μεγάλα φώτα και ο οδηγός που σας προσπερνά φθάσει στο ύψος σας, ανάψτε τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία), ώστε να μην τον τυφλώσετε καθώς περνά μπροστά σας. Την ίδια στιγμή αυτός πρέπει να ανάψει τα φώτα πορείας (μεγάλα) (σχ. 7.43).

– Ειδικές περιπτώσεις.

1) Προσπέρασμα δικύκλων σε στροφή ή ανήφορο.

Σε κάποια στροφή ή σε κορυφή ανηφορικού δρόμου έχετε τη δυνατότητα να προσπεράσετε δίκυκλο υπό την προϋπόθεση να μην εισέλθετε στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας (σχ. 7.44). Πρόκειται για δύσκολο ελιγμό και καλόν είναι να μην τον εφαρμόζετε παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

2) Προσπέρασμα τραμ.

Μολονότι δεν υπάρχουν σήμερα στη χώρα μας τροχιόδρομοι (γραμμές τραμ), ο γενικός κανόνας είναι ότι τα τροχιοδρομικά οχήματα τα προσπερνάτε από τα δεξιά. Παρόλα αυτά έχετε τη δυνατότητα να προσπεράσετε ένα τραμ από τα αριστερά:

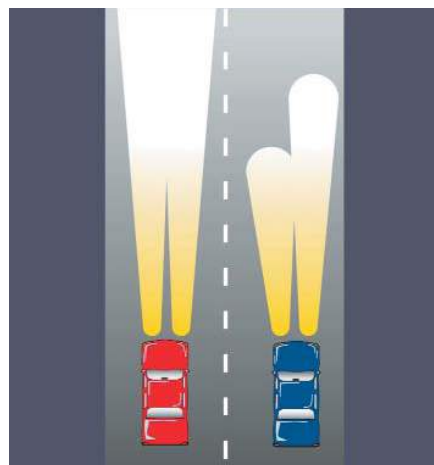
- Σε μονόδρομο.
- Σε δρόμο διπλής κατευθύνσεως, υπό την προϋπόθεση να μην πατήσετε το αντίθετο ρεύμα του οδοστρώματος.

Δεν πρέπει ποτέ να προσπεράσετε ένα τραμ στη στάση, κατά τη διάρκεια της ανόδου ή της καθόδου των επιβατών, από την πλευρά από την οποία πραγματοποιείται αυτή.

3) Προσπέρασμα υπό την προστασία συνεχούς γραμμής.

Κινείσθε σε δρόμο διπλής κυκλοφορίας και οι δύο κατευθύνσεις διαχωρίζονται από συνεχή γραμμή. Εάν η κατεύθυνσή σας διαθέτει περισσότερες της μιας λωρίδες κυκλοφορίας, μπορείτε να προσπεράσετε διότι η συνεχής γραμμή προστατεύει τη λωρίδα προσπεράσματός σας (σχ. 7.45).

Σε αυτήν την περίπτωση έχετε την δυνατότητα να ακολουθήσετε κάποιο άλλο όχημα που προσπερνά.

Σχ. 7.43

Χρήση φώτων κατά το προσπέρασμα τη νύκτα, εκτός κατοικημένης περιοχής.

Σχ. 7.44

Προσπέρασμα δικύκλου σε στροφή.

Σχ. 7.45

Προσπέρασμα υπό την προστασία συνεχούς γραμμής.

4) Προσπέρασμα οχημάτων που κινούνται σε στοίχους (σειρές).

Όταν κινείσθε σε στοίχους (σειρές) και η ταχύτητα και η ορατότητά σας το επιτρέπουν, μπορείτε να προσπεράσετε πολλά αυτοκίνητα σε ένα προσπέρασμα (σχ. 7.46).

Προηγουμένως βεβαιωθείτε ότι κανένας άλλος οδηγός, μπροστά ή πίσω σας, δεν ετοιμάζεται να εγκαταλείψει τη λωρίδα του για να προσπεράσει.

Διατηρήστε το αριστερό σας φλας αναμμένο όσην ώρα προσπερνάτε.

Όταν η κυκλοφορία είναι πυκνή και γίνεται σε παράλληλους στοίχους οχημάτων, αν κάποιος «στοίχος» κινείται πιο γρήγορα από τους υπόλοιπους δεν θεωρείται προσπέρασμα.

5) Ισόπεδες διαβάσεις.

Αποφεύγετε να προσπερνάτε σε ισόπεδη διάβαση, ακόμη και στις ελάχιστες περιπτώσεις που επιτρέπεται.

Προσπέρασμα προ ή επί ισόπεδης διαβάσεως απαγορεύεται εκτός εάν:

- Το προπορευόμενο όχημα πρόκειται να

στρίψει αριστερά.

- Η οδός στην οποία κινείσθε έχει προτεραιότητα.
- Η κυκλοφορία ρυθμίζεται από φωτεινό σηματοδότη ή τροχονόμο.
- Το όχημα που θα προσπεράσετε είναι δίκυκλο ή τρίκυκλο.

Απαγορεύεται το προσπέρασμα λίγο πριν ή επάνω σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, εκτός αν υπάρχει φωτεινή σηματοδότηση. Και στην περίπτωση αυτή όμως να αποφεύγετε το προσπέρασμα πάνω στη διάβαση.

– Τα απαγορευμένα προσπεράσματα.

Από τη θέση της πινακίδας P-30 (σχ. 7.47) και μετά, απαγορεύεται το προσπέρασμα κάθε οχήματος με κινητήρα εκτός των δικύκλων χωρίς πλευρικό κόνιστρο (σχ. 7.48).

Η λήξη της απαγορεύσεως για το προσπέρασμα ανακοινώνεται με μια από τις πινακίδες P-36 και P-38 (σχ. 7.49).

Οι κανόνες, οι απαγορεύσεις και οι ποινές για το προσπέρασμα περιλαμβάνονται στο άρθρο 17

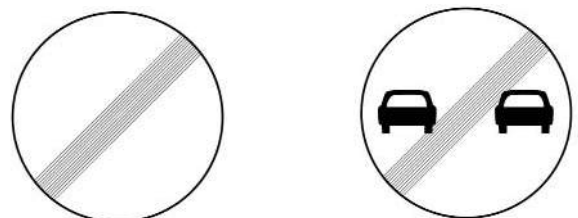
Σχ. 7.46
Προσπέρασμα σε στοίχους.

Σχ. 7.48
Απαγορεύεται το προσπέρασμα.

Σχ. 7.47
Απαγορεύεται το προσπέρασμα μηχανοκινήτων οχημάτων, πλην των διτροχών μοτοσυκλετών χωρίς

Σχ. 7.49
Πινακίδες λήξεως απαγορεύσεως προσπεράσματος.

του Κ.Ο.Κ.

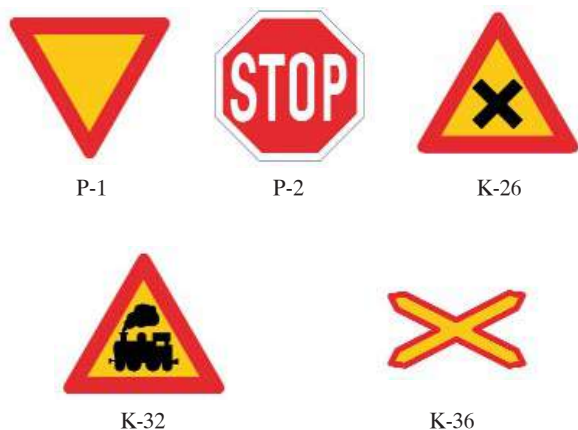
Απαγορεύεται να προσπεράσετε σε κάποια διασταύρωση όταν οφείλετε να παραχωρήσετε την προτεραιότητα, δηλαδή:

- Σε μια διασταύρωση χωρίς σήμανση.
- Σε μια διασταύρωση που σημαίνεται με μια από τις πινακίδες P-1, P-2, K-26, K-32, K-36 (σχ. 7.50).

Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να κινηθείτε πάνω σε ή να υπερβείτε κάποια συνεχή γραμμή (σχ. 7.51).

Ακόμα, δεν πρέπει να πατήσετε ή να υπερβείτε τις μικτές γραμμές που χωρίζουν τις αντίθετες κατευθύνσεις κυκλοφορίας (μία συνεχής γραμμή και μία παράπλευρη διακεκομμένη) εάν η συνεχής γραμμή βρίσκεται στην πλευρά σας.

Αν κινείσθε σε δρόμο που οι κατευθύνσεις

Σχ. 7.50

Σχ. 7.51

Απαγόρευση προσπεράσματος (συνεχής διαχωριστική των ρενμάτων γραμμή).

διαχωρίζονται με διακεκομμένη γραμμή, η οποία σε κάποιο μήκος αντικαθίσταται από συνεχή, δεν πρέπει να επιχειρήσετε το προσπέρασμα αν δεν είστε βέβαιοι ότι θα το έχετε ολοκληρώσει πριν τη συνεχή γραμμή (σχ. 7.52).

Δεν πρέπει να ξεκινάτε το προσπέρασμα σε λωρίδες, όπου έχουν χαραχθεί βέλη συμπτώξεως, που σας ειδοποιούν ότι αυτή η λωρίδα θα διακοπεί (σχ. 7.53).

γ) Οι στροφές.

Σημαίνονται με πινακίδες αναγγελίας κινδύνου τοποθετημένες σε αρκετή απόσταση πριν τη στροφή, εφόσον το επιτρέπει η κατασκευή της οδού.

Ο συνδυασμός των πινακίδων του σχήματος 7.54 προαναγγέλλει επικίνδυνες διαδοχικές

Σχ. 7.52

Ολοκλήρωση προσπεράσματος πριν την έναρξη της συνεχούς γραμμής.

Σχ. 7.53

Απαγόρευση προσπεράσματος λόγω βελών συμπτώξεως.

στροφές μετά από απόσταση 200 m, από τις οποίες η πρώτη στροφή είναι προς τα αριστερά.

Ο συνδυασμός των πινακίδων του σχήματος 7.55 προαναγγέλλει επικίνδυνες διαδοχικές στροφές επί μήκους 1000 m από τις οποίες η πρώτη είναι προς τα δεξιά. Η πρώτη στροφή βρίσκεται συνήθως στα 100 - 200 m από την πινακίδα.

Οι πολύ επικίνδυνες καμπύλες (πολύ «κλειστές» ή με κακή ορατότητα), σημαίνονται με σειρά πινακίδων που εικονίζουν αιχμές βέλους προσανατολισμένες σύμφωνα με την κατεύθυνση της καμπύλης (σχ. 7.56 και 7.57).

– Η δυναμική των στροφών. Φυγόκεντρος δύναμη, ταχύτητα, φρενάρισμα.

Η σημαντικότερη δύναμη που ασκείται στα οχήματα καθώς στρίβουν είναι η «φυγόκεντρος». Η δύναμη αυτή τα ωθεί προς την εξωτερική πλευρά της καμπύλης (σχ. 7.58).

Η δύναμη αυτή ισορροπείται από την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας. Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι διπλασιάζοντας την ταχύτητα του αυτοκινήτου σας σε μια στροφή τετραπλασιάζετε τη δύναμη που το ωθεί προς τα έξω!

Όσο πιο κλειστή είναι η στροφή τόσο περισσότερο αυξάνεται η «φυγόκεντρος δύναμη» και δυσχεραίνεται το έργο των ελαστικών και των αναρτήσεων του οχήματός σας.

Οφείλτε να επιβραδύνετε πριν εισέλθετε στη στροφή και να διατηρείτε σταθερή την ταχύτητά σας ώστε να μην βγείτε έξω από το δρόμο ή τη λωρίδα κυκλοφορίας όπου κινείσθε.

Εξισορροπήστε τη φυγόκεντρο δύναμη που ασκείται στο σώμα σας κατά τη στροφή, με καλύτερη στήριξη στο κάθισμα και όχι στο τιμόνι.

– Κοιτάτε πάντα όσο το δυνατό πιο μακριά μπροστά σας.

Ρυθμίζετε πάντα την ταχύτητά σας ώστε να μπορείτε να σταματήσετε στο τμήμα του δρόμου που βλέπετε.

– Να αποφεύγετε το φρενάρισμα μέσα στη στροφή.

Να αποφεύγετε το φρενάρισμα μέσα στη στροφή διαφορετικά το όχημά σας κινδυνεύει να βγει έξω από το οδόστρωμα (ειδικά αν το φορτίο

Σχ. 7.54

Επικίνδυνες διαδοχικές στροφές που θα συναντήσετε σε 200 m με την πρώτη στροφή προς τα αριστερά.

Σχ. 7.55

Επικίνδυνες διαδοχικές στροφές που θα συναντήσετε σε μήκος 1 km εκ των οποίων η πρώτη προς τα δεξιά.

Σχ. 7.56

Επικίνδυνη στροφή δεξιά.

Επικίνδυνη καμπύλη αριστερά.

Επικίνδυνη καμπύλη αριστερά σε κύρια οδική αρτηρία.

Σχ. 7.57

του είναι μεγάλο).

Παρόλα αυτά αν κάποιος άμεσος κίνδυνος σας αναγκάσει να φρενάρετε ξαφνικά, θυμηθείτε να ευθυγραμμίσετε τους μπροστινούς τροχούς (επαναφορά τους στην ευθεία).

– **Για να προσεγγίσετε σωστά μια στροφή, πρέπει:**

Πριν τη στροφή:

- Να ελέγξετε μπροστά και πίσω το δρόμο.
- Ενώ βρίσκεστε πάντα μέσα στη λωρίδα κυκλοφορίας να πάρετε θέση φέροντας το όχημά σας κοντά στο αντίθετο όριο της λωρίδας σε σχέση με τη διεύθυνση της στροφής (π.χ. εάν η στροφή είναι προς τα δεξιά οδηγήστε το όχημά σας κοντά στην αριστερή γραμμή της λωρίδας σας). Έτσι βλέπετε βαθύτερα μέσα στη στροφή (σχ. 7.59).
- Να ρυθμίσετε την ταχύτητά σας και αν χρειασθεί να φρενάρετε ελαφρά.
- Να κατεβάσετε μία σχέση στο κιβώτιο ταχυτήτων αν χρειάζεται.

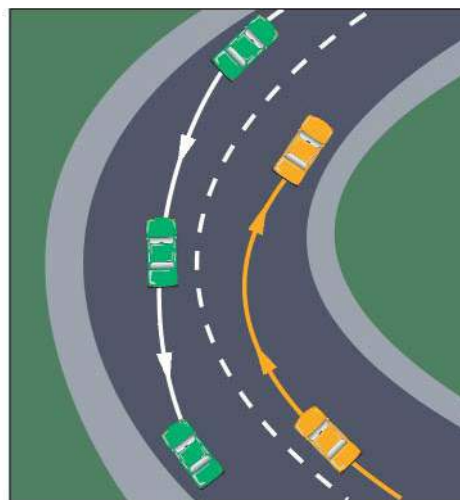
Μέσα στη στροφή:

- Να διατηρείτε την ταχύτητά σας σταθερή.
- Να αποφεύγετε το φρενάρισμα ή το πάτημα του συμπλέκτη. Έτσι εξασφαλίζετε την καλύτερη δυνατή πρόσφυση των ελαστικών στο οδόστρωμα.
- Ακολουθείτε προσεκτικά την καμπύλη της στροφής κοιτώντας όσο γίνεται μακρύτερα. Όταν πλησιάζετε την έξοδο της στροφής και το οπτικό σας πεδίο έχει διευρυνθεί επιταχύνετε ομαλά.

Σχ. 7.58

Κίνηση αυτοκινήτου σε στροφή.

Σχ. 7.59

Σωστή θέση πριν και μέσα σε στροφή.

7.5 Η συνύπαρξη με τους άλλους χρήστες της οδού.

Πρέπει να λαμβάνετε υπόψη όλους τους χρήστες της οδού, με την επίγνωση του γεγονότος ότι κάθε κατηγορία χρηστών (οδηγοί, επιβάτες, πεζοί κλπ.) έχει τις ιδιαιτερότητές της. Δεν έχουν όλοι αμάξιωμα που τους προστατεύει, οι δυνατότητές τους για επιτάχυνση ή επιβράδυνση ποικίλλουν κλπ. Στη συνέχεια επισημαίνονται κανόνες συμπεριφοράς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κατά κατηγορία χρηστών της οδού, αφού από αυτά εξαρτάται η ασφάλεια όλων (σχ. 7.60).

Σχ. 7.60

Οι χρήστες της οδού.

α) Οδηγοί – επικοινωνία με τους άλλους χρήστες.

– Προειδοποιητικά σήματα.

Προειδοποιώντας συστηματικά και έγκαιρα τους υπόλοιπους χρήστες του οδοστρώματος για την παρουσία σας και τις διαθέσεις σας, μειώνετε αισθητά τους κινδύνους του ατυχήματος. Οι δυνατότητες που προσφέρονται για να επικοινωνήσετε με τους υπόλοιπους χρήστες είναι ποικίλες:

1) **Ηχητική προειδοποίηση:** δεν πρέπει να ξεχνάτε, ότι εντός κατοικημένων περιοχών απαγορεύεται η χρήση ηχητικών προειδοποιήσεων, εκτός από την περίπτωση έκτακτης ανάγκης για την αποφυγή δυστυχήματος ή όταν μεταφέρονται άτομα που κινδυνεύουν ή έχουν ανάγκη άμεσης ιατρικής βοήθειας.

Μπορείτε επίσης να τη χρησιμοποιήσετε εκτός κατοικημένων περιοχών όταν είναι απαραίτητο, για να προειδοποιήσετε κάποιον οδηγό ότι επιθυμείτε να τον προσπεράσετε. Σε αυτήν την περίπτωση τα κορναρίσματα πρέπει να είναι σύντομα και διακριτικά.

2) **Φωτεινή προειδοποίηση:** σας επιτρέπει να δείξετε την παρουσία σας, αντικαθιστώντας την ηχητική προειδοποίηση, της οποίας η χρήση απαγορεύεται. Επί πλέον το βράδυ η φωτεινή προειδοποίηση είναι περισσότερο αποτελεσματική.

Για τη φωτεινή προειδοποίηση πρέπει να εναλλάξετε τα φώτα διασταυρώσεως (μεισάια) με τα φώτα πορείας (μεγάλα) (σχ. 7.61).

Σχ. 7.61

Φωτεινοί δείκτες φώτων διασταυρώσεως (πράσινο) και πορείας (μπλε).

3) **Σήματα με τη χρήση φρένων:** με το πάτημα του ποδομοχλού του φρένου, ανάβουν τα κόκκινα φώτα τροχοπεδήσεως (σχ. 7.62). Αυτό προειδοποιεί τους υπόλοιπους χρήστες του οδοστρώματος για το φρενάρισμά σας. Σε περίπτωση επείγουσας τροχοπεδήσεως (σε αυτοκινητόδρομο, επικίνδυνες στροφές κλπ.), οι διαδοχικές πιέσεις στον ποδομοχλό του φρένου σας επιτρέπουν να επισύρετε την προσοχή των οδηγών που σας ακολουθούν ώστε να προετοιμασθούν για

αντίστοιχους χειρισμούς του αυτοκινήτου τους.

Όταν τα φώτα πεδήσεως δεν λειτουργούν η προειδοποίηση δίδεται είτε με τα αλάριμ είτε με το χέρι του οδηγού (έκταση αριστερού βραχίονα και συνεχή κίνησή του πάνω - κάτω).

4) **Χρήση δεικτών κατευθύνσεως (φλας):** χρησιμοποιούνται αν έχετε σκοπό να αλλάξετε πορεία ή κατεύθυνση, δηλαδή αν σκοπεύετε:

- Να αλλάξετε λωρίδα κυκλοφορίας.
- Να προσπεράσετε.
- Να στρίψετε αριστερά ή δεξιά.
- Να ξεκινήσετε μετά από κάποια στάση ή στάθμευση.
- Να σταματήσετε.

Σε αυτές τις περιπτώσεις πρέπει οπωσδήποτε να χρησιμοποιήσετε τους δείκτες αλλαγής κατευθύνσεως, ανεξάρτητα από τη γενικότερη προσοχή για την ασφαλή πραγματοποίηση του ελιγμού που σκοπεύετε να κάνετε.

Η χρήση των δεικτών αλλαγής κατευθύνσεως πρέπει να γίνεται πάντοτε την κατάλληλη χρονική στιγμή (ούτε πολύ νωρίς ούτε πολύ αργά) και καθ' όλη τη διάρκεια του ελιγμού.

Εάν για παράδειγμα πρόκειται να στρίψετε στο δεύτερο δρόμο δεξιά, πρέπει να περάσετε τον πρώτο δρόμο και ύστερα να ανάψετε το δεξί φλας (σχ. 7.63). Αν το ανάψετε ενωρίτερα, υπάρχει ενδεχόμενο αυτοί που σας ακολουθούν να πιστέψουν ότι θα στρίψετε στον πρώτο δρόμο. Αν επίσης πρόκειται να σταθμεύσετε δεξιά αμέσως μετά τη διασταύρωση, ανάψτε το δείκτη μόλις ακριβώς περάσετε το μέσον της διασταυρώσεως.

Όταν τα φλας δεν λειτουργούν, τα σήματα δίδονται από τον οδηγό με αντίστοιχες κινήσεις του χεριού.

- Στροφή αριστερά: έκταση του χεριού αριστερά (σχ. 7.64).
- Στροφή δεξιά: κάμψη του αριστερού βραχίονα προς τα πάνω (σχ. 7.65).
- Ελιγμός σταθμεύσεως: κάμψη του βραχίονα προς τα κάτω (σχ. 7.66).

5) **Χρήση φώτων έκτακτης ανάγκης (αλάριμ):** ανεξάρτητα από άλλες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνετε, οφείλετε να χρησιμοποιείτε τα φώτα έκτακτης ανάγκης (αλάριμ) οπωσδήποτε στις εξής περιπτώσεις:

- Κάθε φορά που χαλάει το όχημά σας στο δρόμο (σχ. 7.67).

- Κάθε φορά που κινείσθε με υπερβολικά μειωμένη ταχύτητα (βλάβη κλπ.).
- Κάθε φορά που είστε ο τελευταίος μιας συνεχόμενης σειράς οχημάτων και η κυκλοφορία επιβραδύνεται ξαφνικά.

6) *Χειρονομίες διευκολύνσεως κυκλοφορίας:* δεν είναι υποχρεωτικές, ούτε προβλέπονται από τον Κ.Ο.Κ., όμως πρόκειται για χειρονομίες ευγένειας που ολοκληρώνουν κάποια πληροφορία συμπεριφοράς οδηγού ή πεζού και μειώνουν τις συνθήκες

Σχ. 7.62

Χρήση φώτων τροχοπέδησεως ως προειδοποιητικό σήμα.

Σχ. 7.65

Προειδοποίηση με το χέρι για δεξιά στροφή.

Σχ. 7.63

Χρήση δεικτών κατευθύνσεως την κατάλληλη χρονική στιγμή.

Σχ. 7.66

Προειδοποίηση με το χέρι για ελιγμό σταθμεύσεως.

Σχ. 7.64

Προειδοποίηση με το χέρι για αριστερή στροφή.

Σχ. 7.67

Προειδοποιητικό τρίγωνο και φάτα έκτακτης ανάγκης αν μείνετε στο δρόμο από βλάβη.

ατυχήματος, εκνευρισμού ή κυκλοφοριακής συμφορήσεως. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής δύο χαρακτηριστικές περιπτώσεις:

- Να υποδείξετε σε κάποιο πεζό, που διατάζει να διασχίσει τη διάβαση, ότι του παραχωρείτε την προτεραιότητα. Στην περίπτωση αυτή βεβαιωθείτε πριν, για την ασφάλεια του πεζού, για παράδειγμα ότι δεν ετοιμάζεται κάποιο άλλο όχημα να σας προσπεράσει (σχ. 7.68).

Σχ. 7.68

Υπόδειξη σε πεζό να διασχίσει τη διάβαση.

- Να υποδείξετε σε κόμβο ή διασταύρωση την παραχώρηση προτεραιότητας σε άλλον οδηγό ή να ευχαριστήσετε ευγενικά οδηγό, που σας παραχώρησε την προτεραιότητα.

β) Οι πεζοί.

– Οι γενικοί κανόνες.

Οι πεζοί, είναι οι περισσότεροι τρωτοί χρήστες του δρόμου σε περίπτωση ατυχήματος και δυστυχώς, στη χώρα μας, σχεδόν το 1/4 των νεκρών από τροχαία ατυχήματα είναι πεζοί. Οφείλετε λοιπόν (ως οδηγοί) να αυξήσετε την προσοχή σας, να διευκολύνετε τη μετακίνησή τους και να εγγυηθείτε την ασφάλειά τους. Μην ξεχνάτε ακόμα ότι στους πεζούς περιλαμβάνονται μικρά παιδιά, υπερήλικες, μύωπες ή τυφλοί, βαρήκοοι ή κωφοί κλπ., δηλαδή άτομα με κάποιο μεγαλύτερο ή μικρότερο πρόβλημα, που δικαιούνται το σεβασμό κάθε οδηγού, κάθε σωστού πολίτη. Μην ξεχνάτε τέλος, ότι και εσείς ορισμένες στιγμές είστε πεζοί και απαιτείτε από τους άλλους το σεβασμό στην

κυκλοφορία σας ως πεζοί. Θυμηθείτε επίσης ότι ορισμένες φορές κάποιοι πεζοί, κυρίως τα παιδιά, μπορεί να είναι απρόβλεπτοι στην κίνησή τους στο δρόμο (σχ. 7.69).

Σχ. 7.69

Παραχώρηση προτεραιότητας στους πεζούς.

Η σωστή συμπεριφορά σας ως οδηγού προς τον πεζό σημαίνει:

- 1) Όταν πλησιάζετε σε διάβαση πεζών πρέπει να επιβραδύνετε και να σταματήσετε, αν είναι απαραίτητο, για να περάσουν οι πεζοί (σχ. 7.70).
- 2) Όταν περνάτε κοντά από κάποιον πεζό να αφήνετε πάντα απόσταση 1 m τουλάχιστον.
- 3) Εάν το οδόστρωμα είναι βρεγμένο και υπάρχουν λακκούβες με νερό, προσέχετε ώστε να μην τον βρέξετε.
- 4) Όταν κάποιος πεζός αρχίζει να διασχίζει το οδόστρωμα, του παραχωρείτε την προτεραιότητα, ακόμα και αν διασχίζει το οδόστρωμα έξω από τη διάβαση.

Σχ. 7.70

Παραχώρηση προτεραιότητας σε διάβαση πεζών.

5) Να μη διακόπτετε ποτέ την πορεία μιας ομάδας πεζών τη στιγμή που διασχίζει κάθετα το οδόστρωμα, όσο και αν βιάζεσθε, όσο και αν χρειασθεί να περιμένετε.

6) Κάθε φορά που βγαίνετε από θέση στάσεως ή σταθμεύσεως, να οδηγείτε πολύ προσεκτικά, γιατί μπορεί ανά πάσα στιγμή να παρουσιασθεί ένας πεζός και πρέπει να του παραχωρήσετε την προτεραιότητα.

7) Δεν πρέπει να σταματάτε ή να σταθμεύετε σε διάβαση πεζών και σε απόσταση 5 m από αυτήν.

8) Όταν επιχειρείτε να προσπεράσετε σταματημένο λεωφορείο ή μεγάλο όχημα, οπότε έχετε μειωμένη ορατότητα, να επιβραδύνετε και να ελέγχετε με ιδιαίτερη προσοχή, μήπως κάποιος πεζός επιχειρήσει ξαφνικά να διασχίσει το οδόστρωμα εμπρός από τα οχήματα αυτά.

9) Όταν επιχειρείτε ελιγμούς για να πραγματοποιήσετε στάση ή στάθμευση ή προτίθεσθε να ξεκινήσετε από θέση στάσεως ή σταθμεύσεως, να προσέχετε ιδιαίτερα για να μην προκαλέσετε ατύχημα σε πεζό και κυρίως σε μικρά παιδιά.

10) Δεν πρέπει να προσπεράσετε ποτέ άλλο χρήστη του οδοστρώματος, πλησιάζοντας σε κάποια διάβαση πεζών.

11) Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά τη διέλευσή σας μπροστά από σχολεία, παιδικούς σταθμούς κλπ., και να συμμορφώνεσθε με τις υποδείξεις των Σχολικών Τροχονόμων.

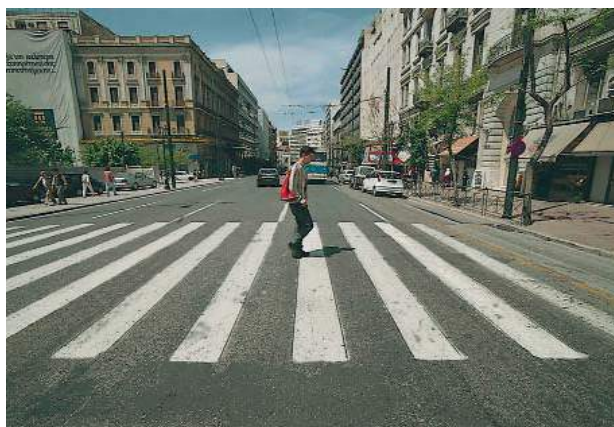
12) Να οδηγείτε με αυξημένη προσοχή όταν διέρχεσθε μπροστά από κέντρα διασκέδασης, ταβέρνες κλπ., κυρίως τις μεταμεσονύκτιες ώρες, διότι η κίνηση των πεζών μπορεί να είναι απρόβλεπτη.

Η μέριμνα για την οδική ασφάλεια, αποτελεί ευθύνη και των πεζών. Γι' αυτό ο πεζός:

1) Δεν πρέπει να ξεχνά ποτέ ότι και αυτός υπόκειται στους κανόνες του Κ.Ο.Κ.

2) Όταν πρόκειται να διασχίσει το οδόστρωμα, να χρησιμοποιεί μόνον τις καθορισμένες διαβάσεις πεζών, σηματοδοτημένες ή όχι (σχ. 7.71 και 7.72). Σε ορισμένες θέσεις (κυρίως δημοσίων έργων) οι πεζοί θα πρέπει να κινούνται στη λωρίδα (ή διάδρομο) που τους έχει ειδικά διατεθεί.

3) Ο πεζός δεν πρέπει να ξεχνά, ότι, αν εμπλακεί σε ατύχημα με όχημα, οι συνέπειες για την υγεία του και τη σωματική του ακεραιότητα θα είναι τραγικές.

Σχ. 7.71

Διαγράμμιση διαβάσεως πεζών.

Απαγορεύεται η διέλευση πεζών (κόκκινο).

Επιτρέπεται η διέλευση πεζών (πράσινο).

Σχ. 7.72

Ρύθμιση διελεύσεως πεζών με φωτεινή σηματοδότηση.

4) Ο πεζός θα πρέπει να θυμάται πάντα πως ένα αυτοκίνητο δεν μπορεί να σταματήσει «επί τόπου». Γι' αυτό εάν βλέπει κάποιο όχημα να φθάνει με σχετικά μεγάλη ταχύτητα, να αποφεύγει να διασχίζει το οδόστρωμα, ακόμα και σε διάβαση πεζών.

5) Αν πεζοί χρησιμοποιούν το οδόστρωμα (λόγω ελλείψεως πεζοδρομίου κλπ.) οφείλουν να βαδίζουν αντίθετα με την κατεύθυνση της κυκλοφορίας και όσο το δυνατόν πλησιέστερα προς το άκρο του οδοστρώματος (σχ. 7.73 και 7.74).

6) Γενικά πρέπει να ελέγχουν πάντα το οδόστρωμα που επιθυμούν να διασχίσουν και να μην κατεβαίνουν σε αυτό πριν βεβαιωθούν ότι μπορούν να το διασχίσουν με ασφάλεια.

- Πινακίδες που ρυθμίζουν τη διέλευση πεζών.

Οι πινακίδες που ρυθμίζουν τη διάβαση των πεζών (σχ. 7.75) είναι:

- K-15: Κίνδυνος λόγω διαβάσεως πεζών.
- K-16: Κίνδυνος λόγω συχνής κινήσεως παιδιών (σχολεία, γήπεδα κλπ.).
- P-15: Απαγορεύεται η είσοδος στους πεζούς.
- P-55: Οδός υποχρεωτικής διελεύσεως πεζών (απαγορεύεται η διέλευση άλλων, εκτός από πεζούς, οχήματα άμεσης ανάγκης και οχήματα για την είσοδο-έξοδο σε παρόδιες ιδιοκτησίες).
- Π-21: Διάβαση πεζών.
- Π-61: Υπέργεια διάβαση πεζών.
- Π-62: Υπόγεια διάβαση πεζών.
- Π-63: Ανισόπεδη διάβαση πεζών χωρίς σκαλοπάτια.

Σχ. 7.73

Αντικανονική κίνηση πεζών σε δρόμο χωρίς πεζοδρόμιο.

Σχ. 7.74

Σωστή κίνηση πεζών σε δρόμο χωρίς πεζοδρόμιο (σε στοίχο).

K-15

K-16

P-15

P-55

Π-21

Π-61

Π-62

Π-63

Σχ. 7.75

Πινακίδες που ρυθμίζουν τη διέλευση πεζών.

γ) Τα ζώα.

Για να μην χτυπήσετε με το αυτοκίνητό σας κατοικίδια ή άλλα ζώα που εμφανίζονται στο οδικό δίκτυο, πρέπει να έχετε τεταμένη την προσοχή σας, ώστε ανά πάσα στιγμή να μπορείτε να τα αποφύγετε χωρίς κίνδυνο. Γι' αυτό αν περνάτε κοντά σε ζώα (αδέσποτα ή όχι), δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε την κόρνα σας, γιατί υπάρχει κίνδυνος να τα τρομάξετε και να δημιουργηθούν συνθήκες ατυχήματος. Το ίδιο ισχύει στην περίπτωση ιππέων και ζωήλατων οχημάτων. Αντίθετα, αν βλέπετε στο οδόστρωμα που διασχίζετε, ζώο να κινείται σε αυτό ή πρόκειται να κινηθεί, επιβραδύνετε το αυτοκίνητό σας και διατηρείτε όσο το δυνατό μεγαλύτερη απόσταση από αυτό (τουλάχιστον 1 m). Επίσης να είστε προετοιμασμένοι για ξαφνική μετακίνηση του ζώου και άμεση αντίδρασή σας για την ακινητοποίηση του οχήματός σας. Σε περίπτωση που η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη κρατήστε το τιμόνι σταθερά και πατήστε φρένο για να αποφύγετε να προκαλέσετε σοβαρότερο ατύχημα.

Δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι στην πόλη και πολύ περισσότερο στην εξοχή, τα ζώα (κατοικίδια ή άγρια - αδέσποτα ή όχι) είναι δυνατόν να ξεπηδήσουν στο οδόστρωμα εντελώς απρόβλεπτα. Ειδικά όταν οδηγείτε νύκτα, μπορεί να συναντήσετε ζώα και μεγάλου μεγέθους, κυρίως εκτός κατοικημένων περιοχών (σχ. 7.76).

Αν στο οδόστρωμα συναντήσετε νεκρό ή τραυματισμένο ζώο, πρέπει, φερόμενοι πολιτισμένα, να το μεταφέρετε στο άκρο του οδοστρώματος και να ειδοποιήσετε την Αστυνομία

Σχ. 7.76

Προσοχή όταν συναντάτε ζώα στο οδόστρωμα.

ή άλλη αρμόδια Αρχή που θα φροντίσει για την περισυλλογή του.

δ) Τα δίκυκλα.

Τα δίκυκλα είναι οχήματα μειωμένης σταθερότητας. Το παραμικρό κτύπημα σε δίκυκλο προκαλεί την πτώση, με σοβαρές συνήθως συνέπειες για τον αναβάτη του (τραυματισμός, θάνατος). Επομένως θα πρέπει να περιορίζετε το χρόνο, που θα κινηθείτε δίπλα σε δικυκλιστή, στον ελάχιστο αναγκαίο. Σε κάθε περίπτωση, αν κινείσθε δίπλα σε δικυκλιστή (είτε για να τον προσπεράσετε είτε από ανάγκη), να μην τον πλησιάζετε λιγότερο από ένα μέτρο, για να αποφευχθεί τυχόν ατύχημα από αιφνίδια αλλαγή κατευθύνσεως του δικύκλου.

Οι δικυκλιστές είναι τριών κατηγοριών, η κάθε μία από τις οποίες παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και επικινδυνότητα ως χρήστης του δρόμου.

1) **Ποδηλάτες:** η ταχύτητα που αναπτύσσουν είναι πολύ πιο μικρή σε σχέση με τη λοιπή κυκλοφορία και τους είναι πολύ δύσκολο να διεισδύσουν σε αυτή, ιδίως όταν πρέπει να αλλάξουν κατεύθυνση. Η εκτροπή από την πορεία τους είναι κάτι το συνηθισμένο, τους συνοδεύει συνήθως (κυρίως τα παιδιά) έλλειψη εκπαίδευσής στους κανόνες κυκλοφορίας και δεν υποβάλλονται σε διαδικασία εξετάσεως ικανότητας οδηγήσεως ποδηλάτου. Επιβάλλεται συνεπώς αυξημένη προσοχή από κάθε οδηγό αυτοκινήτου και διευκόλυνση για την κίνησή τους. Στους κανόνες του Κ.Ο.Κ. υπόκεινται και οι ποδηλάτες (σχ. 7.77).

Σχ. 7.77

Λανθασμένη κίνηση ποδηλατιστών (παράπλευρα αντί σε στοίχο).

2) **Μοτοποδηλάτες:** η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητά τους σε κατοικημένη περιοχή φθάνει τα 40 km/h την ώρα, δηλαδή είναι περίπου ίδια με αυτή των αυτοκινήτων. **Οι οδηγοί των μοτοποδηλάτων έχουν την τάση να ελίσσονται ανάμεσα στους κινούμενους στοίχους των οχημάτων μολονότι απαγορεύεται ρητά από τον Κ.Ο.Κ. και δεν είναι πάντα εύκολα ορατοί εξ αιτίας του μικρού τους όγκου και των συνεχών ελιγμών, κυρίως στο εύρος των νεκρών γωνιών των οδηγών αυτοκινήτων.**

Οι κλιματολογικές συνθήκες στην Ελλάδα ευνοούν την αυξημένη κυκλοφορία μοτοποδηλάτων, οι οδηγοί των οποίων σε μεγάλο ποσοστό είναι νέοι ηλικίας 16 ως 18 ετών (σχ. 7.78). Κάθε σύγκρουση αυτοκινήτου - μοτοποδηλάτη οδηγεί συνήθως σε τραγικά, για τον δεύτερο, αποτελέσματα και γι' αυτό επιβάλλεται αυξημένη προσοχή.

3) **Μοτοσυκλετιστές:** αναπτύσσουν ταχύτητα ανώτερη από τη μέση ταχύτητα των αυτοκινήτων εντός και εκτός πόλεως, με μεγαλύτερες δυνατότητες επιταχύνσεως σε σχέση με τα περισσότερα αυτοκίνητα (σχ. 7.79). **Αν και είναι υποχρεωμένοι να οδηγούν με αναμμένα τα φώτα διασταυρώσεως και κατά τη διάρκεια της ημέρας,** η ευχέρεια συνεχών ελιγμών, η κίνηση μεταξύ των στοίχων των αυτοκινήτων, οι νεκρές γωνίες κλπ., τους κάνουν δύσκολα ορατούς από τους οδηγούς αυτοκινήτων. Το γεγονός ότι, όταν οι μοτοσυκλετιστές βρεθούν στην ανάγκη αμέσου φρεναρίσματος ή πτώση τους είναι σύνηθες φαινόμενο, σας υποχρεώνει να επιδεικνύετε

αυξημένη προσοχή ως οδηγοί αυτοκινήτων. Κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε ελιγμού (π.χ. αλλαγή κατευθύνσεως, λωρίδας κλπ.) που θα σας υποχρεώσει να παρεμβληθείτε στην πορεία μιας μοτοσυκλέτας, εκτιμήστε απόσταση και ταχύτητα, σύμφωνα με τις δυνατότητες μιας μοτοσυκλέτας και όχι ενός αυτοκινήτου.

ε) Τα βαρέα οχήματα.

Τα βαρέα οχήματα (λεωφορεία, φορτηγά άνω των 3,5 τόνων μικτού βάρους, ρυμουλκά με ρυμουλκούμενα, μηχανήματα έργων κλπ.) έχουν πολύ μεγάλο όγκο και παρουσιάζουν και τις εξής ιδιομορφίες:

- Μειωμένη ορατότητα των οδηγών προς τα πίσω, λόγω ύψους και όγκου. Ακόμη και με τους πλευρικούς καθρέπτες, οι οδηγοί τους, λόγω του ύψους του κουβουκλίου τους (καμπίνας), είναι πολύ δύσκολο να διακρίνουν κάποιο όχημα που βρίσκεται δίπλα τους, κατά μήκος του δεξιού πεζοδρομίου, και ιδιαίτερα κάποιο δίκυκλο.
- Μειωμένες δυνατότητες επιταχύνσεως, ειδικά όταν είναι φορτωμένα.
- Κατάληψη μεγάλου μέρους του διαθέσιμου οδοστρώματος κατά την πραγματοποίηση ελιγμών.

Πρέπει να είσθε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν αντιλαμβάνεσθε, ως οδηγοί επιβατηγού ή μικρού φορτηγού αυτοκινήτου, οδηγό βαρέος οχήματος και ιδιαίτερα συνδυασμού οχημάτων (συρμό) που πρόκειται να στρίψει δεξιά ή αριστερά.

Σχ. 7.78
Μοτοποδηλάτης.

Σχ. 7.79
Μοτοσυκλετιστής.

Αν ο οδηγός βαρέος οχήματος πρόκειται να **στρίψει δεξιά**, είναι αναγκασμένος να επιβραδύνει σημαντικά και συνήθως πρέπει να μετατοπίσει το όχημα προς την αριστερή πλευρά του οδοστρώματος πριν ξεκινήσει τον ελιγμό στροφής. Έτσι, αν και η δεξιά λωρίδα φαίνεται άδεια, το φλας του οχήματος προσδιορίζει ξεκάθαρα την πρόθεση του οδηγού του να στρίψει προς τα δεξιά [σχ. 7.80(α, β)].

(α) Προετοιμασία βαρέος οχήματος για δεξιά στροφή.

(β) Βαρύ όχημα σε ελιγμό δεξιάς στροφής.

Σχ. 7.80

Αν ο οδηγός βαρέος οχήματος πρόκειται να **στρίψει αριστερά**, είναι επίσης αναγκασμένος να επιβραδύνει σημαντικά και πολλές φορές πρέπει να μετατοπίσει το όχημα προς τη δεξιά πλευρά του οδοστρώματος. Σε αυτήν την περίπτωση η αριστερή λωρίδα μπορεί να φαίνεται άδεια, αλλά το φλας προσδιορίζει και πάλι την πρόθεση του οδηγού να στρίψει αριστερά.

Πρέπει λοιπόν να περιμένετε να τελειώσει τον ελιγμό του, για να συνεχίσετε την πορεία σας.

Γενικά, οι οδηγοί οποιασδήποτε κατηγορίας οχημάτων, πρέπει να επιδεικνύουν αυξημένη παρατηρητικότητα και προσοχή, όταν κινούνται κοντά σε αυτοκίνητα μεγάλου όγκου, ιδιαίτερα δε όταν οι οδηγοί αυτών των αυτοκινήτων τους επισημαίνουν (με τους δείκτες αλλαγής κατευθύνσεως) την πρόθεσή τους να πραγματοποιήσουν ελιγμό.

στ) Τα οχήματα άμεσης ανάγκης.

Πρόκειται για οχήματα που φέρουν ειδικά πρόσθετα μπλε ή κόκκινα φώτα (ένα ή περισσότερα) και είναι:

- Τα νοσοκομειακά οχήματα (σχ. 7.81).
- Τα οχήματα της Ελληνικής Αστυνομίας (σχ. 7.82).
- Τα οχήματα των στρατιωτικών και λιμενικών αρχών.

Σχ. 7.81
Νοσοκομειακό όχημα.

Σχ. 7.82
Όχημα της Ελληνικής Αστυνομίας.

- Τα οχήματα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας (σχ. 7.83).

Τα οχήματα αυτά έχουν προτεραιότητα όταν χρησιμοποιούν τις ειδικές ηχητικές προειδοποιήσεις (σειρήνες ή κόρνα πολλαπλών τόνων) ή τις φωτεινές προειδοποιήσεις (μπλε περιστρεφόμενα φώτα με λάμπες) και - εφόσον δεν προκαλούν κίνδυνο για τους λοιπούς χρήστες της οδού - δεν υπόκεινται στους περιορισμούς του Κ.Ο.Κ., εκτός από την παραβίαση μονοδρόμων και ανυπακοή στα σήματα των τροχονόμων.

Σε αυτές τις περιπτώσεις όλοι οι λοιποί χρήστες της οδού υποχρεούνται, να επιβραδύνουν, να κινηθούν στο δεξιό μέρος του οδοστρώματος και αν είναι ανάγκη να σταματήσουν, ώστε τα οχήματα άμεσης ανάγκης:

- Να τους προσπεράσουν χωρίς δυσκολία.
- Να διέλθουν κατ' απόλυτη προτεραιότητα στις διασταυρώσεις.

Οι οδηγοί των λοιπών οχημάτων δεν πρέπει να ακολουθούν τα οχήματα άμεσης ανάγκης, από κοντά, όταν κινούνται για εκτέλεση επείγουσας αποστολής.

ζ) Τα οχήματα μικρής ταχύτητας.

Πρόκειται: α) Για απορριμματοφόρα οχήματα καθαρισμού του οδοστρώματος κλπ., που επισημαίνονται από φώτα κίτρινου χρώματος που αναβοσβήνουν και (β) για ειδικά βαρέα οχήματα δημοσίων έργων των οποίων η κυκλοφορία επιτρέπεται κατόπιν ειδικής άδειας (σχ. 7.84). Και αυτά τα οχήματα πρέπει να τα προσπερνάτε με ιδιαίτερη προσοχή.

7.6 Οδικός χάρτης και δρομολόγιο.

Λίγες ή περισσότερες φορές το χρόνο θα αποφασίσετε να πραγματοποιήσετε μια άγνωστη σε σας διαδρομή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, απαραίτητη είναι η αξιοποίηση των πληροφοριών ενός οδικού χάρτη και της σημάνσεως και σηματοδότησεως των δρόμων, ενώ εξίσου σημαντική για την οδική ασφάλειά σας είναι η ενημέρωση και προετοιμασία σας ως οδηγού για τις συνθήκες πραγματοποίησεως της διαδρομής (σχ. 7.85).

α) Ο οδικός χάρτης και η χρήση του.

Ένας αξιόπιστος και ενημερωμένος οδικός

Σχ. 7.83

Όχημα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Σχ. 7.84

Όχημα μικρής ταχύτητας.

Σχ. 7.85

Οδικός χάρτης.

χάρτης μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα στην υπηρεσία του οδηγού, κυρίως όταν σκοπεύει να ακολουθήσει άγνωστες σε αυτόν διαδρομές. Με την καλή χρήση ενός οδικού χάρτη μπορείτε:

- Να ξεχωρίζετε τις διαφορετικές κατηγορίες οδών από τη χάραξή τους στο χάρτη (πάχος γραμμών, χρώματα).
- Να γνωρίζετε τη χιλιομετρική απόσταση της συνολικής διαδρομής, αλλά και ενδιάμεσων σημείων της.
- Να εντοπίζετε και να προσδιορίζετε το πιο ενδιαφέρον για σας δρομολόγιο.
- Να εντοπίζετε ενδιάμεσες σημαντικές πόλεις, που χρησιμεύουν ως «πιλότοι» για τη χάραξη και πραγματοποίηση της διαδρομής σας.
- Να εντοπίζετε δευτερεύουσες διαδρομές ή ειδικές παρακάμψεις, που σε περιόδους δύσκολης κυκλοφορίας (διακοπές, αργίες, τέλος εβδομάδας), αν τις ακολουθήσετε, θα εξοικονομήσετε χρόνο και περιττό άγχος.
- Να προσδιορίζετε τα ενδιάμεσα σημεία στάσεως και αναπαύσεως, αν τα δρομολόγια είναι μακρινά και κουραστικά.
- Αν πηγαίνετε σε μικρή πόλη, να εντοπίζετε την πιο μεγάλη και κοντινή πόλη σε αυτήν (π.χ. πρωτεύουσα του Νομού), για την οποία θα υπάρχει σήμανση στο εθνικό οδικό δίκτυο.

- Να προσδιορίζετε με σχετική ακρίβεια τη διαδρομή που θα ακολουθήσετε, τις πόλεις που πρέπει να διασχίσετε, τις κατευθύνσεις που θα πάρετε σε διασταυρώσεις κλπ.

Προσοχή: μη λησμονείτε το βασικό κανόνα, ότι ποτέ δεν πρέπει να συμβουλευέστε κάποιο χάρτη ενώ κινείσθε. Πρέπει πρώτα να σταματήσετε και να σταθμεύσετε σωστά το αυτοκίνητό σας. Σε αντίθετη περίπτωση ενδέχεται να διατρέξετε μεγάλο κίνδυνο ατυχήματος για να εξοικονομήσετε κάποια δευτερόλεπτα.

β) Η σήμανση του οδικού δικτύου.

Για την ασφαλή και απρόσκοπτη πραγματοποίηση ενός μακρινού και άγνωστου ή γνωστού δρομολογίου, σημαντική είναι η συμπληρωματική πληροφόρηση που παρέχεται με τη σήμανση, κυρίως κατά μήκος του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου. Η καλή χρήση ενός οδικού χάρτη, αν συμπληρωθεί με την αξιοποίηση, κατά τη διαδρομή, της σημάσεως που υπάρχει στο οδικό δίκτυο, θα κάνουν πιο ξεκούραστο, σύντομο και ασφαλές το δρομολόγιό σας.

Στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο θα σας βοηθήσουν και οι πληροφοριακές πινακίδες, μεταξύ των οποίων είναι και αυτές που αναφέρονται ενδεικτικά στη συνέχεια:

Προειδοποιητικές πινακίδες κατευθύνσεων, τοπωνυμίων, χιλιομετρικών αποστάσεων.

(Π-2)

(Π-3)

Προειδοποιητική κατευθύνσεων η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διακλαδώσεων, με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών

Προειδοποιητική κατευθύνσεων για συνήθεις οδούς με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

(Π-9)

Κατεύθυνση μιας τοπωνυμίας (μορφή ορθογωνίου).

(Π-19)

Τοπωνυμία.

Πινακίδες προσδιορισμού κατηγορίας οδών.

 <p>(Π-27) Αυτοκινητόδρομος.</p>	 <p>(Π-26) Οδός ταχείας κυκλοφορίας.</p>
---	--

Πινακίδες μεγίστων και ελαχίστων ορίων ταχύτητας.

Πινακίδες αριθμώσεως εθνικών ή διεθνών αρτηριών.

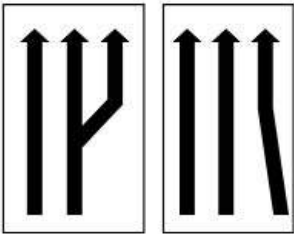

 <p>(Π-13) Αρίθμηση εθνικών οδών.</p>	 <p>(Π-14) Αρίθμηση διεθνών αρτηριών.</p>
--	--

 <p>(Π-65) Γενικά όρια ταχύτητας.</p>	 <p>(Π-68) Ελάχιστα όρια ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.</p>
--	---

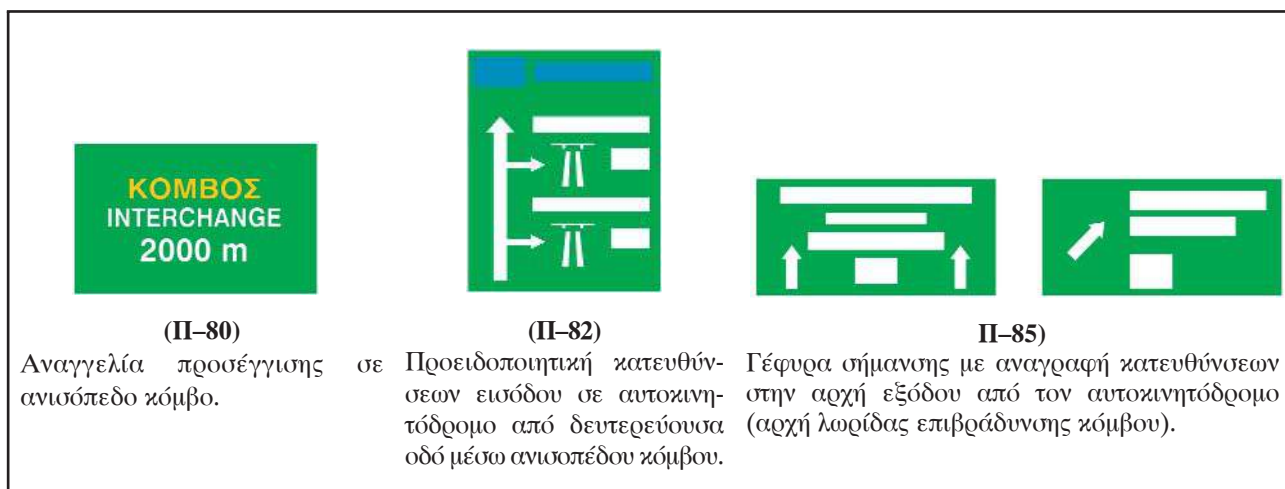
Πινακίδες περιοχών στάσεως και σταθμεύσεως και χώρων αναψυχής και ψυχαγωγίας.

 <p>(Π-31) Χώρος επιτρεπομένης στάθμευσης.</p>	 <p>(Π-31α) Περιοχή επιτρεπομένης στάθμευσης.</p>	 <p>(Π-37) Εστιατόριο.</p>	 <p>(Π-38) Αναψυκτήριο ή καφεενείο.</p>
---	--	---	--

Πινακίδες περιορισμού ή αύξησεως αριθμού λωρίδων κυκλοφορίας.

 <p>(Π-69) Αριθμός και κατευθύνσεις κυκλοφοριακών λωρίδων.</p>	 <p>(Π-70) Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων.</p>
---	---

Πινακίδες αποκλειστικής σημάσεως αυτοκινητοδρόμων (πράσινες).

γ) Η προετοιμασία του οδηγού.

– **Μετεωρολογικές συνθήκες:** οι μετεωρολογικές συνθήκες (χιονοπτώσεις, ισχυρές βροχοπτώσεις, θυελλώδεις άνεμοι κλπ.) επηρεάζουν σημαντικά την οδήγηση και θα πρέπει, όταν σχεδιάζετε ένα μακρινό, κυρίως, ταξίδι, να τις λάβετε υπόψη σας. Και αυτό γιατί όταν οι μετεωρολογικές συνθήκες είναι αντίξοες, η διάρκεια της διαδρομής θα είναι αρκετά μεγαλύτερη, ενώ οι προϋποθέσεις για την ασφαλή οδήγηση (αντιολισθητικές αλυσίδες κλπ.) απαιτούν ειδική φροντίδα.

Οι ιδιαίτερες προφυλάξεις, που πρέπει να λαμβάνετε σε άσχημες καιρικές συνθήκες, αναλύονται λεπτομερώς στα κεφάλαια «Οδήγηση με περιορισμένη ορατότητα» (σελ. 131) και «Οδήγηση με μειωμένη πρόσφυση» (σελ. 139).

– **Κυκλοφορία:** ένας από τους βασικούς παράγοντες, για τον καθορισμό της ημέρας και ώρας της αναχωρήσεώς σας για κάποιο ταξίδι, αλλά ακόμα και των ωρών αναχωρήσεως και των διαδρομών σε καθημερινά σας δρομολόγια, είναι η πυκνότητα της κυκλοφορίας που θα συναντήσετε.

Ένας βασικός κανόνας, για να μην σπαταλάτε καύσιμα και χρόνο σε κυκλοφοριακές συμφουρήσεις, αποτελεί η επιλογή της πιο μικρής σε κυκλοφοριακή κίνηση διαδρομής, έστω κι αν μερικές φορές το μήκος αυτής της διαδρομής είναι κατά ένα ποσοστό αυξημένο.

Κυρίως, όμως, δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι, όταν προγραμματίζετε την αναχώρησή σας για μακρινό

ταξίδι ή διακοπές, είναι προτιμότερο πολλές φορές να αναβάλετε το ταξίδι σας για 24 ώρες, παρά να μείνετε εγκλωβισμένοι σε κυκλοφοριακές συμφουρήσεις. Με τον τρόπο αυτό, όχι μόνο η διαδρομή σας θα είναι πιο γρήγορη, πιο ασφαλής και πιο ήρεμη, αλλά θα αποφύγετε και διπλή ταλαιπωρία στην περίπτωση που στο ταξίδι σας προβλέπεται συνδυασμένη μεταφορά (πλοίο, αεροπλάνο κλπ.).

– **Φυσική κατάσταση του οδηγού:** επειδή η οδήγηση, και κυρίως η ασφαλής οδήγηση, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ψυχική, πνευματική και σωματική κατάσταση του οδηγού, αφού ο εγκέφαλος δίνει τις απαραίτητες εντολές για να οδηγήσετε, πρέπει να είσθε σε καλή κατάσταση. Δεν πρέπει να αγνοείτε το γεγονός ότι ορισμένες αρρώστιες δεν συμβιβάζονται με την οδήγηση και άλλες καθιστούν αναγκαία τη σχετική γνωμάτευση του γιατρού. Η λήψη ορισμένων φαρμάκων ίσως σας καθιστά ακατάλληλο για οδήγηση. Εάν δεν το γνωρίζετε επιβάλλεται να συμβουλευέσθε κάποιο γιατρό ή φαρμακοποιό και να διαβάζετε προσεκτικά τις οδηγίες χρήσεως των φαρμάκων.

– **Ενδιάμεσες στάσεις:** πρέπει ακόμη να γνωρίζετε ότι το άγχος, η νευρική κόπωση ή κάποια ημικρανία μειώνουν την επαγρύπνησή σας και τις δυνατότητές σας.

Γι' αυτό θα πρέπει να συνυπολογίζετε τη διάρκεια στάσεως για ξεκούραση στη συνολική διάρκεια του ταξιδιού σας. Μετά από δύο ώρες

συνεχούς οδήγησης είναι απαραίτητο ένα διάλειμμα για ξεκούραση 15 λεπτών τουλάχιστον (σχ. 7.86).

Σχ. 7.86
Στάση για ανάπαυση.

7.7 Το αλκοόλ.

Όταν καταναλώνετε αλκοολούχα ποτά (μπύρα, κρασί, τσίπουρο, ούζο κλπ.), το αλκοόλ που περιέχεται σε αυτά μεταφέρεται μέσω του αίματος σε όλο το σώμα και κυρίως στο νευρικό σύστημα. Οι αρνητικές επιδράσεις που προκαλεί το αλκοόλ στο νευρικό σύστημα είναι πολλές, μερικές από τις οποίες είναι και οι εξής:

- Εκτιμάτε ανεπαρκώς τις αποστάσεις και τις ταχύτητες.
- Υποτιμάτε τον κίνδυνο και γι' αυτό ρισκοκινδυνεύετε σε καταστάσεις, που θα αποφεύγατε κανονικά.
- Βλέπετε λιγότερο καλά προς τα πλάγια (μειωμένο οπτικό πεδίο στο 50% σε σχέση με οδηγό με άδειο στομάχι), σας καταλαμβάνει υπνηλία, μειώνεται η προσοχή και η ταχύτητα εκτελέσεως χειρισμών.
- Μειώνονται οι ακουστικές σας αντιδράσεις.

α) Τα στατιστικά στοιχεία.

Οι στατιστικές αποδεικνύουν ότι το 40% περίπου των οδηγών, που γίνονται υπαίτιοι θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων, βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ.

β) Ποσότητα αλκοόλ στο αίμα.

Η επίδραση της καταναλώσεως οινοπνευματωδών ποτών ποικίλλει από το ένα άτομο στο άλλο,

ανάλογα με το φύλο, την κατάσταση της υγείας, το βάρος κλπ. Επίσης το αλκοόλ έχει μεγαλύτερη επίδραση αν έχετε πει με άδειο στομάχι, παρά κατά τη διάρκεια γεύματος.

Όλα τα Κράτη έχουν θεσπίσει ανώτερα επιτρεπόμενα όρια καταναλώσεως αλκοόλ (οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν θεσπίσει τα 0,5 g ανά λίτρο αίματος) ενώ υπάρχουν χώρες που απαγορεύουν εντελώς τη χρήση αλκοόλ στους νέους οδηγούς για ένα ή περισσότερα χρόνια.

Στη χώρα μας, σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ., τα ανώτερα επιτρεπόμενα όρια αλκοόλ (σχ. 7.87) είναι:

- 0,5 g ανά λίτρο αίματος ή
- 0,25 χιλιοστογραμμάρια ανά λίτρο εκπνευμένου αέρα,

που αντιστοιχούν περίπου σε:

- Μέχρι τρία (3) ποτηράκια κρασιού ή
- μέχρι ένα (1) μπουκάλι μπύρας 500 g.

Σχ. 7.87
Προσοχή στην κατανάλωση αλκοόλ.

Μην έχετε εμπιστοσύνη στη διαδεδομένη φήμη ότι σε περίπτωση υπερβολικής καταναλώσεως αλκοόλ αρκεί ένας ύπνος, μια βόλτα στον καθαρό αέρα ή ένας πολύ δυνατός καφές, για να καταπολεμηθεί η επίδραση του αλκοόλ στον οργανισμό σας.

Πρέπει, απλώς, να μην πιάσετε το τιμόνι!

γ) Έλεγχος της ποσότητας αλκοόλ στο αίμα (αλκοτέστ).

Η Πολιτεία, γνωρίζοντας ότι η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ συμβάλλει σημαντικά στην πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων, που τις περισ-

σύτερες φορές έχουν ως αποτέλεσμα θανάτους ή σοβαρούς τραυματισμούς, διενεργεί τακτικούς ελέγχους της ποσότητας του αλκοόλ, τα γνωστά αλκοτέστ (σχ. 7.88).

Τα αρμόδια αστυνομικά όργανα μπορούν οποτεδήποτε να ασκούν έλεγχο για τη διαπίστωση υπάρξεως αλκοόλ στον οργανισμό των οδηγών, δηλαδή κατά τη διάρκεια τακτικών οδικών ελέγχων έστω και αν δεν έχετε κάνει καμιά παράβαση του Κ.Ο.Κ. (σχ. 7.89).

Ο έλεγχος όμως για τη διαπίστωση της μέθης γίνεται υποχρεωτικά:

- Σε περίπτωση θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος.
- Σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος με σωματικές βλάβες, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις χρήσεως αλκοόλ.

Προσοχή: α) Στις παραπάνω δύο περιπτώσεις ελέγχεται υποχρεωτικά και ο πεζός, που θα εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα με θάνατο ή σοβαρή σωματική βλάβη.

β) Αν η συσκευή ελέγχου δείξει θετικό αποτέλεσμα (δηλ. ότι είσθε υπό την επήρεια οινοπνεύματος) γίνεται επιτόπου επανέλεγχος για την επιβεβαίωσή του, ενώ αν αμφισβητήσετε το αποτέλεσμα γίνεται ανάλυση αίματος.

δ) Οι ποινές του Κ.Ο.Κ.

Σε όσους οδηγούς ελέγχονται με το αλκοτέστ και διαπιστώνεται ότι η περιεκτικότητα αλκοόλ στο αίμα είναι πάνω από τα επιτρεπόμενα όρια επιβάλλονται κατ' εφαρμογή διατάξεων του Κ.Ο.Κ., αυστηρότατες κυρώσεις, που αναλόγως της

περιεκτικότητας αλκοόλ στο αίμα είναι:

- Πρόστιμο 50.000 ως 200.000 δραχμών.
- Ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον δύο (2) μηνών.
- Αφαίρεση της άδειας οδήγησεως για χρονικό διάστημα από τρεις (3) μήνες έως πέντε (5) χρόνια.
- Αφαίρεση πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας από δέκα (10) ημέρες ως έξι (6) μήνες.

Επίσης κατ' εφαρμογή διατάξεων του Ποι-νικού Κώδικα, τα Δικαστήρια δύνανται να επιβάλλουν και ποινές στέρησεως ή κατασχέσεως του αυτοκινήτου.

ε) Οδηγίες - Παροτρύνσεις.

- Αν βγείτε για διασκέδαση με παρέα, οργανωθείτε σωστά και προγραμματίστε ένας από την παρέα (ο οδηγός της βραδιάς) να μην πει καθόλου ή να πει μέχρι το επιτρεπόμενο όριο. Αν αυτό δεν το τηρήσετε, αφήστε το αυτοκίνητό σας και επιστρέψτε σπίτι σας με άλλο μέσο μεταφοράς.
- Αν καταναλώσετε αλκοόλ πέραν των επιτρεπόμενων ορίων, μπορεί να γίνετε υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος με απρόβλεπτες συνέπειες και να υποστείτε, επιπλέον, τις αντίστοιχες αυστηρές ποινές του Κ.Ο.Κ.
- Αν πιείτε, πρέπει απλά να μην οδηγήσετε.
- **Οι οδηγοί, τουλάχιστον τα πρώτα δύο (2) χρόνια οδήγησεως πρέπει να αποφεύγουν εντελώς τη χρήση αλκοόλ όταν οδηγούν. Σε άλλα Κράτη είναι υποχρεωτικό. Εμείς το συνιστούμε.**

Σχ. 7.88

Αλκοολόμετρο (συσκευή αλκοτέστ).

Σχ. 7.89

Οδικός έλεγχος από αστυνομικό όργανο.

7.8 Τα φάρμακα και άλλες τοξικές ουσίες.

α) Οδήγηση και φάρμακα.

Οφείλετε να γνωρίζετε, ότι ορισμένα φάρμακα ή τοξικές ουσίες (κυρίως υπνωτικά και ηρεμιστικά) επιδρούν αρνητικά στην οδήγηση, ακόμη και αν δεν έχετε πει σταγόνα αλκοόλ, ενώ αυξάνουν σημαντικά την αρνητική επίδραση του αλκοόλ (σχ. 7.90).

Σχ. 7.90

Προσοχή στην κατανάλωση φαρμάκων αν πρόκειται να οδηγήσετε.

Γι' αυτό πρέπει να έχετε υπόψη σας και να τηρείτε τα εξής:

- Πριν χρησιμοποιήσετε κάποιο φάρμακο για πρώτη φορά, να συμβουλευτείτε το γιατρό σας ή τουλάχιστον το φαρμακοποιό σας και να διαβάσετε τις οδηγίες χρήσεως, για να γνωρίζετε αν μπορείτε να οδηγείτε στο διάστημα που το χρησιμοποιείτε.
- Κατανάλωση αλκοόλ και, παράλληλα χρήση τοξικών ουσιών κάνουν την οδήγηση ιδιαίτερα επικίνδυνη και πρέπει να αποφεύγονται παντελώς.

β) Κάπνισμα στο αυτοκίνητο.

Όταν οδηγείτε, ακόμη και η κίνηση να ψάξετε

το κουτί με τα τσιγάρα σας για να ανάψετε ένα ή να πετάξετε τη στάχτη, αποτελούν αιτίες που αποσπούν την προσοχή σας από την οδήγηση.

Ανεξάρτητα από αυτό, η καύση του καπνού ακολουθείται από παραγωγή μονοξειδίου του άνθρακα και νικοτίνης, που αποτελούν αιτίες για διάφορες ανεπιθύμητες παρενοχλήσεις, όπως:

- Τάση για ύπνο.
- Επιβράδυνση των αντανακλαστικών του οδηγού.
- Πονοκέφαλο και τσούξιμο στα μάτια.
- Μείωση της οράσεως τη νύκτα και της αισθήσεως του ανάγλυφου του εδάφους.

Επί πλέον μετατρέπονται σε παθητικούς καπνιστές οι συνεπιβάτες σας. Γι' αυτό μην ξεχνάτε ότι:

- Οι στάσεις σε ένα ταξίδι (ανά 2 ώρες) θα σας ξεκουράσουν και θα σας δώσουν τη δυνατότητα να καπνίσετε (σχ. 7.91).
- Μέσα στο αυτοκίνητό σας να αποφεύγετε να καπνίζετε και να το συστήνετε και στους επιβάτες.

Σχ. 7.91

Οι στάσεις σας παρέχουν τη δυνατότητα να ξεκουραστείτε και αν θέλετε να καπνίσετε.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Οδήγηση σε συνθήκες που παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες

Κεφάλαιο 8: Εισερχόμενοι στην κυκλοφορία

Κεφάλαιο 9: Ο αυτοκινητόδρομος

Κεφάλαιο 10: Η οδήγηση με περιορισμένη ορατότητα

Κεφάλαιο 11: Η οδήγηση με μειωμένη πρόσφυση

Κεφάλαιο 12: Η οδήγηση στο επαρχιακό δίκτυο

Κεφάλαιο 13: Η κόπωση και η επαγρύπνηση

Εισερχόμενοι στην κυκλοφορία

8.1 Γενικά.

Όταν θέλετε να εισέλθετε σε μία οδό, πρέπει να λάβετε υπόψη σας ότι τα οχήματα κυκλοφορούν ήδη στην οδό αυτή με μια ορισμένη ταχύτητα.

Όσο πιο μεγάλη είναι η διαφορά ανάμεσα στη δική σας ταχύτητα και εκείνη της λωρίδας της οδού, στην οποία θα εισέλθετε, τόσο πιο πολύ προσεκτικοί πρέπει να είσθε.

Σχ. 8.1
Ξεκινώντας από θέση STOP.

8.2 Ξεκίνημα από STOP, αδιέξοδο ή ιδιωτική οδό.

Για να εισέλθετε σε μία οδό, που διασταυρώνεται με αυτήν στην οποία κινείσθε, ξεκινώντας από STOP, η ταχύτητά σας είναι πολύ χαμηλή, ενώ τα υπόλοιπα οχήματα κυκλοφορούν σε αυτήν πολύ πιο γρήγορα (σχ. 8.1). Το ίδιο ισχύει και αν ξεκινάτε για να εισέλθετε στο δρόμο από κάποιον ιδιωτικό χώρο σταθμεύσεως ή από μία ιδιωτική οδό ή ένα χωματόδρομο. Για να αποφύγετε κάθε κίνδυνο, πρέπει να αρχίσετε την είσοδό σας στην οδό, μόνον αν είσθε βέβαιοι ότι η λωρίδα όπου θα εισέλθετε είναι ελεύθερη.

Ο ελιγμός σας δεν πρέπει να αναγκάζει ποτέ κάποιο όχημα που κινείται στην οδό, στην οποία υπολογίζετε να μπειτε, να αλλάξει λωρίδα, να επιβραδύνει ή να φρενάρι για να σας αποφύγει.

Σχ. 8.2
Έλεγχος μέσω καθρέπτη πριν την έξοδο από λωρίδα επιταχύνσεως.

8.3 Η χρήση των λωρίδων επιταχύνσεως και επιβραδύνσεως.

Για τη σωστή χρήση της λωρίδας επιταχύνσεως βεβαιωθείτε, με τη βοήθεια των εξωτερικών καθρεπτών, ότι έχετε αρκετό χώρο και χρόνο διαθέσιμο, για να εισέλθετε στη λωρίδα της οδού που είναι δίπλα από τη λωρίδα επιταχύνσεως μεταξύ των οχημάτων που κινούνται σε αυτήν, χωρίς να παρενοχλήσετε την ομαλή κίνηση ή να τα αναγκάσετε να ελαττώσουν ταχύτητα (σχ. 8.2 και 8.3).

Σχ. 8.3
Διαρκής έλεγχος πριν την εγκατάλειψη της λωρίδας επιταχύνσεως.

Μια ματιά επάνω από τον αριστερό σας ώμο θα σας αποτρέψει από το να πέσετε στην παγίδα της νεκρής γωνίας. Για να αποφασίσετε σωστά, πρέπει να λάβετε υπόψη σας την ταχύτητα των οχημάτων μεταξύ των οποίων θα διεισδύσετε και την μεταξύ τους απόσταση.

Εάν κάποιο όχημα που κινείται στον κυρίως δρόμο, πλησιάζει στο ύψος σας (ενώ είστε στη λωρίδα επιταχύνσεως), τότε οφείλετε να του παραχωρήσετε την προτεραιότητα ώστε ο οδηγός του να μην αναγκασθεί να αλλάξει λωρίδα, να επιβραδύνει ή να φρενάρει.

Όταν η λωρίδα, που είναι δίπλα στη λωρίδα επιταχύνσεως είναι ελεύθερη, επιταχύνετε χωρίς καθυστέρηση ώστε ο ελιγμός για να προχωρήσετε και να εισέλθετε στο κύριο ρεύμα κυκλοφορίας να διαρκέσει τον ελάχιστο δυνατό χρόνο.

Για τη σωστή χρήση της λωρίδας επιβραδύνσεως γνωστοποιήσετε την πρόθεσή σας να βγείτε από

την κύρια οδό προς τη λωρίδα επιβραδύνσεως με τη βοήθεια του φλας και βεβαιωθείτε, από τους καθρέπτες σας, ότι ο οδηγός που σας ακολουθεί αντιλήφθηκε τι σκοπεύετε να κάνετε (σχ. 8.4).

Η λωρίδα επιβραδύνσεως έχει επαρκές μήκος, ώστε να σας επιτρέπει να εγκαταλείψετε τον κύριο άξονα χωρίς να χρειασθεί να επιβραδύνετε πριν εισέλθετε σε αυτήν. Μόλις εισέλθετε κανονικά πια, στη λωρίδα επιβραδύνσεως, φρενάρετε αρκετά, ώστε να μειώσετε πολύ την ταχύτητά σας. Αυτό είναι απαραίτητο επειδή, σχεδόν πάντα, οι λωρίδες επιβραδύνσεως ακολουθούνται από απότομες καμπύλες στο τέλος τους (σχ. 8.5).

Βεβαιωθείτε για την ταχύτητά σας με τη βοήθεια και του ταχύμετρου, γιατί έπειτα από μια διαδρομή με σταθερή και σχετικά υψηλή ταχύτητα έχετε την τάση να υποτιμάτε την πραγματική ταχύτητα του οχήματός σας.

Σχ. 8.4

Προετοιμασία για είσοδο σε λωρίδα επιβραδύνσεως.

Σχ. 8.5

Κίνηση μέσα σε λωρίδα επιβραδύνσεως.

Ο αυτοκινητόδρομος

9.1 Γενικά.

Ο λόγος, για τον οποίο κατασκευάζονται οι αυτοκινητόδρομοι είναι η γρήγορη και ταυτόχρονα ασφαλής κυκλοφορία. Η κυκλοφορία στον αυτοκινητόδρομο, γίνεται σε ξεχωριστά για κάθε κατεύθυνση κυκλοφορίας οδοστρώματα που χωρίζονται μεταξύ τους από ένα κεντρικό διάζωμα (σχ. 9.1).

Σχ. 9.1
Αυτοκινητόδρομος.

Δεν υπάρχει σε αυτούς ισόπεδη διασταύρωση με καμιά άλλη οδό. Οι γέφυρες επιτρέπουν στις υπόλοιπες οδούς να διασταυρώνονται με τον αυτοκινητόδρομο ανισόπεδα (επάνω ή κάτω από αυτόν).

Η είσοδος στον αυτοκινητόδρομο γίνεται με τη βοήθεια μιας λωρίδας προσβάσεως, που ακολουθείται από μια λωρίδα επιταχύνσεως.

Η έξοδος από τον αυτοκινητόδρομο γίνεται μέσω της λωρίδας επιβραδύνσεως που ακολουθείται από τη λωρίδα εξόδου.

Στο δεξιό μέρος του οδοστρώματος του αυτοκινητόδρομου υπάρχει μια λωρίδα έκτακτης

ανάγκης (Λ.Ε.Α.) που οριοθετείται με ειδική διαγράμμιση (συνεχή γραμμή). Έχετε το δικαίωμα να χρησιμοποιήσετε τη Λ.Ε.Α. μόνο σε περιπτώσεις άμεσης ανάγκης (τεχνικό πρόβλημα, ατύχημα κλπ.) εφόσον είστε αναγκασμένοι να ακινητοποιήσετε το όχημά σας ή να κινηθείτε με πολύ χαμηλή ταχύτητα (κάτω από 50 km/h). Σε αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να ανάψετε τα φώτα έκτακτης ανάγκης (αλάρμ).

9.2 Οι ιδιαιτερότητες του αυτοκινητόδρομου.

α) Απαγόρευση εισόδου και κυκλοφορίας.

Εάν η ταχύτητα με την οποία μπορεί να κινηθεί ένα όχημα είναι μικρή, υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσει προβλήματα στην κυκλοφορία του αυτοκινητόδρομου, στον οποίο κατά κανόνα τα οχήματα κινούνται με υψηλές ταχύτητες.

Απαγορεύεται λοιπόν η κίνηση στον αυτοκινητόδρομο και σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας (που σημαίνονται με τις σχετικές πινακίδες) στις ακόλουθες κατηγορίες χρηστών:

- Σε πεζούς, ποδηλάτες, έφιππους, ζωήλατα οχήματα και γενικά μη μηχανοκίνητα οχήματα.
- Σε κάθε όχημα όταν έλκει (ρυμουλκεί) άλλο που έχει υποστεί βλάβη. Τα οχήματα αυτά υποχρεούνται να εξέρχονται από τον αυτοκινητόδρομο ή την οδό ταχείας κυκλοφορίας στην πρώτη έξοδο που θα συναντήσουν.
- Σε μοτοποδήλατα, τρακτέρ, αγροτικά μηχανήματα και μηχανήματα έργων διότι δεν επιτρέπεται να αναπτύσσουν ταχύτητα μεγαλύτερη των 40 km/h.
- Σε αυτοκινούμενα οχήματα ή συνδυασμούς οχημάτων που δεν μπορούν από κατασκευη ή άλλη αιτία να αναπτύξουν, σε οριζόντια οδό, ταχύτητα μεγαλύτερη από 50 km/h.

9.3 Οι κανόνες οδήγησης στον αυτοκινητόδρομο.

α) Η θέση στο οδόστρωμα.

Κατά κανόνα απαγορεύεται να κινείσθε στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου έστω και αν κινείσθε με την ανώτατη επιτρεπόμενη ταχύτητα.

Έχετε το δικαίωμα να χρησιμοποιήσετε την αριστερή λωρίδα μόνο για να προσπεράσετε. Μόλις τελειώσετε το προσπέρασμά σας επανέρχεσθε στην κανονική σας λωρίδα (σχ. 9.2).

Σχ. 9.2

Κανονική κίνηση σε αυτοκινητόδρομο.

Η λωρίδα έκτακτης ανάγκης οριοθετείται με ειδική διαγράμμιση (συνεχή γραμμή) και δεν έχετε το δικαίωμα να κινηθείτε σε αυτήν παρά μόνο σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας με αναμμένα τα φώτα έκτακτης ανάγκης (για τη Λ.Ε.Α. βλ. και σελ. 43).

β) Τα όρια ταχύτητας.

Η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα στους αυτοκινητόδρομους έχει ορισθεί στα 120 km/h και αφορά μόνον στα επιβατηγά αυτοκίνητα και στις μοτοσυκλέτες άνω των 125 cc. Τα όρια ταχύτητας των άλλων κατηγοριών οχημάτων περιλαμβάνονται στον πίνακα 4.1 (σελ. 67).

Παρόλα αυτά σε ορισμένα τμήματα του οδικού δικτύου η μέγιστη ταχύτητα περιορίζεται σε χαμηλότερα όρια. Στην περίπτωση αυτή το χαμηλότερο όριο ταχύτητας καθορίζεται από κατάλληλη σήμανση.

γ) Η απόσταση ασφαλείας.

Όπως και στις λοιπές οδούς, έτσι και στους

αυτοκινητόδρομους οφείλετε, όταν κινείσθε πίσω από άλλο όχημα, να αφήνετε από αυτό μία απόσταση ασφαλείας, που να είναι επαρκής για να αντιδράσετε έγκαιρα σε μία απρόβλεπτη επιβράδυνση που θα είναι αναγκαία (εμπόδιο, ατύχημα κλπ.). Να έχετε υπόψη σας ότι στον αυτοκινητόδρομο, επειδή τα όρια ταχύτητας είναι μεγαλύτερα, η απόσταση ασφαλείας πρέπει να είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτήν που αφήνετε στο λοιπό οδικό δίκτυο.

δ) Η οδήγηση με δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

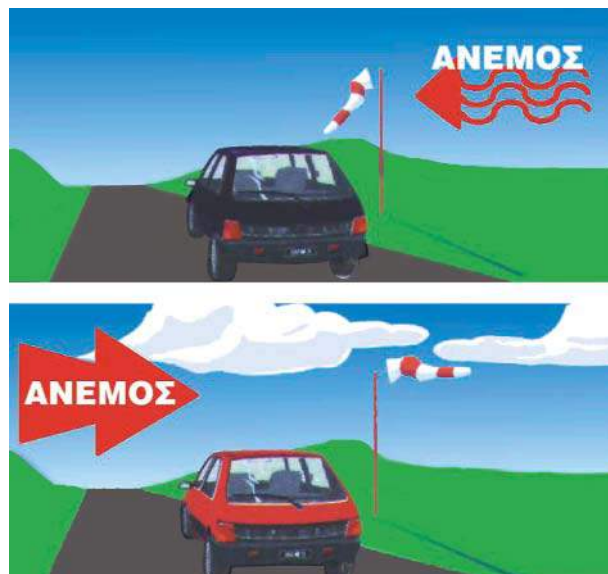
– Άνεμος.

Όσο πιο γρήγορα οδηγείτε, τόσο πιο εύκολα μπορεί να εκτραπεί το όχημά σας από την πορεία του από κάποιο ξαφνικό, δυνατό και στιγμιαίο ρεύμα ανέμου.

Σε περιπτώσεις ισχυρού ανέμου (κυρίως αν είναι πλευρικός) ο μόνος τρόπος για να μην κινδυνεύσετε από μία ανεπιθύμητη εκτροπή προς τα πλάγια είναι να ελαττώσετε την ταχύτητά σας (σχ. 9.3).

– Ομίχλη.

Είναι βέβαιο, ότι στον αυτοκινητόδρομο, όπως άλλωστε και στο υπόλοιπο οδικό δίκτυο, σε περίπτωση ομίχλης κάθε απρόβλεπτο γεγονός μπορεί να προκαλέσει ατύχημα. Ένα ακινητοποιημένο όχημα, ένα όχημα που παρεκκλίνει από την πορεία

Σχ. 9.3

Κατεύθυνση και ένταση πλευρικού ανέμου.

του ή επιβραδύνει ξαφνικά κλπ., είναι πιθανοί κίνδυνοι, που σε περιπτώσεις ομίχλης, μπορούν να αποβούν μοιραίοι.

Ο αυτοκινητόδρομος εξαιτίας της σταθερής χαράξεώς του και του πλάτους του, δίνει την ψευδή εντύπωση της ασφάλειας σε καιρό ομίχλης και έτσι οι οδηγοί έχουν την τάση να οδηγούν πολύ γρήγορα και σε μικρή απόσταση από τα άλλα οχήματα (σχ. 9.4).

Θυμηθείτε τις επάλληλες συγκρούσεις (καραμπόλες) σε αυτοκινητόδρομους, όπου συγκρούονται διαδοχικά πολλά οχήματα.

Οφείλετε λοιπόν να προσαρμόξετε την ταχύτητά σας ανάλογα με την ορατότητα, να διατηρείτε μεγαλύτερη απόσταση ασφαλείας και να ανάβετε τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία) και ομίχλης.

Σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες το συνιστώμενο όριο ταχύτητας, όταν η ορατότητα είναι μικρότερη από 50 m, είναι τα 50 km/h.

– Βροχή.

Οι επιφάνειες των αυτοκινητοδρόμων είναι γενικά επίπεδες και έχουν πολύ μεγάλο πλάτος, οπότε η απορροή του νερού γίνεται δύσκολα.

Λόγω αυτού του γεγονότος οι αποστάσεις ακινητοποιήσεως αυξάνονται καθώς και οι κίνδυνοι ολισθήσεως λόγω του νερού (σχ. 9.5).

Σε περίπτωση που θα συναντήσετε βροχή κατά την πορεία σας πρέπει να μειώσετε την ταχύτητά σας και να κρατήσετε μεγαλύτερες αποστάσεις ασφαλείας. Σε περιπτώσεις δυνατής βροχής να ανάψετε τα φώτα διασταυρώσεως ή και τα μπροστινά φώτα ομίχλης (αν έχει τέτοια το αυτοκίνητό σας). **Μην ανάβετε τα πίσω φώτα ομίχλης (εκτός αν έχει ομίχλη), για να μην θαμπώσετε τους οδηγούς που σας ακολουθούν και, επί πλέον, γιατί δεν θα μπορούν να αντιληφθούν τα φώτα των φρένων σας, αν χρειασθεί να επιβραδύνετε.**

Εάν η ψιχάλα που πέφτει, σας υποχρεώνει να χρησιμοποιήσετε τους υαλοκαθαριστήρες σας, αυτό πρέπει να το θεωρείτε ως ένδειξη ότι πρέπει να μειώσετε την ταχύτητά σας τουλάχιστον κατά 20 km/h κάτω από το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας.

ε) Το προσπέρασμα.

Κάθε φορά που οδηγείτε σε αυτοκινητόδρο-

Σχ. 9.4
Κίνηση σε ομίχλη.

Σχ. 9.5
Κίνηση σε βροχή.

Σχ. 9.6
Προσπέρασμα σε αυτοκινητόδρομο.

μο (σχ. 9.6), προσπερνάτε κατά κανόνα πολύ πιο εύκολα, γιατί οι κατευθύνσεις κυκλοφορίας χωρίζονται με διάζωμα, ενώ κάθε ρεύμα διαθέτει περισσότερες της μιας λωρίδες ανά κατεύθυνση.

Επειδή όμως η ταχύτητα των οχημάτων είναι υψηλότερη, σε σύγκριση με το λοιπό οδικό δίκτυο, τα αποτελέσματα ενός ατυχήματος κατά το προσπέρασμα είναι πιο σοβαρά και συνεπώς οφείλετε να λαμβάνετε κάποιες ιδιαίτερες προφυλάξεις:

- Να προσπερνάτε πάντα από αριστερά.

Όταν επιθυμείτε να προσπεράσετε ένα προπορευόμενο όχημα, να το επιχειρείτε μόνο από αριστερά του (σχ. 9.7).

Ορισμένοι οδηγοί, αφηρημένοι, αδιάφοροι ή αγενείς, καταλαμβάνουν παράνομα την αριστερή λωρίδα χωρίς να προσπερνούν κανέναν.

Ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση, όμως, δεν πρέπει να προσπερνάτε ποτέ από δεξιά. Να αναβοσβήσετε τα φάτα για να υποδείξετε στον προπορευόμενο να κινηθεί στη δεξιότερη λωρίδα.

- Πριν πραγματοποιήσετε τον ελιγμό σας για να προσπεράσετε, πρέπει να:

- Ελέγξτε μήπως ο οδηγός που προπορεύεται ετοιμάζεται να προσπεράσει και αυτός.
- Βεβαιωθείτε με τους καθρέπτες σας και ρίχνοντας μια ματιά στις πλευρές ότι η λωρίδα, που σκοπεύετε να ακολουθήσετε, θα είναι ελεύθερη κατά τη διάρκεια όλου του ελιγμού προσπεράσματος (σχ. 9.8).

Όποιος οδηγός σας ακολουθεί δεν πρέπει να είναι αναγκασμένος, λόγω του δικού σας ελιγμού, να αλλάξει λωρίδα ή να επιβραδύνει.

- Αφού πάρετε την απόφαση να προσπεράσετε, πρέπει να ανάψετε το αριστερό φλας και να προσπεράσετε χωρίς καθυστέρηση (σχ. 9.9).

Ελευθερώστε ξανά την αριστερή λωρίδα αμέσως μόλις διακρίνετε από τον εσωτερικό σας καθρέπτη το όχημα που έχετε προσπεράσει (σχ. 9.10).

στ) Η πυκνή κυκλοφορία (κίνηση οχημάτων σε στοίχους).

Στις περιπτώσεις αυτές, για μεγαλύτερη προφύλαξη, να αφήνετε πάντα, ανάμεσα στο

Σχ. 9.7

Προσπέρασμα από αριστερά.

Σχ. 9.8

Έλεγχος μέσω καθρεπτών για την ακολουθούσα κυκλοφορία.

Σχ. 9.9

Χρήση αριστερού φλας κατά το προσπέρασμα.

όχημά σας και εκείνο που προηγείται, μια σημαντική απόσταση ασφαλείας, ακόμα και όταν η ταχύτητα κυκλοφορίας είναι σχετικά χαμηλή (σχ. 9.11). Οι οδηγοί συχνά υποτιμούν αυτήν την απόσταση όταν οδηγούν σε συνθήκες πυκνής κυκλοφορίας. Έτσι εάν κάποιο όχημα επιβραδύνει ξαφνικά είναι σχεδόν αναπόφευκτη η επάλληλη σύγκρουση (καραμπόλα).

Να αποφεύγετε να ακολουθείτε πορεία ελικοειδή (ζιγκ-ζαγκ) από τη μια λωρίδα στην άλλη, για να ανακαλύψετε την πιο γρήγορη. Το όφελος, ως προς το χρόνο, είναι μόνον υποθετικό και γίνεστε αιτία κινδύνου για τον εαυτό σας και τους υπόλοιπους οδηγούς.

Βεβαίως, μπορείτε να αλλάξετε λωρίδα για να εγκαταλείψετε τον αυτοκινητόδρομο υπό την προϋπόθεση να το έχετε επισημάνει έγκαιρα. Ο ελιγμός σας δεν πρέπει να αναστατώσει την κυκλοφορία.

Εάν φθάνετε σε κάποιο σημείο, όπου η ταχύτητα των οχημάτων που προπορεύονται μειώνεται απότομα, τότε να ανάψετε τα φώτα έκτακτης ανάγκης για να τραβήξετε την προσοχή των οδηγών που σας ακολουθούν. Διατηρείτε τα αλάρμ σε λειτουργία για όσο χρόνο παραμένετε το τελευταίο όχημα στο στοίχο σας.

ζ) Αυτοκινητόδρομος με τρεις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας.

Οι οδηγοί λεωφορείων, φορητών μέγιστου επιτρεπόμενου μικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων ή συνδυασμού οχημάτων άνω των 7 m μήκους (π.χ. επιβατηγά που σύρουν τροχόσπιτα), οφείλουν να κυκλοφορούν μόνο στις δύο δεξιότερες λωρίδες ενός αυτοκινητόδρομου (σχ. 9.12).

η) Οι ιδιαίτερες προφυλάξεις.

Είναι επικίνδυνο να οδηγείτε στον αυτοκινητόδρομο με ελαστικά που δεν είναι καλά φουσκωμένα. Προτού ξεκινήσετε μια μακρινή διαδρομή σε αυτοκινητόδρομο, πρέπει να αυξήσετε ελαφρά την πίεση (200 - 300 g) των ελαστικών σας σε σχέση με την κανονική. Θα αποφύγετε έτσι την υπερβολική θέρμανσή τους, που αυξάνει τον κίνδυνο διαρρηξιών τους (κλαταρίσματος).

Θυμηθείτε να σηκώνετε το πόδι σας από το γκάζι από καιρό σε καιρό. Μια τέτοια μικρή επιβράδυνση συμβάλλει στην ψύξη και τη λίπανση

Σχ. 9.10

Έλεγχος μέσω του εσωτερικού καθρέπτη για επαναφορά στη λωρίδα μετά το προσπέρασμα.

Σχ. 9.11

Κίνηση σε στοίχους.

Σχ. 9.12

Υποχρεωτική κίνηση λεωφορείων και φορητών μόνο στις δύο δεξιότερες λωρίδες.

του κινητήρα και αυξάνει τη μακροζωία του.

Να συμβουλευέστε συχνά τους δείκτες και τις φωτεινές ενδείξεις του πίνακα οργάνων. Να προσέχετε τη στάθμη των καυσίμων. Η κατανάλωση των καυσίμων αυξάνεται εξ αιτίας της ταχύτητας και τα πρατήρια βενζίνης στους αυτοκινητόδρομους απέχουν μεταξύ τους, πολλές φορές, ακόμα και δεκάδες χιλιόμετρα (σχ. 9.13).

θ) Οι απαγορευμένοι ελιγμοί.

– Η οπισθοδρόμηση.

Απαγορεύεται να κινηθείτε με την όπισθεν στον αυτοκινητόδρομο (συμπεριλαμβανόμενης και της λωρίδας έκτακτης ανάγκης, διότι απαγορεύεται σε αυτήν η κυκλοφορία).

Εάν προυπεράσετε κατά λάθος το σημείο που θέλετε, πρέπει να συνεχίσετε την πορεία σας μέχρι τον επόμενο κόμβο, που θα σας επιτρέψει να ακολουθήσετε τη σωστή κατεύθυνση προς την πορεία που επιθυμείτε.

– Η αναστροφή (στροφή 180°).

Απαγορεύεται αυστηρά να κάνετε αναστροφή στον αυτοκινητόδρομο.

Κάθε οδόστρωμα έχει μονή κατεύθυνση. Ένα κεντρικό διάζωμα χωρίζει τα οδοστρώματα. Κανονικά είναι απροσπέλαστο, εκτός από ορισμένες διόδους διαμορφωμένες για οχήματα εξυπηρέτησης και άμεσης ανάγκης. Μην χρησιμοποιείτε ποτέ αυτές τις διόδους. Αλλά ακόμη και αν δεν υπάρχει το κεντρικό διάζωμα απαγορεύεται ρητά η αναστροφή.

Επίσης απαγορεύεται να διασχίζετε τις διαγραμμισμένες ζώνες του οδοστρώματος και να σταθμεύετε σε αυτές.

9.4 Η στάση και η στάθμευση στον αυτοκινητόδρομο.

Απαγορεύεται αυστηρά η στάση και η στάθμευση σε κάθε σημείο του αυτοκινητόδρομου, όπως:

- Στο κεντρικό διάζωμα που χωρίζει τα οδοστρώματα.
- Στο οδόστρωμα.
- Στη λωρίδα έκτακτης ανάγκης (εκτός αν σας συμβαίνει πράγματι κάτι έκτακτο, π.χ. βλάβη).

Επιτρέπεται η στάση και η στάθμευση στον αυτοκινητόδρομο:

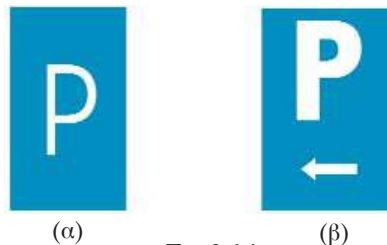
- Στις περιοχές αναπαύσεως που σημαίνονται με τις πινακίδες Π-31 και Π-31γ (σχ. 9.14).
- Στους Σταθμούς Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (Σ.Ε.Α.). Η σήμανση για τους Σ.Ε.Α. υποδηλώνει και τις εξυπηρέτησεις που παρέχει ο κάθε σταθμός (σχ. 9.15).

Στην περίπτωση που απεικονίζεται στο σχήμα 9.16

Σχ. 9.13

Να εφοδιάζεστε έγκαιρα με καύσιμα.

Σχ. 9.14

(α) Χώρος όπου επιτρέπεται η στάθμευση. (β) Κατεύθυνση προς χώρο όπου επιτρέπεται η στάθμευση.

Σχ. 9.15

Πληροφόρηση για προσέγγιση σε Σταθμό Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (Σ.Ε.Α.).

φαίνεται ότι ο Σ.Ε.Α. που θα συναντήσετε σε 5 km διαθέτει πρατήριο υγρών καυσίμων, εστιατόριο, συνεργείο και είναι ανοικτά όλο το 24ωρο.

– Στις *περιοχές εξυπηρέτησης* που σημαίνονται και με την πινακίδα Π-31 (σχ. 9.17):

Οι περιοχές αναπαύσεως και εξυπηρέτησεως βρίσκονται σε εσοχή σε σχέση με τον αυτοκινητόδρομο. Έχετε πρόσβαση σε αυτές χάρη σε ειδικές λωρίδες επιβραδύνσεως και επιταχύνσεως (σχ. 9.18).

α) Οι στάσεις αναπαύσεως του οδηγού.

Η οδήγηση στον αυτοκινητόδρομο είναι μονότονη, ιδιαίτερα αν η κίνηση είναι μειωμένη ή αν οδηγείτε το βράδυ.

Μόλις αισθανθείτε κούραση, κράμπες, ή μείωση των αντανακλαστικών σας, πρέπει να κάνετε μια στάση στην επόμενη περιοχή αναπαύσεως.

Εκεί επωφεληθείτε για να περπατήσετε λίγο ή να κάνετε αναπνευστικές και χαλαρωτικές ασκήσεις.

Θα ξαναφύγετε όχι μόνο χαλαροί αλλά και πολύ πιο ακμαίοι.

Κατά γενικό κανόνα, είναι καλό να σταματάτε κάθε δύο ώρες, για 15 λεπτά τουλάχιστον.

β) Η στάση ανάγκης.

Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, για παράδειγμα σε περίπτωση βλάβης, ατυχήματος ή αν συμβεί κάποιο σοβαρό γεγονός μέσα στο όχημα, όπως αδιαθεσία ενός επιβάτη, έχετε το δικαίωμα να σταματήσετε στη λωρίδα έκτακτης ανάγκης. Ανάψτε τα φώτα έκτακτης ανάγκης (αλάρμ) και τοποθετήστε το προειδοποιητικό τρίγωνο σε απόσταση 100 m τουλάχιστον πίσω από το όχημά σας.

Αποβιβάστε τους επιβάτες από τη δεξιά πλευρά του οχήματος και τοποθετήστε τους πίσω από τα προστατευτικά στηθαία ασφαλείας (σχ. 9.19).

Εάν δεν είναι δυνατό να επιτύχετε γρήγορα την αποκατάσταση του προβλήματος και την επάνοδο του οχήματος στην κυκλοφορία μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έναν τηλεφωνικό θάλαμο που έχει τοποθετηθεί για αυτόν το σκοπό (θάλαμος

Σχ. 9.16
Πινακίδα για Σ.Ε.Α.

Σχ. 9.17
Περιοχή επιτρεπόμενης σταθμεύσεως.

Σχ. 9.18
Πρόσβαση σε περιοχή αναπαύσεως.

Σχ. 9.19
Στάση στη Λ.Ε.Α και λήψη μέτρων προστασίας επιβατών.

SOS), εφόσον υπάρχει (σχ. 9.20).

Η χρήση των θαλάμων αυτών είναι δωρεάν και επικοινωνείτε με την αστυνομία. Αυτή θα λάβει τα ανάλογα μέτρα που απαιτούνται κατά περίπτωση.

9.5 Η σήμανση στον αυτοκινητόδρομο.

Η σήμανση των αυτοκινητοδρόμων έχει ορισμένες ιδιαιτερότητες για τη διευκόλυνση όσων κινούνται σε αυτούς ή προς αυτούς (σχ. 9.21). Οι πληροφοριακές πινακίδες αυτοκινητοδρόμων έχουν πράσινο υπόβαθρο.

Επίσης, λόγω των υψηλών ταχυτήτων που αναπτύσσονται σε αυτούς, απαιτείται η σήμανση να είναι άμεσα κατανοητή ως προς τα μηνύματα που μεταφέρει στους οδηγούς [σχ. 9.22(α, β)].

α) Κατευθυνόμενοι σε αυτοκινητόδρομο.

Όταν θέλετε να κατευθυνθείτε προς αυτοκινητόδρομο, ενώ ακόμη βρίσκεστε εκτός αυτού, τότε η κατεύθυνση προς την οποία βρίσκεται ο αυτοκινητόδρομος σημαίνεται με την πινακίδα Π-88 (σχ. 9.22).

β) Εισερχόμενοι στον αυτοκινητόδρομο.

Η είσοδος στον αυτοκινητόδρομο σημαίνεται με την πινακίδα του σχήματος 9.23.

Αντίστοιχα, η έξοδος από αυτοκινητόδρομο ή το τέλος του αυτοκινητόδρομου σημαίνεται με την πινακίδα του σχήματος 9.24.

γ) Οι κόμβοι.

Αποκαλούνται κόμβοι:

– Οι διακλαδώσεις σε αυτοκινητόδρομο.

Πρόκειται για διαίρεση του αυτοκινητόδρομου σε δύο κλάδους, καθένας από τους οποίους αποτελεί έναν αυτοκινητόδρομο. Τοποθετείται ειδική σήμανση ώστε να σας επιτρέψει να επιλέξετε έγκαιρα τη λωρίδα σας.

– Οι διασταυρώσεις και οι συμβολές αυτοκινητοδρόμων.

Σε μία διασταύρωση οι χρήστες κάθε αυτοκινητόδρομου μπορούν να ακολουθήσουν τον άλλο αυτοκινητόδρομο και προς

Σχ. 9.20

Τηλέφωνο ανάγκης σε αυτοκινητόδρομο.

Σχ. 9.21

Πρόσβαση σε αυτοκινητόδρομο.

(α) Σήμανση κατευθύνσεως προς αυτοκινητόδρομο.

(β) Προειδοποιητική κατευθύνσεως εισόδου σε αυτοκινητόδρομο.

Σχ. 9.22

Σχ. 9.23
Αυτοκινητόδρομος.

Σχ. 9.24
Τέλος αυτοκινητόδρομου.

Σχ. 9.25
Έξοδος από αυτοκινητόδρομο.

τις δύο κατευθύνσεις του. Το πέρασμα από τον έναν αυτοκινητόδρομο στον άλλο, διασφαλίζεται χάρη σε συνδετήριους δρόμους που αποτελούν μέσο μεταβάσεως. Σε μια συμβολή, δύο αυτοκινητόδρομοι συνενώνονται για να σχηματίσουν έναν. Πρέπει λοιπόν να είστε πολύ προσεκτικοί, καθώς ένας μόνο αυτοκινητόδρομος δέχεται τώρα την κυκλοφορία και των δύο.

– **Οι εξοδοί από αυτοκινητόδρομο (σχ. 9.25).** Χαράσσονται στη διαδρομή σας ανά τακτικά διαστήματα. Σας επιτρέπουν να επανασυνδεθείτε με το λοιπό οδικό δίκτυο.

Εάν οδηγείτε πίσω από κάποιο μεγάλο όχημα να διατηρείτε πάντα κάποια σημαντική απόσταση από αυτό (σχ. 9.13). Έτσι δεν θα αιφνιδιασθείτε βλέποντας τελευταία στιγμή κάποια πληροφοριακή πινακίδα.

Η σήμανση των κόμβων ενός αυτοκινητόδρομου περιλαμβάνει, σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ., τις ακόλουθες πινακίδες:

– **Αναγγελία προσεγγίσεως σε κόμβο (σχ. 9.26 και 9.27).**

Προειδοποιεί τους οδηγούς εγκαίρως (2 km πριν) για την ύπαρξη του κόμβου.

Σχ. 9.26
Αναγγελία προσεγγίσεως σε κόμβο.

Σχ. 9.27
Αναγγελία προσεγγίσεως σε ανισόπεδο κόμβο.

– Προειδοποίηση κατευθύνσεων πριν από τον ανισόπεδο κόμβο (σχ. 9.28).

Πριν από τον ανισόπεδο κόμβο υπάρχουν δύο προειδοποιήσεις των οδηγών για τις κατευθύνσεις προς τις οποίες μπορεί να κινηθεί ο οδηγός μέσω του κόμβου αυτού.

Η πρώτη, με κοινού τύπου πινακίδες, τοποθετείται 1.000 m πριν από τον κόμβο στο δεξιό της οδού και προειδοποιεί τον οδηγό για τις κατευθύνσεις του κόμβου (σχ. 9.29). Σε περιπτώσεις αυτοκινητόδρομου με τρεις και άνω λωρίδες ανά κατεύθυνση και πολύ πυκνή κυκλοφορία μπορεί να τοποθετηθεί και μια

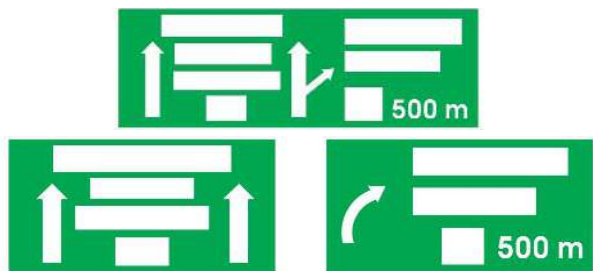
Σχ. 9.28

Προειδοποιητική κατευθύνσεως προς ανισόπεδο κόμβο τοποθετούμενη στα 1000 m προ του κόμβου.

Σχ. 9.29

Προειδοποιητική κατευθύνσεως προς κόμβο.

Σχ. 9.30

Σήμανση στα 500 m πριν από τον κόμβο.

ακόμη ίδιου τύπου πινακίδα στο αριστερό μέρος, επάνω στη διαχωριστική νησίδα).

Η δεύτερη σειρά πινακίδων, η οποία τοποθετείται 500 m πριν από τον κόμβο, στηρίζεται σε γέφυρα σημάτων επάνω από το δρόμο και προειδοποιεί ότι σύντομα ο οδηγός θα συναντήσει τον κόμβο και πρέπει να έχει αποφασίσει για την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει (σχ. 9.30). Οι προειδοποιητικές πινακίδες, που τοποθετούνται 500 m πριν από τον κόμβο είναι δύο τύπων (σχ. 9.31 και 9.32). Ο ένας (πινακίδα Π-83 όπως στο σχ. 9.31) χρησιμοποιείται όταν ο αυτοκινητόδρομος συνεχίζει με την ίδια μορφή και μετά τον κόμβο, ενώ ο δεύτερος (πινακίδα Π-84 όπως στο σχ. 9.32) υποδηλώνει ότι αφαιρείται λωρίδα από τον

Σχ. 9.31

Προειδοποιητική κατευθύνσεως προς κόμβο αυτοκινητόδρομου τοποθετούμενη στα 500 m προ του κόμβου. Μετά τον κόμβο ο αυτοκινητόδρομος συνεχίζεται με την ίδια μορφή (αριθμός λωρίδων).

Σχ. 9.32

Προειδοποιητική κατευθύνσεως προς κόμβο, στα 500 m πριν από τον κόμβο. Από τον αυτοκινητόδρομο θα αφαιρεθεί λωρίδα από τη θέση του κόμβου και μετά.

αυτοκινητόδρομο μετά τον κόμβο.

– Προειδοποιητικές πινακίδες προσεγγίσεως στον κόμβο.

Για να είναι απόλυτα βέβαιος ο οδηγός για την ταχύτητα με την οποία πλησιάζει στον κόμβο

Σχ. 9.33

Προσέγγιση σε έξοδο αυτοκινητόδρομου σε 300 m.

Σχ. 9.34

Προσέγγιση σε έξοδο αυτοκινητόδρομου σε 200 m.

Σχ. 9.35

Προσέγγιση σε έξοδο αυτοκινητόδρομου σε 100 m.

και να προγραμματίσει κατάλληλα την πορεία του χωρίς να αιφνιδιάσει αυτούς που τον ακολουθούν, χρησιμοποιούνται οι πινακίδες Π-90γ, Π-90β και Π-90α που δείχνουν ότι η έξοδος από τον αυτοκινητόδρομο, διά μέσου του συγκεκριμένου κόμβου, γίνεται σε 300, 200 και 100 μέτρα, αντίστοιχα (σχ. 9.33, 9.34 και 9.35).

– Σήμανση στο κύριο τμήμα του κόμβου.

Στην αρχή της λωρίδας επιβραδύνσεως του κόμβου τοποθετείται η πινακίδα Π-85 (σχ. 9.36) που αναγράφει, τις κατευθύνσεις προς τις οποίες μπορεί να κινηθεί κάποιος από το συγκεκριμένο κόμβο είτε παραμένοντας στον αυτοκινητόδρομο στον οποίο εκινείτο είτε ακολουθώντας τη νέα κατεύθυνση που υποδεικνύεται από τις πινακίδες. Η ακριβής θέση εξόδου, στο τέλος της λωρίδας επιβραδύνσεως, επισημαίνεται από την πινακίδα Π-86 (σχ. 9.37).

Σχ. 9.36

Γέφυρα σημάσεως κατευθύνσεων στην αρχή λωρίδας επιβραδύνσεως (έξοδος από κόμβο).

Σχ. 9.37

Σήμανση εξόδου στο τέλος λωρίδας επιβραδύνσεως.

– Λοιπές πινακίδες αυτοκινητόδρομου.

Μετά τη διέλευση από κάποιο κόμβο χρησιμοποιείται η πινακίδα Π-87 (σχ. 9.38) για την επιβεβαίωση του οδηγού προς ποιες κατευθύνσεις οδηγεί το τμήμα του αυτοκινητόδρομου στο οποίο κινείται.

Η κατεύθυνση εισόδου στον αυτοκινητόδρομο γίνεται με την πινακίδα Π-88 (σχ. 9.39).

Η παρακολούθηση των μηνυμάτων όλων αυτών των πινακίδων, που παρουσιάστηκαν σε αυτό το κεφάλαιο, είναι ιδιαίτερα σημαντική για όσους από εσάς κινείστε στον αυτοκινητόδρομο ή προς αυτόν. Οποιοδήποτε λάθος στην κατεύθυνση που θα ακολουθήσετε, δεδομένου ότι απαγορεύεται στον αυτοκινητόδρομο η αναστροφή (στροφή 180°) και η κίνηση με όπισθεν, θα σημαίνει μία επί πλέον πορεία (περιπορεία) πολλών δεκάδων χιλιομέτρων.

δ) Μετά την έξοδο από τον αυτοκινητόδρομο.

Βγαίνοντας από έναν αυτοκινητόδρομο μειώνετε την ταχύτητά σας για να εισέλθετε στο λοιπό οδικό δίκτυο.

Κατά τα πρώτα χιλιόμετρα στη νέα οδό, πρέπει να ελέγχετε συχνά την ταχύτητά σας στο χιλιόμετρο.

Η συνήθεια σε συνεχή και σταθερή υψηλή ταχύτητα λόγω του αυτοκινητόδρομου, σας κάνει να νομίζετε, πολλές φορές, ότι κινείσθε με χαμηλότερη ταχύτητα από αυτήν με την οποία πραγματικά κινείσθε.

9.6 Οδοί ταχείας κυκλοφορίας.

Οι οδοί ταχείας κυκλοφορίας είναι οδοί μιας βαθμίδας χαμηλότερων χαρακτηριστικών από τους αυτοκινητόδρομους. Η ανώτατη επιτρεπόμενη ταχύτητα σε αυτές είναι 110 km/h. Τα όρια ταχύτητας για τους διάφορους τύπους οχημάτων περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 4 (βλ.

πίνακα 4.1 σελ. 67). Η αρχή και το τέλος τους σημαίνεται με τις πινακίδες του σχήματος 9.40.

Γενικά, είναι δρόμοι διπλής κατεύθυνσεως σε ορισμένα τμήματα των οποίων οι κατευθύνσεις διαχωρίζονται με διάζωμα.

Σε ένα δρόμο ταχείας κυκλοφορίας μπορεί να συναντήσετε και ισόπεδες διασταυρώσεις.

Σχ. 9.38

Επιβεβαιωτική της εισόδου στο συγκεκριμένο αυτοκινητόδρομο μετά τον ανισόπεδο κόμβο.

Σχ. 9.39

Προειδοποιητική κατεύθυνσεως εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.

(α)

(β)

Σχ. 9.40

(α) Οδός ταχείας κυκλοφορίας, (β) τέλος οδού ταχείας κυκλοφορίας.

Η οδήγηση με περιορισμένη ορατότητα

10.1 Κατά τη νύκτα.

α) Γενικά.

Με τη δύση του ηλίου η ανθρώπινη όραση χάνει ένα μεγάλο μέρος των δυνατοτήτων της. Μειώνεται η ικανότητα εκτιμήσεως των αποστάσεων, των χαρακτηριστικών βάθους (κοντράστ), της διακρίσεως των χρωμάτων κλπ.

Το χειμώνα, που η φωτεινότητα και η διάρκεια της ημέρας περιορίζονται σε σχέση με το καλοκαίρι, πρέπει να περάσει κάποιος χρόνος για την προσαρμογή της οράσεώς σας για να μπορείτε να ανταπεξέλθετε στη νυκτερινή οδήγηση.

Γενικά, οι πιθανότητες εμπλοκής σε ένα ατύχημα είναι μεγαλύτερες στο σκοτάδι παρά στο φως της ημέρας. Δεν μπορείτε να δείτε τόσο μακριά ή τόσο καλά τη νύκτα και προσλαμβάνετε πολύ λιγότερες πληροφορίες για αυτά που συμβαίνουν γύρω σας. Είναι δυσκολότερο να εκτιμήσετε τόσο την ταχύτητα όσο και την απόσταση και η οδήγηση είναι περισσότερο κουραστική, ιδιαίτερα για τα μάτια. Από το σούρουπο ως την αυγή πρέπει να βαιζέσθε στα φώτα του αυτοκινήτου σας για να βλέπετε και να σας βλέπουν.

Καθώς μεγαλώνετε σε ηλικία η όρασή σας αλλοιώνεται. Οι αλλαγές αυτές τείνουν να γίνονται σταδιακά ώστε είναι πολύ πιθανό να μην τις έχετε καν παρατηρήσει. Ο μόνος τρόπος για να είσθε βέβαιοι ότι η όρασή σας είναι επαρκής, είναι να την ελέγχετε συχνά, κατά προτίμηση με μίαν επίσκεψη σε κάποιον οφθαλμίατρο.

Όταν πρόκειται να οδηγήσετε στο σκοτάδι, πρέπει να λαμβάνετε κάποιες πρόσθετες και ειδικές προφυλάξεις, όπως:

- Να μη χρησιμοποιείτε γυαλιά ηλίου ή άλλα παρόμοια γυαλιά τη νύκτα. Μειώνουν την ικανότητα της οράσεώς σας.

- Να διατηρείτε τον ανεμοθώρακα (παρμπρίζ) του αυτοκινήτου καθαρό. Έτσι θα βλέπετε καλύτερα και θα θαμπώνεσθε λιγότερο από τα φώτα των άλλων οχημάτων.

- Να ελέγχετε ότι όλα τα φώτα σας λειτουργούν και ότι είναι καθαρά και κατάλληλα ρυθμισμένα. Η αποδοτικότητα των φώτων σας μειώνεται σημαντικά αν αυτά είναι βρώμικα.

- Αν είστε κουρασμένοι, να μην οδηγείτε.

Γενική σύσταση: πρέπει να ανάβετε τα φώτα μόλις αρχίσει το σούρουπο· δεν πρέπει να οδηγείτε ποτέ με τα φώτα θέσεως (ή χωρίς φώτα!) ενώ τα υπόλοιπα οχήματα χρησιμοποιούν φώτα διασταυρώσεως ή πορείας.

Το σούρουπο, να είστε οι πρώτοι που θα ανάψετε τα φώτα σας. Την αυγή, να είστε οι τελευταίοι που θα τα σβήσετε.

Θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι μπορείτε να δείτε και ότι μπορούν να σας δουν οι υπόλοιποι χρήστες του δρόμου. Έτσι, είναι καλύτερο να χρησιμοποιείτε τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία) σε όλους τους δρόμους. Ακόμη και στην πόλη, σε φωτισμένους δρόμους, να χρησιμοποιείτε τα μεσαία φώτα, γιατί τα μικρά φώτα δεν είναι αρκετά και είναι δύσκολο για τους άλλους οδηγούς και τους πεζούς να σας διακρίνουν.

Να θυμάσθε ότι, τη νύκτα, το να είσθε ικανοί να σταματήσετε εντός του μήκους του δρόμου που βλέπετε ότι είναι άδειο, σημαίνει εντός της εμβέλειας των φώτων σας.

Επειδή κατά κανόνα τα μαθήματα και οι εξετάσεις οδήγσεως πραγματοποιούνται σχεδόν πάντοτε σε ώρες με φως ημέρας, επαφίεται σε εσάς, να ζητήσετε από τον εκπαιδευτή σας να εκπαιδευθείτε και κατά τη νύκτα. Ακόμη δεν θα πρέπει να αμελήσετε όταν έχετε περάσει την

εξέταση οδηγήσεως, να εξασκηθείτε στη νυκτερινή οδήγηση.

Οι κανόνες χρήσεως των φώτων των οχημάτων περιλαμβάνονται στο άρθρο 36 του Κ.Ο.Κ.

β) Η χρήση των φώτων σε δρόμο χωρίς φωτισμό.

Σε ένα δρόμο χωρίς φωτισμό τα φώτα πορείας (μεγάλα), σας επιτρέπουν να βλέπετε περίπου 100 m μπροστά (σχ. 10.1) ενώ τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία), σας παρέχουν ορατότητα περίπου 40 m μπροστά (σχ. 10.2). Οι αποστάσεις αυτές είναι οι ελάχιστες κατά τον Κ.Ο.Κ. Όμως αυτές οι αποστάσεις βοηθούν στο να κατανοήσετε πόσο πολύ μειώνεται η ορατότητά σας στο σκοτάδι σε σχέση με την ημέρα.

Οι πεζοί, οι μοτοποδηλάτες και οι ποδηλάτες διακρίνονται συνήθως δύσκολα στο σκοτάδι, γιατί σπάνια φορούν ανακλαστικό ρουχισμό και δεν έχουν φώτα που να λειτουργούν πάντοτε σωστά.

Οι πλευρικές ανακλαστικές μπάρες του δρόμου, όπου υπάρχουν, καθιστούν την οδήγηση ευκολότερη. Βοηθούν να ακολουθείτε την πορεία του δρόμου καθώς αντανακλούν τα φώτα σας κατά την πορεία σας.

Γενικά λοιπόν, κατά τη διάρκεια της νύκτας να οδηγείτε με τα φώτα πορείας (μεγάλα), όταν δεν μπορείτε να διακρίνετε ευκρινώς σε απόσταση 100 m τουλάχιστον τόσο εντός όσο και εκτός κατοικημένων περιοχών. Διαφορετικά, να οδηγείτε με τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία). Να αποφεύγετε επίσης τη χρήση των μεγάλων φώτων, αν υπάρχει κίνδυνος να ενοχλήσετε κάποιον άλλο οδηγό, καθώς επίσης όταν το όχημά σας είναι σε στάση ή στάθμευση.

Όταν έχετε αναμμένα τα μεγάλα φώτα και πλησιάζετε προς κάποιο αντίθετα κινούμενο όχημα, ή κάποιο που προπορεύεται στην ίδια κατεύθυνση με εσάς πρέπει να χρησιμοποιείτε τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία) όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, ώστε να μην τον θαμπώσετε.

γ) Η χρήση των φώτων σε φωτισμένο δρόμο.

– Εντός κατοικημένης περιοχής.

Όταν ο φωτισμός επιτρέπει να βλέπετε καθαρά σε μια κανονική απόσταση (100 m), μπορείτε να οδηγείτε έχοντας ανοικτά τα φώτα διασταυρώσεως (σχ. 10.3).

Σχ. 10.1
Φώτα πορείας (μεγάλα).

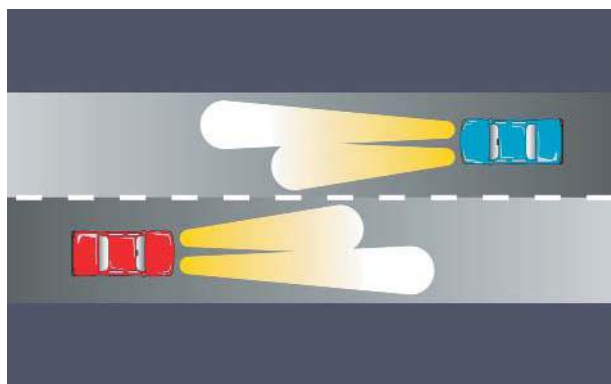
Σχ. 10.2
Φώτα διασταυρώσεως (μεσαία).

Σχ. 10.3
Κίνηση τη νύκτα σε επαρκώς φωτιζόμενη κατοικημένη περιοχή.

– Εκτός κατοικημένης περιοχής.

Πρέπει να κυκλοφορείτε με αναμμένα τα φώτα διασταυρώσεως (μεσαία), εκτός εάν ο φωτισμός δεν είναι αρκετός και συνεχής ώστε να μπορείτε να διακρίνετε ευκρινώς σε απόσταση τουλάχιστον 100 m μπροστά σας (σχ. 10.4), οπότε χρησιμοποιείτε τα φώτα πορείας.

Σχ. 10.4

Σωστή χρήση φώτων από αντίθετα κινούμενα οχήματα.

δ) Η καλή χρήση των φώτων.

Υπενθυμίζεται ότι τα καλά ρυθμισμένα φώτα ενοχλούν λιγότερο τους άλλους οδηγούς και ότι ένας καλός φωτισμός μειώνει την οπτική κόπωση.

Οφείλετε να γνωρίζετε ότι τα φώτα διασταυρώσεως είναι ρυθμισμένα κατά ασύμμετρο τρόπο, ώστε το δεξιό φως να εκπέμπει πιο μακριά από το αριστερό (σχ. 10.4). Αυτό σας επιτρέπει να βλέπετε πιο μακριά το δρόμο χωρίς να θαμπώνετε ταυτόχρονα το χρήστη που έρχεται αντίθετα (και αριστερά προς την κατεύθυνσή σας).

– Προσέγγιση σε αντίθετα ερχόμενο όχημα.

Τα φώτα ενός άλλου οχήματος συνήθως σας πληροφορούν για την κατεύθυνση της πορείας του, αλλά ελάχιστα για την ταχύτητά του.

Έτσι πρέπει να αποφασίσετε αν χρειάζεται να επιβραδύνετε για να κοιτάξετε για πιθανά εμπόδια στο δρόμο μπροστά.

Αν έχετε αναμμένα τα μεγάλα φώτα πρέπει να βάλετε τα φώτα διασταυρώσεως για να μη θαμπώνετε τους επερχόμενους οδηγούς. Μη σβήσετε όμως τα μεγάλα φώτα, όταν τα αντίθετα ερχόμενα αυτοκίνητα βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση γιατί δε θα βλέπετε το δρόμο μπροστά σας.

Μην κοιτάξετε απευθείας προς τα μεγάλα

φώτα των επερχόμενων οχημάτων, αλλά ελαφρά προς τη δεξιά άκρη των φώτων σας. Να είστε έτοιμοι να σταματήσετε αν χρειασθεί (σχ. 10.5).

Σχ. 10.5

Ενοχλητικός φωτισμός αντίθετα ερχόμενου οχήματος.

Να αλλάζετε τα μεγάλα σε μεσαία φώτα νωρίτερα, εάν διανύετε μια καμπύλη προς τα δεξιά. Οι ακτίνες των προβολών σας θα σαρώσουν την περιοχή που βρίσκονται τα μάτια οποιουδήποτε έρχεται από το αντίθετο ρεύμα. Εάν κάποιος επερχόμενος οδηγός δεν χαμηλώσει τα φώτα και σας θαμπώνει, επιβραδύνετε και σταματήστε αν είναι απαραίτητο.

Γενικά, να χρησιμοποιείτε τα φώτα διασταυρώσεως μόλις σας ενοχλούν τα φώτα πορείας του άλλου οχήματος, ή μόλις αυτό χρησιμοποιήσει τα φώτα διασταυρώσεως.

Σε περίπτωση που ο επερχόμενος οδηγός λησμονεί να αλλάξει τα μεγάλα του φώτα σε μεσαία, τονίστε του πως τα φώτα του σας ενοχλούν με ένα ή δύο προειδοποιητικά φωτεινά σήματα.

Όμως μην τον «εκδικείστε» παραμένοντας και εσείς με τα φώτα πορείας. Επιβραδύνετε και κοιτάξτε προς τη δεξιά πλευρά του οδοστρώματος, ώστε να μην θαμπωθείτε.

Αφού προσπεράσετε τον άλλο οδηγό, μπορείτε να επαναφέρετε τα φώτα πορείας.

– Όταν ακολουθείτε κάποιο όχημα.

Όταν ακολουθείτε άλλα οχήματα τη νύκτα, να θυμάστε ότι τα μεγάλα φώτα σας, μπορεί να θαμπώσουν τον οδηγό μπροστά σας εξίσου με κάποιο αντίθετα ερχόμενο όχημα.

Όταν κάποιος θαμπωθεί από τα φώτα ενός οχήματος που κινείται πίσω του υπάρχει συχνά ο

κίνδυνος να χάσει την αίσθηση προσανατολισμού του. Ουσιαστικά ο οδηγός αδυνατεί να εστιάσει το βλέμμα του στο δρόμο μπροστά, όταν ένα δυνατό φως που αντανακλάται στον εσωτερικό του καθρέπτη, του θαμπώνει τα μάτια. Γι' αυτό, χαμηλώστε τα φώτα σας όταν ακολουθείτε ένα άλλο όχημα και μείνετε αρκετά πίσω, ώστε η ακτίνα της μεσαίας σκάλας των φώτων σας να πέφτει μακριά από το πίσω τζάμι του μπροστινού οχήματος (σχ. 10.6).

Σχ. 10.6

Σωστή χρήση φώτων ακολουθώντας οχήματος.

Μόλις τα φώτα πορείας σας αρχίζουν να έρχονται σε επαφή με το πίσω μέρος του προπορευόμενου οχήματος, οφείλετε να βάλετε τα φώτα διασταυρώσεως. Έτσι, θα αποφύγετε να θαμπώσετε τον οδηγό μέσα από τους καθρέπτες του.

– Όταν θέλετε να προσπεράσετε.

Γενικά τα προσπεράσματα κρύβουν παγίδες και προβλήματα. Ευνόητο είναι ότι σε προσπεράσματα τη νύκτα, απαιτείται πρόσθετη προσοχή. Είναι πολύ δυσκολότερο να εκτιμήσετε το χώρο και τις αποστάσεις καθώς και την ταχύτητα των άλλων οχημάτων στο σκοτάδι.

Οι τυχόν κίνδυνοι είναι πολύ πιο πιθανό να μην είναι ορατοί. Δεν μπορείτε να δείτε καλά έξω από την εμβέλεια των φώτων σας. Γι' αυτό δεν θα πρέπει να ξεχνάτε:

- Καμπύλες ή βυθίσεις του δρόμου μπορεί να κρύβουν σταθευμένα ή αντίθετα κινούμενα οχήματα.
- Στο σκοτάδι μπορεί να μη διακρίνονται ποδηλάτες και πεζοί.

Αν χρειάζεται να προειδοποιήσετε για την

παρουσία σας τη νύκτα ή και πριν αλλάξετε λωρίδα, αναβουβήστε τα μεγάλα φώτα σας.

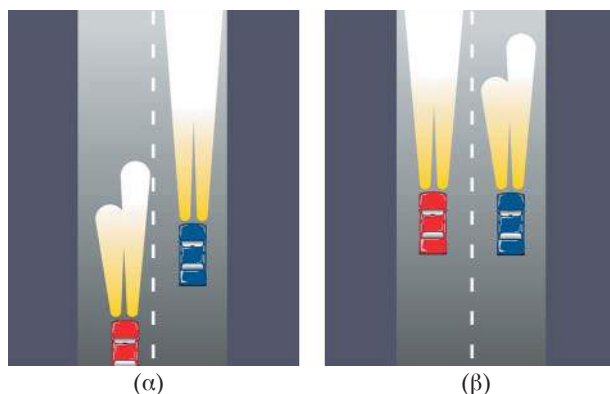
Προτού εγκαταλείψετε τη λωρίδα σας μπορείτε να προειδοποιήσετε με φωτεινά σήματα.

Να χρησιμοποιήσετε τα φώτα πορείας μόνο όταν φθάσετε στο ύψος του οδηγού που προσπερνάτε (σχ. 10.7β). Με τον τρόπο αυτόν δεν υπάρχει κίνδυνος να τον θαμπώσετε μέσω του εξωτερικού του καθρέπτη.

– Όταν σας προσπερνούν.

Διατηρήστε τα φώτα πορείας όσο διάστημα το όχημα που θα σας προσπεράσει δεν βρίσκεται στο ύψος σας (σχ. 10.7α).

Όταν το όχημα που προσπερνά φθάνει στο ύψος σας, τότε να χρησιμοποιείτε τα φώτα διασταυρώσεως για να μην θαμπώνετε τον οδηγό μέσω των καθρεπτών του, όταν αυτός επανέλθει στη δεξιά λωρίδα (σχ. 10.7β).

Σχ. 10.7

Χρήση φώτων κατά τη διαδικασία προσπεράσματος τη νύκτα.

Συμβουλή: είναι ιδιαίτερα δύσκολο να οδηγείτε όταν βρίσκεσθε σε έναν άγνωστο, μη φωτισμένο δρόμο με συνεχείς στροφές και με έναν οδηγό από πίσω που σας θαμπώνει με τα φώτα του αυτοκινήτου του. Αφήστε τον άλλο οδηγό να σας προσπεράσει, μόλις σας δοθεί η ευκαιρία. Είναι πολύ πιο ασφαλές από το να οδηγείτε υπερβολικά γρήγορα μέσα στο σκοτάδι για να αποφύγετε το θάμπωμα.

– Όταν κοντά σας ακολουθεί όχημα με αναμμένα τα φώτα πορείας.

Στις περιπτώσεις αυτές ρυθμίστε τον εσωτερικό σας καθρέπτη στη «θέση νύκτας» για

να μη θαμπωθείτε. Μπορείτε επίσης να γύρετε ελαφρά προς τα εμπρός ώστε να αποφεύγετε την αντανάκλαση στους εξωτερικούς καθρέπτες.

Εάν ενοχλείσθε πάρα πολύ, τότε μη διστάσετε να μειώσετε την ταχύτητά σας (χωρίς να φρενάρετε), ώστε να παροτρύνετε τον οδηγό να σας προσπεράσει.

Να γνωρίζετε ότι σε κάθε περίπτωση τα γυαλιά ηλίου ή τα προστατευτικά αντιθαμβωτικά καλύμματα γυαλιών, είναι **αναποτελεσματικά** και συχνά **επικίνδυνα**.

Σημείωση: Αναβοσβήνοντας τα φώτα.

Αρκετοί οδηγοί έχουν την τάση όταν διασταυρώνονται και ανεξάρτητα από το αν είναι μέρα ή νύκτα, να αναβοσβήνουν τα φώτα σαν πρόσκληση, που σημαίνει: «Προχώρα, σε αφήνω».

Άλλοι όμως οδηγοί τα χρησιμοποιούν, τόσο σε διασταυρώσεις όσο και στους αυτοκινητόδρομους και τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας με εντελώς διαφορετικό τρόπο, που σημαίνει: «Είμαι εδώ. Φύγε απ' το δρόμο μου».

Το να αναβοσβήνετε τα φώτα σας δεν είναι εγγύηση ασφαλούς διελεύσεως. Αν δίνετε αυτό το σήμα, κοιτάζετε και περιμένετε να δείτε πώς θα ανταποκριθούν οι άλλοι οδηγοί στο σήμα σας πριν κάνετε κάποια άλλη κίνηση.

10.2 Η βροχή.

Όταν οδηγείτε σε βρεγμένους δρόμους, να θυμάστε ότι, αν πρέπει να φρενάρετε απότομα, θα χρειασθείτε τουλάχιστον τη διπλάσια απόσταση για να σταματήσετε. Τα ελαστικά δεν έχουν καλή πρόσφυση στο δρόμο όταν αυτός είναι υγρός, και ο κίνδυνος μπλοκαρίσματος των τροχών είναι πολύ μεγαλύτερος. Για να διατηρήσετε την πρόσφυση των ελαστικών με το δρόμο θα πρέπει να εφαρμόσετε λιγότερη πίεση στο φρένο από ό,τι θα κάνατε κανονικά σε ένα στεγνό οδόστρωμα. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να οδηγείτε γενικά πιο αργά, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν κοντά πεζοί ή παιδιά (σχ. 10.8).

Χρησιμοποιείτε τα φώτα σας στη βροχή, για να σας βοηθούν να βλέπετε και για να κάνετε την παρουσία σας γνωστή στους άλλους. Να φροντίζετε να είναι καθαρός ο ανεμοθώρακας και το δοχείο με το υγρό καθαρισμού του γεμάτο. Συχνά, με λίγες

μόνο σταγόνες βροχής, αν χρησιμοποιήσετε τους υαλοκαθαριστήρες αυτοί απλά λερώνουν και θαμπώνουν το τζάμι αντί να το καθαρίσουν. Για να το καθαρίσετε θα χρειασθεί να χρησιμοποιήσετε αρκετό εκτοξευόμενο υγρό καθαρισμού (που αποτελείται από σαπούνι με νερό και αντιπηκτικό υγρό το χειμώνα) από το δοχείο καθαρισμού.

Αν θα πρέπει να οδηγήσετε σε δρόμο που έχει πλημμυρίσει από τη βροχή ή σε ένα πέρασμα γεμάτο με νερό, να επιλέγετε το σημείο που φαίνεται να είναι το πιο ρηχό. Οδηγείτε αργά, με πρώτη ταχύτητα, χρησιμοποιώντας το συμπλέκτη για να κρατάτε τις στροφές του κινητήρα υψηλές και σταθερές, ώστε να μη σβήσει. Αν πάτε πολύ γρήγορα κινδυνεύετε να δημιουργήσετε κύματα που μπορεί να πλημμυρίσουν τον κινητήρα και έτσι να σβήσει. Μόλις περάσετε το νερό, δοκιμάστε τα φρένα σας οδηγώντας αργά, πατώντας ελαφρά και διαδοχικά τον ποδομοχλό του φρένου (για να στεγνώσετε τα φρένα).

Παρ' όλο που η βροχή αποτελεί σημαντικό παράγοντα ατυχημάτων, πολλοί οδηγοί δεν το λαμβάνουν υπόψη τους και δεν προσαρμόζουν την οδήγησή τους. Οι συνέπειες τέτοιας συμπεριφοράς μπορεί να είναι δραματικές.

Στη βροχή η ορατότητα περιορίζεται. Γι' αυτό ταυτόχρονα με τη χρησιμοποίηση των υαλοκαθαριστήρων σας, πρέπει να ανάψετε τα φώτα διασταυρώσεως (μεισαία). Πρέπει επίσης να φροντίζετε με επιμέλεια τη σωστή συντήρηση των υαλοκαθαριστήρων και να αντικαθιστάτε συχνά τα λαστιχάκια (τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, στην αρχή του φθινοπώρου).

Υπενθύμιση: σε περίπτωση δυνατής βροχής,

Σχ. 10.8

Προσοχή στην οδήγηση με βροχή.

αν η ορατότητα είναι μικρή, πρέπει να ανάψετε τα εμπρόσθια φώτα ομίχλης. Θα βλέπετε καλύτερα και θα είστε πιο ευκολοδιάκριτος. Παρ' όλα αυτά, να **αποφεύγετε να ανάψετε τα πίσω φώτα ομίχλης** γιατί – κάτω από αυτές τις συνθήκες – θα είναι εκτυφλωτικά για τους οδηγούς που σας ακολουθούν.

10.3 Η ομίχλη.

α) Γενικά.

Η ομίχλη αποτελείται από αιωρούμενα στον αέρα σταγονίδια νερού.

Είναι διπλή απειλή για την οδήγηση. Σας εμποδίζει να δείτε τα άλλα οχήματα αλλά και να είστε ο ίδιος ορατός.

Πρέπει να προσέχετε ιδιαίτερα τις περιοχές που παρουσιάζουν συχνά φαινόμενο ομίχλης γιατί μειώνουν απότομα την ορατότητά σας (σχ. 10.9).

Σχ. 10.9

Προσοχή κατά την οδήγηση με ομίχλη.

Η οδήγηση σε ομίχλη συχνά είναι δοκιμασία των ορίων της αντοχής σας, επειδή πρέπει να επιδείξετε πολύ μεγάλη αυτοσυγκέντρωση. Το ανησυχητικό με την ομίχλη είναι ότι μπορεί να εμφανισθεί ξαφνικά σαν ένα πέπλο που καλύπτει το δρόμο και το τοπίο. Μπορεί επίσης να επαναλαμβάνεται ανά διαστήματα, κάτι που μπορεί να είναι πιο ενοχλητικό επειδή ορισμένοι

οδηγοί μετά την έξοδο από μια τοπική ομίχλη αναπτύσσουν πάλι υψηλή ταχύτητα, με μόνο κέρδος την ανακάλυψη ότι οδεύουν απευθείας σε ένα άλλο πέπλο ομίχλης, ακόμα πιο πυκνό από το προηγούμενο. Τα ατυχήματα στην ομίχλη είναι συνήθως επάλληλα, δηλαδή το ένα αυτοκίνητο κτυπάει πίσω από το άλλο στη σειρά (καραμπόλα) και συχνά υπάρχουν θύματα.

Για την ασφάλειά σας είναι αναγκαίο να κατανοήσετε ότι, όταν οδηγείτε σε ομίχλη θα πρέπει να κάνετε συμβιβασμούς. Αν την συναντήσετε απρόσμενα και εσείς βιάζεσθε να πάτε σε μια συνάντηση, απλά αποδεχθείτε ότι θα καθυστερήσετε και μην πιέσετε τον εαυτό σας να οδηγήσει πολύ γρήγορα. Αν οι περιστάσεις το επιτρέπουν, γυρίστε πίσω.

Αν πρέπει οπωσδήποτε να οδηγήσετε, να χρησιμοποιείτε **τα μεσαία φώτα σας** και τα οπίσθια φώτα ομίχλης, εφόσον η ορατότητα είναι κάτω από 100 m. Καθώς η ομίχλη μειώνεται, να θυμάσθε να προσαρμόζετε τα φώτα σας. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες αποτελεί παράπτωμα να χρησιμοποιείτε τα πίσω φώτα ομίχλης, αν η ορατότητα δεν είναι μικρότερη από 100 m. Αν βρískεσθε σε μια σειρά αυτοκινήτων και σας έχουν δει οι πίσω οδηγοί, μπορεί να είναι χρήσιμο να κλείσετε τα φώτα ομίχλης προσωρινά, για να αποφύγετε να θαμπώσετε τους άλλους.

Όταν ακολουθείτε ένα άλλο όχημα στην ομίχλη, να αφήνετε μεγάλη απόσταση για να μπορείτε να σταματήσετε έγκαιρα αν χρειασθεί. Η προσπάθεια να εκτιμήσετε την ταχύτητα και την απόσταση μπορεί να είναι πολύ αποπροσανατολιστική όταν οδηγείτε σε ομίχλη. Είναι επίσης δύσκολο να αντιδράτε γρήγορα στο φρενάρισμα του προπορευόμενου οδηγού, καθώς τα φώτα των φρένων δεν φαίνονται πιο φωτεινά από οποιαδήποτε άλλα φώτα. Αν, αντίθετα, είστε πολύ κοντά στα φώτα του προπορευόμενου οχήματος, τότε οδηγείτε επικίνδυνα κοντά του.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται αν θέλετε να προσπεράσετε στην ομίχλη. Η ορατότητα εμπρός σας μπορεί να αποδειχθεί πολύ χειρότερη απ' ό,τι αρχικά πιστέψατε και δεν θα δείτε τα αντιθέτως ερχόμενα αυτοκίνητα εγκαίρως.

Σε διασταυρώσεις – ειδικά σε αυτές από δεξιά – να χρησιμοποιείτε τα αυτιά σας όσο και τα μάτια σας. Αν κατεβάσετε το παράθυρο μπορείτε

να ακούσετε το θόρυβο από την κυκλοφορία που πλησιάζει. Καθώς περιμένετε να στρίψετε, να κρατάτε το πόδι σας στο φρένο όσο χρειάζεται για να ανάψουν τα φώτα των φρένων σας· έτσι θα προειδοποιούνται τα οχήματα που πιθανώς έρχονται πίσω σας. Και φυσικά, ποτέ να μην σταθμεύετε σε τέτοια σημεία που θα έθεταν άλλους οδηγούς σε κίνδυνο, επειδή δεν μπορούν να σας αντιληφθούν έγκαιρα.

β) Όσο καλύτερα βλέπετε τόσο καλύτερα σας βλέπουν.

Οι *επάλληλες συγκρούσεις* (καραμπόλες) αποτελούν μια από τις πιο σοβαρές συνέπειες της ομίχλης. Με βάση τους προηγούμενους συλλογισμούς, για να αποφευχθούν αυτά και άλλα προβλήματα που σχετίζονται με την ομίχλη, τα κύρια μέτρα που πρέπει κατά κανόνα να λαμβάνονται είναι συνοπτικά τα εξής:

– **Ανάβετε τα φώτα διασταυρώσεως** αν η ορατότητα είναι μικρότερη από 100 m. Σας επιτρέπουν να βλέπετε καλύτερα αλλά και να είστε ορατοί (που είναι σημαντικό για την οδική ασφάλεια). **Μην ανάβετε τα φώτα πορείας γιατί σε περίπτωση ομίχλης δημιουργούν ένα «άσπρο φράγμα» μπροστά σας, που μειώνει σημαντικά την ορατότητα.**

– **Τα φώτα ομίχλης (μπροστά και πίσω).** Τα συνιστούν όλοι. Μην ξεχάσετε να τα σβήσετε μόλις διαλυθεί η ομίχλη, για να μην ενοχλείτε τους άλλους χρήστες. Αν υπάρχει ανάγκη, να ενεργοποιείτε τους υαλοκαθαριστήρες, για να απομακρύνετε την υγρασία που έχει εναποθέσει η ομίχλη στον ανεμοθώρακα καθώς και να θέτετε σε λειτουργία το σύστημα εξαερισμού, για να φυσήξει θερμός αέρας ώστε να ξεθαμπώνουν τα τζάμια του αυτοκινήτου σας.

Σημείωση: σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ. (άρθρο 36) τα φώτα ομίχλης επιτρέπεται επίσης να χρησιμοποιούνται σε στενούς ελικοειδείς δρόμους.

– **Πώς να διακρίνετε στην ομίχλη.** Για να διακρίνετε μπροστά σας όταν οδηγείτε στην ομίχλη, η διαγράμμιση του οδοστρώματος αποτελεί το πιο αξιόπιστο σημείο αναφοράς. Εάν η ομίχλη είναι ιδιαίτερος πυκνή, με ελάχιστη ορατότητα, να οδηγείτε με χαμηλή ταχύτητα ακολουθώντας τις οριογραμμές του οδοστρώματος και κυρίως τη δεξιά.

γ) Κανόνες οδηγήσεως στην ομίχλη.

Να παραμένετε στη σωστή θέση σας στο οδόστρωμα, ακολουθώντας τη σήμανση στην επιφάνειά του.

Προσαρμόστε κατάλληλα την ταχύτητά σας, ώστε να μπορείτε να σταματήσετε στο ορατό διάστημα μπροστά σας.

Όταν η ορατότητα είναι κατώτερη από 50 m, κρατήστε την ταχύτητά σας το πολύ στα 50 km/h ακόμη και σε αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας.

Όταν ακολουθείτε κάποιο όχημα, τα πίσω κόκκινα φώτα του ίσως μπορέσουν να αποτελέσουν ασφαλές σημείο αναφοράς. Να διατηρείτε όμως πάντα μεγάλη απόσταση ασφαλείας, γιατί ο οδηγός μπορεί ή να κάνει κάποιο λάθος (λόγω της ομίχλης) ή και να φρενάρει απότομα, οπότε θα πρέπει να μπορείτε να αποφύγετε τη σύγκρουση.

Δεν πρέπει ποτέ να προυπερνάτε, εκτός αν κυκλοφορείτε σε κάποιο οδόστρωμα μονής κατευθύνσεως. Και στην περίπτωση αυτή, όμως θα προυπεράσετε μόνον αν είναι ανάγκη.

10.4 Το χιόνι και ο πάγος.

Το κύριο πρόβλημα με τη χιονόπτωση είναι η μειωμένη ορατότητα (σχ. 10.10). Χρησιμοποιήστε τη μεσαία σκάλα φώτων σας και να είστε

Σχ. 10.10

Μειωμένη ορατότητα λόγω χιονιού.

προετοιμασμένοι να καθαρίσετε τον ανεμοθώρακα, το πίσω τζάμι και τα φώτα με το χέρι, αν συσσωρεύεται χιόνι σε αυτά. Καθώς οδηγείτε αυξήστε την απόσταση από το προπορευόμενο όχημα και δοκιμάστε απαλά το φρένο σας. Το συσσωρευμένο χιόνι γύρω από τους τροχούς και τα φρένα μπορεί να επηρεάσει τη δυνατότητα οδήγησης και πεδήσεως.

Αν πρέπει να φρενάρητε σε χιόνι ή πάγο, η συνολική απόσταση ακινητοποιήσεως του οχήματος μπορεί να είναι τουλάχιστον 10 φορές μεγαλύτερη από ό,τι σε μια στεγνή επιφάνεια δρόμου, επειδή δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου πρόσφυση ανάμεσα στους τροχούς και την επιφάνεια του δρόμου. Μόνον η πιο απαλή μορφή φρεναρίσματος, είναι δυνατόν να μην μπλοκάρει τους τροχούς. Πρέπει να χρησιμοποιείτε το κιβώτιο ταχυτήτων, έτσι ώστε να ελέγχετε την ταχύτητα του αυτοκινήτου σας. Πατήστε έγκαιρα και πολύ απαλά τον ποδομοχλό του φρένου για να επιβραδύνετε το αυτοκίνητο και βάλτε μια χαμηλότερη σχέση στο κιβώτιο ταχυτήτων νωρίτερα από ό,τι σε κανονικές συνθήκες.

Αποφύγετε το φρενάρισμα στις καμπύλες. Προσπαθήστε να επιτύχετε τη σωστή ταχύτητα, χρησιμοποιώντας στο έπακρο την επιβράδυνση μέσω του κινητήρα, πριν εισέλθετε στην καμπύλη. Να χρησιμοποιείτε απαλά το γκάζι και το τιμόνι. Σημειώστε ότι, εάν οι μπροστινοί τροχοί μπλοκάρουν, τότε θα βρεθείτε σε αδυναμία να

οδηγήσετε, κάτι που θα σας εκθέσει σε κίνδυνο ατυχήματος.

Αν θελήσετε να ξεκινήσετε με μεγάλο ύψος χιονιού, οι τροχοί θα βυθιστούν βαθύτερα εάν «ζοριστείτε» τον κινητήρα. Χρησιμοποιήστε την υψηλότερη ταχύτητα του κιβωτίου κατά το δυνατόν και προσπαθήστε να κινήσετε το αυτοκίνητο πίσω - μπρος για να μπορέσετε να φύγετε.

Οι χιονοπτώσεις, εκτός από το πρόβλημα της ολισθηρότητας, προκαλούν αξιοσημείωτη μείωση της ορατότητας, συχνά περίπου τόση όση και η ομίχλη.

Γι' αυτό το λόγο τα μέτρα και οι κανόνες χρήσεως των φώτων ταυτίζονται με αυτούς για την ομίχλη.

10.5 Ηλιοφάνεια.

Ο ήλιος, ειδικά τις πρωινές και τις απογευματινές ώρες μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα συγκεντρώσεώς σας και να καταστήσει δύσκολο το να βλέπετε κανονικά. Να φοράτε γυαλιά ηλίου ή να κατεβάζετε το ειδικό σκίαστρο για να μειώσετε το έντονο φως και να αποφεύγετε να κοιτάζετε απευθείας τον ήλιο. Αν η ενόχληση από τον ήλιο είναι έντονη προσαρμόστε και την ταχύτητά σας. Οι υγροί δρόμοι αντανακλούν επίσης το έντονο φως και γι' αυτό θα πρέπει να επιβραδύνετε και στις περιπτώσεις αυτές.